

Комисия за финансов надзор

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

КФН | КОМИСИЯ ЗА
ФИНАНСОВ
НАДЗОР

www.fsc.bg

Комисия за финансов надзор

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

2025

КФН | КОМИСИЯ ЗА
ФИНАНСОВ
НАДЗОР

www.fsc.bg

Съдържание:

ОБРЪЩЕНИЕ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ	11
I. ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР ПРЕЗ 2025 Г.	20
1. Регулаторна дейност	20
1.1. Промени в нормативната уредба	20
1.2. Нови моменти в политиката на ЕС	34
1.2.1. Регламенти	34
1.2.2. Директиви	41
1.2.3. Делегирани регламенти и регламенти за изпълнение	50
1.2.4. Законодателни предложения на ЕС	50
2. Лицензионна дейност, разрешителни режими, нотификации и сертифициране	61
2.1. Лицензионна дейност и разрешителни режими	61
2.2. Нотификации	90
2.3. Сертифициране	99
3.1. Дистанционен контрол	102
3.2. Проверки на място	133
3.3. Правоприлагане	145
3.4. Пазарни злоупотреби	156
4. Дейност на Комисията за финансов надзор по реструктуриране на поднадзорни лица	158
5. Защита на потребителите на небанкови финансови услуги	161
5.1. Достъп до финансова информация	161
5.2. Жалби и запитвания на потребители на небанкови финансови услуги	173
5.3. Политика за финансова грамотност	191
5.4. Корпоративно-отговорни инициативи	196
6. Стратегия за наблюдение на финансовите иновации	197
7. Международна дейност и сътрудничество	199
7.1. Европейско измерение	199
7.2. Международно сътрудничество, проекти и инициативи	229
7.3. Сътрудничество с институции в страната	237
8. Институционално развитие на Комисията за финансов надзор	249
8.1. Нови моменти в управлението и структурата на Комисията за финансов надзор	249
8.2. Управление на човешките ресурси	250
8.3. Развитие на информационните технологии за нуждите на надзора	262
8.4. Отчет за изпълнението на бюджета на Комисията за финансов надзор за 2025 г. по бюджетна програма „Подобряване на регулацията и надзора на небанковия финансов сектор“ 265	
8.5. Доклад за дейността на вътрешния одит на Комисията за финансов надзор за 2025 г.	275

8.6. Отчет за дейността на Инспектората	277
II. Пазарен анализ на небанковия финансов сектор	281
1. Външна среда и икономическа активност	282
1.1. Външна среда	282
1.2. Обзор на икономическата активност в Република България	294
2. Обзор на небанковия финансов сектор в Република България	313
2.1. Преглед на рисковете и основни тенденции на пазара	322
2.2. Анализ на участниците на капиталовия пазар	326
2.2.1. Инвестиционни посредници	326
2.2.2. Доставчици на услуги за колективно финансиране	329
2.2.3. Доставчици на услуги за криптоактиви	330
2.2.4. Колективни инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране ...	331
2.2.5. Дружества със специална инвестиционна цел и дружества за секюритизация	335
2.2.6. Публични дружества и други емитенти	342
2.2.7. Емитенти на токени, обезпечени с активи и емитенти на токени, различни от токени, обезпечени с активи, и токени за електронни пари	347
2.2.8. Места за търговия	347
2.2.9. Централни депозитари на ценни книжа	356
2.2.10. Фонд за компенсиране на инвеститорите	357
2.3. Застрахователен и презастрахователен пазар	360
2.3.1. Общо застраховане	361
2.3.2. Животозастраховане	369
2.3.3. Презастраховане	375
2.3.4. Гаранционен фонд	375
2.4. Осигурителен пазар	376
2.4.1. Пенсионноосигурителни дружества	377
2.4.2. Фондове за допълнително пенсионно осигуряване	384
2.4.3. Фондове за извършване на плащания	394
III. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР	399

Списък на използваните съкращения

АБЗ - Асоциация на българските застрахователи
АДВИБ - Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите в България
АДСИЦ - акционерно дружество със специална инвестиционна цел
АИКБ - Асоциация на индустриалния капитал в България
АИФ - алтернативен инвестиционен фонд
АПК - Административнопроцесуален кодекс
АУАН - акт за установяване на административни нарушения
АУПДВ - акт за установени публични гържавни вземания
БАДДПО - Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване
БАЛИП - Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници
БАУД - Българска асоциация на управляващите дружества
БВП - брутен вътрешен продукт
БНБ - Българска народна банка
БСК - Българска стопанска камара
БФБ АД - “Българска фондова борса“ АД
ГФ - Гаранционен фонд по чл. 518 от КЗ
ДАНС - Държавна агенция „Национална сигурност“
ДФФ - доброволен пенсионен фонд
ДФФПС - доброволен пенсионен фонд по професионални схеми
ДФ - договорен фонд
ДЦК - гържавни ценни книжа
ЕИП - Европейско икономическо пространство
ЕК - Европейска комисия
ЕМП - Единен механизъм по реструктуриране
ЕС - Европейски съюз
ЗБ - застрахователен брокер
ЗВЕРБ – Закон за въвеждане на еврото в Република България
ЗВО - звено за вътрешен одит
ЗВПКИИП - Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници
ЗД - застрахователно дружество
ЗДКИСДПКИ - Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране
ЗДСИЦДС - Закон за дружествата със специална инвестиционна цел и за дружествата за секюритизация
ЗКИ - Закон за кредитните институции
ЗКФН - Закон за Комисията за финансов надзор
ЗМИП - Закон за мерките срещу изпирането на пари
ЗМФТРОМУ - Закон за мерките срещу финансирането на тероризма и на разпространението на оръжия за масово унищожение
ЗПКа - Закон за пазарите на криптоактиви
ЗПМПЗФИ - Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти
ЗППЦК - Закон за публичното предлагане на ценни книжа
ЗПФИ - Закон за пазарите на финансови инструменти
ИД - инвестиционно дружество
ИП - инвестиционен посредник
КЗ - Кодекс за застраховането
КИС - колективни инвестиционни схеми
КРИБ - Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България
КСО - Кодекс за социално осигуряване
Комисията - Комисия за финансов надзор
ЛУАИФ - лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове
МВР - Министерство на вътрешните работи
МВФ - Международен валутен фонд

МСП – малки и средни предприятия
 НАП - Национална агенция по приходите
 НИФ - национален инвестиционен фонд
 НББАЗ - Национално бюро на българските автомобилни застрахователи
 НККУ - Национална комисия по корпоративно управление
 НП - наказателно постановление
 ОСА - общо събрание на акционерите
 ОИСР - Организация за икономическо сътрудничество и развитие
 ПАМ - принудителна административна мярка
 ПД - публично дружество
 ПКППЦК - предприятие за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа
 ПОД - пенсионноосигурително дружество
 ППФ - професионален пенсионен фонд
 ССЕВ – система за сигурно електронно връчване
 УД - управляващо дружество
 УПФ - универсален пенсионен фонд
 ФДПО - фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване
 ФДЗПО - фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване
 ФДПО - фонд за допълнително пенсионно осигуряване
 ФИП - фонд за извършване на плащания
 ФИПП - фонд за изплащане на пожизнени пенсии
 ФКИ - Фонд за компенсиране на инвеститорите
 ФРП - фонд за разсрочени плащания
 ЦД АД – „Централен депозитар“ АД
 ЦК - централен контрагент
 AMLA - Европейски орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма
 ESMA - Европейски орган за ценни книжа и пазари
 EIOPA - Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване
 ЕБА - Европейски банков орган
 ESFS - Европейска система за финансов надзор
 ESRB - Европейски съвет за системен риск
 ННІ - Херфиндал-Хиршман индекс

Списък на използваните съкращения на подзаконови нормативни актове на Комисията за финансов надзор

Общи

Наредба № 15 - Наредба № 15 от 05.05.2004 г. за воденето и съхраняването на регистрите от Комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства;

Наредба № 76 - Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор.

Инвестиционен надзор

Наредба № 8 - Наредба № 8 от 03.09.2020 г. за изискванията към дейността на централните депозитари на ценни книжа, централния регистър на ценни книжа и други лица, осъществяващи дейности, свързани със сетълмента на ценни книжа;

Наредба № 38 - Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници;

Наредба № 44 - Наредба № 44 от 20 октомври 2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове;

Наредба № 50 - Наредба № 50 от 30.03.2022 г. за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им.

Застрахователен надзор

Наредба № 28 - Наредба № 28 от 10.05.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит за професионална квалификация на застрахователните брокери и за признаване на квалификация, придобита в държава членка, и за регистрация на материалите за професионално обучение;

Наредба № 31 - Наредба № 31 от 02.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване;

Наредба № 53 - Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд;

Наредба № 54 - Наредба № 54 от 30.12.2016 г. за регистрите на Гаранционния фонд за обмена и защитата на информацията и за издаването и отчитането на задължителните застраховки по чл. 461, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането;

Наредба № 71 - Наредба № 71 от 22.07.2021 г. за изискванията към системата на управление на застрахователите и презастрахователите.

Осигурителен надзор

Наредба № 9 - Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове, за изчисляване на стойността на нетните активи, на един дял и на доходността от инвестиционните имоти и за воденето на индивидуалните партии, на сметките за паневропейски персонален пенсионен продукт (ПЕПП) и на аналитичните сметки във фонд за разсрочени плащания;

Наредба № 10 - Наредба № 10 от 29.06.2021 г. за изискванията към границата на платежоспособност и собствените средства на пенсионноосигурителното дружество, към неговата оздравителна програма и към минималните ликвидни средства на дружеството и на управляваните от него фондове;

Наредба № 31 - Наредба № 31 от 02.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване;

Наредба № 61 - Наредба № 61 от 27.09.2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

Уважаеми дами и господа,

Представям на Вашето внимание Годишния отчет за дейността на Комисията за финансов надзор (Комисията) за 2025 г.

На първо място бих искал да отбележа, че през настоящата година бе осъществена промяна в ръководния екип на Комисията. Затова бих искал да благодаря на колегите, начело с г-н Бойко Атанасов.

Те изградиха стабилна основа, върху която ще продължим да надграждаме в рамките на нашия мандат.

Нашият мандат започна в характерната за последните години динамична и усложнена среда, в която локалните кризи все по-често ескалират и прерастват в глобални предизвикателства. Продължаващият военен конфликт в Украйна и отражението му върху световната икономика бяха допълнително задълбочени от пълномащабната ескалация на напрежението в региона на Близкия изток, както и от променливите външнополитически приоритети на Съединените американски щати. На този фон Република България се изправи пред едно от най-значимите си исторически предизвикателства – присъединяването към еврозоната и прехода от националната валута, българския лев, към еврото.

Финансовият свят се изправи и пред допълнителни предизвикателства, свързани с развитието на дигиталните разплащания, управлението на криптоактивите, както и с имплементацията на двете ключови регулаторни инициативи – регламентите DORA и MICA, чиято цел е да въведат яснота и стабилност в комплексната и често хаотична среда на международните финансови пазари.

Предизвикателствата изискваха своевременни и ефективни решения. Бързите решения обаче не трябва да отклоняват нашата работа от ясно дефинираните приоритети, формулирани в началото на мандата, с особен акцент върху развитието на капиталовия пазар, утвърждаването на Комисията като надежден партньор на небанковия финансов сектор и повишаването на доверието на гражданите към институцията като гарант за защита на техните права и интереси.

Ценностите на една организация са нейната жизнена сила, осигуряваща енергия, фокус и стратегическа посока. Затова ние дефинирахме четири основополагащи приоритета, които последователно следваме и ще продължаваме да отстояваме до края на мандата:

- **Диалог**
- **Партньорство**
- **Заедност**
- **Подкрепа**

Диалог

Една от ключовите ни цели през изминалата година беше да намалим дистанцията между регулаторната институция и финансовия пазар. Нашата концепция е Комисията да функционира като партньор, а не като пречка; като съветник, а не като инструмент за санкции. През настоящата и следващите години ще акцентираме върху предоставянето на насоки и препоръки, вместо върху прилагането на принудителни мерки, тъй като мисията на Комисията е не само да осигури стабилност, но и да създаде предвидима рамка за устойчив растеж.

Партньорство

Променихме изцяло структурата и начина на функциониране на Комисията. Създадох се нови звена, отговарящи на регулаторните изисквания и на нормативната рамка както на национално, така и на международно ниво. Въведоха се нови правила за проверки, които обединяват дейността на трите надзора, а съставът на институцията бе обновен с млади и опитни експерти, успешно интегриращи се в съвременните реалности.

През изминалата година за първи път беше реализирана инициативата „Говори КФН“ – събитие, уникално не само за България, но и за региона на Югоизточна Европа. В присъствието на представители на хърватския регулатор бяха представени планове на Комисията за следващите години до края на мандата, като едновременно с това бе събрана обратна връзка от над 300 представители на небанковия финансов сектор, присъстващи на срещата.

Комисията продължи доброто сътрудничество с държавните институции като Българска народна банка, Министерство на финансите, Министерство на труда и социалната политика, Комисията за защита на потребителите, Комисия за регулиране на съобщенията и др.

Заедност и подкрепа

През 2025 г. усилията ни бяха насочени към синхронизиране на дейността на трите сектора, с цел те да работят в координирано и съгласувано взаимодействие. Това се отнася както до вътрешните направления в рамките на Комисията, така и до взаимоотношенията с участниците на пазара. С удовлетворение отбелязвам, че наблюдаваме все по-голямо взаимно сътрудничество, чрез което се укрепва влиянието и гласът на целия небанков финансов сектор.

Освен това развивахме и ключова функция на регулатора – ролята на медиатор между поднадзорните лица и държавната администрация. Успяхме да осигурим необходимата политическа подкрепа за реализирането на стратегически значими решения за пазара, тъй като без такава подкрепа тяхното ефективно прилагане би било невъзможно.

Извън дългосрочните стратегически приоритети, считам за необходимо да посоча и няколко непосредствени задачи и предизвикателства, които бяха преодолявани през изминалата година.

Еврото – нова рамка, нови изисквания, нови възможности

През януари Република България постигна своя политически връх в най-новата си история – присъединяването към еврозоната. Това представлява не просто смяна на националната валута, а цялостна системна трансформация на финансовата среда.

За капиталовия пазар това означава пълна интеграция в европейското икономическо пространство, премахване на валутния риск, намаляване на разходите и улеснен достъп на българските фондове до европейски инвеститори. В същото време обаче се появяват и редица предизвикателства – необходимост от по-ефективен надзор, повишаване на конкурентоспособността на финансовите

посредници и публичните компании, както и технологична адаптация към новите изисквания.

През последните години Комисията работи активно за осигуряване на плавен и предвидим преход. Поддържахме постоянен диалог с институциите и пазара, с цел присъединяването към еврозоната да създаде нови възможности, без да поражда рискове.

Сега, с удовлетворение мога да заявя, че преходът бе успешно реализиран - на 1 януари пазарът бе напълно подготвен, а небанковият финансов сектор не регистрира нито едно значимо затруднение.

Капиталов пазар

По отношение на капиталовия пазар бих искал да акцентирам върху две ключови теми, които се очаква да доминират обществената и професионалната дискусия през следващите години.

На първо място това е въвеждането на цикъл на сетълмент T+1.

От началото на октомври 2027 г. всички европейски капиталови пазари, включително българският, ще преминат от настоящия цикъл T+2 към T+1.

От гледна точка на инфраструктурата това преходно изменение няма да създаде значителни затруднения. Основните предизвикателства са свързани с адаптацията на инвестиционните посредници и публичните дружества, които, уверен съм, разполагат с необходимите ресурси и капацитет за успешното им преодоляване.

В тази връзка Комисия за финансов надзор инициира създаването на Национален форум за преминаването към сетълмент цикъл T+1. В него участват представители на КФН, инвестиционните посредници, Централния депозитар, Българска фондова борса, както и на компании и институции, ангажирани с процеса.

Смятаме, че учредяването на този консултативен орган ще очертае ясна пътна карта и ще улесни бизнеса и инвеститорите при въвеждането на по-бързия сетълмент

На второ място е търговията с ДЦК за индивидуални инвеститори на БФБ.

Приемането на стратегия за търговията с ДЦК, както и придвижването на законодателните промени, свързани с тях, в парламента, беше стратегически пробив по тема, за която се говори от години. Мярката ще ангажира повече инвеститори с капиталовия пазар, ще предложи нови инструменти за спестяване и ще укрепи доверието в публичните финанси.

Ясно е, че този процес трябва да бъде добре обмислен – с всички технологични предизвикателства. Но той ще доведе до изключителни ползи както за инвеститорите, така и за държавния бюджет.

Комисия за финансов надзор участва активно, с цел превръщането на тази инициатива в устойчив модел, осигуряващ дългосрочни предимства както за държавата, така и за гражданите.

Дигитализация и криптоактиви

Изпращаме настоящия отчет в момент, когато динамиката на финансовата среда се развива с темпове, превишаващи скоростта, с която могат да бъдат формулирани регулациите.

Дигитализацията, навлизането на криптоактивите, финтех решенията, изкуственият интелект и устойчивите инвестиции променят фундаментално глобалната пазарна архитектура. В този контекст Комисията изпълнява двойна роля – да гарантира стабилността на финансовата система и едновременно да стимулира адаптацията към новите реалности.

Регулацията днес не може да се свежда единствено до контрол; тя следва да бъде инструмент за диалог. Ние сме убедени, че откритият и своевременен обмен с участниците на пазара представлява най-ефективното средство за осъществяване на надзорната функция.

В тази връзка, през изминалата година, Комисията засили партньорството си с всички заинтересовани страни – инвестиционни посредници, управляващи дружества, емитенти и инвеститори – с цел правилата, които създаваме, да подпомагат иновациите, а не да ги възпират, насочвайки ги в сигурна и устойчива посока.

Същевременно се изправяме пред нови предизвикателства. Регулирането на криптоактивите и дигиталните платформи е включено в дневния ред на целия

Европейски съюз. Регламентите MiCA и DORA очертават началото на нова ера, в която прозрачността и защитата на потребителите съществуват в пълна хармония с технологичния напредък.

Нашата отговорност е да създадем условия, при които както бизнесът, така и инвеститорите да се чувстват сигурни и защитени в тази трансформирана среда.

Застрахователен пазар

По отношение на застрахователния сектор бих искал ясно да подчертая нещо изключително важно – стабилността на този сектор не е просто икономически въпрос. Тя е въпрос на обществено доверие и социална сигурност.

Застраховането е един от фундаментите на финансовата система. То създава предвидимост за гражданите и бизнеса в моменти на риск, несигурност и криза. Именно затова всяко съмнение в стабилността, прозрачността или платежоспособността на участниците на пазара има много по-широк обществен ефект.

През последните години секторът премина през сериозни изпитания – повишена инфлация, ръст на обезщетенията, промени в презастрахователната среда, натиск върху цените и необходимост от адаптация към новите европейски регулаторни изисквания. В същото време очакванията на потребителите към застрахователните компании стават все по-високи – както по отношение на сигурността, така и по отношение на качеството и бързината на услугите. Това поставя и по-високи изисквания към регулатора.

Нашето разбиране е, че когато става въпрос за стабилността на застрахователния сектор, компромиси не могат да бъдат допускани. Затова Комисията ще продължи да прилага последователен и строг надзор по отношение на капиталовата адекватност, управлението на риска, ликвидността и защитата на потребителите. Там, където има системен риск или поведение, което застрашава интересите на застрахованите лица, регулаторът трябва да реагира своевременно, категорично и без колебание.

Наред с контрола, секторът има и сериозен потенциал за развитие и стабилизация.

Виждаме положителни сигнали – подобряване на капиталовите позиции, постепенно технологично обновление, засилена дигитализация и все по-голям интерес към модерни застрахователни продукти и услуги. Влизането на Република България в еврозоната също създава предпоставки за по-голяма предвидимост, по-нисък макроикономически риск и повишено доверие към българския финансов сектор като цяло.

Убеден съм, че със стабилна регулаторна рамка, активен диалог с индустрията и ясни правила за всички участници, застрахователният сектор може не само да преодолее натрупаните предизвикателства, но и да се превърне в още по-силен двигател на финансова стабилност и икономическо развитие.

Осигурителен пазар

Мултифондовият модел

През изминалата година Комисията се изправи пред едно от най-съществените предизвикателства – внедряването на мултифондовия модел в системата на допълнителното пенсионно осигуряване.

Тристълбовият пенсионен модел в Република България, въведен през 2000 г. по препоръка на Световна банка, е доказал своята устойчивост и защитна функция в дългосрочен план. С приетите изменения в Кодекса за социално осигуряване се очертава нова посока на развитие на допълнителното пенсионно осигуряване – по-гъвкава и сигурна пенсионна система за осигурените лица, която се очаква да предизвика значими социални ефекти, включително повишаване на пенсиите и по-ефективна защита на интересите на участниците в дългосрочен аспект.

В този контекст осигурените лица няма да бъдат пасивни наблюдатели на процесите, а ще придобият реална възможност за активно участие, адаптирайки своето поведение и инвестиционни решения спрямо индивидуалния инвестиционен хоризонт, личните жизнени потребности и допустимата поносимост към риск. Въвеждането на опцията за инвестиционен избор, известна като многофондова система, се очаква да допринесе за смекчаване на негативното въздействие на инфлацията върху пенсионните спестявания и за постигане на по-висока и устойчива доходност в дългосрочен план.

Уважаеми дами и господа,

Работата ни през изминалата година и ангажиментът ни да насърчаваме устойчивия растеж на българската икономика са възможни, само ако под тях стои стабилен небанков финансов сектор. Благодарение на въвеждането на еврото, Република България утвърди позициите си като предвидим и надежден пазар в рамките на Европейския съюз, а финансовият ни сектор постепенно разширява своето присъствие и доверие както сред местните, така и сред международните инвеститори.

Това ни дава необходимата основа, върху която да надграждаме – с ясна многогодишна стратегия, в чийто център стои стабилният икономически растеж, подкрепен от прозрачен и добре регулиран финансов сектор.

Нашите приоритети се движат в синхрон с тези на гражданите и бизнеса. Повишаването на инвестиционното доверие, насърчаването на разумното поемане на риск в търсене на по-добра доходност, поддържането на чисти, сигурни и прозрачни пазари, както и повишаването на ефективността и бързината на регулаторния процес – това не са конкуриращи се цели. Това са взаимно допълващи се елементи на една модерна и отговорна регулаторна политика.

За Комисията доверието е най-ценният капитал на финансовия пазар. Затова и през първата година от мандата си поставихме акцент върху баланса между стабилност и развитие – защото само стабилен пазар може да расте, а само растящ пазар може да създава възможности.

Благодаря на всички за подкрепата!

Васил Големански

Председател на Комисия за финансов надзор

A stylized handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop and a few trailing strokes.

I. ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР ПРЕЗ 2025 Г.

I. ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР ПРЕЗ 2025 Г.

1. Регулаторна дейност

1.1. Промени в нормативната уредба

През 2025 г. експерти от Комисията за финансов надзор участваха в работни групи по изготвянето на предложения за изменения и допълнения на законовата нормативна уредба, касаеща обществените отношения в небанковия финансов сектор, както следва:

Закон за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа се въвеждат изискванията, съответно се предприемат мерки по прилагането, свързани със законодателните актове на ЕС, с които се създава европейска единна точка за достъп (ЕЕТД), чрез която централизирано да се предоставя публично оповестявана информация относно финансовите услуги, капиталовите пазари и устойчивото развитие.

С цел гарантиране на прозрачност и проследимост в секторните закони, прилагани от Комисията, се въвежда изискване някои поднадзорни лица на Комисията за финансов надзор да имат персонален профил в ССЕВ като модул на Портала на електронното управление по смисъла на Закона за електронното управление. Електронното връчване позволява на организациите, физическите и юридическите лица да изпращат и получават бързо, лесно и сигурно документи, като договори, административни актове или съдебни известия, в електронен формат. Мярката ще улесни упражняването на надзорната компетентност на регулатора и ще ускори взаимодействието на поднадзорните лица с Комисията.

Законът за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 25 от 2026 г.

Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

Въвеждането на мултифондове в допълнителното задължително и доброволно осигуряване с промените в Кодекса за социално осигуряване има за цел предоставяне на свобода за избор на средства за осигурените лица на подфонд с

различен инвестиционен и рисков профил при отчитане техните предпочитания и различната им толерантност към риска в различните фази на жизнения им цикъл. Това води до насърчаване на активното им участие в процеса по управление на пенсионните им спестявания и разширяване на възможностите за постигане на по-висока доходност, съответно по-високи пенсионни плащания. С въвеждането на новия модел в допълнителното пенсионно осигуряване всяко пенсионноосигурително дружество, управляващо универсален пенсионен фонд, ще създаде в него подфондове с различен инвестиционен профил – динамичен, балансиран и консервативен. По отношение на ДПФ се създава конкурентна среда за ПОД да учредяват разнообразие от такива подфондове с различен инвестиционен профил, като е задължително създаването на балансиран подфонд с инвестиции до 55 на сто във финансови инструменти с променлив доход.

Във връзка с въвеждането на мултифондовия модел са доразвити изискванията към инвестициите на пенсионните фондове и тяхното управление. Добавени са нови финансови инструменти, в които могат да бъдат инвестирани средствата на фондовете, с цел постигане на по-добра доходност и диверсификация на портфейлите. Завишени са изискванията към кадровата обезпеченост на дружествата, като се изисква те да разполагат с достатъчно служители, притежаващи правоспособност, квалификация и опит за разработване на инвестиционни стратегии и политики, както и тяхното изпълнение. Извършена е промяна в механизма за съпоставката на инвестиционните резултати чрез премахване на механизма за гарантиране на минималната доходност и въвеждане на пазарен показател, което ще създаде предпоставки за постигане на по-добра доходност и възможности за привличане на повече осигурени лица. Предвижда се този показател да отразява обективно дългосрочните пазарни тенденции, като се намали влиянието на краткосрочните пазарни колебания.

Завишени са изискванията към осигурителните посредници с цел повишаване и поддържане на познанията им в областта на допълнителното пенсионно осигуряване, като в тази връзка са предвидени дейности по провеждане на предварителни и последващи обучения и инструктаж от пенсионноосигурителните дружества и полагането на изпит пред Комисията.

Доразвита е уредбата на изплащането на средства при придобиване на право на пенсия, като е предвидено изплащането на пожизнени пенсии при осигуряване в УПФ и ДПФ да се извършва от общ фонд за изплащане на пожизнени пенсии, с цел по-добро споделяне на биометричния риск между лицата. По аналогичен начин разсрочените плащания при придобито право на пенсия от УПФ и ДПФ и срочните пенсии от ППФ ще се изплащат от общ фонд за срочни плащания. Въвежда се гаранция за пенсиите и плащанията на осигурените в УПФ и ППФ на база пълния размер на преведените за осигуреното лице средства във фонд за извършване на плащанията, но не по-малко от brutния размер на вноските. Повишени са изискванията към капитала на пенсионноосигурителните дружества чрез изчисляване на капиталовата база в процент от нетните активи на управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване и фондове за извършване на плащания, с цел покриване на поетите рискове, за да се гарантира устойчивост и стабилност на пенсионните плащания.

Предвижда се намаляване на събираните такси и удържки в допълнителното задължително пенсионно осигуряване с въвеждане на стъпаловидно годишно намаляване на удържката от всяка осигурителна вноска за десетгодишен период, като иновативно таксата за управление се обвързва с постигнатите положителни резултати и по-малко зависи от размера на управляваните активи.

Доразвита е уредбата на изплащането на средства при придобиване на право на пенсия от фондовете за допълнително пенсионно осигуряване с оглед повишаване гаранциите и по-добро управление на рисковете.

Законът за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 27 от 2026 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма

Промените са продиктувани от препоръките на MONEYVAL и FATF за подобряване на системите на страната за борба с прането на пари и финансирането на тероризма. Измененията целят да отстранят недостатъците в българското законодателство и да го приведат в съответствие с международните стандарти, особено по отношение на целенасочените финансови санкции, свързани с

разпространението на оръжия за масово унищожение. Законовите промени са предпоставка да се премахне Република България от т.нар. „сив списък“ на FATF и да се повиши ефективността на нейната финансова система.

Законът за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 49 от 2025 г.

Закон за пазарите на криптоактиви

Със Закона за пазарите на криптоактиви се въвеждат в националното законодателство мерки за прилагане на изискванията на Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937 (Регламент (ЕС) 2023/1114) и Регламент (ЕС) 2023/1113 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно информацията, придружаваща преводите на средства и прехвърлянията на определени криптоактиви, и за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 (Регламент (ЕС) 2023/1113), както и мерки за осигуряване на условия за прилагането на Регламент (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор и за изменение на регламенти (ЕО) № 1060/2009, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 600/2014, (ЕС) № 909/2014 и (ЕС) 2016/1011 и въвеждане на измененията, предвидени с Директива (ЕС) 2022/2556 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на директиви 2009/65/ЕО, 2009/138/ЕО, 2011/61/ЕС, 2013/36/ЕС, 2014/59/ЕС, 2014/65/ЕС, (ЕС) 2015/2366 и (ЕС) 2016/2341 по отношение на оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор.

С въвеждането на уредба за пазарите на криптоактиви в националното законодателство, Република България ще може да се възползва изцяло от предимствата на новата европейска регулация. Ще се изгради по-надежден и сигурен пазар на криптоактивите. Криптоактивите и придружаващата ги технология на децентрализирания регистър имат голям потенциал за повишаване на ефективността в „традиционния“ финансов сектор. Наличието на ясна правна рамка за криптоактивите в ЕС и в Република България би позволило на дружествата да правят иновации и да се конкурират на равни начала на единния пазар, както и да

използват предимствата на нови форми на прехвърляне на активи и плащане, без да се намалява нивото на защита на потребителите и финансовата стабилност.

Във връзка с необходимостта от приемане на мерки по прилагане на Регламент (ЕС) 2023/1114 и Регламент (ЕС) 2023/1113, в преходните и заключителните разпоредби на Закона за пазарите на криптоактиви са предложени изменения и допълнения в редица секторни закони като: Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за кредитните институции, Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, Закона за пазарите на финансови инструменти, Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и др.

Законът за пазарите на криптоактиви е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 54 от 2025 г.

Закон за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането

Със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането се въвеждат промени в националното законодателство, които произтичат от въвеждането на изискванията на Директива (ЕС) 2021/2118 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2021 г. за изменение на Директива 2009/103/ЕО относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка.

Законът за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането има за цел да засили защитата на ползвателите на застрахователни услуги при различни рискови ситуации, включително вреди от нерегистрирани превозни средства, ремаркета, спортни прояви, тероризъм и неплатежоспособност на застраховател. Повишават се лимитите на отговорност, въвежда се централизирано издаване на удостоверения от Гаранционния фонд и се подобрява защитата на личните данни. Предвиждат се мерки за намаляване на административната тежест, ускоряване на процедурите в Комисията за финансов надзор, облекчаване на одитните изисквания и улесняване на сключването на застраховки и подаването на претенции от разстояние.

Със законопроекта се предлагат изменения и допълнения в ЗКФН. Във връзка с предложените изменения в КЗ се предвижда, че Комисията ще води публични регистри за организациите за провеждане на професионално обучение по чл. 304 от КЗ и че тези лица ще придобият статут на поднадзорни лица на Комисията. В тази връзка се предлагат такси за вписване на организациите за провеждане на професионално обучение по чл. 304 от КЗ, както и такса за осъществяване на общ финансов надзор върху тях.

Законът за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 63 от 2025 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа в националното законодателство се въвеждат мерки за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2631 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 г. относно европейските зелени облигации и незадължителното разкриване на информация за облигации, предлагани на пазара като екологично устойчиви, и за облигации, свързани с устойчивостта. С проекта също така се цели постигане на съответствие на нормативната уредба с изискванията на Кодекса за либерализация на движението на капитали на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, с оглед успешното приключване на прегледа на страната пред Инвестиционния комитет на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Законът за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 67 от 2025 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти в националното законодателство се въвеждат изискванията, съответно се предприемат мерки по прилагането, свързани с пет законодателни акта от правото на Европейския съюз, както следва:

- Директива (ЕС) 2024/790 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 г. за изменение на Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти;

- Директива (ЕС) 2023/2864 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 г. за изменение на някои директиви във връзка със създаването и функционирането на европейската единна точка за достъп;

- Директива (ЕС) 2024/2994 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за изменение на директиви 2009/65/ЕО, 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/2034 по отношение на третирането на риска от концентрация, произтичащ от експозициите към централни контрагенти, и на риска от контрагента при сделките с деривати, преминаващи централен клиринг;

- Регламент (ЕС) 2024/791 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 600/2014 във връзка с повишаване на прозрачността на данните, премахване на пречките пред създаването на системи за консолидирани данни, оптимизиране на задълженията за търговия и забрана за получаване на плащане за поток от нареждания;

- Регламент (ЕС) 2023/2845 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 909/2014 по отношение на дисциплината при сетълмента, трансграничното предоставяне на услуги, сътрудничеството между надзорните органи, предоставянето на спомагателни услуги от банков тип и изискванията към централните депозитари на ценни книжа от трети държави и за изменение на Регламент (ЕС) № 236/2012.

Законът за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти е приет от Народното събрание и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 99 от 2025 г.

Проект на закон за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране

С проекта на закон за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно

инвестиране се предлагат мерки по прилагането, свързани със следните законодателни актове от правото на ЕС:

- Директива (ЕС) 2024/927 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. за изменение на директиви 2011/61/ЕС и 2009/65/ЕО по отношение на договореностите за делегиране, управлението на ликвидния риск, надзорната отчетност, предоставянето на депозитарни услуги и услуги по отговорно пазене и предоставянето на заеми от алтернативни инвестиционни фондове;
- Директива (ЕС) 2024/2811 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. за изменение на Директива 2014/65/ЕС с цел повишаване на привлекателността на публичните капиталови пазари в Съюза за дружествата и улесняване на достъпа до капитал за малките и средните предприятия и за отмяна на Директива 2001/34/ЕО;
- Регламент (ЕС) 2024/2809 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1129, (ЕС) № 596/2014 и (ЕС) № 600/2014 с цел повишаване на привлекателността на публичните капиталови пазари в Съюза за дружествата и улесняване на достъпа до капитал за малките и средните предприятия;
- Делегиран регламент (ЕС) 2023/2830 на Комисията от 17 октомври 2023 г. за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на правила относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове;
- Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014.

Проект на закон за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането

С проекта на закон за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането се предлагат мерки по прилагането, свързани със следните законодателни актове от правото на Европейския съюз:

- Директива (ЕС) 2025/2 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за изменение на Директива 2009/138/ЕО по отношение на пропорционалността, качеството на надзора, отчетността, дългосрочните гаранционни мерки, макропруденциалните инструменти, рисковете за устойчивостта и груповия и трансграничния надзор и за изменение на директиви 2002/87/ЕО и 2013/34/ЕС;
- Директива (ЕС) 2025/1 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на застрахователни и презастрахователни предприятия и за изменение на директиви 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2007/36/ЕО, 2014/59/ЕС и (ЕС) 2017/1132 и на регламенти (ЕС) № 1094/2010, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 806/2014 и (ЕС) 2017/1129.

Освен ангажираността по горепосочените нормативни актове, експерти на Комисията участват и в редица междуведомствени работни групи, обусловени от специфичния характер на надзорната дейност - включително инициативи, свързани с изготвянето на националните мерки по Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828, киберсигурността, защитата на критичните субекти и други секторно значими области.

През 2025 г. Комисията прие следните подзаконови нормативни актове:
Правилник за изменение на Правилника за устройството и дейността на Гаранционния фонд

С Правилника за изменение на Правилника за устройството и дейността на Гаранционния фонд се цели постигане на изискванията на ЗВЕРБ във връзка с въвеждане на еврото като парична единица на Република България.

Правилника за изменение на Правилника за устройството и дейността на Гаранционния фонд е приет от Комисията за финансов надзор и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 18 от 2025 г.

Наредба за изменение на Наредба № 71 от 22.07.2021 г. за изискванията към системата на управление на застрахователите и презастрахователите

През отчетния период е приета Наредба за изменение на Наредба № 71 от 22.07.2021 г. за изискванията към системата на управление на застрахователите и презастрахователите, във връзка с влизането в сила на 17 януари 2025 г. на отмяната на насоки, издадени от Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване, както следва:

1. Насоки за възлагане на дейности на доставчици на облачни услуги (EIOPA-BoS-20-002), издадени от Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване през 2020 г.;

2. Насоки за сигурността и управлението на информационно-комуникационните технологии (EIOPA-BoS-20/600), издадени от Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване през 2020 г.

Наредбата за изменение на Наредба № 71 от 22.07.2021 г. за изискванията към системата на управление на застрахователите и презастрахователите е приета от Комисията за финансов надзор и е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 49 от 2025 г.

Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор

Наредбата има за цел да осигури финансова независимост, стабилност и прозрачност на Комисията за финансов надзор при изпълнение на нейните задължения. С промяната на модела за определяне на таксите, събирани от Комисията, се очаква да се постигне бюджетна неутралност, съответно независимост на Комисията за финансов надзор. С наредбата се обезпечава финансово възможността за поддържане на изградения вече експертен капацитет на Комисията и неговото повишаване, отговаря се на необходимостта от сериозни инвестиции в информационното обезпечаване и информационната сигурност на Комисията, и ще се гарантира непрекъснатост и навременност на изпълнение на националните и международните ангажименти на Комисията за финансов надзор.

Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, е приета от Комисията за финансов надзор и е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 51 от 2025 г.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор

С приетите изменения и допълнения се цели постигане на пълно съответствие със ЗВЕРБ, като се осигури яснота относно валутата за определяне и заплащане на таксите. Чрез измененията се предотвратяват тълкувателни спорове след преминаването към еврото и се създават условия за плавен преход за поднадзорните лица и администрацията, включително по отношение на фактуриране, плащания и отчетност.

Въвежда се единен и пропорционален механизъм за определяне на таксите за управляващи дружества, ЛУАИФ и депозитари, отразяващ сложността на надзорната дейност. Определянето на фиксирана такса за депозитари, обслужващи няколко вида инвестиционни структури, цели справедливо разпределение на надзорните разходи.

Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, е приета от Комисията за финансов надзор и е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 109 от 2025 г.

Наредба за изменение и допълнение на нормативни актове на Комисията за финансов надзор

Адаптирането на българското законодателство към единната европейска валута и обезпечаването на техническата подготовка по въвеждане на еврото е уредено със ЗВЕРБ. На основание § 6, ал. 1, т. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗВЕРБ на държавните органи е вменено задължение да приемат в 6-месечен срок от влизането в сила на същия закон изменения и допълнения в подзаконови нормативни актове, необходими за изпълнението на същия закон във връзка с въвеждане на еврото като парична единица на Република България. В съответствие със сроковете и критериите, определени в т. 4.2 от Националния план за въвеждане на еврото в Република България, Комисията за финансов надзор

извърши преглед на секторното законодателство с цел установяване на необходимостта от промени. Комисията за финансов надзор актуализира своевременно подзаконовата нормативна уредба, с оглед съобразяването ѝ с променената законова рамка, като при разработване на промените във връзка с въвеждането на еврото се отчитат спецификите на предприятията от небанковия финансов сектор. С наредбата за изменение и допълнение на нормативни актове на Комисията за финансов надзор се цели осигуряване на безпроблемното въвеждане на еврото в Република България.

Наредба за изменение и допълнение на нормативни актове на Комисията за финансов надзор е приета от Комисията за финансов надзор и е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 20 от 2025 г.

Наредба за изменение и допълнение на наредби на Комисията за финансов надзор

С Наредбата за изменение и допълнение на наредби на Комисията за финансов надзор се въвеждат изменения, свързани с въвеждането на еврото като официална парична единица на Република България и се цели постигане на правна сигурност и избягване на неточности при прилагането на подзаконовите нормативни актове, приети от Комисията. Актуализират се някои подзаконови нормативни актове във връзка с Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор.

Наредбата за изменение и допълнение на наредби на Комисията за финансов надзор е приета от Комисията за финансов надзор и е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 65 от 2025 г.

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация

С приетите изменения и допълнения се цели оптимизация на структурата и работните процеси на Комисията за финансов надзор, в съответствие със стратегическите ѝ приоритети. Предвижда се по-ефективно разпределение на функциите, премахване на припокривания, задълбочаване на експертизата и по-добро използване на ресурсите. Очакваният резултат е по-висока

административна ефективност, по-силен надзорен капацитет и подобрена готовност за справяне с предизвикателствата пред небанковия финансов сектор.

Правилникът за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация е приет от Комисията за финансов надзор и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 100 от 2025 г.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 28 от 10.05.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит за професионална квалификация на застрахователните брокери и за признаване на квалификация, придобита в държава членка, и за регистрация на материалите за професионално обучение

С приемането на наредбата се цели съобразяване на относимата подзаконова нормативна уредба с изискванията на нормативните актове от по-висока степен и осигуряване на възможността за законосъобразна регистрация на организациите за обучение на служители на застрахователни брокери и на клонове на застрахователни посредници от трети държави.

Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 28 от 10.05.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит за професионална квалификация на застрахователните брокери и за признаване на квалификация, придобита в държава членка, и за регистрация на материалите за професионално обучение е приета от Комисията за финансов надзор и е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 109 от 2025 г.

През отчетния период е изготвен **проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 от 02.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване**. С проекта на наредба се цели разширяване на кръга на лицата, които могат да се явят на този изпит и съответно кръга на лицата, на които може да бъде

призната пълна или частична актюерска правоспособност. На заявителите се предоставят допълнителни възможности за явяване на изпит, като се предлага отмяна на явяването на изпит по специализиран модул само заедно с базовия модул, а успешното полагане на базов модул на проведен от Комисията изпит е уредено като алтернатива на успешно полагане на изпити пред професионална организация по определени учебни дисциплини, които в съвкупност покриват в значителна степен тематичния обхват на базовия модул. С проекта на наредба се уточняват правните условия за признаване на актюерска правоспособност предвид новите правила за допускане до изпит пред Комисията, като се премахват времевите ограничения за явяване на изпит за признаване на правоспособност.

През 2025 г. е изготвен, съвместно с Държавна агенция „Национална сигурност“, **проект на указания за рисков базиран подход при прилагане на мерките за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма.** Указанията са предназначени за поднадзорните на Комисията за финансов надзор лица, които са задължени лица по ЗМИП, и имат за цел да повишат разбирането относно рисков базирания подход при прилагането на мерките за превенция на изпирането на пари/финансирането на тероризма в небанковия финансов сектор.

1.2. Нови моменти в политиката на ЕС

През 2025 г. развитието на политиката на ЕС в областта на финансовите услуги и устойчивото финансиране беше насочено към няколко основни приоритета: намаляване на административната тежест, повишаване на прозрачността и качеството на отчетността, укрепване на надзорната и пруденциалната рамка и адаптиране на регулацията към цифровизацията и устойчивостта. Публикуваните през годината регламенти и директиви отразяват стремеж към по-ефективна, съгласувана и пропорционална нормативна среда в рамките на ЕС. През 2025 г. в „Официален вестник“ на ЕС са публикувани следните актове:

1.2.1. Регламенти

Регламент (ЕС) 2024/3005 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. относно прозрачността и интегритета на дейностите по определяне на рейтинг от екологичен, социален и управленски характер (ЕСУ рейтинги) и за изменение на регламенти (ЕС) 2019/2088 и (ЕС) 2023/2859

Регламентът е сред основните актове на ЕС, насочени към постигане на целите за устойчивото развитие, както на Съюза, така и на ООН.

Регламентът се характеризира със следните особености:

- допълва съществуващите нормативни актове на ЕС в областта на устойчивите финанси и има за цел да улесни потоците от информация и вземането на инвестиционни решения;
- въвежда еднакви стандарти и пазарни практики при определянето на рейтингите от екологичен, социален и управленски характер (ЕСУ рейтинги), за да се постигнат равностойни пазарни условия за ползвателите на такива рейтинги;
- въвежда понятието „извършване на дейност в Съюза“ като критерий за определянето на териториалния обхват, разграничавайки доставчиците на ЕСУ рейтинги, установени в ЕС, от доставчиците на такива рейтинги, чието седалище е извън него;
- урежда присъждането, разпространението, а когато е приложимо, и публикуването на ЕСУ рейтинги, без да има за цел да регулира тяхното използване,

като насърчава ползвателите на такива рейтинги да работят с доставчиците им, които са лицензирани или регистрирани съгласно настоящия регламент, а само в ограничени случаи с доставчици на ЕСУ рейтинги, установени извън ЕС, които не са лицензирани или признати съгласно регламента;

- въвежда определение за ЕСУ рейтинг, което е ограничено до становища или оценки, или комбинация от двете, основаващи се както на установена методология, така и на определена система за класиране, за да се определи адекватно гамата от продукти, за които се прилага регламентът;

- допълва задълженията за оповестяване, свързани с маркетинговите съобщения, установени с Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги;

- въвежда правила за предоставяне на отделни рейтинги с екологичен (E), социален (C) и управленски (U) характер, както и на единен ЕСУ рейтинг, агрегиращ трите фактора;

- предоставя възможност на доставчиците на ЕСУ рейтинги, установени извън ЕС, да предлагат своите услуги на територията на ЕС по избор измежду три възможни режима: еквивалентност, одобряване и признаване;

- установява лицензионен режим за доставчиците на ЕСУ рейтинги в ЕС, който се характеризира с хармонизирани условия и процедура, за да се гарантира високо ниво на доверие на инвеститорите и потребителите на вътрешния пазар;

- задължава доставчиците на ЕСУ рейтинги да оповестяват публично информация относно методологиите, моделите и ключовите рейтингови допускания, които използват в своите дейности по определяне на ЕСУ рейтинг, както и във всеки от своите продукти за ЕСУ рейтинги.

Извън обхвата на регламента остават публикуването или разпространението на данни за екологичните фактори, факторите, свързани със социалните и човешките права, и управленските фактори, които не водят до разработването на ЕСУ рейтинг, както и продукти или услуги, които включват елемент от ЕСУ рейтинг, включително инвестиционно проучване съгласно Директива 2014/65/ЕС на

Европейския парламент и на Съвета. Регламентът не се прилага спрямо рейтинги, разработени изключително за процесите на акредитация или сертифициране, тъй като такива рейтинги не са насочени към инвестиционен анализ, финансов анализ, нито към вземане на инвестиционни или финансови решения.

Регламентът е неприложим и спрямо рейтинги, присъждани от членове на ЕСЦБ, когато последните не се публикуват или разпространяват с търговски цели.

Не попадат в обхвата на регламента и организациите с нестопанска цел, които присъждат ЕСУ рейтинги за нетърговски цели и които публикуват тези рейтинги безплатно, както и физическите лица, включително представители на академичните среди и журналисти, които публикуват и разпространяват ЕСУ рейтинги за нетърговски цели.

Регламентът влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в „Официален вестник“ на ЕС, като ще се прилага от 2 юли 2026 г.

Регламент (ЕС) 2025/2075 на Европейския парламент и на Съвета от 8 октомври 2025 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 909/2014 по отношение на по-кратък цикъл на сетълмент в Съюза

В Регламент (ЕС) № 909/2014 е уреден срокът за сетълмент, предвиден за съществена част от сделките с прехвърлими ценни книжа, чието изпълнение протича на места за търговия в ЕС. Към момента, с определени изключения, предвидената дата за сетълмент за такива сделки е определена не по-късно от втория работен ден след сключване на сделката.

В своя анализ ESMA стигна до заключението, че съкращаването на цикъла на сетълмент в ЕС до T+1 ще намали пазарните рискове, особено що се отнася до тези, свързани с контрагента, както и рисковете от нестабилност и ще освободи капитал, който вече не е необходим за покриване на изискванията за маржин депозит. Въвеждането на цикъла на сетълмент T+1 се очаква да доведе до:

- предотвратяване на изоставането на пазарите в ЕС спрямо промените на другите световни пазари;
- премахване на разходите, свързани със съществуващите в момента различия в сроковете за сетълмент;

- по-нататъшно хармонизиране на стандартите за корпоративните събития и пазарните практики в Съюза, както и до повишаване конкурентоспособността на капиталовите пазари в Съюза.

ESMA следва да следи за ефективността на сетълмента по време на прехода към цикъл T+1 и да докладва за него с повишена честота в периода непосредствено преди и след прехода. С оглед на освобождаването от изискването за цикъл на сетълмент T+1 по отношение на някои видове сделки за финансиране с ценни книжа съгласно разглеждания регламент, ESMA се задължава да отделя специално внимание на ефективността на сетълмента на сделките за финансиране с ценни книжа, търгувани на или извън местата за търговия.

Регламентът влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в „Официален вестник“ на ЕС, като ще се прилага от 11 октомври 2027 г.

Регламент (ЕС) 2025/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 8 октомври 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1092/2010, (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 1094/2010, (ЕС) № 1095/2010, (ЕС) № 806/2014, (ЕС) 2021/523 и (ЕС) 2024/1620 по отношение на някои изисквания за докладване в областта на финансовите услуги и подкрепата за инвестициите

Измененията в посочените регламенти се налагат поради необходимостта от подобряване, рационализиране и модернизиране на изискванията за докладване и разкриване, за да се постигне намаляване на административната тежест и избягване на ненужното дублиране на докладването за органите и субектите.

От финансовите институции и други субекти, извършващи дейност на финансовите пазари, се очаква да докладват широк набор от информация, за да могат органите на ЕС и националните органи, упражняващи надзор върху финансовата система, да следят рисковете, да гарантират финансова стабилност и целостта на пазара и да защитават инвеститорите и потребителите на финансови услуги в ЕС.

С промените се премахват излишни и остарели изисквания за докладване и разкриване, произтичащи от хоризонтални несъответствия в секторното и междусекторното законодателство, или възникнали поради вертикални несъответствия между изискванията на ЕС и на държавите членки, водещи до

свърхрегулация. С измененията се очаква ЕНО и AMLA да правят преглед на регулаторните технически стандарти и техническите стандарти за изпълнение, както и да дават становища относно функционирането на действащите законодателни актове.

Регламентът улеснява повторното използване на информацията, събрана от ЕНО, ЕССР, ЕСП, ЕЦБ и AMLA, като същата може да бъде споделена и повторно използвана, както с други органи на ЕС, така и с националните органи, упражняващи наблюдение върху финансовата система без това да се отразява на защитата на данните, опазването на професионалната тайна и правата върху интелектуалната собственост в съответствие със Стратегията относно надзорните данни в сферата на финансовите услуги на ЕС.

С регламента се въвежда задължение за ЕНО, ЕССР, ЕСП и ЕЦБ при поискване, редовно или за всеки приложим случай да споделят информацията, получена от финансовите институции, други докладващи субекти или други органи, с органите, имащи правото да събират същата информация. Увеличението на случаите на искане и споделяне на информация с други органи цели намаляване на тежестта на докладването и гарантирането на ефективни потоци от данни. В аналитичен план регламентът е насочен към по-ефективно използване на надзорната информация и към ограничаване на дублирането при регулаторната отчетност.

Регламентът влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в „Официален вестник“ на ЕС.

Регламент (ЕС) 2025/914 на Европейския парламент и на Съвета от 7 май 2025 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на обхвата на правилата за бенчмарковете, използването в Съюза на бенчмаркове, изготвяни от администратор, намиращ се в трета държава, и някои изисквания за докладване

Регламентът е приет, за да се подобрят изискванията за докладване, установени в Регламент (ЕС) 2016/1011, да се ограничи административната тежест, и да се създадат гаранции за ефективността на тяхното изпълнение. Целта на Регламент (ЕС) 2016/1011 е запазване на финансовата стабилност и избягване на

отрицателните икономически последици, произтичащи от ненадеждността на бенчмарковете. Спазването на изискванията за докладване доведе до непропорционално разпределение на регулаторната тежест върху администраторите на по-малки бенчмаркове в ЕС, поради което последната се намалява чрез поставянето на фокуса върху бенчмарковете, които имат най-голямо икономическо значение за пазара на ЕС, т.е. значимите и критичните бенчмаркове, както и върху бенчмарковете, които допринасят за насърчаването на ключови политики на ЕС, а именно бенчмарковете на ЕС за климатичен преход и бенчмарковете на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение.

Измененията в регламента се наблюдават в следните аспекти:

- стеснява се приложното поле на дялове II, III, IV, V и VI от Регламент (ЕС) 2016/1011 до посочените бенчмаркове, като единствено специфичните разпоредби в чл. 23а, 23б и 23в остават приложими за всички бенчмаркове;
- администраторите, които подлежат на изключване от приложното поле на Регламент (ЕС) 2016/1011 в резултат на измененията, но желаят спрямо тях да се прилага досегашният режим, разполагат с правото да отправят мотивирано искане до своя компетентен орган за определяне на един или повече от предлаганите от тях бенчмаркове като значими;
- по отношение на спот валутните бенчмаркове, които ЕК може да изключва при наличието на определени условия, установени в Регламент (ЕС) 2016/1011, а именно когато те се отнасят до спот обменни курсове на валута на трета държава, за която се прилага валутен контрол, на ЕК се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за изготвяне и поддържане на списък на изключените бенчмаркове, за да се гарантира, че условията, при които даден спот валутен бенчмарк следва да бъде изключен от Регламент (ЕС) 2016/1011, се прилагат еднакво;
- с измененията в чл. 19г от Регламент (ЕС) 2016/1011 администраторите на значими бенчмаркове се насърчават да изготвят бенчмаркове на ЕС за климатичен преход или такива, съответстващи на Парижкото споразумение, но същите вече не са задължителни;
- изискванията по отношение на значимите бенчмаркове ще се прилагат за администраторите на бенчмаркове след 60 работни дни от датата на

подаване на уведомлението, за да се гарантира, че администраторите разполагат с достатъчно време да се адаптират към тях, като цялата необходима информация за оценка на съвкупното използване на бенчмарка в ЕС се предоставя при поискване на съответния компетентен орган или на ESMA;

- с цел осигуряването на съгласуваност и координация на националните решения за определяне на бенчмаркове като значими, компетентните органи, които възнамеряват да определят даден бенчмарк като значим, се консултират с ESMA;

- бенчмарковете на ЕС за климатичен преход и бенчмарковете на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение и техните администратори подлежат, според случая, на задължителна регистрация, лицензиране, признаване или одобряване и надзор;

- на компетентните органи и на ESMA се предоставя правомощието да разрешат временното удължаване на използването на даден бенчмарк, с цел избягване на прекомерни смущения на пазара вследствие на забраната за използването му;

- признаването на администратори на бенчмаркове, намиращи се в трета държава, съгласно Регламент (ЕС) 2016/1011, се превръща в постоянно средство за достъп до пазара на ЕС за тези администратори на бенчмаркове;

- за целите на прозрачността и гарантирането на правната сигурност, на компетентните органи, определящи даден бенчмарк като значим, се възлага задължението да уточнят потенциалните ограничения за използването, които възникват, когато администраторът на такъв бенчмарк не е лицензиран или регистриран или не спазва изискванията за одобряване или признаване и др.

Промените са насочени към по-пропорционален надзорен режим и към концентриране на регулаторното внимание върху бенчмарковете с най-голямо системно и пазарно значение.

Регламентът влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в „Официален вестник“ на ЕС, като се прилага от 1 януари 2026 г.

Регламент (ЕС) 2025/1215 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2025 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 575/2013 във връзка с изискванията за сделките за финансиране с ценни книжа съгласно отношението на нетното стабилно финансиране

Регламент (ЕС) № 575/2013 предвижда формирането на коефициенти на стабилно финансиране за вземанията по финансови сделки с финансови клиенти, когато тези сделки са с остатъчен срок до падежа по-малко от 6 месеца. В зависимост от съответната сделка за финансиране тези коефициенти са 0 %, 5 % или 10 %, като до 28 юни 2025 г. същите следваше да бъдат увеличени съответно на 10 %, 15 % и 15 %. Отложеното увеличение бе предвидено с цел да се даде на кредитните институции достатъчно време, за да се адаптират постепенно към по-консервативно калибриране и да преценят дали това калибриране е подходящо. В допълнение към отложеното увеличение бяха приети други изменения, за да се гарантира, че въвеждането на изискването за ОНСФ не подкопава ликвидността на свързаните пазари на обезпечения, включително пазарите на държавни облигации.

С измененията на ЕВА се възлага:

- да наблюдава размера на стабилното финансиране, изисквано за покриване на свързания с финансирането риск, свързан със сделки за финансиране с ценни книжа, включително с получените или предоставените при тези сделки активи, както и с необезпечени сделки с финансови клиенти, когато тези сделки са с остатъчен срок до падежа по-малко от 6 месеца;
- да докладва на ЕК до 31 януари 2029 г. и на всеки пет години след това относно целесъобразността на това изискване за стабилно финансиране.

Регламентът влиза в сила в деня след публикуването му в „Официален вестник“ на ЕС, като се прилага от 29 юни 2025 г.

1.2.2. Директиви

Директива (ЕС) 2025/1 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на застрахователни и презастрахователни предприятия и за изменение на

директиви 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2007/36/ЕО, 2014/59/ЕС и (ЕС) 2017/1132 и на регламенти (ЕС) № 1094/2010, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 806/2014 и (ЕС) 2017/1129

С директивата се въвеждат инструменти и съответни правила за използването им, приложими в процеса по възстановяване и реструктуриране както на предприятията за първично застраховане, така и на презастрахователните предприятия, като се вземат предвид съответните им особености. Инструментите се използват, за да се осигури непрекъснатост на застрахователната или презастрахователната защита на титулярите на полици, бенефициерите и увредените лица, да се предотврати неизпълнението на задълженията на застрахователните и презастрахователни предприятия, а в случаите на неизпълнение – да се сведат до минимум отрицателните последици при запазване на непрекъснатостта на критичните функции, извършвани от тях. Чрез въвеждането на единни правила и инструменти се цели преодоляването на неспособността на държавите членки на ЕС да управляват неизпълнението на задълженията на застрахователните или презастрахователни предприятия в случаите на реструктуриране, като ги реструктурират по начин, който е предвидим, съгласуван и ефективно предотвратява мащабното увреждане на системата чрез подкопаване на стабилността на финансовите пазари, а оттам и на вътрешния пазар в областта на финансовите услуги.

С директивата се извършват следните нововъведения:

- създават се гаранции за непрекъснатост на критичните функции на застрахователните или презастрахователните предприятия, които не изпълняват задълженията си или е вероятно да престанат да ги изпълняват, както и свеждане до минимум на последиците от неизпълнението им за икономиката или финансовата система, чрез създаването на рамка, която да осигури на органите надежден набор от инструменти за достатъчно бърза намеса на достатъчно ранен етап;
- въвеждат се достатъчно гаранции, че в случай на загуби същите ще бъдат поети основно от акционерите, а след тях от кредиторите, при условие че нито един кредитор не поема загуби, надвишаващи тези, които би поел в случай на обикновено производство по несъстоятелност, съобразно принципа за невлошаване положението на кредиторите;

- предоставя се възможност на органите да осигурят непрекъснатост на застрахователната защита за титулярите на полици, бенефициерите и увредените лица, да прехвърлят, в случай на необходимост, икономически дейности и портфейли на съответното застрахователно и презастрахователно предприятие и да разпределят загубите по справедлив и предвидим начин, като с тези действия бъдат предотвратени ненужни загуби или социални трудности, както и да се сведат до минимум отрицателните последици за икономиката и финансовите пазари;
- определят се общи условия, правомощия и процеси за възстановяване и реструктуриране на застрахователни и презастрахователни предприятия в ЕС, за да бъдат улеснени националните компетентни органи при справяне с трансгранични групи от предприятия, изпитващи затруднения или неизпълняващи задълженията си, за да се избегне евентуалното нарушаване на конкуренцията между предприятията;
- въвеждат се изисквания за планиране на превантивното възстановяване на група и за планиране на нейното реструктуриране, в случаите на неизпълнение на субект, който е част от нея, както и предоставяне на органите на ефективни средства за налагане на възстановителни мерки спрямо такъв субект, както и спрямо предприятията майки, холдингите и други субекти от групата, включително клоновете на установените извън Съюза застрахователни и презастрахователни предприятия;
- установяват се задължения за обмен на информация между органите за реструктуриране и надзор на застрахователните предприятия и тези на банките, с цел да се осигури гладкото протичане на планирането на възстановяването и реструктурирането и на действителното реструктуриране на застрахователни и презастрахователни предприятия, които са част от финансови конгломерати, или на застрахователни групи;
- предприятията майки или отделните застрахователни и презастрахователни предприятия се задължават да представят на надзорните органи планове си за превантивно възстановяване, за да бъдат цялостно оценени, т.е. дали са обстойни и подходящи за своевременното възстановяване на икономическата жизнеспособност на предприятието или групата, включително и в периоди на финансови сътресения;

- от задължението за изготвяне на отделни планове за превантивно възстановяване и планиране на реструктурирането са освободени малките и неусложнени предприятия, освен когато е налице специфичен риск на национално или регионално равнище.

Тази директива е сред по-значимите промени в застрахователната рамка, тъй като въвежда по-структуриран подход за управление на кризи и за ограничаване на системните последици при затруднения в сектора.

Директивата влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в „Официален вестник“ на ЕС. Членове 92 – 95 се прилагат от 30 януари 2027 г. Държавите членки са длъжни да въведат във вътрешното си законодателство разпоредбите, необходими, за да се съобразят с чл. 1 – 91, 96 и 97 от директивата, най-късно до 29 януари 2027 г., както и незабавно да информират ЕК за това. Държавите членки следва да прилагат тези разпоредби от 30 януари 2027 г.

Директива (ЕС) 2025/2 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за изменение на Директива 2009/138/ЕО по отношение на пропорционалността, качеството на надзора, отчетността, дългосрочните гаранционни мерки, макропруденциалните инструменти, рисковете за устойчивостта и груповия и трансграничния надзор и за изменение на директиви 2002/87/ЕО и 2013/34/ЕС

Основна цел на директивата е задълбочаване на интеграцията на вътрешния застрахователен пазар на ЕС. С нея също се цели създаване на възможност в застрахователния и презастрахователния сектор за осигуряване на частни източници на финансиране за европейските предприятия, за да се засили устойчивостта на икономиката чрез предоставянето на защита срещу широк спектър от рискове, както и да се постигнат целите на Европейския зелен пакт. В тази връзка, както и за да се улесни участието на застрахователите във финансирането на икономическото възстановяване на ЕС, с директивата е предвидено да се приспособи пруденциалната рамка към изискванията за по-добро отчитане на дългосрочния характер на застрахователната дейност. С директивата се въвеждат редица реформи в правната рамка, сред които:

- по-благоприятен стандартен периметър за капиталовите инвестиции, държани в дългосрочна перспектива, който да бъде използван при изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност по стандартната формула, при условие че застрахователните и презастрахователните предприятия съблюдават надеждни и строги критерии, които осигуряват защитата на титулярите на полици и финансовата стабилност;

- гаранции, че застрахователните и презастрахователните предприятия са в състояние да избегнат принудителната продажба на капиталови инструменти, предназначени да бъдат държани в дългосрочен план, включително при неблагоприятни пазарни условия;

- възможност за нанасяне на корекции, при които по-добре се отчита дългосрочният характер на застрахователната дейност, за да се стигне до увеличаване на наличния свободен капитал в резултат на занижаването на капиталовото изискване за платежоспособност и насочването му към продуктивни инвестиции в реалната икономика;

- задължение за предоставяне на гаранции от страна на застрахователите и презастрахователите, че тяхната инвестиционна политика отразява целите на актуализирания списък на ЕС на юрисдикциите, неосказващи съдействие за данъчни цели, и на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията по отношение на високорисковите трети държави;

- задължение за надзорния орган на издаваща лиценз държава членка да се консултира с надзорните органи на всяка друга заинтересована държава членка преди да издаде лиценз на застрахователно или презастрахователно предприятие;

- основани на риска критерии, които позволяват определянето на дадени предприятия като по-малки и несложни в сравнение със

средностатистическото предприятие, за да се гарантира, че не са обект на прекомерно обременяващи изисквания и да се улесни пропорционалното прилагане на Директива 2009/138/ЕО;

- задължение за застрахователните и презастрахователните предприятия да предоставят информация на своите надзорни органи когато се променя обхватът на използваните от тях мерки за пропорционалност;

- задължение за лицата, които управляват застрахователно или презастрахователно предприятие, или изпълняват ключова функция, да отговарят на изискванията за квалификация и надеждност, като при несъответствие с тези изисквания, надзорните органи имат правомощието да предприемат мерки, включително и да отстранят съответното лице от съответната длъжност;

- задължение за застрахователните и презастрахователните предприятия да включат макропруденциални съображения и анализи в своите подписвачески, инвестиционни дейности и дейности по управление на риска, включително отчитане на потенциалното поведение на други участници на пазара, макроикономическите рискове, като например спадове в кредитния цикъл, намалена пазарна ликвидност или прекомерни концентрации на пазарно равнище в определени видове активи, контрагенти или сектори и др.;

- задължение на застрахователните и презастрахователните предприятия, при поискване от надзорния орган, да вземат предвид в собствената си оценка на риска и платежоспособността всяка съответна макропруденциална информация, предоставена от надзорните органи;

Директивата влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в „Официален вестник“ на ЕС. Държавите членки са длъжни да въведат във вътрешното си законодателство разпоредбите, необходими, за да се съобразят с директивата не по-късно от 29 януари 2027 г., като незабавно уведомят ЕК за това. Държавите членки прилагат тези мерки, считано от 30 януари 2027 г.

Директива (ЕС) 2025/794 на Европейския парламент и на Съвета от 14 април 2025 г. за изменение на директиви (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на датите, от които държавите членки трябва да прилагат някои

изисквания за отчитане и за дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта

Директивата е приета в съгласие с обявената от ЕК програма за опростяване на правилата на ЕС и на националните и регионалните правила, както и за по-ефективно прилагане на политиките на ЕС, с цел осигуряването на бързи и видими подобрения за хората и предприятията по места. В този контекст, за да се постигне намаляване на тежестта на отчитането и повишаване на конкурентоспособността без да се стигне до отклоняване от целите и политиката на Зеления пакт и на Плана за действие за финансиране за устойчиво развитие, се внасят известни изменения в следните 2 директиви:

- Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта;
- Директива (ЕС) 2024/1760 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и Регламент (ЕС) 2023/2859.

В първата директива са определени датите, от които държавите членки са длъжни да прилагат изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта, установени в Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета съобразно размера на съответното предприятие. Периодите за представяне на отчет са:

- спрямо дружествата, извършващи дейност в обществен интерес, с над 500 служители средно през финансовата година, както и предприятията от същия вид, явяващи се предприятия-майки на голяма група, с повече от 500 служители средно към датите на балансите си на консолидирана основа през финансовата година – отчитането следва да се извърши през текущата 2025 г. за финансовия период, започващ на или след 1 януари 2024 г.;

- по отношение на останалите големи предприятия и предприятия-майки на голяма група – отчитането следва да се извърши през 2026 г. за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2025 г.;

- спрямо малките и средни предприятия, с изключение на микропредприятията, както и малките и несложни институции, каптивните застрахователни предприятия и каптивните презастрахователни предприятия – отчитането следва да се извърши през 2027 г. за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2026 г.

С предвидените изменения предприятия, които понастоящем са задължени да се отчитат за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2025 г. и на или след 1 януари 2026 г., изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта на същите се отлагат с 2 години.

В същата директива са определени датите, от които държавите членки трябва да прилагат изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта, установени в Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО, които са различни в зависимост от размера на съответния издател (емитент), а именно:

- спрямо емитентите, които са големи предприятия с над 500 служители средно през финансовата година, и емитентите, които са предприятия-майки на голяма група, с повече от 500 служители средно към датите на балансите си на консолидирана основа през финансовата година – отчитането следва да се извърши през 2025 г. за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2024 г.;

- спрямо емитентите, които са големи предприятия, и другите емитенти, които са предприятия-майки на голяма група – отчитането следва да се извърши през 2026 г. за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2025 г.;

- по отношение на емитентите, които са малки и средни предприятия, с изключение на микропредприятията, както и малките и несложни институции, каптивните застрахователни предприятия и каптивните презастрахователни

предприятия – отчитането следва да се извърши през 2027 г. за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2026 г.

С предвидените изменения емитентите, които понастоящем са задължени да се отчитат за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2025 г. и на или след 1 януари 2026 г., ще прилагат изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта с 2 години. Основният ефект от промените е временно облекчаване на регулаторния натиск върху предприятията и емитентите при запазване на общата политическа посока в областта на устойчивостта.

По отношение на втората директива, прилагането ѝ от държавите членки се отлага с 1 година за първия набор дружества, попадащи в нейния обхват, с цел да им се предостави повече време да се подготвят за нейните изисквания и да им се даде възможност да вземат предвид насоките, които ще бъдат издадени от ЕК за начина, по който следва да изпълняват на практика своите задължения за дължима грижа. Променя се началната дата на прилагане – 1 януари 2029 г., предвидена за мерките, необходими за спазване на задължението за отчитане съгласно чл. 16 от същата директива по отношение на третия набор дружества, които попадат в нейния обхват, за да се гарантира съгласуваност със съответните начални дати на прилагане за другите набори дружества.

Срокът за въвеждането ѝ в националните законодателства се удължава с 1 година, т.е. до 26 юли 2027 г., до когато държавите членки следва да са приели и публикували законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за нейното спазване. Целта на удължаването на срока е да бъдат отчетени възможните забавяния в текущите усилия по въвеждането ѝ поради евентуални изменения в нея. При така очерталата се ситуация, някои дати за прилагане също се променят.

Директивата влиза в сила в деня на публикуването ѝ в „Официален вестник“ на ЕС. Държавите членки са длъжни да въведат във вътрешното си законодателство разпоредбите, необходими, за да се съобразят с предписанията на директивата до 31 декември 2025 г., като незабавно уведомят ЕК за това.

1.2.3. Делегирани регламенти и регламенти за изпълнение

През изминалата 2025 г. в „Официален вестник“ на ЕС са публикувани приблизително 70 разнородни делегирани регламенти.

Основната група сред тях образуват делегираните регламенти и регламентите за изпълнение (общо 28), издадени във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2023/1114.

Втората най-голяма по обхват група включва общо 6 делегирани регламенти и регламенти за изпълнение, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012, във връзка със задължението за докладване от страна на инвестиционните посредници.

Третата съществена група се състои от делегирани регламенти (общо 5), издадени във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор и за изменение на регламенти (ЕО) № 1060/2009, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 600/2014, (ЕС) № 909/2014 и (ЕС) 2016/1011.

Важно място заема и групата делегирани регламенти, уреждащи задълженията за предоставяне на информация от емитентите на т.нар. „зелени облигации“, както и случаите, в които се дължат допълнителни такси, техният размер и начините на събирането им. Тази група актове показва, че през 2025 г. вторичното законодателство на ЕС е концентрирано в значителна степен върху криптоактивите, цифровата оперативна устойчивост, пазарната отчетност и устойчивото финансиране.

1.2.4. Законодателни предложения на ЕС

Стратегия за Съюз на спестяванията и инвестициите (ССИ)

На 19.03.2025 г. ЕК прие своята стратегия за ССИ, целяща увеличаване на финансовите възможности за гражданите и предприятията в ЕС. ССИ е ключова инициатива за подобряване на начина, по който финансовата система на ЕС насочва спестяванията към продуктивни инвестиции. Нейната цел е да предложи на гражданите на ЕС по-широк достъп до капиталовите пазари, както и по-добри възможности за финансиране на дружествата. Това може да укрепи

благосъстоянието на гражданите, като същевременно стимулира икономическия растеж и конкурентоспособността на ЕС. Съюзът на спестяванията и инвестициите е хоризонтална инициатива, която ще създаде финансова екосистема в полза на инвестициите в стратегическите цели на ЕС, със следния фокус:

- граждани и спестявания: създаване на атрактивни възможности спестяванията да бъдат ангажирани в по-високодоходоносни инструменти на капиталовия пазар, включително с поглед към пенсионни продукти;
- инвестиции и финансиране: въвеждане на инициативи, насочени към подобряване на наличността и достъпа до капитал за всички предприятия, включително МСП;
- интеграция и мащаб: амбиция за премахване на всички регулаторни или надзорни пречки пред трансграничните операции на пазарните инфраструктури, управлението на активи и предлагането на фондове. Това ще даде възможност за ефективно разрастване на предприятията в целия ЕС;
- ефективен надзор в рамките на единния пазар: ЕК ще предложи мерки, за да се гарантира, че всички участници на финансовите пазари са третирани по подобен начин, независимо от местоположението им в ЕС. Това изисква засилено използване на инструменти за сближаване, както и преразпределяне на надзорните правомощия между националните органи и ЕС.

Изпълнението на ССИ се основава както на законодателни, така и на незаконодателни мерки, а също на мерки, които ще бъдат разработени от самите държави членки. Успехът ще изисква съвместни усилия от страна на всички заинтересовани страни, включително държавите членки, Европейския парламент, частния сектор и гражданското общество.

Стратегия за повишаване на финансовата грамотност и възможностите за инвестиции на гражданите в ЕС

На 30.09.2025 г. ЕК публикува Стратегия, насочена към подобряване на финансовата грамотност на всички хора, на всеки житейски етап и въвежда подробен план за спестовно-инвестиционните сметки - инструмент, който трябва да направи инвестирането по-лесно и по-достъпно за всеки.

Стратегията за финансова грамотност има за цел да помогне на гражданите да вземат разумни финансови решения и да подобри благосъстоянието,

финансовата сигурност и независимостта им. С подходящото съчетание от финансови знания и умения те могат да управляват по-добре своя бюджет, да избягват измами, да спестяват по-ефективно и да се чувстват по-уверени да инвестират за своето бъдеще.

Европейската комисия ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки и заинтересованите страни, за да се прилага стратегията за финансова грамотност и да се следи как се възприема нейната препоръка относно спестовно-инвестиционните сметки, така че европейските граждани да се чувстват уверени, когато управляват своите пари и спестявания, да имат по-добър достъп до възможности за инвестиции и да се радват на финансов просперитет.

Предложение на ЕК за законодателни промени за допълнително развитие на интеграцията на капиталовите пазари и надзора в рамките на ЕС - Пакет за пазарна интеграция и надзор (MISP), което включва:

- предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на за изменение на Регламенти (ЕС) № 1095/2010, № 648/2012, № 600/2014, № 909/2014, 2015/2365, 2019/1156, 2021/23, 2022/858, 2023/1114, № 1060/2009, 2016/1011, 2017/2402, 2023/2631 и 2024/3005 по отношение на по-нататъшното развитие на интеграцията и надзора на капиталовите пазари в рамките на Съюза;
- предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директиви 2009/65/ЕО, 2011/61/ЕС и 2014/65/ЕС по отношение на по-нататъшното развитие на интеграцията и надзора на капиталовите пазари в Съюза;
- предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно окончателността на сетълмента и за отмяна на Директива 98/26/ЕО и за изменение на Директива 2002/47/ЕО относно финансовите обезпечения.

На 4 декември 2025 г. ЕК представи мащабния Пакет за пазарна интеграция и надзор (MISP), който е ключов стълб в стратегията за изграждане на Съюз на спестяванията и инвестициите (ССИ). Това е широк пакет от мерки, предназначени да премахнат пречките и да отключат пълния потенциал на единния пазар на ЕС за финансови услуги, чиято цел е да се създаде по-интегрирана, ефикасна и конкурентоспособна финансова система, която да предостави на гражданите на ЕС по-добри възможности за увеличаване на своето благосъстояние и да подпомага

предприятията при достъпа им до финансиране. Пакетът цели да превърне фрагментираните национални капиталови пазари в един реално интегриран европейски пазар, чрез премахване на пречките пред трансграничните инвестиции, увеличаване на инвестиционния капацитет в ЕС, мобилизиране на спестяванията към продуктивни инвестиции и подобряване на достъпа на фирмите до финансиране, осигуряване на по-добра защита на инвеститорите. Предложението на ЕК цели установяване на хармонизирани правила, по-силен надзор и премахване на трансграничните бариери.

Предложените в пакета мерки включват:

а) премахване на пречките пред пазарната интеграция и използването на икономии от увеличението на мащаба на пазара, чрез:

- подобряване на възможностите за упражняване на дейност по силата на единен паспорт (лиценз) за регулираните пазари и централните депозитари на ценни книжа;
- въвеждане на статут на общоевропейски пазарен оператор за операторите на места за търговия с цел да се обединят техните структури и лицензи в рамките на един субект или един лицензионен формат;
- рационализиране на трансграничното разпространение на инвестиционни фондове (ПКИПЦК и АИФ) в ЕС;
- опростен процес на членство на пазарите, за да се облекчи тежестта, свързана с многобройните заявления за членство в места за търговия от страна на брокерите;
- въвеждане на единен паспорт за депозитари на колективни инвестиционни схеми и за алтернативни инвестиционни фондове, което да им позволи да назначават депозитари, намиращи се навсякъде в рамките на ЕС, и ще позволи на депозитарите да предлагат своите услуги на трансгранична основа и др.;

б) улесняване на иновациите - пакетът е насочен към премахване на регулаторните пречки пред иновациите, свързани с технологията на децентрализирания регистър;

в) рационализиране и засилване на надзора - подобренията в надзорната рамка са пряко свързани с премахването на регулаторните пречки. Пакетът има за цел да се преодолеят несъответствията и сложността, произтичащи от разпокъсаните национални подходи в областта на надзора, което ще повиши неговата ефективност и подкрепа за трансграничните дейности, като същевременно се реагира на възникващите рискове. Предвижда се ESMA да бъде пряк надзорен орган за значими централни контрагенти, централни депозитари на ценни книжа и места за търговия. Националните органи ще продължат да упражняват надзор върху по-малко значимите субекти. Освен това се предлага ESMA да упражнява надзор върху всички съществуващи и бъдещи доставчици на услуги за криптоактиви по смисъла на Регламент (ЕС) 2023/1114;

г) опростяване и намаляване на тежестта - както и при предишните мерки за ССИ, пакетът цели да опрости допълнително рамката за капиталовите пазари чрез преобразуване на директивите в регламенти, рационализиране на правомощията от ниво 2 и намаляване на националните дерогации и прерогативи с оглед предотвратяване на „свърхурегулирането“.

Предложение на ЕК за законодателни промени за опростяване на правилата относно устойчивостта и инвестициите на ЕС - пакет Омнибус I, който включва:

- предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и за дължима грижа, 2025/0045(COD);
- предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на датите, от които държавите членки трябва да прилагат някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и за дължима грижа, 2025/0044.

Пакетът е публикуван на 26.02.2025 г. от ЕК с цел опростяване на правилата на ЕС, повишаване на конкурентоспособността, отключване на допълнителен инвестиционен капацитет, широкообхватно опростяване в областта на отчитането във връзка с финансирането за устойчиво развитие, надлежната проверка на устойчивостта и таксономията на ЕС. Предложените изменения ще намалят

сложността на изискванията на ЕС за всички предприятия, по-специално МСП и малките дружества със средна пазарна капитализация, ще съсредоточат регулаторната рамка върху най-големите дружества, които вероятно ще оказват по-голямо въздействие върху климата и околната среда, като същевременно ще дадат възможност на дружествата да получат достъп до устойчиво финансиране за своя чист преход.

С цел повишаване на достъпността и ефективността на отчитането във връзка с устойчивостта ЕК предлага следните основни промени в Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (CSRD) и таксономията на ЕС:

- да се изключат от приложното поле на CSRD около 80 % от дружествата, като задълженията за отчитане във връзка с устойчивостта се съсредоточат върху най-големите дружества;
- да се гарантира, че изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта за големите дружества не обременяват по-малките дружества в техните вериги за създаване на стойност;
- да се отложат с две години (до 2028 г.) изискванията за отчитане за дружествата, които понастоящем попадат в приложното поле на CSRD и от които се изисква да представят отчети през 2026 г. или 2027 г.;
- да се намали тежестта на задълженията за отчитане по таксономията на ЕС и тя ще се ограничи до най-големите дружества, като същевременно се запази възможността за доброволно отчитане за другите големи дружества в рамките на бъдещия обхват на CSRD;
- да се въведе праг на финансова същественост за отчитането по таксономията, а образците за отчитане да се намалят с около 70 %;
- да се въведат опростявания на най-сложните критерии от принципа за ненанасяне на значителни вреди с цел предотвратяване и контрол на замърсяването във връзка с използването и наличието на химикали, които се

прилагат хоризонтално за всички икономически сектори в рамките на таксономията на ЕС;

- да се коригира, наред с другото, основният базиран на таксономията ключов показател за ефективност за банките - отношението на екосообразните активи.

Законодателно предложение за изменение на Директива (ЕС) 2016/2341 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (ИППО) II

На 20.11.2025 г. ЕК публикува предложението за изменение на Директива 2016/2341 за ИППО II, с което се определят общи стандарти на ЕС за осигуряване на стабилно управление и надзор на ИППО при зачитане на ролята на социалните партньори. Измененията на директивата целят да модернизират управлението на професионалните фондове и да увеличат доходността посредством следните мерки:

- укрепване на защитата и прозрачността: предлагат се по-строги изисквания за предоставяне на информация на членовете, включително чрез стандартизиран формат на данните за националните системи за проследяване на пенсиите;
- премахване на бариерите за консолидация: улеснява се пазарната консолидация на фондовете с цел постигане на икономии от мащаба и намаляване на разходите за управление;
- принцип на „благоразумния инвеститор“: изясняват се правилата за инвестиране, за да се насърчат по-големи вложения в акции (както листвани, така и частни), което да донесе по-висока дългосрочна доходност. Това е основен елемент в предложението, при който инвестициите на пенсионните фондове трябва поне да покриват нивото на инфлацията;
- устойчивост и риск: включват се по-ясни изисквания за управление на ликвидния риск и отразяване на факторите за устойчивост (ESG) в инвестиционните решения.

Законодателно предложение за промени в Регламент (ЕС) 2019/1238 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно паневропейски персонален пенсионен продукт (ПЕПП)

Предложението за промени в Регламент (ЕС) 2019/1238 е публикувано в пакет с горното предложение и има за цел да превърне паневропейския персонален пенсионен продукт в по-привлекателен, достъпен и икономически ефективен вариант за спестителите. С него ще се премахнат съществуващите изисквания и структурни елементи, които досега възпрепятстваха навлизането на ПЕПП, като същевременно ще се запази високото равнище на защита на потребителите. Поради слабия първоначален интерес към продукта, ЕК предлага радикално опростяване, за да го направи по-привлекателен и достъпен чрез:

- въвеждане на „базов ПЕПП“ (Basic PEPP): създава се нов, евтин и леснодостъпен вариант, инвестиран в прости финансови активи, който може да се предлага без задължителна консултация;
- гъвкавост и работно място: ПЕПП вече ще може да се използва и като професионална пенсионна схема на работното място, включително чрез механизми за автоматично записване (auto-enrolment);
- трансфери и данъчно третиране: предлага се улесняване на прехвърлянето на натрупани суми от други лични пенсионни продукти към ПЕПП и изискване към държавите членки за сравнимо данъчно третиране с националните продукти;
- премахване на конструктивни пречки: отпадат някои тежки регулаторни изисквания, които досега са ограничавали предлагането на продукта от страна на застрахователи и мениджъри на активи.

Законодателно предложение за промени в Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (SFDR)

На 20.11.2025 г. ЕК публикува проекта на изменителен регламент, като с него се цели преработване на системата за класифициране на продуктите, с цел

промяна на досегашните дефиниции, заложи в чл. 6, 8 и 9 в полза на по-ясни категории продукти:

- категория „Преход“, която е предназначена за продукти, които все още не са устойчиви, но допринасят за надежден преход към екологични или социални цели. За ценните книжа този принос може да се оцени чрез инвестиции, съответстващи на определени бенчмаркове. За недвижимите имоти този преход може да се основава на пазарни инструменти и референтни системи. Обсъжданията относно методите за класификация на тези продукти предстои да продължат и през 2026 г.;
- категория „ESG basic“, която обхваща продуктите, които интегрират общо ESG фактори, без изрично да притежават конкретна екологично измерима цел за устойчивост или преход;
- категория „Устойчиви“, която е категория запазена само за продукти, които съдържат ясни и измерими цели за устойчивост.

На следващо място предложените изменения в досегашните разпоредби на SFDR предвиждат опростяване на публикациите на ниво дружества, задължени да се отчитат и по-конкретно премахване на дублиращите се данни в предоговорните документи, периодичните доклади и информацията, публикувана на интернет страниците на дружествата, с цел осигуряване на по-голяма прозрачност за инвеститорите и заинтересованите страни.

Законодателен пакет Omnibus IV

На 21 май 2025 г. е публикуван нов пакет, предвиждащ изменения в определени нормативни актове, известен като „Омнибус IV“. Сред съдържащите се в него предложени за изменения актове попадат Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (MiFID II) и Регламент (ЕС) 2017/1129 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно проспекта, който трябва да се публикува при публично предлагане или допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар, и за отмяна на Директива 2003/71/ЕО (Регламент за проспектите).

Целите на измененията са:

- създаването на регулации, характеризиращи се със съразмерност, целенасоченост и насърчаване на стопанската активност;
- намаляване на регулаторните тежести, за да се постигнат растеж на предприемаческата дейност, създаване на привлекателни работни места, привличането на инвестиции и осигуряването на финансиране, необходимо за осъществяване на прехода към зелена и дигитализирана икономика;
- намаляване до края на мандата на ЕК на общата административна тежест с най-малко 25 %, а за малките предприятия със средна пазарна капитализация с поне 35 %;
- намаляване на обема на задълженията за докладване и административната тежест за малките и средни предприятия и за малките предприятия със средна пазарна капитализация;
- ускоряване на приемането на регулаторна рамка за дигитализиране на дейността;
- премахване на обременителните изисквания, свързани с разход на хартия в хода на дейността по изпълнение на нормативно установените изисквания;
- използване на общи спецификации за лесно преодоляване на предизвикателствата, с които предприемачите се сблъскват поради липсата на утвърдени стандарти.

С промените в на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС и в Регламента за проспектите досегашната подкрепа, оказвана на малките и средни предприятия при получаването на достъп до пазари за растеж на МСП, ще се разшири също и по отношение на малките предприятия със средна пазарна капитализация, а при използването на проспект за емитиране на облигации за растеж, издадени от ЕС, кратката форма на проспект, въведена с пакета на ЕК Listing Act, ще разпростре действието си и при публично предлагане на ценни книжа, направено от малки предприятия със средна пазарна капитализация, включително и при допускане до търговия на многостранни

системи за търговия. Предвидените изменения ще опростят процедурата и намалят разходите за регистрация на малки предприятия със средна пазарна капитализация, като ще направят капиталовложенията в тях по-привлекателни и ще улеснят техния достъп до финансиране.

Новите изключения от задължението за публикуване на проспект ще осигурят възможността за надзорните органи да вземат бързи решения в случаите на банкова или застрахователна криза, както и в случаите на финансови затруднения на банки и застрахователи, да запазват критичните услуги, предлагани от тези дружества, както и да гарантират възможността на малките предприятия със средна пазарна капитализация да продължат да извличат облаги от такива услуги в качеството им на клиенти.

Предложение за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2402 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за определяне на обща рамка за секюритизациите и за създаване на специфична рамка за опростени, прозрачни и стандартизирани секюритизации, и за изменение на директиви 2009/65/ЕО, 2009/138/ЕО и 2011/61/ЕС и регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 648/2012 (Регламент за секюритизацията)

С измененията в посочения регламент се цели:

- намаляване на високите оперативни разходи за емитентите и инвеститорите в секюритизирани продукти;
- опростяване на определени изисквания за прозрачност и полагане на дължимата грижа;
- подпомагане на икономическия растеж, подобряване на защитата на потребителите, повишаване на степента на прозрачност и на финансовата стабилност.

Предложенията на ЕК за законодателни промени за регламент „Цифров омнибус“, публикувано на 19.11.2025 г.:

- предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламенти (ЕС) 2016/679, (ЕС) 2018/1724, (ЕС) 2018/1725, (ЕС) 2023/2854 и директиви 2002/58/ЕО, (ЕС) 2022/2555 и (ЕС) 2022/2557 по отношение

на опростяването на цифровата законодателна рамка и за отмяна на регламенти (ЕС) 2018/1807, (ЕС) 2019/1150, (ЕС) 2022/868 и Директива (ЕС) 2019/1024;

- предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2024/1689 и (ЕС) 2018/1139 по отношение на опростяване на прилагането на хармонизираните правила относно изкуствения интелект (сборен пакет от мерки в областта на цифровите технологии и ИИ).

Предложението „Цифров омнибус“ е като продължение на стратегията Омнибус VII и представлява първа стъпка към оптимизиране на прилагането на цифровата нормативна уредба. Непосредствената цел е да се гарантира, че спазването на правилата води до по-ниски разходи, постига същите цели и носи само по себе си конкурентно предимство за отговорните предприятия. Целта на ЕК е реализирането на икономически ползи от спестяване на разходи за бизнеса и администрацията. В основата си предложението включва сборен пакет от мерки в областта на цифровите технологии, който рационализира правилата относно ИИ, киберсигурността и данните, заедно със стратегия за ЕС на данните - за осигуряване на висококачествени данни за ИИ, и европейски бизнес портфейли, които ще предложат на дружествата единна цифрова самоличност с цел опростяване на документацията и значително улесняване на стопанската дейност във всички държави членки на ЕС.

2. Лицензионна дейност, разрешителни режими, нотификации и сертифициране

2.1. Лицензионна дейност и разрешителни режими

Управление „Надзор на инвестиционната дейност“

Инвестиционни посредници, обвързани агенти, доставчици на услуги за колективно финансиране, доставчици на услуги за криптоактиви, централни депозитари на ценни книжа, Фонд за компенсиране на инвеститорите и места на търговия

В началото на 2025 г. е прекратено 1 производство за издаване на разрешение за извършване на дейност по чл. 9, ал. 2 от ЗПФИ по искане на

заявителя. През годината е разширен лиценз на ИП „Фоукал Пойнт Инвестмънтс“ АД с инвестиционните дейности и услуги по чл. 6, ал. 2, т. 3 и 6 от ЗПФИ и с допълнителните услуги по чл. 6, ал. 3, т. 6 от същия закон. В края на 2025 г. са подадени 2 нови заявления за издаване на лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник, които не са приключили през отчетния период. През годината не са отнемани лицензи на инвестиционни посредници. Подадено е 1 заявление за доброволен отказ от лиценз, което не е приключило в рамките на годината.

В резултат на изложеното в края на 2025 г. общият брой на ИП е 53, в т.ч. 19 банки и 34 небанкови ИП. Броят на ИП (банки и небанкови институции) с пълен лиценз (с право да извършват сделки и услуги във връзка с финансови инструменти за собствена сметка) е 39, а общият брой на ИП с частичен лиценз по чл. 10, ал. 2 от ЗПФИ е 14.

През 2025 г. е издаден един лиценз за извършване на дейност като доставчик на услуги за колективно финансиране („Куарт Фонд“ АД). Подадено е и второ заявление за такъв лиценз, което е оттеглено от заявителя в края на годината. През 2025 г. е разширен лиценз на „АФРАНГА“ ЕООД с правото да извършва платежни услуги чрез доставчик на платежни услуги.

С Регламент (ЕС) 2023/1114 се създаде европейска регулация на пазарите на криптоактиви и дейността на участниците на тези пазари. В съответствие с преходните и заключителни разпоредби на ЗПКА от датата на влизането му в сила НАП преустанови воденето на електронния публичен регистър по отменения чл. 9а от ЗМИП, като регистърът е предаден на Комисията за финансов надзор на 08.07.2025 г. При предаването на регистъра в него са вписани 214 лица – доставчици на услуги с виртуални активи, които могат да продължат да осъществяват дейност до изтичане на преходния период по ЗПКА или до издаване/отказ за издаване на лиценз за извършване на дейност като доставчик на услуги за криптоактиви. В преходния период вписаните лица могат да променят вписаните в регистъра данни или да се deregистрират от него.

До края на 2025 г. са подадени 4 заявления за издаване на лиценз за извършване на дейност като доставчик на услуги за криптоактиви от вписани в горепосочения регистър дружества в качеството им на лица по чл. 59, параграф 1,

буква „а“ от Регламент (ЕС) 2023/1114. Постановени са 3 отказа за издаване на лиценз във фазата за пълнота на документите.

През 2025 г. е разгледано заявление на ИП „Аларик Секюритис“ ООД по чл. 14, ал. 3 от ЗПКА във връзка с чл. 60, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2023/1114, в качеството му на лице по чл. 59, параграф 1, буква „б“ от същия регламент, относно намерението му за предоставяне на услуги за криптоактиви. Лицензът на инвестиционния посредник е разширен с правото да предоставя услугите по чл. 3, параграф 1, т. 16, букви „а“ и „в“-„и“ във връзка с чл. 60, параграф 3, букви „а“, „в“-„з“ от Регламент (ЕС) 2023/1114.

Таблица № 1. Лицензионна дейност по отношение на ИП, ЦДЦК, места на търговия, доставчици на услуги за колективно финансиране и доставчици на услуги за криптоактиви

	Брой към 31.12.2024 г.	Издадени лицензи	Отнети лицензи	Брой към 31.12.2025 г.
Инвестиционни посредници, в т.ч.:	53	0	0	53*
Небанкови институции	34	0	0	34
Регулиран пазар	1	0	0	1
Многостранна система за търговия	2	0	0	2
Централен депозитар на ценни книжа	1	0	0	1
Доставчици на услуги за колективно финансиране	4	1	0	5
Доставчици на услуги за криптоактиви	0	1	0	1

*ИП, които извършват дейност в Република България чрез клон, чрез обвързан агент и при условията на свобода на установяване не са включени в общия брой небанкови инвестиционни посредници.

През 2025 г. са разгледани 15 заявления за одобрение на членове на управителните или на контролните органи на ИП като не е постановяван отказ, но едно от производства е прекратено по искане на заявителя.

През 2025 г. са приключили 2 производства за оценка на придобиване на квалифицирано участие от капитала или от гласовете в общото събрание на ИП, по които не е издадена забрана. Допълнително, в рамките на годината, е възобновено разглеждането на едно производство, по което не е потвърдена пълнота на документите. През годината са разглеждани 2 прехвърляния на квалифицирано участие в капитала на ИП.

През 2025 г. са разгледани 9 заявления за прилагане на изключение по чл. 5, ал. 1, т. 10 от ЗПФИ.

От общия брой приключили през 2025 г. административни процедури по отношение на ИП 2 са във връзка с производства по издаване, разширяване и отнемане на лиценз за извършване на дейност като ИП, 15 са във връзка с одобрение на член на управителен или контролен орган на ИП и 4 са във връзка с оценка на придобиване на квалифицирано участие и прехвърляне на квалифицирано участие. В края на годината в процес на разглеждане са 4 производства, свързани с дейността на ИП.

През 2025 г. 9 нови дружества са вписани в регистъра на обвързаните агенти („Инвестингфокс“ ЕООД, „Финанс Вижън“ ЕООД, „Пойнт 375“ ЕООД, „Славов Г 81“ ЕООД, „Пойнт Чирпан“ ЕООД, „Пентаграм Капитал“ ЕООД, „ЕС ДЖИ ФАЙНЕНС“ ЕООД, „Фрийдъм24България“ ЕДПК и „Финансо“ ЕООД). В рамките на годината е deregистриран 1 обвързан агент („Ени 1961“ ЕООД). Заявена е deregистрация на 1 обвързан агент, която не е приключила в отчетния период.

В рамките на 2025 г. са разгледани 4 производства във връзка с дейността на БФБ АД. Три от производствата са за одобрение на промени в Правилника за дейността на БФБ АД като са издадени 2 одобрения, а третото производство е спряно. През годината е издадено 1 одобрение на нов член на съвета на директорите на БФБ АД.

През 2025 г. са разглеждани 2 производства за одобрение на член на управителния съвет на ФКИ. През годината е издадено едно одобрение на промени в Правилника за дейността на ЦД АД.

В рамките на отчетния период са разгледани 2 производства за одобрение на член на управителен орган на доставчици на услуги за колективно финансиране.

През 2025 г. са разгледани 31 производства за промяна на данни или дерегистрация на дружества вписани в регистъра по § 5, ал. 3 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗПКа. От тях 20 производства са за принудително дерегетиране на дружества от регистъра по реда на § 6, ал. 6 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗПКа. В края на годината е инициирано едно производство за промяна на данните в регистъра, което не е приключило в отчетния период.

Таблица № 2. Административни процедури по отношение на ИП, обвързани агенти, места за търговия, централни депозитари на ценни книжа, доставчици на услуги за докладване на данни, Фонда за компенсирание на инвеститорите, доставчици на услуги за колективно финансиране и доставчици на услуги за криптоактиви

	Незавършени към 31.12.2024 г.	Новооткрити през 2025 г.	Приключили през 2025 г.	Незавършени към 31.12.2025 г.
Инвестиционни посредници	3	22	21	4
Обвързани агенти	0	11	10	1
Регулиран пазар	0	4	3	1
Многостранны системи за търговия	0	0	0	0
Организиранни системи за търговия	0	0	0	0
Централен депозитар	0	1	1	0
Доставчици на услуги за докладване на данни	0	0	0	0
ФКИ	0	2	2	0
Доставчици на услуги за колективно финансиране	1	4	5	0
Доставчици на услуги за криптоактиви - регистрация	0	32	31	1
Доставчици на услуги за криптоактиви - лиценз	0	5	4	1
Други производства*	10	112	118	4

*Отговори на отправени запитвания, искания за съдействие и изискани становища във връзка с дейността на инвестиционните посредници, обвързаните агенти, местата за търговия, доставчиците на услуги за докладване на данни, доставчиците на услуги за колективно финансиране, доставчиците на услуги за криптоактиви и ЦД АД.

Управляващи дружества, предприятия за колективно инвестиране и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове

През 2025 г. са издадени 2 лиценза за извършване на дейност като управляващо дружество („Маникян Кепитъл” АД и „Състейнабъл Асет Мениджмънт” АД). В рамките на годината не е отнеман лиценз на УД.

През 2025 г. са издадени 3 разрешения на УД да организира и управлява ДФ (ДФ „Стабилност – Еврооблигации 4“, „ДСК Стабилност – Еврооблигации 5“ и ДФ „Аванс Европейска Инфраструктура“). През годината са подадени още 2 заявления за издаване на такова разрешение, които не са приключили през отчетния период. През 2025 г. не са разглеждани производства за прекратяване или отписване на КИС.

В рамките на 2025 г. са издадени 2 разрешения на подфондове, управлявани от УД „Кей Би Си Асет Мениджмънт Н.В.“ (KBC Asset Management N.V.), Белгия, да продължат да бъдат захранващи схеми след преобразуване на главните схеми. Освен това са издадени 6 разрешения за преобразуване на КИС чрез вливането им в други КИС, като една от приемащите схеми е от друга държава членка (5 подфонда, управлявани от УД „Кей Би Си Асет Мениджмънт Н.В.“ и 1 ДФ, управляван от УД „Карол Капитал Мениджмънт” ЕАД).

През 2025 г. са издадени 2 разрешения за организиране и управление на национален инвестиционен фонд на едно управляващо дружество (НДФ „Елана Премиум БГ Селекция“ и НДФ „Елана Алтернативен Депозит“). В рамките на годината е иницирано още 1 такова производство, което е приключило в началото на 2026 г.

През 2025 г. не са издавани лицензи за извършване на дейност като ЛУАИФ. През отчетния период са регистрирани 3 ЛУАИФ по чл. 214 и сл. от ЗДКИСДПКИ („МаркетВижън Файнънс“ ООД, „Витоша Венчърс 2“ ООД и „Байена Венчърс“ АД) и е deregистриран един ЛУАИФ („Престиж Кепитъл Мениджмънт“ ЕООД).

**Таблица № 3. Лицензионна дейност по отношение на УД, ЛУАИФ и
предприятията за колективно инвестиране**

	Брой към 31.12.2024 г.	Издадени лицензи/ разрешения/ регистрации	Отнети лицензи/ разрешения	Брой към 31.12.2025 г.
Управляващи дружества	31	2	0	33*
Договорни фондове	112	3	1**	114
Национални инвестиционни фондове (НИФ)	16	2	0	18
Лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове - лиценз	4	0	0	4
Лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове - регистрация	23	3	1	25

* Броят на УД включва и клона на „Кей Би Си Асет Мениджмънт“ НВ, Белгия.

**1 ДФ е прекратен след вливане

През 2025 г. са разгледани 6 производства за одобрение на нов член на управителен или контролен орган на УД, като не са издавани откази. Едно от тези производства е прекратено по искане на заявителя.

В отчетния период текущо са разглеждани 8 производства във връзка с уведомления относно намерение за придобиване, съответно увеличение на квалифицирано участие в управляващо дружество, като 2 от производствата са приключили в рамките на годината и не са издадени забрани (придобиване в УД „Елана Фонд Мениджмънт“ АД и придобиване в УД „Импакт Капитал“ ЕАД и УД „Компас Инвест“ АД). Две от производствата относно намерение за придобиване, съответно увеличение на квалифицирано участие в управляващо дружество, са инициирани в предходни отчетни периоди и едно е иницирано в края на 2025 г. Разгледани са 2 уведомления за прехвърляне на квалифицирано участие в УД. Останалите придобивания са в резултат на увеличение на капитала, преобразуване или прехвърляне на участие, което не е квалифицирано.

През 2025 г. са разгледани 98 производства по чл. 18 от ЗДКИСДПКИ за одобрение на промени в документите на ДФ - 48 одобрения на промени в правила по чл. 13, ал. 2 от ЗДКИСДПКИ на договорни фондове, 20 одобрения за промяна в правилата за оценка на портфейла и определяне на нетната стойност на активите, 26 одобрения за промяна на правилата за оценка и управление на риска, 3 одобрения на промени в договорите за депозитарни услуги и 1 одобрение на замяна на банка депозитар.

В рамките на отчетната година са разгледани 25 производства по чл. 179 от ЗДКИСДПКИ за одобрение на промени в правила на НИФ, както и 1 производство за одобрение на ползване на заем от НИФ.

През 2025 г. е разгледано 1 производство за оценка на придобиване на квалифицирано участие в ЛУАИФ. Освен това е разгледано и е издадено одобрение по производство за промяна в условията на първоначалната регистрация на дружеството като управител на допустим фонд за рисков капитал („Алфастар Венчърс“ АД). В рамките на годината е иницирано още 1 такова производство от същия допустим фонд за рисков капитал, което приключи през следващия отчетен период.

Таблица № 4. Административни процедури по отношение на УД, ЛУАИФ, АИФ и предприятията за колективно инвестиране

	Незавършени към 31.12.2024 г.	Новооткрити през 2025 г.	Приключили през 2025 г.	Незавършени към 31.12.2025 г.
Управляващи дружества	2	12	10	4
Договорни фондове	2	110	110	2
Национални инвестиционни фондове	0	29	28	1
Лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове	0	7	6	1
Алтернативни инвестиционни фондове	0	0	0	0
Други производства*	0	38	38	0

*Отговори на отправени запитвания и изискани становища във връзка с дейността на управляващи дружества, колективни инвестиционни схеми, национални инвестиционни фондове, АИФ и ЛУАИФ.

Публични дружества, дружества със специална инвестиционна цел и други емитенти на ценни книжа

През 2025 г. е издаден 1 нов лиценз за извършване на дейност като дружество със специална инвестиционна цел за инвестиране в недвижими имоти, като в периода няма издадени откази за издаване на лиценз на АДСИЦ.

През 2025 г. няма принудително отнети лицензи за извършване на дейност като дружество със специална инвестиционна цел.

През 2025 г. няма отнет лиценз за извършване на дейност като дружество със специална инвестиционна цел в резултат на изричен доброволен отказ.

През 2025 г. няма издадени решения за издаване на разрешение за прекратяване на дружество със специална инвестиционна цел, за отнемане на лицензите им и за одобрения на ликвидатори по чл. 33 от ЗДСИЦДС.

През 2025 г. няма издадени решения за издаване на разрешение за преобразуване на АДСИЦ по чл. 32 от ЗДСИЦДС.

Към края на 2025 г. дружествата с лиценз за извършване на дейност като АДСИЦ са 50, спрямо броя им в края на 2024 г. - 49. За сравнение - лиценз за извършване на дейност като АДСИЦ са получили общо 83 дружества, от които към 31.12.2025 г. 34 АДСИЦ са с отнет лиценз.

Таблица № 5. Лицензионна дейност по отношение на АДСИЦ

	Брой към 31.12.2024 г.	Издадени лицензи през 2025 г.	Отнети лицензи през 2025 г.	Брой към 31.12.2025 г.
АДСИЦ, в т.ч.	49	1	0	50
АДСИЦ, инвестиращи във вземания	9	0	0	9
АДСИЦ, инвестиращи недвижими имоти, в т.ч.:	40	1	0	41
АДСИЦ (земяделска земя)	7	-	-	7

Независимо от публичния статут на АДСИЦ, предвид изключителния характер на предмета им на дейност, по отношение на тях, са налице по-строги регулаторни изисквания, които изискват предварително одобрение от Комисията при промени в устава и в другите актове на АДСИЦ, свързани със замяна на банката-депозитар, одобрение на третите лица по чл. 27, ал. 4 от ЗДСИЦДС,

одобрение на изменения и допълнения в договори с третите лица по чл. 27, ал. 4 от ЗДСИЦДС, одобрение на правила за управление на рисковете и лицата, управляващи и представляващи АДСИЦ. В този смисъл, основна част от административните процедури по отношение на АДСИЦ, освен производствата за издаване и отнемане на лицензи, са свързани със заявени одобрителни производства.

Във връзка с дейността на АДСИЦ и регулаторните изисквания към нея съгласно действащия ЗДСИЦДС, през 2025 г. Комисията разглежда и се произнесе общо по 45 производства, разпределени по следния начин:

- Комисията е издала 9 решения за одобрение на промени в уставите или за одобрение на нови уставни;
- Комисията е издала 29 решения за одобрение на лица за членове на съвета на директорите на АДСИЦ;
- Комисията е издала 6 решения за издаване на одобрение за възлагане на дейност на трето лице по чл. 27, ал. 4 от ЗДСИЦДС или изменения/допълнения в договора с трето лице по чл. 27, ал. 6 от ЗДСИЦДС по отношение на дейността на АДСИЦ;
- Комисията е издала 1 решение за одобрение за замяна на банка-депозитар на АДСИЦ.

През 2025 г. е издадено и 1 решение за прекратяване на производство за издаване на одобрение на нов член на СД на АДСИЦ.

През отчетната година няма постановени откази за издаване на одобрения по производства по отношение на дейността на ЗДСИЦДС.

В действащия ЗДСИЦДС освен дейността на АДСИЦ, се обезпечава прилагането на Регламент (ЕС) 2017/2402 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за определяне на обща рамка за секюритизациите и за създаване на специфична рамка за опростени, прозрачни и стандартизирани секюритизации, и за изменение на директиви 2009/65/ЕО, 2009/138/ЕО и 2011/61/ЕС и регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 648/2012 за определяне на обща рамка за секюритизациите и за създаване на специфична рамка за опростени, прозрачни и стандартизирани секюритизации (Регламент (ЕС) 2017/2402) по отношение на дружествата за секюритизация и агентите за ОПС

съответствие. През 2025 г. в Комисията няма постъпили заявления и съответно няма издадени лицензи или решения, свързани с производства за дружества за секюритизация и за агенти за ОПС съответствие.

Останалите публични дружества (извън дружествата със специална инвестиционна цел) и другите емитенти на ценни книжа не подлежат на лицензиране, а на вписване или отписване, от специалния регистър на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа съгласно чл. 100к, ал. 2, т. 5 от ЗППЦК, воден от Комисията.

През 2025 г. в посочения регистър са вписани 3 нови публични дружества (без АДСИЦ) - („Тиз Инвест“ АД, „Грийн Иновейшън“ АД и „ИПО Растеж“ АД).

В публичния регистър, воден от Комисията през 2025 г. са вписани 11 нови други емитенти на ценни книжа („Ритейл Мениджмънт“ АД, „Ви Си Инвестмънт Груп“ АД, „А.М.К. Комерс“ АД, „Адамант Кепитъл Мениджмънт“ ЕАД, „Био Агро Къмпани“ АД, „Кий Трейдинг“ АД, „Имо Пропърти Инвестмънтс София“ ЕАД, „Ерфолг 1“ ЕАД, „Ахилея“ ЕАД, „Туристинвест“ АД и „Ринг Истейтс Къмпани“ ЕАД).

През коментирания период отписаните дружества от регистъра, воден от Комисията, са общо 6, от които 3 публични дружества („БГ Агро“ АД, „Орфей Клуб уелнес“ АД и „Пловдив Тех Парк“ АД) и 3 други емитенти на ценни книжа („И Ел Джи“ АД, „Райсволф България“ АД и „Български енергиен Холдинг“ ЕАД).

През отчетната година от водения от Комисията регистър няма служебно deregистрирани публични дружества в резултат на упражнените правомощия на регулатора съгласно ЗППЦК.

През отчетната година няма постановени откази, както и няма прекратени производства за вписване или отписване на публично дружество или на други емитенти на ценни книжа от регистъра, воден от Комисията.

Общият брой на публичните дружества (без АДСИЦ) и другите емитенти на ценни книжа към края на 2025 г. е 242.

Таблица № 6. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа

	Брой към 31.12.2024 г.	Вписани дружества	Отписани дружества	Брой към 31.12.20 25 г.
Публични дружества и други емитенти*	234	14***	6	242**

*В броя на публичните дружества и други емитенти не са включени колективните инвестиционни схеми. Публичните дружества и други емитенти не се лицензират като такива, а подлежат на вписване и отписване.

** В броя на публичните дружества и други емитенти не са включени дружествата със специална инвестиционна цел, които са с отнети лицензи за АДСИЦ, но все още имат статут на публични дружества.

*** Общият брой от 14 вписани дружества представлява нововписаните през 2025 г. публични дружества след успешно реализирани първични публични предлагания и вписаните емитенти на ценни книжа в резултат на одобрени проспекти за допускане до търговия на регулиран пазар на издадените от тези дружества емисии облигации.

По отношение на дейността на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, през 2025 г. са одобрени 58 проспекта, в това число е одобрен 1 проспект като част от производство за издаване на лиценз за извършване на дейност като АДСИЦ. Одобрените през 2025 г. 58 проспекти представляват увеличение с 26,1 % спрямо предходния период, когато одобрените проспекти са били общо 46.

Структурата на одобрените 58 проспекта през 2025 г. е следната:

- 10 проспекта за първично публично предлагане на акции;
- 1 проспект за първично публично предлагане на облигации;
- 5 проспекта за първично публично предлагане на варианти;
- 1 проспект за допускане до търговия на регулиран пазар на емисия акции, представляващи регистрирания капитал на дружеството;
- 40 проспекта за допускане до търговия на регулиран пазар на емисии облигации;

- 1 проспект за допускане до търговия на регулиран пазар на емисия акции на европейски пазар.

През периода няма подадени заявления за одобрение на допълнение към проспект.

През 2025 г. няма постановени решения за прекратяване или спиране на производства за одобрение на проспект, както и няма издадени решения за отказ за одобрение на проспекти.

Към края на 2025 г. има неприключени 5 производства по одобрение на различни видове проспекти, от които през 1-во тримесечие на 2026 г. са приключили 4 производства, а по последното производство по искане на дружеството-заявител срокът за предоставяне на коригиран проспект е удължен до 15.06.2026 г.

Отделно от одобрените проспекти за първично публично предлагане на ценни книжа (съответно след успешно приключване на подписката и вписване на увеличението на капитала в търговския регистър) или допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа, през 2025 г. в регистъра на Комисията са вписани общо 72 емисии ценни книжа, чието разпределение е както следва:

- 26 емисии акции, в резултат на последващо увеличение на капитала на публични дружества;
- 40 емисии облигации в резултат на одобрени проспекти за допускане до търговия на регулиран пазар на облигации, записани при условията на чл. 205, ал. 2 от Търговския закон;
- 2 емисии облигации в резултат на успешно приключили първични публични предлагания;
- 4 емисии варианти в резултат на успешно приключили първични публични предлагания.

През отчетната година от регистъра на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, воден от Комисията, са отписани общо 20 емисии ценни книжа, чиято структура е, както следва:

- 3 емисии акции;
- 16 емисии облигации;

- 1 емисия варианти.

През 2025 г. няма постановен отказ за отписване на емисии ценни книжа от регистъра, воден от Комисията, включително и поради отказ за отписване на публичното дружество или други емитенти на ценните книжа, както и няма прекратени такива производства.

През 2025 г. са разгледани общо 3 производства по регистрирани търгови предложения. По отношение на разгледаните през годината търгови предложения, са постановени следните решения:

- 2 решения за издаване на временна забрана за публикуване на търгово предложение;
- 3 решения за неиздаване на окончателна забрана за публикуване на предложенията.

През 2025 г. няма издадени решения за издаване на окончателна забрана за публикуване на търгово предложение.

През отчетната 2025 г. няма постановени решения за прекратяване на производства по разглеждане на регистрирани търгови предложения и/или предложения за изкупуване.

Към края на 2025 г. има неприключено 1 производство по разглеждане на търгово предложение, което е приключило през 1-во тримесечие на 2026 г. с налагане на окончателна забрана за публикуването му.

През отчетната 2025 г. няма инициирани производства за одобрение на документи за преобразуване с участието на публични дружества по чл. 124, ал. 1 от ЗППЦК, но доколкото към 31.12.2024 г. има неприключило 1 производство по одобрение на преобразуване по чл. 124, ал. 1 от ЗППЦК – същото е приключило през месец януари 2025 г. с издаване на одобрение на документите, свързани с преобразуването с участието на публично дружество.

През 2025 г. няма постановени решения за включване на проверител в списъка на независимите проверители по чл. 123 от ЗППЦК, както и няма постановени откази или прекратени производства за одобрение на документи по преобразуване с участието на публични дружества.

През 2025 г. няма подадени заявления за одобрение на проект на договор за съвместно предприятие.

Таблица № 7. Административни процедури по отношение на АДСИЦ, ПД и други емитенти

	Незавършени към 31.12.2024 г.	Новооткрити през 2025 г.	Приключили през 2025 г.	Незавършени към 31.12.2025 г.
АДСИЦ	0	47	47	0
ПД и други емитенти	11	121	126	6
Други производства*	0	61	61	0

*Като други производства са отчетени изготвените през 2025 г. отговори на запитвания, искания за становища, тълкуване на нормативни разпоредби, становища по жалби и други, свързани с дейността на публични дружества, емитенти и АДСИЦ.

Управление „Застрахователен надзор“

В края на 2025 г. лицензираните застрахователни и презастрахователни дружества със седалище в Република България са 37, като застрахователите по общо застраховане са 26, животозастрахователите са 10, а 1 дружество е презастраховател по общо застраховане и животозастраховане.

Производства за издаване на лиценз или на допълнителен лиценз за нов вид застраховка или за допълване на лиценза по вид застраховка с нови рискове

През 2025 г. Комисията прие 2 решения за издаване на допълнителен лиценз, както следва:

- с Решение № 232-ОЗ от 16.04.2025 г. Комисията издаде допълнителен лиценз на ЗД „ОЗОК Инс“ АД, ЕИК 20014070, по клас 15 „Гаранции: преки и косвени“;
- с Решение № 250-ОЗ от 23.04.2025 г. Комисията издаде допълнителен лиценз на „Европейска застрахователна компания“ АД, ЕИК 200464480, по класове 6, 12, 12.1, 12.2.

Таблица № 8

Лицензионна дейност по отношение на застраховането и презастраховането

	Брой към 31.12.2024 г.	Издадени лицензи	Отнети лицензи	Брой към 31.12.2025 г.
Застрахователи и презастрахователи, в т.ч.:	37	-	-	37
Общо застраховане	26	-	-	26
Животозастраховане	10	-	-	10
Презастрахователи по общо застраховане	1*	-	-	1
Презастрахователи по животозастраховане	1	-	-	1
Клонове на чуждестранни застрахователи	9	-	-	9
Застрахователни брокери	350	9	7**	349

* „ДЖИ ПИ ПРЕЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД е единственият местен презастраховател

** Отнася се за доброволно заличени застрахователни брокери на основание чл. 312, ал. 1, т. 11 от КЗ.

Производства относно придобиване или увеличаване на квалифицирани участия в застрахователни дружества или за разрешение на преобразуване на застрахователни дружества

През 2025 г. Комисията издаде 3 решения относно придобиване/забрана за придобиване на квалифицирани участия в застрахователни дружества, както следва:

- с Решение № 385-ОЗ/24.06.2025 г. Комисията одобри извършване на непряко придобиване от „Банка Монте дей Паски ди Сиена С.П.А“, със седалище в гр. Сиена, Република Италия, на квалифицирано участие в размер на 13,02 % от капитала на „Джи Пи презастраховане“ ЕАД, ЕИК 200270243, и „ОЗОФ Доверие

ЗАД“ АД, ЕИК 121911566, и квалифицирано участие в размер на 13,0148 % от капитала на „Дженерали застраховане“ АД, ЕИК 030269049;

- с Решение № 300-ОЗ/12.05.2025 г. Комисията наложи забрана за придобиване от „Финопера С.Р.Л.“ на пряко квалифицирано участие в размер на 13, 2 % от капитала на „ЗК Аксиом“ АД, ЕИК 131039664, чрез увеличение на акционерното му участие с 4,2 % в капитала на застрахователя;

- Решение № 561-ОЗ/05.09.2025 г. на Комисията, с което се разрешава прехвърляне на застрахователен портфейл от „Обединен Здравноосигурителен Фонд Доверие ЗАД“ ЕАД, ЕИК 121911566 на „Дженерали застраховане“ АД, ЕИК 030269049.

Производства по прилагане на регулаторни режими по отношение на застрахователи с отнет лиценз

През 2025 г. Комисията е издала 1 решение по прилагане на регулаторните режими по КЗ спрямо застрахователи с отнет лиценз: с Решение № 749-ОЗ/09.12.2025 г. дава задължителни предписания на квесторите на „Синдикална взаимозастрахователна кооперация – СиВЗК“ относно извършване на допълнителни разходи за разработване на софтуер във връзка с въвеждането на еврото.

Производства по прилагане на регулаторни режими по отношение на ГФ

През 2025 г. Комисията издава 2 решения по прилагане на регулаторните режими спрямо Гаранционния фонд:

- Решение № 638-ГФ от 16.10.2025 г. относно одобряване на извънреден разход от активите на Обезпечителния фонд към ГФ във връзка с несъстоятелността на ЗК „Олимпик“;

- Решение № 720 – ГФ от 27.11.2025 г., с което одобрява проект на годишен бюджет на Гаранционния фонд за 2026 г.

Производства по одобрения на членове на управителни и контролни органи на застрахователни и презастрахователни дружества и застрахователни холдинги и на лица, осъществяващи ключови функции по реда на чл. 80 от КЗ

През отчетния период са издадени 62 решения на Комисията относно одобрения на членове на управителни и контролни органи на застрахователни и презастрахователни дружества и застрахователни холдинги по чл. 80 от КЗ, както следва:

1. с Решение № 7-ОЗ от 14.01.2025 г. одобри Анастас Петров за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407;
2. с Решение № 8-ОЗ от 14.01.2025 г. одобри Анастас Петров за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ДЗИ-Животозастраховане“ ЕАД, ЕИК 121518328;
3. с Решение № 9 – ОЗ от 14.01.2025 г. одобри Любомир Гаврилов за изпълнителен директор на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 207459862;
4. с Решение № 10 – ОЗ от 14.01.2025 г. одобри Татяна Станева-Дикова за независим член на съвета на директорите на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 207459862;
5. с Решение № 11 – ОЗ от 14.01.2025 г. одобри Фернандо Лозано за член на съвета на директорите на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 207459862;
6. с Решение № 12 – ОЗ от 14.01.2025 г. одобри Красимир Гигов за независим член на съвета на директорите на „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „СЪГЛАСИЕ“ АД, ЕИК 200339643;
7. с Решение № 38 – ОЗ от 28.01.2025 г. одобри Кирил Димитров за член на съвета на директорите на ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД, ЕИК 203066057;
8. с Решение № 99 – ОЗ от 26.02.2025 г. одобри Найден Неделчев за ръководител на функцията по вътрешен одит на „ЗК ЕМ ВИ Иншурънс“ ЕАД;
9. с Решение № 134 – ОЗ от 12.03.2025 г. одобри Жанета Джамбазка за член на съвета на директорите на „ОБЕДИНЕН ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛЕН ФОНД ДОВЕРИЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, ЕИК 121911566;

10. с Решение № 135 – ОЗ от 12.03.2025 г. одобри Мирослав Кочев за член на съвета на директорите на „ОБЕДИНЕН ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛЕН ФОНД ДОВЕРИЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, ЕИК 121911566;

11. с Решение № 136 – ОЗ от 12.03.2025 г. одобри Радослав Димитров за прокурист на „ОБЕДИНЕН ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛЕН ФОНД ДОВЕРИЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, ЕИК 121911566;

12. с Решение № 153 - ОЗ от 19.03.2025 г. одобри Таня Тенева за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД;

13. с Решение № 154 - ОЗ от 19.03.2025 г. одобри Гергана Модева - Екзарова за ръководител на функцията за съответствие в „ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ БЪЛГАРИЯ ИНШУРЪНС“ АД, ЕИК 131233651;

14. с Решение № 208-ОЗ от 02.04.2025 г. одобри Атанас Алексиев за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ЗАД Алианц България“ АД, ЕИК 040638060;

15. с Решение № 209-ЖЗ от 02.04.2025 г. одобри Атанас Алексиев за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ЗАД Алианц България Живот“ АД, ЕИК 040293319;

16. с Решение № 223-ОЗ от 09.04.2025 г. одобри Лидия Спасова Коцева-Станкова за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Българска агенция за експортно застраховане“ ЕАД, ЕИК 121769212;

17. с Решение № 224-ОЗ от 09.04.2025 г. одобри Стоян Цветков Цветков за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Българска агенция за експортно застраховане“ ЕАД, ЕИК 121769212;

18. с Решение № 225-ОЗ от 09.04.2025 г. одобри Калоян Митков Костадинов за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615;

19. с Решение № 233-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Евгени Кръстев Луканов за член на надзорния съвет на „Фи хелт застраховане“ АД, ЕИК 200103397;

20. с Решение № 234-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Никола Христов Бакалов за член на надзорния съвет на „Фи хелт застраховане“ АД, ЕИК 200103397;

21. с Решение № 235-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Ивайло Венциславов Богданов за независим член на надзорния съвет на „Фи хелт застраховане“ АД, ЕИК 200103397;
22. с Решение № 236-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Цветомира Маринова Карапчанска за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Фи хелт застраховане“ АД, ЕИК 200103397;
23. с Решение № 237-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Виктор Иванов Спасов за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Фи хелт застраховане“ АД, ЕИК 200103397;
24. с Решение № 238-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Росица Василева Бинева за член на управителния съвет на „Фи хелт застраховане“ АД, ЕИК 200103397;
25. с Решение № 239-ОЗ от 16.04.2025 г. одобри Неделчо Йорданов Спасов за член на съвета на директорите и изпълнителен директор на „ЗД“ АД, ЕИК 200103397;
26. с Решение № 280-ОЗ от 30.04.2025 г. одобри Валери Райков Ботев за ръководител на функция по вътрешен одит на „Баренц Застраховане“ ЕАД, ЕИК 207459862;
27. с Решение № 283-ОЗ от 30.04.2025 г. одобри Рени Енгибарова за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ЗАД Алианц България“ АД, ЕИК 040638060;
28. с Решение № 284-ЖЗ от 30.04.2025 г. одобри Рени Енгибарова за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „ЗАД Алианц България Живот“ АД, ЕИК 040293319;
29. с Решение № 383-ОЗ от 24.06.2025 г. одобри Любов Андреева Христова за ръководител на функцията по вътрешен одит на „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615;
30. с Решение № 384-ОЗ от 24.06.2025 г. одобри Иван Иванов Спасов за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Джи Пи Презастраховане“ ЕАД, ЕИК 200270243;
31. с Решение № 399-ОЗ от 08.07.2025 г. одобри Илинка Ангелова Петрова за ръководител функция съответствие в „Животозастрахователна компания „Съгласие“ АД, ЕИК 17524707;

32. с Решение № 401-ОЗ от 08.07.2025 г. одобри Тони Веков за член на съвета на директорите и изпълнителен директор на „ЗАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ АД, ЕИК 200299615;

33. с Решение № 445-ОЗ от 23.07.2025 г. одобри Диана Манева за независим член на надзорния съвет на ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907;

34. с Решение № 446-ОЗ от 23.07.2025 г. одобрява Ива Фалина за член на съвета на директорите и изпълнителен директор на „Евроинс Иншурънс груп“ ЕАД, ЕИК 175394058;

35. с Решение № 462-ОЗ от 30.07.2025 г. одобри Станимир Василев за член на съвета на директорите и изпълнителен директор на „ЗД Инстинкт“ АД, ЕИК 207335761;

36. с Решение № 464-ОЗ от 30.07.2025 г. одобри Камен Казанкин за ръководител по вътрешен одит на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407;

37. с Решение № 465-ЖЗ от 30.07.2025 г. одобри Камен Казанкин за ръководител по вътрешен одит на „ДЗИ-Животозастраховане“ ЕАД, ЕИК 12158328;

38. с Решение № 466-ОЗ от 30.07.2025 г. одобри Фернандо Лозано за член на надзорния съвет на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 20745862;

39. с Решение № 467-ОЗ от 30.07.2025 г. одобри Марукел Вега за член на надзорния съвет на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 20745862;

40. с Решение № 468-ОЗ от 30.07.2025 г. одобри Антонио Валенсуела за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 20745862;

41. с Решение № 470-ОЗ от 30.07.2025 г. одобри Александър Господинов за член на управителния съвет и изпълнителен директор на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 20745862;

42. с Решение № 481-ОЗ от 06.08.2025 г. одобри Николай Иванов за независим член на надзорния съвет на „Баренц застраховане“ ЕАД, ЕИК 20745862;

43. с Решение № 560-ОЗ от 05.09.2025 г. одобри Марияна Игнатова за член на управителния съвет на „ЗАД Армеец“ АД, ЕИК 121076907;

44. с Решение № 576-ОЗ от 17.09.2025 г. одобри Петя Монева за ръководител на функцията по вътрешен одит на „ЗАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ АД, ЕИК 200299615;

45. с Решение № 577-ОЗ от 17.09.2025 г. одобри Ник Винке за член на надзорния съвет на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407;

46. с Решение № 578-ЖЗ от 17.09.2025 г. одобри Ник Винке за член на надзорния съвет на „ДЗИ-Животозастраховане“ ЕАД, ЕИК 121518328;

47. с Решение № 579-ОЗ от 17.09.2025 г. одобри Зорница Василева за лице, което да ръководи функцията за съответствие на „ЗД Евроинс“ АД, ЕИК 121265113;

48. с Решение № 606-ОЗ от 07.10.2025 г. одобри Силвия Георгиева Ковачева за ръководител на функцията по вътрешен одит на „Застрахователно дружество Феникс Ре“ АД, ЕИК 130427863;

49. с Решение № 656-ОЗ от 28.10.2025 г. отказа да одобри Харалин Стоянов Тумбев за независим член на съвета на директорите на „Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК 200299615;

50. с Решение № 691-ОЗ от 18.11.2025 г. одобри Ивелина Цонева Иванова за лице, което да ръководи функцията за съответствие в „ГРУПАМА ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 131421443;

51. с Решение № 692-ЖЗ от 18.11.2025 г. одобри Ивелина Цонева Иванова за лице, което да ръководи функцията за съответствие в „ГРУПАМА ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 131272330;

52. с Решение № 717-ОЗ от 27.11.2025 г. одобри Христо Иванов Шаламанов за лице, което да ръководи функцията за съответствие в „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „СЪГЛАСИЕ“ АД, ЕИК 200339643;

53. с Решение № 718-ОЗ от 27.11.2025 г. одобри Николай Христов Сотиров за независим член на съвета на директорите на „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК 200299615;

54. с Решение № 719-ОЗ от 27.11.2025 г. одобри Никола Любомиров Филипов за член на Надзорния съвет на „ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС“ АД, ЕИК 121130788;

55. с Решение № 732-ОЗ от 04.12.2025 г. одобри Иво Каменов Георгиев за прокурист на „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО АРМЕЕЦ“ АД, ЕИК 121076907;

56. с Решение № 752-ОЗ от 11.12.2025 г. одобри Петър Веселинов Аврамов за член на съвета на директорите и изпълнителен директор на „Застрахователно дружество Феникс Ре“ АД, ЕИК 130427863;

57. с Решение № 753-ОЗ от 11.12.2025 г. одобри Мария Георгиева Аврамова за независим член на съвета на директорите на „Застрахователно дружество Феникс Ре“ АД, ЕИК 130427863;

58. с Решение № 763-ЖЗ от 16.12.2025 г. одобри Гюнтер Пухтлер, гражданин на Република Австрия, за член на управителния съвет на „ГРАВЕ БЪЛГАРИЯ ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 130321963;

59. с Решение № 771-ОЗ от 16.12.2025 г. отказа да предостави административна услуга по заявление, вх. № РГ-10-18-72/23.10.2025 г., допълнено на 09.12.2025 г. от „Застрахователно дружество Феникс Ре“ АД, ЕИК 130427863, относно одобрение на Стела Пенчева Желева за ръководител на функцията по вътрешен одит в застрахователя, до изпълнение на задълженията му за заплащане;

60. с Решение № 775-ОЗ от 19.12.2025 г. одобри Свилена Георгиева Уитни за ръководител на функцията по вътрешен одит на „ОБЕДИНЕН ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛЕН ФОНД ДОВЕРИЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, ЕИК 121911566;

61. с Решение № 776-ЖЗ от 19.12.2025 г. одобри Росица Начева Петрова за независим член на надзорния съвет на „ЗЕАД „БУЛСТРАД ЖИВОТ ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“ ЕАД, ЕИК 831211284;

62. с Решение № 782-ОЗ от 22.12.2025 г. одобри Ваня Илкова Желязкова за лице, което да ръководи функцията за съответствие на „Европейска Застрахователна Компания“ АД, ЕИК 200464480.

Производства по вписване или заличаване на застрахователни брокери

През 2025 г. са издадени 18 решения по прилагане на регистрационните режими по отношение на застрахователните посредници:

- 9 решения за вписване на застрахователни брокери в регистъра, воден от Комисията;

- 7 решения за заличаване на застрахователни брокери от регистъра, воден от Комисията, по тяхно искане;

- 2 решения за вписване на организация за провеждане на професионално обучение на застрахователни брокери.

Броят на застрахователите посредници със седалище в Република България към 31.12.2025 г. е, както следва:

- застрахователните брокери са 349;
- застрахователните агенти към 31.12.2025 г. са 5 988, в т.ч. – 2 392 бр. юридически лица, 125 бр. – еднолични търговци и 3 471 бр. – физически лица;
- посредници, предлагащи застрахователни продукти, като допълнителна дейност, към 31.12.2025 г. са 10 бр., в т.ч. – 10 бр. юридически лица.

Таблица № 9.

Дейност по вписване в регистъра на застрахователните агенти

	Брой към 31.12.2024 г.	Брой към 31.12.2025 г.
Застрахователни агенти, в т.ч.:	6151	5988
- Юридически лица	2 371	2392
- Еднолични търговци	145	125
- Физически лица	3 635	3471
Посредници, предлагащи застрахователни продукти, като допълнителна дейност	9	10

През отчетния период са издадени 106 решения в производства по издаване на лицензии, разрешения, одобрения или регистрации:

- 2 решения за допълнителен лиценз на застрахователни дружества;
- 3 решения относно придобиване на квалифицирани участия в застрахователни дружества;
- 2 решения по прилагане на регулаторните режими спрямо ГФ;
- 3 решения по прилагане на регулаторните режими по КЗ спрямо застрахователи с отнет лиценз;

- 62 решения относно одобрения на членове на управителни и контролни органи на застрахователни и презастрахователни дружества и застрахователни холдинги и на лица, осъществяващи ключови функции в застрахователни или презастрахователни дружества;
- 9 решения за вписване на застрахователни брокери;
- 7 решения за доброволно заличаване на застрахователни брокери;
- 1 решение за признаване на правоспособност на отговорен актьор;
- 2 решения за регистрация на обучителна организация;
- 15 решения за спиране или прекратяване на производства.

Таблица № 10. Административни процедури по отношение на застраховането и презастраховането

	Незавършени към 31.12.2024 г.	Новооткрити през 2025 г.	Приключили през 2025 г.	Незавършени към 31.12.2025 г.
Застрахователни дружества	13	93	99	7
Застрахователни посредници	5	35	20	27
Други производства	1	6	7	-
Общо	19	136	126	34

Управление „Осигурителен надзор“

Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“

През отчетната 2025 г. не са постъпвали искания за издаване на лицензии и разрешения, както и за преобразуване на ПОД и/или ФДПО и ФИП, за доброволно прекратяване на действащи дружества, както и не са констатирани основания за отнемане на издадени пенсионни лицензии от Комисията.

Предвид изложеното, към края на 2025 г., броят на лицензираните ПОД е 10, а броят на ФДПО е 32, в т.ч. 10 УПФ, 10 ППФ, 10 фонда за допълнително доброволно

пенсионно осигуряване и 2 фонда за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми, като към 31.12.2025 г. единият от тях не осъществява дейност.

Освен ФДПО към края на 2025 г. ПОД управляват и 20 ФИП, в т.ч. 10 ФИПП и 10 ФРП. Фондовете за извършване на плащания са учредени и функционират за изплащане на пожизнените пенсии на пенсионерите от УПФ и извършване на плащанията към лицата, придобили право разсрочено изплащане на средства при придобито право на допълнителна пожизнена пенсия за старост.

Общият брой на субектите, за които управление „Осигурителен надзор“ осъществява предварителен и текущ надзор в края на 2025 г., е 62.

Таблица № 81. Лицензионна дейност по отношение на допълнителното пенсионно осигуряване

	Брой към 31.12.2024 г.	Издадени лицензии/ разрешения/ решения	Отнети лицензии/ разрешения/ решения	Брой към 31.12.2025 г.
Пенсионноосигурителни дружества (ПОД)	10	-	-	10
Фондове за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО)	32	-	-	32
Фондове за изплащане на пожизнени пенсии (ФИПП)	10	-	-	10
Фондове за разсрочени плащания (ФРП)	10	-	-	10

Осъществяването на предварителен надзор включва действия по издаване на разрешение за придобиване на пряко или непряко квалифицирано участие в капитала на ПОД, одобрение на членовете на управителни и контролни органи на ПОД, както и одобрение на документи с основно значение за дейността на ПОД и управляваните от тях ФДПО и ФИП. През отчетния период производствата, свързани с разрешителните и одобрителните режими от компетентността на административния орган, са инициирани по искане на заинтересованите лица,

както в резултат на влезли в сила промени в нормативната уредба, така и във връзка с усъвършенстване на системите на управление.

През 2025 г. са постановени 14 решения на Комисията за одобряване на изменения и допълнения в правилници за организацията и дейността на ФДПО. Промените в правилниците са продиктувани от необходимостта за тяхното доразвиване, съобразяване с настъпили промени в нормативната уредба, включително във връзка с въвеждане на еврото в Република България и привеждане в съответствие със ЗВЕРБ, както и във връзка с промени в прилаганите ценови политики и реда за извършване на плащания. Произнасянето по 6 от образуванията през отчетната година административни производства е извършено в началото на 2026 г.

На основание чл. 121д, ал. 10 от КСО през 2025 г. са образувани 17 административни производства, в резултат на което са постановени 16 решения на Комисията за одобряване на членове на управителни и надзорни органи на ПОД. По 2 от образуванията през 2025 г. производства е изискана допълнителна информация от заявителите и други държавни органи, като произнасянето на административния орган е извършено през следващия отчетен период.

През отчетната година е постановено 1 решение на Комисията, с което се дава разрешение на търговско дружество за придобиване на пряко акционерно участие в капитала на ПОД съгласно чл. 121ж, ал. 3 от КСО.

През 2025 г. са постановени 2 решения на Комисията по административни производства за признаване на правоспособност на отговорен актюер, от които 1 решение на Комисията, с което се признава пълна правоспособност на отговорен актюер след успешно положен изпит пред професионална организация на актюерите и 1 решение на Комисията, с което се постановява отказ за признаване на частична правоспособност на отговорен актюер в областта на общото застраховане и животозастраховането, придобита извън Република България.

Таблица № 19. Административни процедури по отношение на допълнителното пенсионно осигуряване

Предмет на процедурата	Незавършени към 31.12.2024 г.	Новооткрити през 2025 г.	Приключили през 2025 г.	Незавършени към 31.12.2025 г.
Одобрение на правилник за организацията и дейността на универсален пенсионен фонд, професионален пенсионен фонд, доброволен пенсионен фонд или доброволен пенсионен фонд по професионални схеми	0	20	14	6
Одобряване на член на управителен или контролен орган в пенсионноосигурително дружество	1	17	16	2
Придобиване на квалифицирано акционерно участие в капитала на пенсионноосигурително дружество	-	1	1	-
Признаване на правоспособност на отговорен актюер	-	2	2	-
Одобряване на биометрични таблици за определяне на размера на пенсията	-	-	-	-
Одобряване на технически лихвен процент за определяне на размера на пенсията	-	-	-	-
Служебно образувани производства	-	9	9	-

В края на 2025 г. е извършен преглед на внесени 14 правилника за организацията и дейността на фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, които съгласно чл. 9, ал. 2 от ЗВЕРБ не подлежат на одобрение от Комисията, тъй като промените в тях се налагат от въвеждане на еврото и са свързани само с превалутиране на стойностите от левове в евро. Извършена е проверка на

документите относно спазването на изискванията по ЗВЕРБ, КСО и подзаконовата нормативна уредба във връзка с превалутирането и влизането в сила на новите разпоредби.

През отчетната година е извършен текущ преглед и на множество други внесени от дружествата и от банките-попечители документи, които са с важно значение за дейността на ПОД и управляваните от тях фондове и изградената цялостна система на управление (правила, политики, договори, образци и др.). Преобладаваща част от представените в Комисията документи и извършените промени в тях са във връзка с привеждането им в съответствие със ЗВЕРБ, в т.ч. правила на ФИП, инвестиционни политики на управляваните от ПОД пенсионни фондове, счетоводни политики на ПОД и управляваните от тях фондове, правила за управлението на рисковете, свързани с дейността на ПОД и управляваните от тях фондове, правила за оценка на активите и пасивите на управляваните от ПОД фондове, образци на осигурителни и пенсионни договори и договори за разсрочено плащане, актюерски разчети за предлаганите пенсионни схеми и др. Макар и да не подлежат на одобрителен режим, документите се проверяват от гледна точка на тяхната законосъобразност, като при констатиране несъответствия в съдържанието им е изискано тяхното отстраняване.

През 2025 г. във водения от Комисията регистър по чл. 30, ал. 1, т. 14 от ЗКФН на осигурителните посредници на ПОД са вписани следните обстоятелства:

Таблица № 13. Сключени и прекратени договори с осигурителни посредници и упълномощени лица

Сключени договори	2025 г.	2024 г.	Прекратени договори	2025 г.	2024 г.
Сключени договори с осигурителни посредници-физически лица (ОП-ФЛ)	2 054	2 294	Прекратени договори с ОП-ФЛ	1 514	1 871
Сключени договори с осигурителни посредници-юридически лица (ОП-ЮЛ)	156	188	Прекратени договори с ОП-ЮЛ	129	98
Упълномощени физически лица от ОП-ЮЛ	2 922	3 758	Оттеглени упълномощавания на ФЛ от ОП-ЮЛ	2 371	3 484
Общо:	5 132	6 240	Общо:	4 014	5 453

Дирекция „Осигурителен надзор“

През 2025 г. са образувани 9 служебни производства за определяне на минималната доходност при управлението на активите на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за утвърждаване на технически лихвен процент и биометрични таблици за смъртност, които се прилагат при изчисляване на пенсионните резерви от ПОД, които управляват ФДППО. Вследствие на това са постановени 4 решения за определяне на минималната доходност на УПФ, 4 решения за определяне на минималната доходност на ППФ и 1 решение за утвърждаване на технически лихвен процент и биометрични таблици за смъртност, които да се прилагат при изчисляване на пенсионните резерви към 31.12.2025 г.

2.2. Нотификации

Инвестиционна дейност

През 2025 г. са постъпили 27 уведомления от ИП от други държави членки, които възнамеряват да извършват дейност на територията на Република България при условията на свободно предоставяне на услуги, включително чрез обвързан агент, установен в друга държава членка. Двадесет и три ИП са прекратили паспортизацията си за предоставяне на инвестиционни дейности и услуги на територията на Република България при условията на свободно предоставяне.

През отчетната година е приключило разглеждането на 1 уведомление от ИП от друга държава членка за извършване на дейност в страната чрез обвързан агент, установен в Република България („Уиннърс Грууп“ ЕООД, Словакия) и е иницирано още едно такова производство, което не е приключило в рамките на отчетната година.

През периода са получени 3 нотификации за установяване на мерки за улесняване на достъп до многостранни системи за търговия (МСТ) или организирана система за търговия (ОСТ). През отчетната година няма нотификации за установяване на представителен офис (representative office) на територията на Република България.

С оглед изложеното общият брой ИП от държави членки, които могат да извършват дейност у нас към края на 2025 г. е 2 016 (без представителните офиси и актуализациите).

През отчетната година са постъпили уведомления от управляващи дружества от други държави членки във връзка с намерението им да предлагат дялове на 75 класа ценни книжа от 34 фонда/подфонда на колективни инвестиционни схеми от други държави членки на територията на Република България. През периода допълнително са постъпили и уведомления за регистрация на нови класове ценни книжа на вече нотифицирани фондове и подфондове. За същия период са постъпили уведомления за прекратяване на предлагането на общо 255 класа ценни книжа на 76 фонда/подфонда на КИС от други държави членки. Към края на 2025 г. общият брой на предлаганите класове ценни книжа на КИС от други държави членки, които извършват дейност у нас, е 1941 класа ценни книжа на 397 фонда/подфонда на колективни инвестиционни схеми от други държави членки.

През 2025 г. е постъпило 1 уведомление от УД от друга държава членка за извършване на дейност на територията на Република България при условията на свободно предоставяне на услуги и 1 уведомление за прекратяване на предоставянето на услуги на територията на Република България. Общият брой на УД от ЕС, предоставящи услуги на територията на България, е 31.

През 2025 г. са постъпили 2 уведомления от ЛУАИФ от държави членки на ЕС, които възнамеряват да извършват дейност на територията на Република България. Прекратена е 1 нотификация от ЛУАИФ от друга държава членка на ЕС. Общият брой ЛУАИФ от други държави членки, които възнамеряват да извършват дейност у нас към края на 2025 г., е 38.

През 2025 г. са постъпили уведомления във връзка с предлагането на 104 АИФ, съответно подфондове, от други държави членки на територията на Република България. Също така, 25 АИФ са прекратили паспортизацията си. Общият брой АИФ от други държави членки, които се предлагат у нас към края на 2025 г., е 349.

През 2025 г. са постъпили уведомления във връзка с предлагането на 43 европейски фондове за рисков капитал (EuVECA) от друга държава членка на ЕС на

територията на Република България и уведомления за прекратяване на предлагането на 19 фонда. Общият брой EuVECA фондове от други държави членки, които се предлагат у нас към края на 2025 г., е 193.

През отчетния период е постъпило 1 уведомление във връзка с предлагането на европейски фондове за социално предприемачество (EuSEF). Общия брой на EuSEF фондове от други държави членки, които се предлагат у нас към края на 2025 г., е 2.

През отчетния период са постъпили уведомления за предлагане на 4 европейски фонда за дългосрочни инвестиции (ELTIF) от друга държава членка на територията на Република България, на непрофесионални инвеститори. Общият брой на ELTIF фондовете в края на 2025 г. е 4.

През 2025 г. са разгледани 3 уведомления по чл. 23, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 относно свободно предоставяне на услуги на територията на Република България от централни депозитари на ценни книжа.

През 2025 г. са получени 21 нотификации относно предоставяне на услуги на територията на Република България от доставчици на услуги за колективно финансиране от други държави членки като част от тях са за промени в обстоятелства. Общият брой на нотифицираните дружества към края на 2025 г. е 33.

В рамките на отчетния период са получени 39 нотификации относно предоставяне на услуги на територията на Република България от доставчици на услуги за криптоактиви от други държави членки. Общият брой на този тип нотификации за Република България съгласно регистъра на ESMA е по-голям като Комисията е изисквала от другите държави членки данни за нотификациите, които са изпращани за Република България като приемаща държава преди определянето на Комисията за компетентен орган за този тип нотификации, с оглед допълване на регистъра на получените нотификации с данни за съответните дружества.

През отчетната 2025 г. Комисията е нотифицирана чрез портала за уведомяване, създаден и поддържан от ESMA по Регламента за проспектите, за

общо 162 нотификации, от които 44 броя нотификации за нови проспекти и 118 броя нотификации за допълнения към проспекти на дружества от други държави членки на ЕС, възнамеряващи да извършват публично предлагане на ценни книжа на територията на Република България.

През 2025 г. Комисията е нотифицирана по Регламент (ЕС) № 2023/1114 за общо 102 бели книги за криптоактиви.

Таблица № 14. Нотификации за дружества от други държави членки, възнамеряващи да извършват дейност на територията на Република България

	Брой към 31.12.2024 г.	Новопостъпили и приключили през 2025 г.	Прекратени през 2025 г.	Брой към 31.12.2025 г.
Инвестиционни посредници	2 011	28	23	2 016
Управляващи дружества	31	1	1	31
Колективни инвестиционни схеми (класове)	1986	210	255	1941
Лица, управляващи алтернативни инвестиционни схеми	37	2	1	38
Алтернативни инвестиционни фондове	270	104	25	349
Европейски фондове за рисков капитал (EuVECA)	169	43	19	193
Европейски фондове за социално предприемачество (EuSEF)	1	1	0	2
Европейски фондове за дългосрочни инвестиции (ELTIF)	0	4	0	4
Централни депозитари на ценни книжа	5	3	0	8
Доставчици на услуги за колективно финансиране	31	2	0	33
Доставчици на услуги за криптоактиви	0	39	0	39
Прспекти	501	162	0	663
Бели книги	0	102	0	102

През 2025 г. са разгледани 70 уведомления на 3 лицензирани от Комисията ИП във връзка със свободно предоставяне на услуги на територията на други държави членки като част от нотификациите са за промяна на обстоятелства, част са за прекратяване на нотификации и част от тях не са изпратени до края на отчетния период. През 2025 г. не са разглеждани уведомления за откриване на клон на български ИП.

През 2025 г. не са постъпвали уведомления от УД или ЛУАИФ от Република България за извършване на дейност на територията на други държави членки при условията на свободно предоставяне на услуги или чрез клон. Разгледана е една нотификация от УД, лицензирано от Комисията, за предлагане на дяловете на управляван от УД ДФ на територията на Федерална република Германия (ДФ „Адванс Възможности в Нова Европа“). В края на годината постъпи уведомление за прекратяване на предлагането на същия фонд в резултат на осъществено преобразуване чрез вливането му в Клас А на Karoll – Advance Emerging Europe Opportunities, Люксембург.

„Централен депозитар“ АД до настоящия момент не е инициирал нотификации за предоставяне на услуги в други държави членки в качеството му на лицензиран от Комисията за финансов надзор централен депозитар на ценни книжа.

През 2025 г. са постъпили 27 уведомления от лицензирани от Комисията доставчици на услуги за колективно финансиране за предлагане на услуги на територията на други държави членки.

През разглеждания период са постъпили 3 нотификации от публични дружества от Република България, възнамеряващи да извършват публично предлагане/допускане до търговия на ценни книжа и на територията на друга държава членка на ЕС.

Таблица № 15. Нотификации на български дружества, възнамеряващи да извършват дейност на територията на други държави членки

	Брой към 31.12.2024 г.	Разгледани нови през 2025 г.	Прекратени през 2025 г.	Брой към 31.12.2025 г.
Инвестиционни посредници	347	0	29	318
Управляващи дружества	3	0	0	3
Колективни инвестиционни схеми	20	1	1	20
Проспекти	4	3	0	7
Услуги за колективно финансиране	0	27	27	0

Застрахователна дейност

В края на 2025 г. са получени общо 258 уведомления относно намерението на застрахователни дружества и застрахователни посредници със седалище в други държави членки да извършват или да преустановят извършването на дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги или на правото на установяване, както и разширяване обхвата на нотификацията, която е била изпратена в Комисията в предходен период.

За 2025 г. са получени 167 уведомления относно намерението застрахователни посредници от други държави членки на ЕС за извършване на дейност по разпространение на застрахователни продукти на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги или на правото на установяване (чрез клон), както и 26 уведомления по отношение на посредниците, заявили отказ за извършване на посредническа дейност.

С оглед на гореизложеното, общият брой на застрахователните посредници от други държави членки, които имат право да упражняват дейност по разпространение на застрахователни продукти на територията на Република България при условията на правото на установяване (чрез клон) или на свободата на предоставяне на услуги, към месец декември 2025 г., възлиза на 2 436.

За 2025 г. са получени 9 уведомления относно намерението застрахователни дружества от други държави членки за извършване на застрахователна дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги или на правото на установяване (чрез клон), както и 6 уведомления по отношение на застрахователни дружества, заявили отказ за извършване на застрахователна дейност.

С оглед на гореизложеното, общият брой на застрахователните дружества от други държави членки, които имат право да упражняват застрахователна дейност на територията на Република България при условията на правото на установяване (чрез клон) или на свободата на предоставяне на услуги, към месец декември 2025 г., възлиза на 435.

През 2025 г. са изпратени 2 уведомления от един застраховател до компетентни органи на други държави членки за намерението на застрахователни

дружества със седалище в Република България да извършват или да преустановят извършването на дейност на тяхна територия, както и да разширят обхвата на нотификацията, която е била изпратена от Комисията в предходен период.

През 2025 г. са изпратени 9 уведомления, като 2 от тях са от един застрахователен брокер до компетентните надзорни органи на други държави членки относно намерението на застрахователни посредници със седалище в Република България да извършват или да преустановят извършването на дейност по застрахователно посредничество на тяхна територия, както и да разширят териториалния обхват на нотификацията, която е била изпратена от Комисията в предходен период.

Към края на 2025 г. броят на застрахователните дружества със седалище в други държави членки и ЕИП, за които са изпратени уведомления в Комисията за намерението им да извършват дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги, възлиза на 435. Общият брой на застрахователните дружества със седалище на територията на Република България, заявили намерение да извършват застрахователна дейност на територията на други държави членки при условията на свободата на предоставяне на услуги, е 22.

Към края на 2025 г. застрахователните посредници от държави членки, заявили намерение да извършват дейност по застрахователно посредничество на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги или правото на установяване (чрез клон), са 2 436. Общият брой на застрахователните посредници със седалище в Република България, заявили намерение да извършват дейност по застрахователно посредничество на територията на други държави членки при условията на свободата на предоставяне на услуги или при правото на установяване, е 75 посредници.

Към края на периода броят на застрахователите от други държави членки, извършващи дейност на територията на Република България при условията на правото на установяване (чрез клон), възлиза на 9.

Застрахователните клонове, установени на територията на Република България, които към 31.12.2025 г. извършват дейност по общо застраховане, са общо 7, докато клоновете, извършващи дейност по животозастраховане, са 2.

Таблица № 16. Брой застрахователи, извършващи дейност на територията на Република България, при условията на правото на установяване (чрез клон)

№	СПИСЪК НА ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ СЪС СЕДАЛИЩЕ В ДРУГА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА, ИЗВЪРШВАЩИ ДЕЙНОСТ ПО ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРИ УСЛОВИЯТА НА ПРАВОТО НА УСТАНОВЯВАНЕ /КЛОНОВЕ/	
1	„АВП П&С С.А., КЛОН БЪЛГАРИЯ“ КЧТ	ФРАНЦИЯ
2	„КАРДИФ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ - КЛОН БЪЛГАРИЯ	ФРАНЦИЯ
3	„КОМПАНИ ФРАНСЕЗ Д'АСЮРАНС ПУР ЛЬО КОМЕРС ЕКСТЕРИОР СА“ - КЛОН БЪЛГАРИЯ КЧТ	ФРАНЦИЯ
4	„АТРАДИУС КРЕДИТО И КАУСИОН, С.А. ДЕ СЕГУРОС И РЕАСЕГУРОС КЛОН БЪЛГАРИЯ“ КЧТ	ИСПАНИЯ
5	„ГРАЦЕР ВЕКСЕЛЗАЙТИГЕ ФЕРЗИХЕРУНГ АГ (КЛОН БЪЛГАРИЯ, СОФИЯ)“ КЧТ*	АВСТРИЯ
6	„КОЛОНАД ИНШУРЪНС ЕС ЕЙ“ – КЛОН БЪЛГАРИЯ КЧТ	ЛЮКСЕМБУРГ
7	„ПОРШЕ ЗАСТРАХОВАНЕ АГ-КЛОН БЪЛГАРИЯ“	АВСТРИЯ
<i>„ЕЙ АЙ ДЖИ ЮРЪП С.А.“ КЧТ, ЛЮКСЕМБУРГ**</i>		
СПИСЪК НА ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ СЪС СЕДАЛИЩЕ В ДРУГА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА, ИЗВЪРШВАЩИ ДЕЙНОСТ ПО ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРИ УСЛОВИЯТА НА ПРАВОТО НА УСТАНОВЯВАНЕ /КЛОНОВЕ/		
8	„МЕТЛАЙФ ЮРЪП Д.А.К. – КЛОН БЪЛГАРИЯ“ КЧТ	ИРЛАНДИЯ
9	„КАРДИФ – ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ“ - КЛОН БЪЛГАРИЯ	ФРАНЦИЯ

*В Комисията е постъпило писмо, вх. № РГ-10-73-25 от 05.12.2025 г., с което е уведомена от „ГРАЦЕР ВЕКСЕЛЗАЙТИГЕ ФЕРЗИХЕРУНГ АГ (клон България, София)“ КЧТ, ЕИК 201483148, за предстоящи промени в управлението на застрахователното дружество.

**В Комисията е постъпило писмо, вх. № РГ-10-68-1 от 18.04.2024 г., както и нотификация, получена по СБН платформата на 16.04.2024 г., с които Комисията е уведомена от компетентния орган на Люксембург за прекратяване дейността на „ЕЙ АЙ ДЖИ ЮРЪП С.А.“ КЧТ на територията на Република България, към 30.11.2025 г., застрахователното дружество все още не е заличено от ТР.

Таблица № 17.

Нотификации за чуждестранни дружества, възнамеряващи да извършват дейност на територията на Република България

	Брой към 31.12.2024 г.	Новопостъпил и и приключили през 2022 г.	Прекратени през 2025 г.	Брой към 31.12.2025 г.
Застрахователни дружества	432	9 (заявили намерение да извършват дейност)	6 (заявили намерение да прекратят дейност)	435
Застрахователни посредници	2 295	167 (заявили намерение да извършват дейност)	26 (заявили намерение да прекратят дейност)	2 436

Към края на 2025 г. е получено 1 уведомление от застраховател със седалище в Република България, заявил намерение да извършва дейност при правото на установяване на територията на друга държава, но производството по предоставяне на информация по чл. 45, ал. 1 от КЗ е спряно.

Осигурителна дейност

През 2025 г. няма постъпили уведомления от институции за осигуряване по професионални схеми от други държави членки и от институции – доставчици на ПЕПП, които да възнамеряват да извършват дейност на територията на Република България, както и уведомления на местни ПОД, които да възнамеряват да извършват дейност на територията на други държави членки, включително да предоставят ПЕПП на осигурени по ПЕПП лица.

Таблица № 18. Нотификации на български дружества, възнамеряващи да извършват дейност на територията на други държави членки

	Брой към 31.12.2024 г.	Разгледани през 2025 г.	Прекратени през 2025 г.	Брой към 31.12.2025 г.
Институции за осигуряване по професионални схеми	-	-	-	-

2.3. Сертифициране

Инвестиционна дейност

През 2025 г. е проведена една изпитна кампания за придобиване на право за упражняване на дейност като брокер на финансови инструменти и като инвестиционен консултант – през месец май 2025 г. До изпитите са допуснати общо 50 лица, от които за придобиване на право за упражняване на дейност като брокер на финансови инструменти са допуснати 17 кандидата, а за инвестиционен консултант - 33 кандидата. Изпитите са издържани общо от 25 лица (13 за брокер и 12 за инвестиционен консултант). На издържалите изпита 25 лица са издадени сертификати за упражняване на съответната дейност.

През 2025 г. са издадени и 11 сертификата в резултат на признаване на придобита правоспособност, от които 8 сертификата са за упражняване на дейност като инвестиционен консултант и 3 сертификата са за упражняване на дейност като брокер на финансови инструменти.

През 2025 г. е издаден 1 дубликат на сертификат за упражняване на дейност като инвестиционен консултант.

През отчетната 2025 г. няма постановени откази за признаване на придобита квалификация за извършване на дейност като брокер на финансови инструменти и/или като инвестиционен консултант.

През отчетната 2025 г. няма решения за прекратяване на производство за признаване на придобита квалификация за извършване на дейност като инвестиционен консултант и/или като брокер на финансови инструменти.

През 2025 г. няма издадени решения за отнемане правото за извършване на дейност като брокер на финансови инструменти и/или като инвестиционен консултант по инициатива на надзорния орган.

През 2025 г. няма постановени решения за отнемане на правото на лице за извършване на дейност като брокер на финансови инструменти и/или като инвестиционен консултант след доброволен отказ от страна на притежателя на сертификата.

Таблица № 19. Динамика на сертифицираните лица (бр.)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Инвестиционни консултанти	2 (0)	21 (17)	18 (10)	20 (10)	30 (25)	20 (12)
Брокери на финансови инструменти	(0)	16 (15)	18 (17)	(17)	13 (12)	16 (13)

В таблицата е показан общият брой на лицата, придобили право през съответната година да извършват определената според закона дейност, като в скоби са отбелязани лицата, получили въпросната правоспособност след издържан изпит в Комисията. В промяната на броя на лицата, които притежават съответната квалификация, се включват както издадените, така и отнетите през отчетния период разрешения за извършване на дейност.

Застрахователна дейност

През отчетната година е издадено 1 решение за признаване на правоспособност на отговорен актюер.

Осигурителен надзор

През отчетната година в управление „Осигурителен надзор“ са постъпили 2 заявления за признаване на правоспособност на отговорен актюер, като с решения на Комисията на едно от лицата е призната пълна правоспособност на отговорен актюер, а по другото заявление е постановен отказ за признаване на частична правоспособност на отговорен актюер.

Таблица № 20. Динамика на сертифицираните лица

	2021	2022	2023	2024	2025
Актюери	-	4 (4)	-	-	2

В таблицата е показан общият брой на лицата, придобили право през съответната година да извършват определената според закона дейност, като в скоби са отбелязани лицата, получили частична правоспособност след издържан изпит в Комисията. В промяната на броя на лицата, които притежават съответната квалификация, се включват както издадените, така и отнетите през отчетния период разрешения за извършване на дейност.

Отчитайки системната значимост на актюерската функция в областта на застраховането, пенсионното осигуряване и финансовия одит, липсата на интерес към актюерската професия, както и някои слабости в съществуващата подзаконова

нормативна уредба, в т.ч. консервативни процедури за допускане до изпит и признаване на правоспособност на отговорен актьор, през 2025 г. бяха подготвени промени в Наредба № 31.

3.1. Дистанционен контрол

Специфичен надзор на инвестиционната дейност

През 2025 г., в съответствие с Единната методология на Специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС и Комисията за финансов надзор за оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризъм на сектори „Инвестиционна дейност“, „Животозастраховане“ и „Доброволно пенсионно осигуряване“, е изготвена оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма на 34 броя небанкови ИП, 28 броя УД и 14 броя ЛУАИФ. Въз основа на извършената оценка, е изготвен годишен план за 2025 г. за осъществяване на специализиран надзор върху посочените поднадзорни лица по прилагане на мерките за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Инвестиционни посредници. „Централен депозитар“ АД. Регулиран пазар и многостранни системи за търговия. Фонд за компенсиране на инвеститорите. Доставчиците на услуги за колективно финансиране.

Чрез анализ на регулярно постъпващата в Комисията информация се осъществява наблюдение и периодична оценка на състоянието на поднадзорните лица и резултатите от тяхната дейност. Целта е постоянен мониторинг за спазване на нормативната уредба от страна на ИП. Този мониторинг засяга както финансовото състояние и капиталова адекватност на всеки ИП, така и осъществяваната от тях дейност. Получаването и прегледът на информация позволяват на надзорния орган да реагира своевременно на констатираните несъответствия с нормативните изисквания, с оглед постигане на законово определените цели на регулатора - защита на интересите на инвеститорите и потребителите на предлаганите услуги и осигуряване на прозрачност и информираност за участниците на пазара.

През отчетния период са извършени 17 661 проверки, в това число:

- 136 проверки относно финансовото състояние на ИП съгласно изискванията на чл. 43, ал. 1 от Наредба № 50;

- 15 386 проверки на сключваните сделки с финансови инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар;
- 148 проверки за спазване изискванията за капиталовата адекватност и ликвидността на ИП на индивидуална и консолидирана основа по чл. 42 от Наредба № 50;
- 50 проверки на доклади за резултатите от извършения мониторинг на рисковете съгласно изискванията на чл. 52 от Наредба № 38;
- 68 проверки във връзка с изискването на чл. 60, ал. 2 от ЗПФИ, съгласно което ИП предоставя на Комисията списък на лицата, които притежават пряко или непряко квалифицирано дялово участие, както и данни за притежаваните от тях гласове в общото събрание;
- 600 проверки във връзка с изискването на чл. 77н, ал. 12 от ЗППЦК, съгласно което ИП е длъжен да представя в Комисията справка за клиентските активи към последния ден на предходния месец;
- 83 проверки на представени справки съгласно изискванията на чл. 55 от Наредба № 38 относно постъпили жалби на клиенти и резултати от тяхното разглеждане, както и съдебни дела, свързани с предмета на дейност на ИП, съответно срещу членове на управителния орган и на контролния му орган и срещу лицата, работещи по договор за него, както и за решенията, постановени по висящите дела, ако такива са налице;
- 100 проверки на представени справки съгласно изискванията на чл. 56 от Наредба № 38 за извършени сделки и дейности с финансови инструменти за собствена сметка и за сметка на клиенти в трети държави;
- 54 проверки на получени уведомления с протоколи от заседания на съвета на директорите на БФБ АД съгласно Правилника за дейността на БФБ АД;
- 936 проверки на уведомления, постъпили съгласно чл. 19 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16.04.2014 г. относно пазарната злоупотреба;
- 37 проверки на годишни финансови отчети на индивидуална и консолидирана основа за 2024 г., постъпили в Комисията, във връзка с изискването на чл. 128, ал. 4 от ЗПФИ;

- 39 проверки на постъпили отчети от интернализатори на сетълмент за агрегирания обем и стойност на всички сделки с ценни книжа, по които се извършва сетълмент извън системите за сетълмент на ценни книжа съгласно изискването на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012;
- 12 проверки на постъпилите отчети за броя и стойността на паричните санкции във връзка със събраните и разпределени санкции относно неуспешния сетълмент съгласно чл. 71н от Наредба № 8;
- 12 проверки на месечни справки за отчитане на неуспешен сетълмент по Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 година за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за дисциплина при сетълмента.

Извършени са 77 проверки по постъпили жалби, сигнали и запитвания от физически, юридически лица и държавни органи. В преобладаващата си част, цитираните жалби са насочени срещу дружества, които не разполагат с издаден от Комисията за финансов надзор лиценз за извършване на дейност по инвестиционно посредничество и/или към управлявани от такива лица интернет страници/платформи за търговия с финансови инструменти. Част от постъпилите жалби и сигнали са изпратени по компетентност до правоохранителните институции.

През 2025 г. на интернет страницата на Комисията регулярно се актуализира списъкът на дружествата, предоставящи инвестиционни услуги и дейности без необходимия лиценз.

Изготвени са разпореждания за вписване на 488 обстоятелства по отношение дейността на ИП, инвестиционните консултанти и брокерите на финансови инструменти.

През 2025 г. са изготвени 2 становища относно предоставени от ИП планове за възстановяване.

През отчетния период, вследствие на осигурен достъп до информационната система на ЦД АД, са подадени 83 заявки за предоставяне на информация по електронен път.

През 2025 г. са изпратени общо 4 циркулярни писма: 1 циркулярно писмо до инвестиционните посредници и банките – инвестиционни посредници във връзка с общо надзорно действие относно контрол преди сключване на сделки при алгоритмична търговия; 1 циркулярно писмо за извършване на проучване относно трансграничното предоставяне на инвестиционни услуги в държави членки на ЕС; 1 циркулярно писмо с искане на информация относно прилагането на регулаторната рамка за устойчиви финанси във връзка CSA¹ на ESMA; 1 циркулярно писмо до инвестиционните посредници във връзка с промяна в техническите спецификации на рамката за докладване по чл. 54, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година относно пруденциалните изисквания за инвестиционните посредници и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 575/2013, (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 806/2014 към ЕВА. Изпратени са също така 9 писма – 6 писма до ИП и 3 писма до банки – инвестиционни посредници, с искане на информация относно прилагането на регулаторната рамка за устойчиви финанси във връзка с ESMA - CSA.

През отчетния период е одобрено изпълнението на бюджета за административните разходи на ФКИ за 2024 г., както е одобрен и бюджета за административните разходи на ФКИ за 2026 г. Одобрено е също така и предложение за промени в щатното разписание на ФКИ, считано от месец януари 2026 г.

През 2025 г., във връзка с осъществяване на дистанционния надзор върху доставчиците на услуги за колективно финансиране, са изпратени 3 писма, изискващи информация по чл. 16 параграф 2 от Регламент (ЕС) № 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета от 7 октомври 2020 година относно европейските доставчици на услуги за колективно финансиране на предприятията

¹ Общо надзорно действие

и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1129 и на Директива (ЕС) 2019/1937. Получените отговори са обобщени и информацията е изпратена на ESMA.

Общо постъпилите и обработени заявления за достъп до е-услуги в ЕИС по отношение на ИП през 2025 г. са 19.

Във връзка с изпълнението на изискванията на ЗВЕРБ относно двойното обозначаване на цените при предоставяне на финансови услуги, беше извършена проверка на стойностите, отразени в тарифите за таксите и комисионните, прилагани от ИП.

Във връзка с изпълнението на мярка в Плана за действие към Националния план за въвеждане на еврото в Република България, касаеща публично оповестяване на информация, беше осъществена проверка на публикуваните на интернет страниците на ИП, ЦД АД и БФБ АД приложими правила за превалутиране на стойностите в евро, както и на друга, свързана с изискванията на ЗВЕРБ, информация, необходима за защита на интересите на инвеститорите във връзка с въвеждане на еврото в Република България.

В хода на осъществявания надзор спрямо ЦД АД е приложена ПАМ, с която на дружеството, в качеството му на лице, водещо централния регистър на ценни книжа, е разпоредено да не извършва вписване на определени обстоятелства до приключването с влязло в сила съдебно решение на преюдициален въпрос.

Предприятия за колективно инвестиране

Колективни инвестиционни схеми и управляващи дружества

Обект на осъществявания от Комисията дистанционен надзор по отношение на КИС и УД са регулярно представяните на надзорния орган годишни финансови отчети на същите, шестмесечни финансови отчети и месечни баланси на КИС, както и тримесечни отчети на УД под формата на справки по образец, определен от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“. През отчетния период е осъществена документна проверка на 157 годишни, 129 шестмесечни и 122 тримесечни финансови отчети, както и на 1539 месечни баланси на организираните от УД КИС. В тази връзка през 2025 г. е осъществена документна проверка на общо 1947 отчети.

Извършени са проверки на постъпилите в Комисията 267 проспекти, 3 ДКИИ² и 224 ОИД³ на КИС, в изпълнение на задължението за представянето им на регулатора, като в рамките на тези проверки е проследено и изпълнението на задължението за публикуване на информацията на интернет страниците на УД. В тази връзка през 2025 г. е осъществена документна проверка на общо 494 проспекти, ДКИИ и ОИД на КИС.

В съответствие с нормативните изискванията УД представят обобщена информация за определените емисионни стойности и цени на обратно изкупуване на дяловете на управляваните от тях КИС. С оглед спазване на тези задължения, през 2025 г. в Комисията са постъпили и съответно са проверени 1539 броя справки с обобщена информация за определените емисионни стойности и цени на обратно изкупуване на дяловете на КИС.

В рамките на осъществявания дистанционен надзор по отношение на УД, извършващи допълнителните услуги по управление на портфейл по собствена преценка без специални нареждания на клиента, за спазване разпоредбата на чл. 77н от ЗППЦК във връзка с чл. 89 от ЗДКИСДПКИ, през периода са проверени 72 справки по чл. 77н от ЗППЦК.

По отношение на регулярно разкриваната (два пъти годишно) от УД информация, през годината са извършени 60 проверки на представените в Комисията списъци на лицата, притежаващи пряко или непряко квалифицирано дялово участие (10 или над 10 на сто от правата на глас в ОСА на УД), както и данни за притежаваните от тях гласове в ОСА на дружеството.

Във връзка с осъществявания надзор относно спазването от УД на инвестиционните ограничения по отношение портфейлите на КИС, през отчетния период са извършени 199 проверки въз основа на постъпили в Комисията уведомления за нарушения на инвестиционни ограничения по причини извън контрола на УД.

² Документи с ключова информация за инвеститорите

³ Основни информационни документи

В изпълнение на изискването на чл. 9, ал. 1 и 2 от ЗДКИСДПКИ през отчетния период са постъпили и съответно разгледани 2 уведомления от КИС, чиято средномесечна нетна стойност на активите в продължение на 6 последователни месеца е под минимално изискуемия размер от 500 хил. лв.

Във връзка с осъществявания дистанционен надзор на УД и управляваните от тях КИС, както и предвид установени несъответствия в дейността или непълноти в представени в Комисията документи и информация, през отчетния период до поднадзорните лица са изпратени общо 214 писма с искане за отстраняване на констатираните слабости, както и за представяне на допълнителна информация. По повод задължението за провеждане най-малко веднъж годишно на стрес тестове на ликвидността на КИС, през отчетната 2025 г. са извършени проверки на представените в Комисията 109 доклади с резултатите от извършените стрес тестове на 53 КИС.

През отчетната 2025 г. са постъпили 148 уведомления за спиране и възобновяване на емитирането и обратното изкупуване на дялове на КИС, като същите са анализирани, а конкретните обстоятелствата са вписани по партидата на съответните поднадзорни лица във водения от Комисията регистър по чл. 30, ал. 1, т. 4 от ЗКФН. В това число са и постъпилите от всичките 31 УД уведомления за спиране, съответно възобновяване, на емитирането и обратното изкупуване на дялове на КИС във връзка с въвеждане от 1 януари 2026 г. на еврото като официална парична единица в Република България, което спиране е извършеното на основание § 4 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗВЕРБ. Във връзка с преминаване към единната европейска валута са постъпили и уведомления за изменения в съответните вътрешни документи на КИС, като всички документи са проверени.

През отчетния период са постъпили заявления от 2 УД по чл. 46, ал. 3 от Наредба № 38 от звеното за проверка на съответствието последното да се състои от един служител, като същите са разгледани и са изготвени 2 докладни записки, съответно дружествата са уведомени с писма за резултатите от анализа на представената информация.

През отчетния период са разгледани 2 сигнала относно дистрибутирането на дялове на взаимни фондове чрез мобилно приложение. В хода на тяхното разглеждане е изискана информация от съответните поднадзорни лица, същата е анализирана и е изготвен проект на становище. Отделно от това през 2025 г. са постъпили 2 сигнала от 2 физически лица – 1 сигнал във връзка с дейността на 2 търговски дружества и 1 сигнал, касаещ въпроси извън компетентността на Комисията. В хода на разглеждането на първия сигнал е изискана информация от неговия подател, като след получаването на отговора същата ще бъде анализирана. По втория сигнал е изпратен отговор до лицето.

През 2025 г. са постъпили 3 жалби от 3 физически лица, като първата от тях е във връзка с намаление в стойността на инвестираните през 2006 г. и 2007 г. парични средства в дялове на ДФ, втората касае сключена сделка за покупка на дялове на ДФ, а третата е относно подадена поръчка за обратно изкупуване на дялове на КИС. През отчетния период са предприети съответните действия и по трите жалби, като по 2 от тях са изготвени становища, в които е обективизиран резултатът от извършената проверка, и са изпратени отговори до лицата, а във връзка с третата жалба е изискана допълнителна информация. Отделно от това е извършена проверка по повод получен през периода 1 сигнал относно дейността на юридическо лице, като резултатите от същата са отразени в становище, след което и е изпратен отговор до неговия подател.

Във връзка с осъществявания дистанционен надзор върху дейността на УД и организираниите и управлявани от тях КИС, през отчетния период не са издавани индивидуални административни актове за прилагане на ПАМ.

Алтернативни инвестиционни фондове и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове

Обект на осъществявания от Комисията дистанционен надзор през 2025 г. са регулярно представяните в Комисията годишни финансови отчети на НИФ, шестмесечни отчети на АИФ, тримесечни финансови отчети на НИФ от затворен тип и лицензирани ЛУАИФ, както и месечни баланси на НИФ от отворен и затворен тип. През отчетния период са осъществени документни проверки на постъпилите в

Комисията 24 годишни и 19 тримесечни финансови отчети, както и на 201 месечни баланси на НИФ от затворен тип и НИФ от отворен тип. През 2025 г. е извършена проверка на 78 отчети, постъпили в Комисията от лицензирани и регистрирани ЛУАИФ и управляваните от тях АИФ, като към края на отчетния период всички дружества са докладвали успешно отчетната информация в системата на ESMA. В тази връзка през 2025 г. е осъществена документна проверка на общо 322 отчети.

През годината са извършени общо 72 документни проверки на постъпилите в Комисията 45 проспекта и 27 ОИД на НИФ, като в рамките на тези проверки е проследено и изпълнението на задължението за публикуване на информацията на интернет страниците на ЛУАИФ.

С оглед спазване изпълнението на изискванията за представяне на ежемесечна обобщена информация за определените емисионни стойности и цени на обратно изкупуване на дяловете на НИФ от отворен тип, през отчетния период са извършени 156 проверки на постъпилите в Комисията справки с обобщена информация за определените емисионни стойности и цени на обратно изкупуване на дяловете на НИФ от отворен тип.

По отношение на регулярно разкриваната информация (2 пъти годишно) от лицензираните ЛУАИФ, които не притежават лиценз за извършване на дейност като УД, през годината са извършени 2 проверки на представените в Комисията списъци на лицата, притежаващи пряко или непряко квалифицирано дялово участие (10 или над 10 на сто от правата на глас в ОСА на ЛУАИФ), както и данни за притежаваните от тях гласове в ОСА на дружествата. Проверката на посочената информация по отношение на останалите лицензирани ЛУАИФ е отразена по-горе, доколкото тези ЛУАИФ притежават и лиценз за извършване на дейност като УД.

Относно разкриването на дялово участие в капитала на НИФ от затворен тип, през отчетния период не постъпвали уведомления за разкриване на дялово участие по чл. 145 от ЗППЦК.

По отношение свикването и провеждането на ОСА на НИФ от затворен тип, през 2025 г. са извършени 4 документни проверки за спазване на задължението за предоставяне в Комисията и за обявяване в търговския регистър на поканите и

приложените към тях материали, както и на протоколите от проведените общи събрания, съответно проверки по отношение взетите на тях решения.

Във връзка с осъществявания надзор относно спазването от ЛУАИФ на инвестиционните ограничения по отношение на управляваните от тях НИФ, през отчетния период са извършени 7 проверки въз основа на постъпили в Комисията уведомления за нарушения на инвестиционни ограничения по причини извън контрола на ЛУАИФ.

Във връзка с осъществявания дистанционен надзор на ЛУАИФ, както и предвид констатирани несъответствия в дейността или непълноти в представени в Комисията документи и информация, през отчетния период до поднадзорните лица са изготвени и изпратени общо 41 писма с искане за отстраняване на констатирани несъответствия или непълноти, както и за представяне на допълнителна информация.

През отчетната 2025 г. са постъпили 21 уведомления за спиране и възобновяване на емитирането и обратното изкупуване на дялове на НИФ от отворен тип, като обстоятелствата са вписани по партидата на съответните поднадзорни лица във водения от Комисията регистър по чл. 30, ал. 1, т. 6 от ЗКФН. В това число са и постъпилите уведомления за спиране, съответно възобновяване, на емитирането и обратното изкупуване на дялове на 14 НИФ от отворен тип във връзка с въвеждане от 1 януари 2026 г. на еврото като официална парична единица в Република България, което спиране е извършено на основание § 4 от ПЗР на ЗВЕРБ. Във връзка с преминаване към единната европейска валута са постъпили и уведомления за изменения в съответните вътрешни документи на НИФ, като всички документи са проверени.

Предвид издаденото от Комисията през 2025 г. разрешение на едно НИД за ползване на заем е извършена проверка на представените от дружеството в изпълнение на разпоредбата на чл. 57 във връзка с чл. 168, ал. 3 от Наредба № 44 общо 10 месечни отчети за изразходване на средствата по заема.

Във връзка със задължението за провеждане най-малко веднъж годишно на стрес тестове на НИФ от отворен тип, през 2025 г. е осъществена проверка на

представените в Комисията 6 доклада с резултати от извършените такива на 19 НИФ. Отделно от посоченото през отчетния период е извършена проверка и на представените 3 доклада от 2 АИФ и 1 НИФ от затворен тип, за които няма законово задължение за извършване на стрес тестове.

Във връзка с осъществявания дистанционен надзор върху дейността на ЛУАИФ и организираните и управлявани от тях НИФ, през отчетния период не са издавани индивидуални административни актове за прилагане на ПАМ.

Други дейности, свързани с предприятията за колективно инвестиране

Предвид нормативно установеното задължение на УД и ЛУАИФ периодично да оповестяват и актуализират информацията, необходима на инвеститорите за вземане на обосновано и информирано инвестиционно решение, през 2025 г. продължиха регулярните проверки на интернет страниците на съответните лица, като са извършени общо 5644 проверки.

Резултатите от извършените през отчетната година проверки по документи на финансови отчети и друга регулирана информация, касаеща дейността на УД, ЛУАИФ и управляваните от тях ПКИ, се обективират в нарочни надзорни доклади, като през 2025 г. във връзка с осъществявания надзор на поднадзорните лица са изготвени общо 24 доклада.

В резултат на документните проверки в хода на осъществявания дистанционен надзор на ПКИ въз основа на изготвени 32 разпореждания за вписване, са извършени общо 692 вписвания на обстоятелства по отношение на тези лица във водените от Комисията публични регистри.

В рамките на осъществявания дистанционен надзор по отношение на чуждестранни КИС с произход от други държави членки, чиито дялове се предлагат на територията на Република България при условията на свободно предоставяне на услуги, през отчетния период са изготвени 65 заявки за обновяване интернет страницата на Комисията, въз основа на които е дадена публичност на общо 5885 документа, представляващи основно проспекти, документи с ключова информация за инвеститорите и финансови отчети.

През отчетния период е изготвена 1 заявка за обновяване на интернет страницата на Комисията във връзка с публикуване на съобщение, свързано с въвеждане на еврото в Република България и с обобщената информация за емисионната стойност и цената на обратно изкупуване на дяловете на фондовете във връзка с двойното представяне на стойностите. През 2025 г. са изготвени 2 заявки за обновяване на данни в списъка с поднадзорните лица. Отделно от посоченото е изготвена 1 заявка за публикуване на интернет страницата на Комисията на Q&A относно постъпили запитвания от БАУД, свързани с изискванията на ЗВЕРБ. Общо постъпилите и обработени заявления за достъп до е-услуги в ЕИС по отношение на ПКИ през 2025 г. са 25.

През 2025 г. стартира общо надзорно действие – CSA, на ESMA относно осъществяване на функциите по осигуряване на съответствие и вътрешен одит на УД и ЛУАИФ, целта на която е да се проучи до каква степен управителите на фондове са създали ефективни функции по нормативно съответствие и вътрешен одит със съответния подходящ персонал, правомощия, знания и експертен опит, за да изпълняват задълженията си съгласно нормативните изисквания. Рамката за оценката включи общо 8 теми, свързани с функциите по спазване на изискванията и вътрешен одит на УД и ЛУАИФ. До определените за участие в CSA дружества са изпратени 6 броя писма, към които е приложен изготвеният от ESMA образец на въпросник, подлежащ на попълване. В резултат на извършения анализ на получената обратно информация поради установени някои несъответствия, свързани с изискванията и правилата за оценка на пригодността, са изпратени 6 писма за предоставяне на допълнителна информация, документи и писмени пояснения и са предприети съответни коригиращи мерки. Надзорното действие е приключено в определения от ESMA срок, а именно 31.12.2025 г., като резултатите от него са отразени в попълнен от страна на Комисията образец за докладване, утвърден от ESMA.

През 2025 г. е извършена тематична дистанционна проверка по отношение на изменението на нетната стойност на активите на всички КИС към 31.03.2025 г. спрямо края на 2024 г.

През отчетния период е извършена тематична дистанционна проверка по отношение на всички УД и лицензирани ЛУАИФ при изчисляването на собствения капитал съгласно изискванията на чл. 9 от Регламент (ЕС) 2019/2033.

С оглед изпълнение на изискванията на ЗВЕРБ за двойно обозначаване на цените при предоставянето на финансови услуги е извършена проверка на стойностите в проспектите, основните информационни документи, обобщената информация за емисионните стойности и цените на обратно изкупуване на дяловете на КИС и НИФ от отворен тип, както и на цените в тарифите за таксите и комисионите, прилагани от управителите на активи, предоставящи инвестиционни услуги по доверително управление на портфейл на непрофесионални клиенти, включително лицензирани ЛУАИФ. Допълнително е извършена проверка и по отношение изпълнението на 1 от мерките в плана за действие към Националния план за въвеждане на еврото в Република България, свързана с оповестяване на корпоративните интернет страници на УД на приложимите за тяхната дейност правила относно превалутирането на стойностите в евро и друга информация, необходима на инвеститорите с оглед защита на техните интереси.

Във връзка с осъществяваната надзорна дейност през отчетния период са изпратени общо 8 циркулярни писма до УД, ЛУАИФ и БАУД, както следва:

- до БАУД, всички УД и лицензираните ЛУАИФ е изпратено 1 циркулярно писмо във връзка с изчисляването на собствения капитал на дружествата съгласно изискванията на чл. 9 от Регламент (ЕС) 2019/2033;
- до БАУД е изпратено 1 циркулярно писмо по повод предоставяне на информация във връзка с инициативи на ЕК, включващи опростяване на приложимото европейско законодателството и намаляване на административната тежест във финансовия сектор;
- до всички ЛУАИФ е изпратено 1 циркулярно писмо относно качество на данните в докладвана информация съгласно Делегиран регламент (ЕС) № 231/2013 на Комисията от 19 декември 2012 година за допълване на Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаванията, общите условия във връзка с дейността, депозитарите, ливъриджа, прозрачността и надзора;

- до всички УД и БАУД е изпратено 1 циркулярно писмо относно актуализиран образец на справка за представяне на обобщената информация за обявените емисионни стойности и цени на обратно изкупуване на дялове на КИС и НИФ от отворен тип във връзка с приемането на ЗВЕРБ;
- до всички УД, лицензираните ЛУАИФ и БАУД е изпратено 1 циркулярно писмо относно прилагане на регулаторни изисквания за поддържане на собствения капитал на дружествата;
- до всички ЛУАИФ е изпратено 1 циркулярно писмо, касаещо честотата на представяне на информацията по чл. 110 от ДР № 231/2013;
- до всички УД и БАУД са изпратени 2 циркулярни писма с оглед въвеждане от 1 януари 2026 г. на еврото като официална парична единица в Република България и взетото от Министерския съвет решение за еднократно обявяване на 31 декември 2025 г. и 2 януари 2026 г. за неприсъствени дни, като едното касае временното спиране на обратното изкупуване на дялове на КИС, а второто касае датата, на която трябва да изчислят и обявят емисионна стойност и цена на обратно изкупуване на дяловете на КИС.

През 2025 г. е проведена 1 среща между представители на управление НИД и представители на клон на чуждестранно УД. На срещата са обсъдени въпроси във връзка с прилагане на определени изисквания на ЗВЕРБ и сливане на управлявани от клона подфондове на захранваща КИС. Между представители на управление НИД и 2 УД, съответно 1 ЛУАИФ, са проведени общо 3 срещи, на които са обсъдени въпроси, свързани с дейността на дружествата и приложимата нормативна уредба.

Публични дружества, дружества със специална инвестиционна цел и други емитенти на ценни книжа

Дистанционният надзор по отношение на ПД, АДСИЦ и другите емитенти на ценни книжа обхваща проверка на предоставените в Комисията и на обществеността, индивидуални годишни, шестмесечни и тримесечни финансови отчети за дейността или тримесечни уведомления за финансовото състояние, както и на консолидирани такива, подадени от емитенти, които са длъжни да изготвят консолидирани финансови отчети. Наред с това, дистанционният надзор обхваща и преглед на изпълнението на задълженията на емитентите на облигации да

представят на Комисията, БФБ АД и на обществеността отчет за изпълнение на задълженията си съгласно условията на облигационната емисия, и на доверениците на облигационерите - да представят в Комисията и на регулирания пазар, където се търгуват облигациите, доклад за съответния отчетен период.

С цел гарантиране спазването на изискванията на ЗППЦК във връзка с публичното разкриване на дължимата информация на регулирания пазар, на който са допуснати за търговия финансовите инструменти на емитентите, през отчетната 2025 г. продължава ефективното взаимодействие и обмен на информация между Комисията и БФБ АД, които в значителна степен са насочени към установяване на дружествата, които не са изпълнили задълженията си съгласно закона или са ги изпълнили със закъснение.

Отчетният период обхваща проверка на представените на Комисията, на БФБ АД и на обществеността годишни и междинни (индивидуални и консолидирани) финансови отчети, съответно индивидуални и консолидирани междинни публични уведомления за финансовото състояние. Освен посочените по-горе отчети, през 2025 г. са осъществени документни проверки както на отчети за изпълнение на задълженията на емитентите на облигации съгласно условията на облигационната емисия, така и на предоставените доклади на доверениците на облигационерите. В тази връзка през 2025 г. са извършени проверки на 2071 финансови отчети. В резултат на текущия надзор са инициирани 69 тематични проверки, основно свързани с необходимостта от изискване на допълнителни данни от поднадзорните лица, представили в Комисията и на обществеността финансови отчети. През отчетния период са извършени 2029 тематични проверки, свързани със задължението на емитентите на облигации да представят тримесечни отчети за изпълнението на задълженията си съгласно условията на облигационната емисия и със задължението за предоставяне на информация от доверениците на облигационерите.

Част от регулярната информация, която задължените лица разкриват пред Комисията и пред обществеността, е вътрешната информация съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014. При прегледа по същество на разкритата информация се преценява необходимостта от проверка за спазването на другите специални

изисквания на закона. При проверка на тази информация, част от която се разкрива и във финансовите отчети на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, в хода на дистанционния надзор е необходимо да се установи нормативното съответствие на оповестяването ѝ, в това число дали същата е разкрита по надлежния ред. С електронни форми за разкриване на вътрешна информация през 2025 г. поднадзорните лица са направили 2519 оповестявания, които са анализирани в хода на дистанционния надзор.

В резултат на проведената процедура по подбор съгласно утвърдената със Заповед № 3-127/13.05.2021 г. на председателя Методология за подбор на преглед на финансовите отчети на публични дружества, други емитенти на ценни книжа и дружества със специална инвестиционна цел, основана на смесен модел, при който се въвежда подход на риск базиран надзор, съчетан с подход на извадка и ротация, са определени 40 дружества, на които е извършена проверка на годишните финансови отчети за 2024 г. (индивидуални и консолидирани) за спазването на МСФО⁴, на приетите от Комисията насоки на ESMA, както и проверка по отношение на коректното и пълно оповестяване във финансовите отчети на дружествата информация, в съответствие с МСФО, и по-конкретно посочени в Публичното изявление стандарти, за които ESMA е препоръчала да се извърши проверка във финансовите отчети.

Във връзка със свикването и провеждането на ОСА на ПД, съответно на общи събрания на облигационерите на емитенти на ценни книжа, през 2025 г. са извършени 756 проверки на съдържанието и навременното предоставяне в Комисията на покани и приложенията към тях писмени материали, както и на представените в Комисията протоколи с взетите от общите събрания решения.

През 2025 г. относно разкриването на значително дялово участие в капитала на ПД или промяната в такова обстоятелство е извършена 1 проверка на регулярно постъпващата от ЦД АД информация и представените в Комисията уведомления.

През 2025 г. като част от регулярните проверки, извършвани в хода на дистанционния контрол, са извършени проверки на дължимия съгласно чл. 29 от

⁴ Международните стандарти за финансово отчитане

ЗДСИЦДС и реално изплатен дивидент за 2025 г. от АДСИЦ. Извършени са 151 проверки за спазване на изискванията за представяне на ежегодна декларация за имуществените и деловите интереси по чл. 20 от ЗДСИЦДС на лицата по чл. 10, ал. 2 и 4 от същия закон.

Във връзка с осъществявания дистанционен надзор върху дейността на поднадзорните на отдел „Надзор на публични дружества, емитенти на ценни книжа и дружества със специална инвестиционна цел“ лица, през отчетния период не са издавани индивидуални административни актове за прилагане на ПАМ.

През периода са изпратени 55 писма, по-голяма част от които са искане за предоставяне на документи, касаещи ОСА, както и във връзка с непълноти във вече представени финансови отчети и уведомления на публични дружества, други емитенти и АДСИЦ.

В хода на текущия надзор, през отчетния период са постъпили в ЕИС 9925 преписки.

През отчетния период в ЕИС, от адресатите на § 1д от ДР на ЗППЦК, са постъпили 59 заявления (за вписване и отписване в ЕИС), 1 уведомление по чл. 61 от ЗНФО и 2 броя вътрешна информация.

Общо постъпилите и обработени заявления за достъп до е-услуги в ЕИС по отношение на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа през 2025 г. са 217.

През 2025 г. са постъпили общо 101 жалби, сигнали и запитвания от физически, юридически лица и държавни органи, касаещи дейността на ПД, емитентите на облигации и АДСИЦ. След преглед и анализ на представената в тях фактическа обстановка, са извършени съответни проверки, като при необходимост са събрани документи и информация от релевантните по случаите институции и лица. Изготвени са общо 46 отговора до лицата, а по 34 са изготвени становища по чл. 28 от ПУДКФННА за изготвяне на окончателен отговор по конкретните случаи. На 21 преписки, постъпили в отчетния период, ще бъде отговорено в следващия отчетен период, а именно през 2026 г.

През 2025 г. в резултат на осъществявания текущ надзор и установени административни нарушения, са съставени общо 37 АУАН във връзка с неспазване на законовите разпоредби на ЗППЦК и ЗДСИЦДС.

До публичните дружества, емитенти на облигации, АДСИЦ и АДВИБ от една страна, а от друга до банките, които са вписани в регистъра на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа по чл. 30, ал. 1. т. 3 от ЗКФН, воден от Комисията, и АББ са изпратени 2 циркулярни писма относно представяне на финансово-отчетна информация в структуриран вид.

Застрахователна дейност

Надзорната дейност, която управление „Застрахователен надзор” осъществява върху дейността на поднадзорните лица, се изразява в контрол върху дейността им за спазване изискванията на КЗ, актовете по неговото прилагане, както и актовете на ЕК по прилагане на Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II).

Дистанционният надзор през 2025 г. бе базиран на периодични справки и отчети на застрахователите и презастрахователите, застрахователните групи, ГФ и застрахователните брокери, представени в Комисията в съответствие със задълженията за отчетност пред надзорния орган съгласно изискванията на чл. 126 и чл. 311, ал. 3 от КЗ, както и на изискваната допълнителна информация за определени сфери от тяхната дейност.

Застрахователи и презастрахователи

Дистанционният надзор през 2025 г. се базира на преглед и анализ на периодични справки и отчети на застрахователите, презастрахователите, застрахователните групи и ГФ, както и на изисквана допълнителна информация за определени сегменти от тяхната дейност. Осъществява се непрекъснат процес по извършване на количествен и качествен анализ на всеки застраховател и презастраховател, с цел изготвяне на оценка на риска на всеки от тях, съгласно утвърдения наръчник.

Във връзка с влизането в сила на Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор и прилагането му от 17.01.2025, са разработени изменения и допълнения към съществуващите наръчници.

На база на извършвания риск базиран надзор, съгласно одобрена от Комисията рамка на оценка на риска, през 2025 г. е извършен количествен и качествен анализ на всеки (пре)застраховател с цел изготвянето на индивидуална оценка на риска. С цел извършване на по-детайлна преценка, допълнително бяха изискани и анализирани вътрешни документи на застрахователите. В резултат на извършените анализи, всеки (пре)застраховател е категоризиран по скала с четири категории (1 - нисък риск; 2 - среден към нисък риск; 3 - среден към висок риск и 4 - висок риск). Резултатите от анализите ще бъдат отразени в Годишния надзорен план за 2026 г., в който ще бъдат включени съответни надзорни мерки.

През отчетния период постъпиха 190 комплекта от справки от (пре)застрахователите и ГФ по Заповед № 988/16.12.2022 г. на председателя и 190 комплекта от справки от (пре)застрахователите, застрахователните групи и застрахователните холдинги съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2015/35 (справки по Платежоспособност II). В резултат е извършен преглед, проверка и анализ на постъпилата информация и са изпратени 45 писма, включително са отправени препоръки за повишаване на качеството на надзорната отчетност. Изразени са също така становища във връзка с констатации от извършваното регулярно наблюдение и анализ на риска по отношение на дейността, финансовото състояние и платежоспособността на поднадзорните лица, както и предприемане на незабавни, адекватни и съразмерни на констатираната нередовност мерки от страна на (пре)застрахователите.

Извършени са преглед и проверка на представените от (пре)застрахователите програми за дейността, отчети за платежоспособност и финансово състояние, редовни надзорни отчети и доклади за резултатите от извършена собствена оценка на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността, като изброените документи са разгледани и оценени в

съответствие с изпълнение на нормативната уредба. Изпратени са писма до застрахователи с информация за констатираните нередовности и с препоръки за коригиране и допълване на съответните отчети.

Нараства значението на изследването и анализа на влиянието на екологичните, социалните и управленски (ESG) фактори, които са залегнали като основни приоритети в Стратегията на EIOPA за 2023-2026 г. В тази връзка, при прегледа на докладите за резултатите от извършена собствена оценка на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността, е обърнато особено внимание на оценката на климатичния риск и неговата същественост спрямо продуктите и инвестиционните портфейли на (пре)застрахователите.

Разгледани са получените вътрешни политики, процедури и правила на (пре)застрахователите, в съответствие с изискванията на Наредба № 71. Изпратени са писма до (пре)застрахователните дружества относно констатирани недостатъци и/или непредставени нормативно изискуеми документи. Целта е да бъде постигната висока степен на увереност по отношение на ефективността и ефикасността на вътрешните процеси в застрахователните дружества, ефективното използване на ресурсите и защита на активите, наличие на адекватен процес по идентифициране, оценка (включително в перспектива), управление и контрол на рисковете в съответствие със стратегическите цели и рисковата стратегия на дружествата. Предприетите надзорни мерки са съобразени с естеството, обема и сложността на извършваната дейност от (пре)застрахователя.

Разгледан е представеният от ГФ за одобрение от Комисията проект на годишен бюджет за 2026 г., съдържащ и размера на вноските за ГФ по чл. 554, т. 1 от КЗ във Фонда за незастраховани МПС и вноската по чл. 563, ал. 2, т. 3 от КЗ в Обезпечителния фонд за 2026 г. Изготвено е предложение за одобрение на проекта на годишен бюджет на ГФ за 2026 г.

Разгледано е искане от ГФ за одобряване на извънреден разход от активите на Обезпечителния фонд във връзка с несъстоятелността на ЗК „Олимпик“, Република Кипър.

На база получената надзорна отчетност са изготвени разпореждания за вписване на 26 застрахователя по общо застраховане и на 9 застрахователя по животозастраховане на основание чл. 5, ал. 1 от Наредба № 15.

Изпратени са 2 циркулярни писма до (пре)застрахователите относно получаване на информация по проучване на Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ на ЕК, както и постъпило искане от ГФ за предоставяне на информация по чл. 525, ал. 1 от КЗ, във връзка с вноските по чл. 563, ал. 2, т. 1 и 2 от КЗ.

През 2025 г. продължи да се получава и анализира на тримесечна база информация от предварително определени 5 застрахователя с най-голям пазарен дял на база записан премиен приход по застраховка „Гаранции“, с цел осъществяване на текущия надзор по този клас застраховка. На база на извършвания текущ надзор върху дейността на застрахователите е изискано представянето на регулярна информация по този клас застраховка от още 2 застрахователя.

През 2025 г. е извършено ежеседмично наблюдение и анализ върху пазара по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, включително и за динамиката на застрахователните премии по този клас застраховка, въз основа на достъпа до информацията по чл. 571, ал. 7 от КЗ, съдържаща се в поддържания от ГФ информационен център (Единна информационна система за оценка управление и контрол на риска/ЕИСОУКР).

През същия отчетен период са изискани информация и документи от 10 застрахователя (от общо 16), които генерират 96,44 % от брутно записаните премии за 2024 г. по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, включена в бизнес линията „Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства“. В допълнение е изискана актюерската обосновка да съдържа информация за статистически данни, анализ на портфейла, актуален отчет за печалбата и загубата, както и прогноза за отчет за печалба и загуба по класа застраховка за 3 години напред. Необходимо е да бъдат приложени прогноза и обосновка за брутният премиен приход по този клас застраховка, средния размер на премията, очакваните претенции, очакваните административни и аквизиционни

разходи; техническа прогноза по класа застраховка, в това число брутен и нетен коефициент на щетимост. Извършен е също така и преглед на постъпилите в Комисията годишни отчетни справки, съдържащи информация за техническия резултат по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, за последните 3 финансови години на горепосочените 10 застрахователни дружества. В резултат на извършения преглед, до 3 застрахователя са изпратени писма за откриване на административни производства по издаване на индивидуални административни актове за прилагане на ПАМ, с които са изискани от посочените застрахователни компании да актуализират, въведат и представят в Комисията тарифа по застраховка по т. 10.1., раздел II, буква „А“ от приложение № 1 на КЗ - „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която да отговаря на изискванията на чл. 115, т. 1 и 2 и чл. 116, ал. 1 от КЗ.

В следствие на предприетите от Комисията за финансов надзор административни действия:

- 1 застраховател е предоставил нова тарифа по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и допълнителна информация, която показва, че застрахователят отчита положителен технически резултат по тази застраховка със задължителен характер. Последващ анализ установява повишение на тарифата при определени рискови групи;
- 1 застраховател е предоставил в отговор обяснения, че отрицателният нетен технически резултат по застраховката е следствие на презастрахователен договор, който по препоръка на Комисията ще бъде прекратен. От дружеството поемат ангажимент да направят цялостен анализ на ценообразуването по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и да изпратят обобщени резултати в Комисията;
- спрямо 1 застраховател е приложена ПАМ, като е издадено решение на заместник-председателя, ръководещ управление „Застрахователен надзор“.

В допълнение, на база на мониторинга на динамиката на премията по застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, през отчетния период е изпратено писмо до 1 застрахователно дружество, съдържащо информация за движението на премията и искане за предоставяне на актуална

тарифа по застраховката, актюерска обосновка на тарифата, протоколите за одобрение на тарифата от съвета на директорите и актуален отчет за печалба и загуба по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за Република България към 30.06.2025 г.

Във връзка с установени слабости в ключови области и политики (системата на управление, управлението на риска, презастраховането и други), по отношение на 1 застрахователно дружество в сегмент общото застраховане е извършена задълбочена дистанционна проверка относно финансовото състояние и оперативно представяне, като са изискани документи и отчетна информация. Въз основа на направените надзорни констатации са формулирани и препоръки към застрахователя.

По отношение на 1 застрахователно дружество през годината се осъществява интензивен надзор, който включва получаване на:

- месечна надзорна отчетност съгласно чл. 127, ал. 3, т. 1, буква „в“ от КЗ;
- ежеседмична информация за паричните потоци; наличности по банкови сметки; възникнали и изплатени претенции; всички съдебни дела, по които дружеството е ответник/ищец;
- всякаква друга допълнително изисквана и представена информация.

През отчетната година, в резултат на осъществяваната надзорна дейност спрямо този застраховател са приложени няколко ПАМ, свързани със:

- инвестиционна политика и реструктуриране на инвестиционния портфейл с цел спазване изискванията на чл. 124 от КЗ;
- тарифата по застраховка по т. 10.1., раздел II, буква „А“ от приложение № 1 на КЗ - „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която да отговаря на изискванията на чл. 115, т. 1 и 2 и чл. 116, ал. 1 от КЗ;
- предприемане на мерки за съобразяване на решението си за увеличение на капитала с императивната разпоредба на чл. 19, ал. 2, изр. 2 от КЗ;
- тарифата по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която да отговаря на изискванията на чл. 115, т. 1 и 2 и чл. 116, ал.

1 от КЗ, актуална актюерска обосновка към тарифата, както и информация за други конкретни мерки, които застрахователят ще предприеме, с цел постигане на положителен брутен технически резултат по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и сроковете за въвеждане на мерките.

В допълнение е изготвена за публикуване следната информация:

- обобщени данни на тримесечие за максималния размер на техническата лихва за изчисление на премиите и откупната стойност съгласно чл. 86, ал. 11 от Наредба № 53;
- обобщени данни и справка по рискова група и дял на застрахователите за 2024 г. за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по данни от ГФ, както и обобщена и публикувана пазарна информация за размера и броя на изплатените и предявени претенции по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите;
- обобщени данни за застрахователния пазар по Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2451.

През 2025 г. служители на дирекция „Застрахователен надзор“ взеха участие в изготвянето на предложения по постъпили искания за получаване на допълнителен лиценз по отделни класове застраховки. През периода са изготвени и съответно включени в предложенията за заседание на Комисията редица анализи и становища по отношение на постъпили уведомления от застрахователи със седалище в Република България относно намерението им да извършват дейност на територията на други държави членки на ЕС, при условията на свободата на предоставяне на услуги.

Разгледани са документи по получено заявление за придобиване на пряко и непряко квалифицирано участие в капитала на 3 поднадзорни лица от страна на чуждестранни юридически лица.

Разгледани са документи по 1 получено заявление за прехвърляне на застрахователен портфейл между два застрахователя.

За периода, на база извършените дистанционни проверки, са открити 15 административни производства за издаване на индивидуални административни актове за прилагане на ПАМ. Също така са съставени и връчени 30 АУАН.

По отношение участие в надзорни колегииуми - във връзка с обмяна на информация между надзорните органи и участие в надзорни колегииуми на застрахователни групи и поднадзорни лица, през 2025 г. е взето участие в проведените през годината срещи на надзорните органи на международни застрахователни групи, в които Комисията участва. В допълнение, осъществявана е и регулярната обмяна на информация между надзорните органи и Комисията за финансов надзор под формата на въпросници по отношение на конкретна количествена и качествена информация, вкл. икономически и статистически показатели относно съответните поднадзорни лица. Взето е участие и в срещи на организирани от EIOPA платформи за сътрудничество на основание чл. 152б, ал. 1 от Директива Платежоспособност II, по отношение на дейността на 2 застрахователя със седалище в Република България.

По отношение на сътрудничество с други надзорни органи - във връзка с извършваната от застрахователните предприятия дейност на територията на други държави членки при условията на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги, по линия на дистанционен надзор, е осигурена и изпратена информация в отговор на отправени запитвания от страна на компетентните органи за застрахователен надзор в Италия (IVASS), Румъния (ASF), Полша (KNF), Гърция (BoG) и други страни членки.

Събрана и изпратена е обобщена информация до Световната банка относно проучване по линия на Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ на Европейската комисия.

По отношение на сътрудничество с браншови организации, през 2025 г. е искана и получена информация от АБЗ за текущите трудности пред застрахователния сектор при прилагането на МСФО 17. Получената информация е взета предвид при подготовката за участието на представители на Комисията в седмицата на финансовите пазари, организирана от ОИСП и конкретно в заседанието на Работната група по застраховане и пенсии.

Застрахователни посредници

През годината са извършени общо 708 дистанционни проверки по документи на застрахователни брокери. Прегледаната информация включва годишни и периодични отчети и справки от застрахователните брокери със седалище в Република България, представени в Комисията в съответствие със задълженията за отчетност пред надзорния орган съгласно чл. 311, ал. 3 от КЗ.

Предприети действия, съгласно подадените справки и отчети чрез Единна информационна система на Комисията

Съгласно чл. 311, ал. 3, т. 1 и 2 от КЗ застрахователните брокери представят в Комисията годишни и шестмесечни справки и отчети – в срок до 31 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят, съответно за шестмесечието в срок до 31 юли на съответната година по образец, утвърден със Заповед № 3-5 от 12.01.2024 г. на заместник-председателя, ръководещ управление „Застрахователен надзор“. През календарната 2025 г. са извършени 685 дистанционни проверки на подадените справки и отчети чрез онлайн портал „Застрахователен надзор“ от застрахователни брокери, които са извършвали дейност към 31.12.2024 г. и към 30.06.2025 г.

Съгласно последно подадените годишни справки и отчети към 31.12.2024 г. 23 застрахователни брокери гарантират дейността си със собствени средства съгласно чл. 306, ал. 1 т. 1 от КЗ, като всички са предоставили ГФО за 2024 г., в изпълнение на чл. 311, ал. 3, т. 3 от КЗ. В резултат на извършена дистанционна проверка се установи, че и 23-мата застрахователни брокери имат достатъчна капитализация, за да се поддържа постоянно собствен капитал в размер 4 на сто от общия размер на застрахователните премии по застрахователни и/или презастрахователни договори, сключени с тяхното посредничество през предходната финансова година, но не по-малко от 45 922,88 лв. (23 480 евро). С оглед на това всички застрахователни брокери, гарантиращи дейността си по този начин, отговарят на изискванията на чл. 311, ал. 3, т. 3 от КЗ.

Действия по актуализиране на информацията във формите за подаването на периодичните справки на застрахователните брокери

Съгласно публикуваните ежемесечни списъци на застрахователите от други държави членки, заявили намерение да извършват дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги, ежемесечно са предприемани действия по актуализирането на кодовете във формата за попълването на справки подавани през електронния портал на Комисията от застрахователните брокери, за приложение 2.3. Застрахователно посредничество за застрахователи по общо застраховане и 2.7. Застрахователно посредничество за животозастрахователи.

В края на отчетния период са дадени кодове на 482 застрахователи, заявили намерение да извършват дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги. Кодовете са необходими за подаването на информация от застрахователните брокери за сключени чрез тях застрахователни договори в полза на застрахователи със седалище в друга държава членка на ЕИП.

Допълнително пенсионно осигуряване

Дистанционният надзор по отношение на допълнителното пенсионно осигуряване се осъществява в две основни направления - ежедневен и периодичен надзор. Извършва се и мониторинг на интернет страниците на ПОД.

Ежедневният надзор се осъществява на база на ежедневно получаваните от ПОД справки за дейността на ФДПО и от банките-попечители за дейността на ФДПО и на ФИП. Към края на всеки месец от ПОД се получава и детайлна информация за активите на ФИП. През 2025 г. са извършени 12 597 ежедневни проверки. При извършваните проверки се следи за законосъобразността на сключваните сделки с активите на фондовете, в т.ч. спазването на законовите ограничения, на забраните при инвестиране на активите на фондовете, на притежаваните инвестиции в един емитент, на начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване от ПОД и по регистрите на банките - попечители. При осъществявания ежедневен надзор върху дейността на пенсионните фондове се

следи и за правилното отчисляване на инвестиционната такса и удръжката от всяка осигурителна вноска във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, изменението на стойността на нетните активи, правилното определяне на броя дялове, съответстващ на постъпилите и изтеглени суми, както и правилното изчисляване на стойността на един дял. По отношение на фондовете за извършване на плащания се следи и за правилното отчисляване на таксата по чл. 201, ал. 1, т. 3 от КСО. Резултатите от ежедневия надзор са отразявани в ежедневни формуляри, в аналитичните месечни доклади за дейността на всяко ПОД и управляваните от него фондове, както и ad hoc в доклади и докладни записки.

Периодичният надзор се осъществява на база месечни и годишни финансови отчети и справки за дейността на ПОД и управляваните от тях фондове. През 2025 г. са извършени общо 793 проверки, в т. ч. 130 проверки на представените финансови отчети и справки за дейността на ПОД и 663 проверки на представените финансови отчети и справки за дейността на фондовете. На база информацията от финансовите отчети и справки се изчисляват и анализират нормативните и общи финансови показатели за дейността на ПОД и управляваните от тях фондове. Чрез нормативно определените показатели ежемесечно се следи за законосъобразното осъществяване на дейността на ПОД. Нормативно определените показатели са съотношение на собствените средства към границата на платежоспособност на ПОД, ликвидност на ПОД и управляваните фондове, отчислена инвестиционна такса за ПОД от ДПФ и от ДПФ по ПС, такса управление от осигурителните вноски на ДПФ и на ДПФ по ПС, резерв за гарантиране на минималната доходност за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и резерв за гарантиране на brutните вноски (за УПФ). Ежемесечно се анализира ръстът на активите и на осигурените лица във ФДПО, инвестициите и доходността на ФДПО, както и ръстът на активите, пенсионерите и лицата, получаващи разсрочени плащания, и инвестициите на ФИП. Общите финансови показатели се изчисляват и анализират на годишна база. Тези показатели са свързани, както с дейността на ПОД - собствен капитал, активи, приходи и разходи на ПОД, така и с дейността на управляваните фондове - активи, участници, инвестиции и доходност (само за ФДПО). Резултатите от периодичния надзор са

отразявани в аналитичните месечни/годишни доклади за дейността на всяко ПОД и управляваните от него фондове.

През годината са извършвани и ежемесечни проверки на електронните страници на ПОД, във връзка със спазването на разпоредбите на КСО и на Наредба № 61. Периодично (10-то число на месеца, следващ тримесечието) се проверява и публикуването на информацията за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на финансови инструменти. През годината е извършена и проверка на интернет страниците на всички ПОД относно публикуването на одитираните годишни финансови отчети на дружествата и управляваните от тях фондове, както и останалата изискуема информация, съгласно чл. 190, ал. 2 от КСО. При извършените през годината проверки не са констатирани съществени пропуски или несъответствия. Извършени са и проверки на интернет страници на ПОД във връзка със спазването на разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от ЗВЕРБ относно изискването за двойно обозначаване на размера на таксите, удържани от ПОД. При проверките се констатираха някои пропуски, които своевременно са отстранявани.

През отчетната 2025 г. са извършвани междинни изчисления на постигнатата от ФДПО доходност към произволни дати с цел определяне на риска от непостигане на минималната доходност и рисковете по отношение на нейното покриване съгласно нормативните изисквания.

Във връзка с намаляването на размера на просрочените вземания, както и дългия период на осъществяването на засилен мониторинг върху лихвите за забава на просрочените вземания, свързани с притежавани облигационни емисии и с отдавани под наем инвестиционни имоти, собственост на управляваните от три ПОД фондове, същият отпадна в началото на отчетната година, за което дружествата бяха уведомени с писма.

През отчетната 2025 г. е изготвен доклад, обобщаващ изразените мнения в докладите на съвместните одитори на финансовите отчети на ПОД и на управляваните фондове за годината, завършваща на 31.12.2024 г. и техните констатации, съгласно издадените от тях доклади за договорени процедури във връзка с проверката по реда на чл. 187, ал. 3, т. 2 от КСО. Изготвен е и доклад, обобщаващ констатациите на одиторите на ПОД, съгласно издадените от тях

доклади за договорени процедури във връзка с изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 3 от КСО за проверка на съответствието на системата за управление с изискванията на КСО и актовете по прилагането му. На база констатациите на одиторите не се наложи предприемането на надзорни действия.

В съответствие с Наръчника за прилагане на надзор, основан на риска спрямо ПОД и управляваните от тях фондове, през годината на база извършвани селекции са анализирани изготвените от независимите оценители оценки на определени имоти, собственост на ФДПО. На база извършените анализи са изготвяни доклади относно спазване на изискванията на чл. 10 от Наредба № 9, като през годината не са установявани нарушения.

В изпълнение на изискванията на чл. 180в и чл. 249, ал. 1 от КСО и на основание чл. 23а от Наредба № 9 в началото на всяко тримесечие от ПОД постъпва информация за постигната доходност от управлението на инвестиционните имоти в портфейлите на ФДПО. Представяната информация е анализирана и резултатите са обективирани в доклади. Инвестиционните имоти, за които постигнатата доходност от тяхното управление е по-ниска от доходността от управлението на съответния фонд, и за които е необходимо да се приложат правилата на чл. 180в, ал. 2 от КСО, са поставени под мониторинг. Във връзка с изтичащия в края на 2025 г. 24-месечен срок по чл. 180в, ал. 2 от КСО, на база постъпила информация от 5 дружества, е изготвен доклад относно действията, които са предприели или възнамеряват да предприемат за привеждане в съответствие с посочената разпоредба.

През годината е изготвен доклад относно извършената от всички ПОД собствена оценка на риска за 2024 г. В резултат на извършения анализ не е установена необходимост от предприемане на надзорни действия и мерки. Също така е изготвен обобщен актюерски доклад за 2024 г., въз основа на представените от ПОД годишни актюерски доклади по чл. 123, ал. 1, т. 5 от КСО, отчети за надзорни цели и годишни финансови отчети на управляваните фондове за 2024 г. Заключение е, че като цяло докладите са съобразени с изискванията на Наредба № 31 и дават вярна представа за състоянието и развитието на ФДПО и ФИП през 2024 г., както и за изплащаните от тях пенсии и разсрочени плащания, съобразени с новата уредба на фазата на изплащане от УПФ.

В съответствие с Наръчника за прилагане на надзор, основан на риска спрямо ПОД и управляваните от тях фондове, през годината е извършена комплексна оценка на рисковия профил на всяко ПОД към края на всяко тримесечие. През годината нямаше значителни промени в рисковия профил на дружествата. Към края на 2025 г. 7 дружества попадат в диапазоните за нискорисков профил, а останалите 3 в диапазона за среднорисков профил, с включена рискова премия за системна значимост. Ако не бъде взета предвид рисковата премия за системна значимост, към края на годината отново 7 ПОД се определят като нискорискови и 3 със среднорисков профил.

В края на отчетната година стартираха тематични проверки на 5 ПОД, управляващи ДПФ, за спазване на изискванията на ЗМИП и на ППЗМИП. Проверките са свързани със спазване на изискванията по отношение на видни политически личности по чл. 36 от ЗМИП.

3.2. Проверки на място

Специфичен надзор на инвестиционната дейност

През отчетния период по отношение на осъществявания надзор за спазване на изискванията в областта на мерките за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма е открита 1 пълна проверка на място на инвестиционен посредник.

Инвестиционни посредници. „Централен депозитар“ АД.

През изминалия отчетен период не са откривани нови проверки на място при ИП, а са приключени 7 проверки, започнати през предходен отчетен период. В края на 2025 г. е издадена заповед на заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, за извършване на проверка на ЦД АД, като същата е открита през 2026 г.

Предприятия за колективно инвестиране

Целта на проверките на ПКИ е установяване спазването на приложимата нормативна уредба по отношение организацията на дейността им съобразно издадения от Комисията лиценз. Проверките се осъществяват с оглед установяване спазването на приложимото законодателство по отношение на осъществяваната от дружествата дейност, а именно ЗДКИСДПКИ, ЗППЦК, ЗПФИ, ЗКФН и актовете по тяхното прилагане, както и приложимите европейски регламенти. По отношение на установените в хода на извършените проверки нарушения, несъответствия с нормативните изисквания или с добрите пазарни практики, се предприемат и съответните надзорни действия, а именно ангажиране на административнонаказателната отговорност на отговорните лица, отправяне на препоръки за привеждане на дейността в съответствие с изискванията, за отстраняване на констатирани пропуски и слабости, както и изискване на конкретна информация, която да бъде представяна на надзорния орган за определен период от време. В хода на извършваните пълни планови проверки на място се осъществява и проверка на дейността на банките-депозитари с оглед установяване съответствието ѝ с нормативните изисквания.

През 2025 г. е извършена актуализация на системата от критерии за категоризация на УД според степента им на риск, като актуализираната система от критерии е утвърдена със Заповед № 3-68 от 12.03.2025 г. на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“. С цел определяне на рисковия профил на поднадзорните лица, през отчетния период е извършена обработка на съответната информацията и е изготвен план за проверки на място за 2025 г. Въз основа на изготвения план за проверки от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, е издадена заповед за откриване на 1 тематична проверка на място на УД, като същата е открита през 2026 г. През 2025 г. са приключени 4 проверки на място, открити през предходни периоди.

Дружества със специална инвестиционна цел

Дружествата със специална инвестиционна цел са специфичен вид акционерни дружества, получили лиценз съгласно ЗДСИЦДС за извършване на определен тип дейност, а именно покупка на недвижими имоти или покупко-продажба на вземания. В тази връзка проверката обхваща от една страна - дейността на дружествата като АДСИЦ, а от друга - изпълнението на задълженията в качествата им на публични дружества. В този смисъл, обект на проверка са, както спазването на ЗДСИЦДС, така и на ЗППЦК и актовете по неговото прилагане. Целта на проверката на АДСИЦ е да се изследват отношенията с трети лица и тяхната дейност, отношенията с банката-депозитар, сключените от дружеството договори, направените инвестиции, източниците на финансиране на дейността на АДСИЦ, разпределянето на печалбата, съхранението и инвестирането на свободните парични средства, инвестициите в специализирани дружества, общите годишни разходи за управление, разкриването на регулирана информация, провеждането на ОСА, както и всички вътрешни документи, свързани с дейността им. Изготвен е план за извършване на проверки на място на АДСИЦ за 2025 г. През 2025 г. е приключена открита през предходен период обща планова проверка на АДСИЦ.

Застрахователна дейност

Проверките, проведени на място в офисите на застрахователните компании, бяха базирани на оценките на риска от дейността на всяко едно от дружествата, изготвени по линия на дистанционния надзор, и като резултат от допълнителен мониторинг, включващ критерии като изминало време от последната проверка, промени в собствеността, пазарен дял, диверсификация на портфейла, наличие на жалби от застраховани лица и/или издадени НП.

Всички проверки са осъществени в съответствие с Наръчника за провеждане на проверки на място, утвърден със Заповед № 3-19 от 20.01.2025 г. на председателя и изменен със 3-180 от 25.07.2025 г., във връзка с изпълнение на отправена от ЕИОРА препоръка относно надзорната оценка на платежоспособността на застрахователните и презастрахователните компании от 03.01.2025 г. (ЕИОРА-BOS-24-521).

Застрахователи и презастрахователи

През 2025 г. бяха открити 11 проверки на място на застрахователни дружества, 8 от които са проведени изцяло на територията на Република България, а 3 са открити в други държави членки със съвместно участие на чуждестранни институции и са във връзка с осъществяването на надзор върху трансграничната дейност на българско застрахователно дружество.

Проверките, осъществени извън територията на Република България, са осъществени в Република Италия, Република Полша и Република Румъния, и са приключили с доклад и констативен протокол, връчен на представляващите лица. С тях са отправени предписания и препоръки трансграничната застрахователна дейност да бъде приведена в съответствие с всички изисквания на местното законодателството. Вследствие на извършените проверки са издадени 2 решения на Комисията, с които е наложена забрана на 1 застрахователно дружество да сключва нови застрахователни договори, да удължава срока на сключени договори и да разширява покритието по тях при осъществяване на трансгранична застрахователна дейност при условията на свободата на предоставяне на услуги по всички класове застраховки.

През 2025 г. е приключила и проверката на същото дружество на територията на Република България, в резултат на която чрез Констативен протокол от извършената проверка е установено, че допустимите собствени средства на застрахователя не покриват капиталовото изискване за платежоспособност към 31.12.2024 г.

Допълнително, с решение на Комисията за финансов надзор, на основание законови разпоредби, както и на Констативен протокол, приет на заседание на Комисията, е разпоредено на застрахователя да приведе финансовото си състояние в съответствие със законовите изисквания, като вземе предвид корекциите и преизчисленията на финансовите показатели, отразени в посочения протокол.

Във връзка с всичко гореизложено, Комисията е отправила искане до EIOPA за получаване на техническо съдействие, имайки предвид функциите и задачите на EIOPA съгласно Регламента за EIOPA, за определяне на финансовото състояние на застрахователя и по-специално – оценка на покритието на КИП и изчисление на техническите резерви и по-конкретно, оценка на брутни и нетни технически резерви по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и съответните последици от оценката на техническите резерви върху изчислението на КИП. Същото е получено през първото тримесечие на 2026 г. и резултатите от него кореспондират с констатациите на Комисията.

Откритите на територията на Република България проверки са на 3 общозастрахователни и 1 животозастрахователно дружество, като 2 от тях (една пълна и една тематична проверка) са приключили с доклади и констативни протоколи, съдържащи препоръки за отстраняване на откритите пропуски и несъответствия и срокове за тяхното отстраняване. Останалите 2 тематични проверки продължават.

Тематичните проверки са проведени с оглед установяване на съответствие на застрахователната дейност на проверяваните лица с разпоредбите на КЗ, актовете по неговото прилагане, както и на актовете на ЕК по прилагането на Директива 2009/138/ЕО по отношение на конкретни области, например системата на управление, проверка на КИП, инвестиции, финансова отчетност, изчисление на

технически резерви, дейност по презастраховане, разпространение на застрахователни продукти, контрол и управление на продуктите, завеждане и уреждане на застрахователни претенции, управление на жалби, общи и специални условия, приложими към различните видове застраховки; процес по извършване на собствена оценка на риска и платежоспособността (СОРП); информационна система, спазване на изискванията на ЗМИП и ППЗМИП.

С констативните протоколи, връчени на проверяваните застрахователни дружества, са отправени предписания с конкретни срокове, чието изпълнение в срок е проследявано своевременно от проверяващия екип след приключване на проверките, както и препоръки, чието изпълнение в хода на застрахователната дейност, ще бъдат съблюдавани постоянно от страна на проверяваните лица. Проследяването на препоръките с постоянен характер се осъществява, както по линия на дистанционния надзор, така и в хода на последващи планирани или ad hoc проверки.

Препоръките, отправени към проверяваните лица във връзка със системата на управление, са следните: органиграмата, управленската и организационна структура да бъдат приведени в съответствие с нормативните изисквания, да бъдат актуализирани конкретни вътрешни правила и политики с оглед привеждането им в съответствие с нормативите изисквания, както и да бъдат предприети конкретни действия, обезпечаващи независимостта и оперативната самостоятелност на ключовите функции по чл. 78, ал. 1 от КЗ. Отправени са и препоръки по отношение на правилата за дейността по уреждане на претенции по застрахователни договори, свързани с привеждането им в съответствие с нормативните изисквания, уредени в чл. 63, ал. 6 от Наредба № 71. На застрахователите е препоръчано да спазват изискванията на чл. 8 от Наредба № 71 по отношение на съдържанието на водените протоколи за заседанията на съвета на директорите.

По отношение на общите и специални условия, приложими към отделните видове застраховки, са отправени препоръки конкретни общи и специални условия да бъдат актуализирани и приведени в съответствие с нормативните изисквания.

Препоръките, свързани с инвестициите на проверяваните лица, са насочени към привеждането им в съответствие с чл. 124 от КЗ. Препоръчани са конкретни

изменения и актуализация на инвестиционната политика, в която да бъдат заложени адекватни максимални лимити по тип актив, определени като процент от активите на дружеството, както и разумни концентрационни подлимити относно контрагент/група свързани лица, като същите да са заложени като дял от съответния тип актив. Указано е застрахователите да предвиждат подходящи процедури за регулярен мониторинг и докладване при нарушение на лимит, както и за възстановяване на инвестициите в определените в политиките нива, при спазване на определена времева рамка. Отправени са и препоръки спрямо конкретни финансови инструменти от инвестиционния портфейл на проверяваните лица, като в някои случаи са препоръчани изменения в параметрите, а в други е препоръчано премахването на определени активи от инвестиционния портфейл.

Препоръките относно финансовата отчетност на дружествата, са свързани с отстраняването на неточности във финансовите отчети и в представянето на информацията в справките за надзорна отчетност. Отправени са препоръки, свързани с признаването и представянето на активите и пасивите по презастрахователните договори в отчета за финансовото състояние, процесите по отчитане на промени в паричните потоци, актуализация на оценки и корекции при промени в договорните условия, отчитането на задълженията по финансов лизинг съгласно изискванията на МСФО 16 „Финансов лизинг“ и др.

Препоръките, свързани с разпространението, контрола и управлението на застрахователните продукти, са по отношение на:

- спазването на разпоредбите на чл. 324 – 326 от КЗ преди сключването на всеки застрахователен договор по раздел I на приложение № 1 към КЗ;
- спазването на разпоредбите на чл. 327 от КЗ, като преди сключването на застрахователен договор разпространителите на застрахователни продукти предоставят на ползвателите на застрахователни услуги изискуемата допълнителна информация за застрахователния продукт;
- документирането на провежданото първоначално и продължаващо професионално обучение или развитие на служителите, непосредствено заети с дейностите по разпространение на застрахователни продукти, както и издаването

на актуални удостоверения за легитимация на застрахователните агенти съгласно чл. 320, ал. 1 от КЗ;

- сключването на договори за разпространение на застрахователни продукти само с лица, вписани в публичния регистър на Комисията като застрахователни агенти или брокери;

- спазването на разпоредбите на чл. 288а от КЗ при установяване на нарушаване на интересите на ползвателите на застрахователни услуги въз основа на възнаграждения, основани на продажбени цели;

- спазването на изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2017/2358 във връзка с прилагането на процедури при съществени изменения на съществуващ застрахователен продукт, преди той да бъде пуснат на пазара или разпространен сред клиенти, като се съобразява точния обхват на понятието „значително изменение на съществуващ продукт“;

- предприемането на действия за привеждане на предлаганите на пазара застраховки за кредитна защита в съответствие с изискванията на чл. 291 от КЗ и чл. 7 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/2358, така че да се гарантира, че продуктите предоставят справедлива стойност за целевия пазар, включително чрез балансиране на ползите за посредниците, застрахователите и потребителите на застрахователни услуги;

- наблюдението на разпространяваните застрахователни продукти в хода на тяхното използване, с цел да се гарантира, че те продължават да отговарят на интересите, целите и характеристиките на целевия пазар;

- преустановяване на разпространението и изключване от портфейла на дружеството на предлаганата застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд, след извършена оценка на полезността на продукта по отношение на съотношението цена/качество;

- при пускането на пазара на нов застрахователен продукт по застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд, извършване на оценка дали продуктът съответства на нуждите, целите и характеристиките на целевия пазар, както и дали предлага съотношение качество - цена, при което разходите и таксите са пропорционални на предоставяните ползи (инвестиционни резултати, гаранции,

покрытие и услуги) и са разумни спрямо целевия пазар, по смисъла на Делегиран регламент (ЕС) 2017/2358.

Препоръките, отправени към проверяваните лица във връзка с изчислението на КИП са свързани с промени или прецизиране на методите за калкулация на отделните подмодули на риска. Отправена е и препоръка за изготвяне на стратегия за излизане от квотен презастрахователен договор по линия бизнес „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на clean cut база.

По отношение на техническите резерви са отправени препоръки за регулярно обратно тестване на предположенията, в т.ч. предположения за щетимост, бъдещи аквизиционни разходи, административни разходи, презастрахователни възстановявания, комисиони от презастраховател, отпадания, спрямо практическите резултати на застрахователя, съгласно чл. 264 на Делегиран регламент 2015/35 и в случай на необходимост, да се адаптират използваните предположения, така че те да отразяват опита на съответното дружество. Препоръките включват и множество насоки за привеждане на методологията за изчисляване на техническите резерв и в съответствие с насоките на EIOPA.

През 2025 г. е проведена и 1 пълна проверка на животозастрахователно дружество с оглед спазване изискванията на ЗМИП и ППЗМИП. Проверката е приключила с връчване на констативен протокол на проверяваното лице, с които е отправена препоръка застрахователят да следи за точното приложение на задължението по чл. 38 от ЗМИП за одобрение от служител на висша ръководна длъжност при встъпване в делови взаимоотношения с лице, за което е установено, че е лице по чл. 36 от ЗМИП.

Всички проверки, открити през 2025 г., касаещи дейността на застрахователите на територията на Република България, са осъществявани от служители от управление „Застрахователен надзор“ на Комисията. Проверките на трансграничната дейност са извършени съвместно с местните надзорни органи Istituto per la Vigilanza sulle Assicurazioni (IVASS) - Република Италия, Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) - Република Полша и Financial Supervisory Authority (ASF) - Република Румъния.

Застрахователни посредници

През отчетния период са открити общо 34 проверки на място на застрахователни посредници, от които 26 в изпълнение на утвърдения с Докладна записка № ДЗ-215 от 20.03.2025 г. годишен план за 2025 г. за проверки на място на застрахователните посредници за спазването на КЗ и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане и 8 от проверките са в изпълнение на утвърдения с Докладна записка № ДЗ-274 от 08.04.2025 г. годишен план за извършване на проверки на място на застрахователни брокери за спазването на изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и ППЗМИП.

Извършените 34 пълни планови проверки на дейността на застрахователните посредници обхващат проследяване спазване изискванията на КЗ и на актовете по прилагането му и предотвратяване извършването на закононарушения, проверка на разпространението на застрахователни продукти и на лицата, извършващи предложения и сравнения на същите. В обхвата на извършените проверки се следи за изискванията, свързани с предоставянето на преддоговорната информация, предоставяна на ползвателите на застрахователните услуги, гарантирането на дейността им и сроковете за отчитане на събраната от посредниците застрахователна премия и др.

В резултат на проверките, 8 от тях са приключили с установени нарушения, за което са съставени общо 14 АУАН за установени 99 административни нарушения, както следва:

- 2 АУАН за установени 2 административни нарушения на чл. 301, ал. 2 от КЗ;
- 3 АУАН за установени 3 административни нарушения на чл. 302, ал. 1 във връзка с ал. 2 от КЗ;
- 1 АУАН за установени 5 административни нарушения на чл. 306, ал. 1, т. 2 от КЗ;
- 2 АУАН за установени 4 административни нарушения на чл. 325, ал. 1 и ал. 2 от КЗ;
- 6 АУАН за установени 85 административни нарушения на чл. 337, ал. 2, изр. първо от КЗ.

В резултат на проверките са отправени следните предписания към застрахователните посредници:

- да бъдат публикувани правила за разглеждане на жалби на ползватели на застрахователни услуги на подържаната от посредника интернет страница;
- да бъде коригирана или допълнена преддоговорната информация за разпространителя на застрахователни услуги по чл. 325 от КЗ;
- да спазва разпоредбата на чл. 325а, ал. 7 от КЗ преди сключването на всеки застрахователен договор по раздел II на приложение № 1 от КЗ;
- да уведомява в 7-дневен срок Комисията за всички нововъзникнали факти и обстоятелства, които подлежат на вписване в регистъра на Комисията съгласно разпоредбата на чл. 311, ал. 2 от КЗ, във връзка с чл. 311, ал. 1, т. 1 от КЗ, във връзка с чл. 27, ал. 1, т. 4 от Наредба 15;
- да бъде превеждано в полза на застрахователя полученото плащане на премия или вноса по застраховка в законоустановените по чл. 337, ал. 2 от КЗ, а именно един месец след получаване на плащането, а за задължителните застраховки по чл. 461, т. 1 и 2 - в срок до 5 работни дни от получаване на плащането;
- да спазва разпоредбите на чл. 288а от КЗ относно определянето на възнагражденията, основаващи се на продажбени цели;
- да бъдат представени документи, удостоверяващи необходимите знания и умения и квалификация на служителите, непосредствено заети с дейностите по разпространение на застрахователни услуги, така че да изпълняват задачите и задълженията си адекватно.

Осем от извършените планови проверки по отношение спазване разпоредбите на ЗМИП, ППЗМИП и ЗМФТ са приключили без АУАН.

Въведен мониторинг от проверки на място на застрахователни посредници

През периода са поставени под мониторинг 2 застрахователни брокера, които е необходимо да изпълнят следните предписания:

- за период от 3 месеца, считано от датата на връчване на констативния протокол за резултата от проверката, да представят ежемесечно в Комисията детайлни месечни извлечения от специални клиентски сметки, които да включват следната информация: счетоводна дата, плащания (лв.), постъпления (лв.), описание, кореспондент, основание за плащане, още пояснения и референция. Справката да се подава в Комисията до 15-то число на месеца, следващ месеца, за която се отнася, по електронен път, подписана с електронен подпис, на адрес delovodstvo@fsc.bg, във формат Excel;

- за период от 6 месеца, считано от датата на връчване на констативния протокол за резултата от проверката, да представят ежемесечно в Комисията пълна и коректна справка за сключени полици по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Справката е необходимо да съдържа следната информация: номер на застрахователния договор, дата на издаване на застрахователния договор, номер на сметка, дата на сметка, пореден номер на вноска, номер на отчет, дата на отчет, дата на платежното нареждане за преведената към застрахователя събрана премия, общо дължима сума към застрахователя. Справката да се подава в Комисията до 15-то число на месеца, следващ месеца, за която се отнася, по електронен път, подписана с електронен подпис, на адрес: delovodstvo@fsc.bg, във формат Excel.

Предприети действия по принудително заличаване на застрахователни посредници

В резултат на извършена проверка на задълженията на поднадзорно лице към Комисията е установено основание за заличаване на 1 застрахователен брокер от регистъра. Основанието е неплащане на изискуеми и ликвидни парични задължения към Комисията, във връзка с дейността като застрахователен брокер. Комисията е взела решение за заличаване на брокера от регистъра на застрахователните брокери.

Допълнително пенсионно осигуряване

В изпълнение на Годишната програма за осъществяване на проверки на място в ПОД и в банките-попечители през 2025 г. (за спазване на законодателството в областта на допълнителното пенсионно осигуряване) са извършени 1 проверка на банка-попечител и 2 общи проверки на място. Проверката на банката-попечител е извършена съвместно с управление „Банков надзор” на БНБ. При проверката не са установени нарушения, като на банката са дадени 2 препоръки за подобряване на дейността.

При общите проверки се следи за спазването на разпоредбите на КСО и на подзаконовите нормативни актове по прилагането му във връзка с осъществяването на цялостната дейност на ПОД и управляваните от тях фондове. При тези проверки не са установени нарушения. В констативния протокол от едната извършена обща проверка на ръководството на едното ПОД са дадени 10 препоръки за подобряване на дейността. Другата обща проверка към края на година е приключила по същество, но не е изготвен констативен протокол.

През годината е извършена и една ad hoc тематична проверка за спазване разпоредбите на КСО и подзаконовите актове по прилагането му по отношение на приходи и разходи на дружеството, собствени средства, граница на платежоспособност и минимални ликвидни средства на дружеството, поддържане на специализираните резерви на дружеството, както и по отношение на постъпили в дружеството жалби, сигнали и оплаквания във връзка с дейността на дружеството и осъществяване на осигурително-посредническа дейност. При проверката не са установени нарушения, като на дружеството са дадени 2 препоръки за подобряване на дейността.

През 2025 г. са изготвяни доклади въз основа на извършени анализи на предприети от ПОД действия по изпълнение на дадените препоръки при извършените проверки на място.

3.3. Правоприлагане

Дирекция „Правна“

През 2025 г. има издадени 2 НП на председателя на Комисията за възпрепятстване на Комисията, нейните органи или надлежно упълномощени служители от нейната администрация при осъществяване на надзорни правомощия съгласно чл. 32 от ЗКФН.

През отчетната 2025 г. и двете НП са влезли в сила, като не са обжалвани.

Общата стойност на наложените санкции с НП, издадени от председателя на Комисията през 2025 г., които са влезли в сила, е 4 500 лв., като и двете санкции са заплатени от санкционираните дружества.

Специфичен надзор на инвестиционната дейност

Инвестиционна дейност

Заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, е компетентен орган по прилагането на широк спектър от актове, както на националното, така и на европейското законодателство. За осъществяването на тази функция служителите от управление „Надзор на инвестиционната дейност“ го подпомагат, съблюдавайки спазването на нормативни актове в областта на изпирането на пари и финансирането на тероризма, пазарните злоупотреби, дейността на капиталовия пазар и отчетността, защита правата на ползвателите на финансови услуги, акционерите в публични дружества и инвеститорите.

През 2025 г. служители от управление „Надзор на инвестиционната дейност“ са съставили 62 АУАН, с които са образувани административнонаказателни производства за 84 извършени административни нарушения от компетентността на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, в качеството му на наказващ орган.

През отчетния период са издадени 25 предупреждения на основание чл. 28 от ЗАНН, с които нарушителите са предупреждени, че при повторно извършване на нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, на същите ще бъде

наложено административно наказание. Предупрежденията са за 27 извършени административни нарушения, от които преобладаващият вид е за извършено административно нарушение на чл. 65, ал. 1 от Наредба № 44. Срещу предупрежденията не са подадени жалби за осъществяване на съдебен контрол относно тяхната законосъобразност, предвид което същите са влезли в сила.

През 2025 г. са прекратени 8 административнонаказателни производства на основание чл. 54 от ЗАНН. Срещу резолюциите за прекратяване на административнонаказателно производство не са подадени жалби за осъществяване на съдебен контрол относно тяхната законосъобразност, предвид което същите са влезли в сила.

Правната възможност за приключване на административнонаказателното производство със споразумение е приложена по отношение на 39 АУАН за 59 извършени административни нарушения. Със споразуменията са наложени административни наказания в общ размер на 63 700 лв., които нарушителите са платили своевременно и точно.

За същия период са издадени 60 НП, с които са наложени административни наказания в общ размер на 407 000 лева за 62 извършени нарушения. В тази си част административнонаказателната дейност бележи спад в сравнение с 2024 г., когато са издадени 139 НП, с които са наложени административни наказания в общ размер на 786 500 лева за 162 извършени административни нарушения.

Таблица № 21. Правоприлагане през 2025 г.

	Установени административни нарушения (бр.)	Наложени административни наказания (бр.)	Влезли в сила административни наказания (бр.*)
Инвестиционни посредници	5	5	30
КИС, УД, АДСИЦ, ПД и други емитенти, както и техни представляващи	53	92	130
Други ЮЛ и ФЛ	26	24	23

*Броят на издадените и влезлите в сила административни наказания за отчетната година включва както НП, издадени на базата на АУАН от същата година, така и НП, издадени въз основа на АУАН от

предходната година. Това се дължи на факта, че срокът за издаване на НП е 6 месеца след датата на съставяне на АУАН съгласно чл. 34, ал. 3 от ЗАНН.

Така посочената обобщена информация в таблица 21 ще бъде разгледана в следващото изложение подробно, в зависимост от поднадзорните лица, с посочване на предприетите действия и приключване на образуваните административнонаказателни производства:

Инвестиционни посредници

В резултат на дистанционния надзор и проверките на място, през 2025 г. са установени 3 административни нарушения на националното законодателство и 2 административни нарушения на европейското законодателство. Нарушенията на националното законодателство са на чл. 54, ал. 1, т. 8 от Наредба № 38 и чл. 43, ал. 1 от Наредба № 50, а на европейското законодателство – на чл. 54, параграф 1, буква „б“, във връзка с параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/2033. По този повод срещу инвестиционни посредници са съставени 4 АУАН за 5 извършени нарушения, чиито компетентен наказващ орган е заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“.

През 2025 г. наказващият орган с издаване на НП е наложил 2 административни наказания, като предвид шестмесечния срок по чл. 34, ал. 3 от ЗАНН, едно от административните наказания е наложено във връзка с производство, образувано през предходната година. С НП са наложени имуществени санкции в общ размер на 22 000 лева за 4 извършени административни нарушения.

Общата стойност на наложените имуществени санкции по НП, влезли в сила през отчетния период възлиза на 192 000 лева. За същия период между наказващия орган и нарушител е сключено 1 споразумение, с което е наложена имуществена санкция в размер на 3 500 лева, която е платена своевременно и точно.

През 2025 г., след съдебно обжалване, са отменени 5 административни наказания, наложени с НП, които са издадени срещу инвестиционни посредници

по административнонаказателни производства, образувани през 2023 г. и 2024 г. За същия период по отношение на 3 АУАН е издадено предупреждение до нарушителите по чл. 28 от ЗАНН, а 3 административнонаказателни производства са прекратени на основание чл. 54 от ЗАНН.

През отчетния период по отношение на БФБ АД и ЦД АД не са съставяни АУАН, както и не са налагани административни наказания.

Публични дружества, дружества със специална инвестиционна цел и други емитенти на ценни книжа, както и представляващите ги физически лица

През 2025 г. са съставени 35 АУАН, с които са образувани административнонаказателни производства за същия брой административни нарушения, извършени от публични дружества, други емитенти на ценни книжа и физически лица, в качеството им на членове на съвета на директорите на дружества със специална инвестиционна цел. Преобладаващите административни нарушения са свързани с непредоставяне на регулирана информация на Комисията и обществеността, а именно непредоставяне в законоустановения срок на годишни финансови отчети на индивидуална или консолидирана основа, шестмесечни финансови отчети на индивидуална или консолидирана основа и на публични уведомления на индивидуална или консолидирана основа за финансовото състояние на дружествата. Установени са и 4 административни нарушения, които се изразяват в несъобразяване с ПАМ, приложени от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“.

През отчетния период по отношение на АДСИЦ не са съставяни АУАН, както и не са налагани административни наказания.

За същия период по 2 АУАН, всеки от които съставен във връзка с извършване на 1 нарушение, са издадени предупреждения до нарушителите, че при повторно извършване на нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, на същите ще бъде наложено административно наказание. По 4 АУАН, всеки от които съставен във връзка с извършване на 1 нарушение,

административнонаказателните производства са прекратени на основание чл. 54 от ЗАНН.

Правната възможност за приключване на административнонаказателното производство със споразумение е приложена по отношение на 17 АУАН за същия брой извършени административни нарушения, по 5 от които нарушителите са членове на съвета на директорите на АДСИЦ, а останалите нарушители са юридически лица. Със споразуменията са наложени административни наказания в общ размер на 24 500 лв., които нарушителите са платили своевременно и точно.

През 2025 г. са издадени 57 НП, с които са наложени административни наказания в общ размер на 365 000 лева за 57 извършени нарушения.

Таблица № 22. Най-чести административни нарушения от ПД, други емитенти на ценни книжа и техни представляващи, установени през 2025 г.*

Вид и основание на нарушението	Установени административни нарушения (бр.)	Наложени административни наказания (бр.)
Непредоставяне на регулирана информация на годишна и тримесечна индивидуална и консолидирана основа (чл. 100б, ал. 8, чл. 100е, ал. 2, чл. 100н, ал. 1 и 2, чл. 100о ¹ , ал. 1 и 2 от ЗППЦК)	22	22
Непредставяне на декларация за имуществени и делови интереси в срок (чл. 20 от ЗДСИЦДС)	5	5

*Броят на установените административни нарушения не съответства на броя наложени наказания, тъй като срокът за приключване на образуваните административнонаказателни производства е 6-месечен, съгласно чл. 34, ал. 3 от ЗАНН.

Управляващи дружества, колективни инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране, както и представляващи посочените лица

През 2025 г. са съставени 18 АУАН за същия брой административни нарушения, извършени от УД. Преобладаващите административни нарушения са свързани с липса на реквизит в поръчка за покупка или за обратно изкупуване на дялове на КИС, като броят на образуваните административнонаказателни

производства през този период е по-малък от образуваните такива през предходната календарна година.

През отчетния период по отношение на физически лица, представляващи посочената категория поднадзорни лица, не са съставяни АУАН, съответно не са налагани административни наказания.

За същия период по отношение на 16 АУАН, всеки от които съставен във връзка с извършване на 1 нарушение, са издадени предупреждения до нарушителите по чл. 28 от ЗАНН, че при повторно извършване на нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, на същите ще бъде наложено административно наказание. През периода не са прекратявани административнонаказателни производства на основание чл. 54 от ЗАНН.

Между наказващия орган и нарушители са сключени 18 споразумения за същия брой административни нарушения, като споразуменията са окончателни и имат последиците на влязло в сила НП, с които са наложени административни наказания в общ размер на 12 600 лева, които нарушителите са платили своевременно и точно.

През отчетния период не са издавани НП от компетентния наказващ орган - заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“.

Таблица № 23. Най-чести административни нарушения от УД, в качеството им на управляващи КИС, установени през 2025 г.

Вид и основание на нарушението	Установени нарушения (бр.)
Липса на реквизит в поръчка за покупка или за обратно изкупуване на дялове на колективна инвестиционна схема (чл. 65, ал. 1 от Наредба № 44)	11
Не е представен списък на лицата, притежаващи дялово участие (чл. 60, ал. 2 от ЗПФИ във връзка с § 4, ал. 2 от ДР на ЗПФИ)	2
Не е представено в Комисията уведомление за упълномощаване (чл. 94, ал. 1, предложение второ от ЗДКИСДПКИ)	2

Други физически и юридически лица, извършили административни нарушения на законодателството в областта на инвестиционната дейност, установени през 2025 г.

През 2025 г. са съставени 5 АУАН за 26 извършени административни нарушения, производствата по които са от компетентността на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“. Както през миналия, така и през този отчетен период преобладаващите нарушения са по чл. 19 от Регламент (ЕС) № 596/2014. По своя характер посоченият вид нарушения се изразява в неизпълнение на задължение за уведомяване на емитента или надзорния орган за сключена сделка над определена стойност. Установено е и едно инцидентно нарушение на ЗПКа, влязъл в сила през месец юли на 2025 г.

През 2025 г. е издадено 1 НП по отношение на субект от разглежданата група лица, като предвид шестмесечния срок по чл. 34, ал. 3 от ЗАНН, същото е издадено във връзка с производство, образувано през предходната година. С НП е наложена глоба в размер на 20 000 лева за нарушение на забраната за манипулиране на пазара.

През отчетния период по 3 административнонаказателни производства са сключени споразумения между наказващия орган и нарушителя, с които са наложени 23 имуществени санкции в общ размер на 23 100 лева. Едно от споразуменията е сключено за 21 нарушения на чл. 19 от Регламент (ЕС) № 596/2014. С плащането на санкциите от нарушителите споразуменията са влезли в сила.

През 2025 г. са издадени 3 предупреждения на основание чл. 28 от ЗАНН и е прекратено 1 административнонаказателно производство на основание чл. 54 от ЗАНН.

Застрахователен надзор

Таблица № 24. Правоприлагане през 2025 г.

	Установени нарушения (бр.)	Наложени наказания с НП* (бр.)	Наложени наказания със споразумения (бр.)	Открити производства по ПАМ (бр.)	Решения за прилагане на ПАМ** (бр.)
Общозастрахователни дружества	195	185	5	21	16
Животозастрахователни дружества	26	18	0	3	3
Застрахователни брокери	38	4	19	0	0
Застрахователни агенти/лица, извършващи дейност като застрахователни агенти, без да са вписани в регистъра на КФН и други ФЛ и ЮЛ	1	0	0	0	0
Гаранционен фонд, НББАЗ	0	0	0	0	0
Други ФЛ и ЮЛ	3	0	0	0	0

*Броят на наложените наказания с НП за определената година включва както НП, издадени на базата на АУАН от същата година, така и НП, издадени на базата на АУАН от предишната година. Това се дължи на факта, че срокът за издаване на НП е 6 месеца след датата на съставяне на АУАН съгласно чл. 34, ал. 3 от ЗАНН.

**До решение за прилагане на ПАМ се стига когато дружествата не се съобразят с откритото производство по прилагане на ПАМ.

Таблица № 25. Резултати от административнонаказателната дейност през 2025 г.

	Стойност на издадени НП (лв.)	Стойност на влезли в сила НП* (лв.)	Стойност на отменен и НП** (лв.)	Стойност на НП в процес на обжалване*** (лв.)	Стойност на сключен и споразумения	Стойност на влезли в сила споразумения
Общозастрахователни дружества	394 500	365 500	2 000	114 500	5 600	5 600
Животозастрахователни дружества	40 000	37 000	0	4 000	0	0
Застрахователни брокери	4 000	4 000	0	0	13 300	13 300

Застрахователни агенти	0	0	0	0	0	0
Гаранционен фонд, НББАЗ	0	0	0	0	0	0
Други ФЛ и ЮЛ	0	0	0	0	0	0

*влезли в сила през 2025 г., независимо от годината на издаване

**отменени през 2025 г., независимо от годината на издаване

***данни към 13.03.2026 г., независимо от годината на издаване

През 2025 г. са съставени 231 АУАН на поднадзорни на управление „Застрахователен надзор” лица. Със съставените актове са констатирани общо 263 административни нарушения, които са връчени в съответствие с чл. 18 от ЗАНН. Нарушенията са констатирани при извършени проверки (на място и дистанционни) върху дейността на поднадзорните на Комисията лица, както и при разглеждане на жалби на ползватели на застрахователни услуги.

Броят на постъпилите жалби, сигнали и запитвания от ползватели на застрахователни услуги през 2025 г., е 817, който показва леко завишение в сравнение с постъпилите през 2024 г. 815 жалби. През последните 2 години постъпилите в Комисията жалби срещу застрахователи и застрахователни посредници се запазва по-нисък в сравнение с предходните 3 години (2021 г. – 981 бр., 2022 г. – 871 бр., 2023 г. – 769 бр.). Последното е индикация за повишаване на удовлетвореността на гражданите от ползваните застрахователни услуги.

Таблица № 26. Най-чести нарушения в сектора на застраховането и презастраховането през 2025 г.

Вид и основание на нарушението	Установени нарушения	Наложени санкции*
чл. 108, ал. 1 от КЗ – непроизнасяне на застрахователя по заведена застрахователна претенция в предвидения от КЗ срок от 15 работни дни след представяне на всички относими доказателства	103	88
чл. 108, ал. 6 от КЗ – непредставяне на фактическа и правна обосновка на размера на определеното обезщетение при подадена жалба от ползвател на застрахователни услуги	32	33
чл. 108, ал. 2 от КЗ – непроизнасяне на застрахователя по заведена застрахователна претенция в предвидения от КЗ шестмесечен срок от завеждане на претенцията	18	20
чл. 496, ал. 2 вр. ал. 1 от КЗ - непроизнасяне на застрахователя в предвидения от КЗ тримесечен срок при	23	26

предявена претенция по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите		
чл. 325 и чл. 325а от КЗ – неспазване на изискванията за предоставяне на информация и съвет на ползвателите на застрахователни услуги при разпространението на застрахователни продукти от страна на застрахователните посредници	4	0
чл. 337, ал. 2 от КЗ - непревеждане в срок на получена застрахователна премия от застрахователен посредник към застраховател	24	14
чл. 290, ал. 2 от КЗ – непредставяне на отговор по жалба от ползвател на застрахователни услуги	14	15
чл. 126, ал. 1 от КЗ – непредставяне в законоустановения срок на тематичните финансови отчети и справки от страна на застрахователите	12	12

*Броят на наложените санкции за определената година включва както санкциите, наложени на базата на установени нарушения от същата година, така и санкции, наложени на базата на установени нарушения от предишната година. Това се дължи на факта, че срокът за издаване на НП е 6 месеца след датата на съставяне на АУАН съгласно чл. 34, ал. 3 от ЗАНН.

Основните нарушения, извършени от застрахователните дружества през 2025 г., продължават да бъдат в областта на непроизнасянето по претенции за изплащане на застрахователни обезщетения в законоустановените срокове по чл. 108, ал. 1, ал. 2 и чл. 496 от КЗ. Общият брой на установените нарушения от този вид е 144.

През 2025 г. се констатира намаляване на броя на установените нарушения по чл. 108, ал. 1 и 2 и чл. 496 от КЗ, в сравнение с тези от същия вид през 2024 г. - 178. Това е показател за ефективността на осъществявания застрахователен надзор и на прилаганите надзорни мерки, в резултат на които се наблюдава подобряване на пазарното поведение на поднадзорните лица и във все по-голяма степен съобразяване на дейността им със законовите изисквания.

Общата стойност на влезлите в сила през 2025 г. НП възлиза на 406 500 лева, като основната част от сумата е начислена във връзка с влезли в сила НП, с които е ангажирана административнонаказателната отговорност на общозастрахователните дружества.

Осигурителен надзор

През 2025 г. са съставени 6 АУАН за установени 8 нарушения на разпоредби на КСО. През годината е издадено 1 НП и 4 споразумения.

Таблица № 27. Правоприлагане през 2025 г.

	Установени нарушения (бр.)	Наложени наказания с НП (бр.)	Наложени наказания със споразумения (бр.)	Открити производства по ПАМ	Решения за прилагане на ПАМ
Пенсионноосигурителни дружества/представляващи ги лица	5	1	3	-	-
Други ЮЛ и ФЛ	3	-	3	-	-

През 2025 г. е влязло в сила 1 НП на обща стойност 20 000 лв., издадено през 2024 г. Сключени са 4 споразумения на обща стойност 126 000 лв. Към 31.12.2025 г. във фаза на съдебно обжалване е само издаденото през годината НП, което е на стойност 70 000 лв.

Таблица № 28. Резултати от административнонаказателната дейност през 2025 г.

	Стойност на издадени НП (лв.)	Стойност на влезли в сила НП* (лв.)	Стойност на отменени НП** (лв.)	Стойност на НП в процес на обжалване *** (лв.)	Стойност на сключени споразумения (лв.)	Стойност на влезли в сила споразумения (лв.)
Пенсионноосигурителни дружества/представляващи ги лица	720 000	20 000	-	70 000	42 000	42 000
Други ЮЛ и ФЛ	-	-	-	-	84 000	84 000

* влезли в сила през 2025 г., независимо от годината на издаване

** отменени през 2025 г., независимо от годината на издаване

*** в процес на обжалване, независимо от годината на издаване

3.4. Пазарни злоупотреби

Разследване на пазарни злоупотреби

Правната рамка, регламентираща пазарните злоупотреби, включва Регламент (ЕС) № 596/2014, ЗПМПЗФИ и актовете по прилагането им.

Съобразно законоустановените функции на Комисията, през 2025 г., е осъществяван надзор над търговията с финансови инструменти, допуснати до търговия на места за търговия в Република България. Предприемат се мерки за предотвратяване и разкриване на сделки и действия с вътрешна информация и пазарни манипулации, и мониторинг на разпространената информация, отнасяща се до емитентите. Основните фактори в процеса на анализ на търговията, които се отчитат за всеки финансов инструмент, са изменение в цената, обема на изтъргувани акции, броя подадени нареждания и сключени сделки.

В хода на анализа се следи най-вече за изменение от обичайните стойности и трендове на посочените фактори, както и тяхното влияние. Също така, отчитайки характерните особености на търговията по всяка позиция като ликвидност, дълбочина на пазара, брой и обем на сключени сделки, се следи за действия, които отговарят на хипотезите за манипулиране, разписани в чл. 12 от Регламент (ЕС) № 596/2014 и на посочените признаци за манипулиране на пазара на финансови инструменти, посочени в приложение I от същия регламент. При извършвания мониторинг на разпространената информация, отнасяща се до емитенти, допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България, се следят, както информационни агенции, чрез които публични дружества разкриват регулирана информация, така и медии и форуми. Проверката на оповестената регулярна информация се състои основно в преценка доколко е ценово чувствителна и, ако е такава, се проверява дали е налична промяна в обичайната интензивност на търговия по позицията преди оповестяването ѝ.

През отчетния период е получен и разгледан 1 сигнал за нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014.

През отчетния период са извършени 4 проверки на доклади относно съмнителни сделки, които представляват злоупотреба с вътрешна информация, манипулиране на пазара или опит за злоупотреба с вътрешна информация или манипулиране на пазара.

В хода на осъществявания надзор за спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 596/2014 спрямо БФБ АД е приложена принудителна мярка с, която на пазарния оператор е разпредено да спре търговията с определена емисия за период от 1 месец, във връзка с възникнали съмнения за нарушения на посочения нормативен акт при търговията с тази емисия.

4. Дейност на Комисията за финансов надзор по реструктуриране на поднадзорни лица

Съгласно чл. 1, ал. 1, т. 2 – 7 от ЗВПКИИП в обхвата на тази дейност попадат ИП, които извършват сделки за собствена сметка с финансови инструменти и поемане на емисии финансови инструменти и/или предлагане за първоначална продажба на финансови инструменти при условията на безусловно и неотменимо задължение за записване/придобиване на финансовите инструменти, както и тези, които съхраняват и административат финансови инструменти за сметка на клиенти, в т.ч. извършват попечителска дейност и свързаните с нея услуги.

Комисията, в качеството си на орган за реструктуриране на ИП по чл. 1, ал. 1, т. 2 – 7 от ЗВПКИИП, по предложение на члена на Комисията, в случаите извън правомощията на Единния съвет по реструктуриране (ЕСП) по Регламент (ЕС) № 806/2014, упражнява функциите си по реструктуриране на ИП и групи на индивидуална и консолидирана основа, като дейността е съсредоточена в независимо от надзорната дейност структурно звено. По чл. 3а от ЗВПКИИП, Комисията за финансов надзор по отношение на субектите по чл. 1, ал. 1, които не са кредитни институции и попадат в обхвата на консолидирания надзор над предприятието майка, упражняван от ЕЦБ в съответствие с чл. 4, параграф 1, буква „ж“ от Регламент (ЕС) № 1024/2013, изпълнява задачи и приема решения за реструктуриране, като спазва насоките и общите указания, издадени от ЕСП до органи за реструктуриране, и предприема необходимите действия за изпълнение на решенията по Регламент (ЕС) № 806/2014.

През 2025 г., съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2015/63 на Европейската комисия от 21 октомври 2014 г. за допълване на Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на предварителните вноски в механизмите за финансиране на реструктурирането, Комисията определи обща сума на вноската във ФПИП на всеки ИП, попадащ в обхвата на ЗВПКИИП, в съответствие с чл. 139, ал. 1 и 2 от същия закон. Въз основа на изискванията на чл. 10 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/63, с решение на Комисията са определени индивидуални годишни вноски за 2025 г. за всеки ИП с пълен лиценз в размер на 1 000 евро.

През 2025 г. Комисията за финансов надзор взе участие в срещи на Европейската комисия за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2015/63 по отношение промени, касаещи клас 2 ИП⁵. Промените са по отношение на методологията за калкулиране на вноските за ИП клас 2; отпадане на рисковия индикатор „собствени средства и приемливи задължения, държани от институции над минималните изисквания за собствени средства и приемливи задължения“ от модела по чл. 6, който се прилага при изчисленията, относими за по-рискови институции, за които не се използва модела на твърдите вноски по чл. 10, както и други процедурни изменения, свързани с корекции по чл. 17, параграф 3 и 4, показател за вътрешнобанкови задължения по чл. 6, параграф 4.

Съгласно чл. 7, ал. 3 от ЗВПКИИП е извършен преглед на 10 плана за възстановяване на ИП и групи, влизащи в обхвата на ЗВПКИИП. Изготвени са препоръки за промяна на плановете с оглед установяване на пречки и действия, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху възможността за реструктуриране на същите.

Съгласно разпоредбата на чл. 14 от ЗВПКИИП Комисията, в качеството си на орган за реструктуриране на ИП и групи на индивидуална и консолидирана основа, приема плановете за реструктуриране на институции по чл. 1, ал. 1, т. 2–7 от ЗВПКИИП, които предвиждат действия по реструктуриране, които Комисията може да предприеме. За 2025 г. са изготвени от звеното по реструктуриране и приети от Комисията за финансов надзор 18 плана за реструктуриране на ИП.

Съгласно чл. 25, ал. 1 от ЗВКПИИП Комисията може да вземе решение за прилагане на опростени изисквания спрямо определени ИП при изготвянето на плановете за възстановяване, съответно за реструктуриране, като отчита въздействието, което неизпълнението на задължения на ИП може да има върху финансовите пазари, включително професионални и непрофесионални инвеститори поради естеството на стопанската дейност, акционерната структура, правната форма, рисковия профил, размера и правния статус, неговата взаимосвързаност с други институции или с финансовата система като цяло, обхвата и сложността на дейностите ѝ, извършването на инвестиционни услуги или

⁵ Клас 2 ИП са ИП по чл. 9а, ал. 2 и чл. 9б от ЗПФИ

дейности съгласно чл. 6 от ЗПФИ. Отчита се също така и вероятността от значителни неблагоприятни последици върху финансовите пазари, други институции, условията за финансиране или икономиката като цяло при производство по несъстоятелност на ИП.

През 2025 г. Комисията взе решение за прилагане на опростени изисквания съгласно чл. 25, ал. 1 от ЗВКПИИП за периода 2026–2027 г. спрямо 14 ИП.

Комуникацията с ЕМП продължи и през 2025 г., като представители на Комисията, в качеството си на наблюдател, се включиха в пленарните сесии на ЕМП (4 сесии) и в сесиите на Комитета по реструктуриране към ЕМП (4 сесии).

Комисията за финансов надзор участва в проведени две срещи на Комитета за реструктуриране на централни контрагенти, като през 2025 г. са изготвени и одобрени позиции по 2 инструмента за CCP Resolution Briefing – оценка на критичните функции и искане на парични средства при реструктуриране.

През 2025 г. звеното по реструктуриране на Комисията продължи активното си участие в работата по създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на пре/застрахователи и групи, като участва в срещи на Project group Insurance Recovery and Resolution Directive (PG IRRD) към EIOPA. В рамките на проектната група звеното изготви позиции и становища по насоки и технически стандарти, въвеждащи регулаторната рамка за реструктуриране и се включи в проучване за установяване на възможностите за идентифициране на подходящ механизъм за финансиране на процеса по реструктуриране.

През 2026 г. като основен приоритет за Комисията е въвеждането в националното законодателството на приетата Директива за възстановяване и реструктуриране на застрахователни и презастрахователни дружества - Директива (ЕС) 2025/1. Директивата запълва липсващата до момента хармонизация на процедурите на равнището на ЕС за координирано реструктуриране на застрахователи и презастрахователи и групи поради съществуващите в различните държави членки значителни процедурни различия между националните законови и подзаконови актове и административни разпоредби.

Необходимостта да се гарантира непрекъснатост на критичните функции на застрахователи и презастрахователи и групите, от които са част, които не

изпълняват задълженията си или е вероятно да спрат да ги изпълняват, като същевременно се сведат до минимум последиците от такова неизпълнение, налага приемането на Директива (ЕС) 2025/1 и въвеждането ѝ в националното законодателство. Същата създава рамка, която да осигури на органите надежден набор от инструменти за бърза намеса на достатъчно ранен етап така, че да гарантира, че загубите се поемат първо от акционерите, а след тях – от кредиторите, при условие че нито един кредитор не поема по-големи загуби от тези, които би поел при ликвидация чрез обикновено производство по несъстоятелност.

5. Защита на потребителите на небанкови финансови услуги

5.1. Достъп до финансова информация

Още от основаването си през 2003 г. Комисията за финансов надзор поставя като един от основните си приоритети осъществяването на политика за финансово ограмотяване на обществеността, като създава традиция в реализирането на този основен приоритет.

Защитата на потребителите на небанкови финансови услуги (инвеститорите, застрахованите и осигурените лица) се реализира в три основни направления:

- осъществяване на адекватна и навременна регулаторна и надзорна дейност;
- финансово ограмотяване на обществеността, чрез информационни кампании, дискусии и образователни инициативи;
- чрез предоставяне на точна и изчерпателна информация за небанковата сфера и за действията на институцията чрез различни комуникационни канали.

През 2025 г. Комисията извърши своевременни промени в регулаторната рамка и надзорната дейност, съобразени с европейските изисквания и особеностите на националния пазар, с акцент върху добрите бизнес практики. Акцент в дейността на Комисията през годината беше предоставянето на точна и изчерпателна информация за небанковата сфера и за действията на институцията чрез различни традиционни и дигитални комуникационни канали. Този процес, заедно с реализацията на поредица от образователни инициативи, спомогна за повишаване на финансовата култура на потребителите.

Достъпът до финансова информация, както и до информация за всички дейности, осъществявани от Комисията, се осъществява към крайните потребители и поднадзорните ѝ лица посредством различни комуникационни канали. Те могат да бъдат обобщени така:

- публикации на двете интернет страници на Комисията: <https://www.fsc.bg/bg/> и <http://www.tvoitefinansi.bg/>;
- публикации в комуникационните канали на Комисията в LinkedIn, Youtube и Instagram;
- мобилната апликация на Комисията – FSC Mobile;
- организиране на медийни кампании;
- организиране на конференции и мероприятия;
- участия с новини, изказвания и интервюта в медиите;
- предоставяне на информация на граждани и поднадзорни лица по конкретни и специфични казуси след запитване в Информационния център на Комисията.

Представителното участие на ръководството и на експерти от Комисията в различни публични форуми, кръгли маси, национални и международни конференции и събития, допринася допълнително за споделянето на актуална, аналитична и прогностична информация.

Институционална интернет страница на Комисията - www.fsc.bg.

Интернет страницата на Комисията съдържа както информация за Комисията, така и полезна информация за поднадзорните лица. На разположение на всички ползватели е единната информационна система. Достъп до търсената информация има и чрез търсачката на база въведени ключови думи. В реално време се публикуват важни новини и съобщения, като сайтът е и средство за получаване на обратна връзка от потребителите, които само с един клик могат да наберат посочените телефони, да заредят адреса на Комисията в Google Maps или директно да изпратят имейл.

Интернет страницата се обновява непрекъснато с интерактивно съдържание - снимки, банери и видеоклипове, които поддържат модерния тон на комуникация.

Актуалната информация позволява на потребителите да следят новостите и да са своевременно запознати с динамиката на процесите на застрахователния, осигурителния и капиталовия пазар.

В рубриката „Нормативна уредба“ са публикувани обществените консултации и са актуализирани кодексите, законите и наредбите след обнародването им в „Държавен вестник“.

През 2025 г. са публикувани 2 бр. програми за нормативната дейност и 10 бр. обществени консултации.

В рубриката „За потребителя“, „Предупреждения за потребителите“, „От европейските регулаторни и надзорни органи“ са публикувани над 700 предупреждения, получени от европейските партньори на Комисията.

През 2025 г. на институционалната страница на Комисията са публикувани над 1000 материала, от които 236 бр. новини, 550 бр. решения, 31 бр. статистики и други относими материали.

В областта на капиталовия пазар периодично се актуализират списъците на българските инвестиционни посредници и чуждестранните инвестиционни посредници, които възнамеряват да извършват на територията на Република България услуги и дейности, при условията на свободно предоставяне на услуги, списъкът на банки и инвестиционни посредници, изпълняващи функциите на депозитари, информацията за услугите за колективно финансиране, за които доставчикът на услуги за колективно финансиране е лицензиран.

В областта на застраховането периодично се актуализират списъците на българските и чуждестранни застрахователи и застрахователните брокери, застрахователите и застрахователните посредници от други държави членки на ЕС, информирали Комисията, че желаят да извършват дейност на територията на Република България, както и на български застрахователи и презастрахователи, желаещи да извършват застрахователна дейност на територията на други държави членки на ЕС.

За допълнителното пенсионно осигуряване се публикуват регулярни тримесечни справки, справки за доходността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване на годишна база, данни за промяна на участието и прехвърляне на средства на осигурени лица от един пенсионен фонд в друг,

материали за натрупаните средства във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Нормативните документи от европейското законодателство, директивите на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз, регламентите и решенията на Съвета и на Европейския парламент са публикувани в раздел „Международна дейност“.

Обновена е рубриката „Принудителни административни мерки и наказателни постановления“, като е изведена и на преден план на началната страница.

Създадени са новите рубрики „За Еврото“ и „Организация за икономическо сътрудничество и развитие“, поместена в раздел „Международна дейност“.

Съвместно с дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране“ е актуализирано съдържанието на рубриката „За потребителя“.

Доказателство за провежданата добра онлайн комуникация през годината е големият брой посетители на сайта на Комисията. За периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. сайтът www.fsc.bg е посетен от над 240 000 потребители, което е със 100 000 потребители повече спрямо миналата година.

Онлайн каналите за комуникация на Комисията за финансов надзор

Сайтът „Твоите финанси“ (<http://www.tvoitefinansi.bg>) е създаден с потребителска насоченост, така че да позволи на потребителите на финансови услуги лесното и удобно запознаване с основни специфики в трите сектора на надзор, осъществяван от Комисията. Публикува се информация във връзка с правата на потребителите и съвети, които биха били от интерес за посетителите относно различни казуси.

Кампанията #Инвестирай безопасно през 2025 г. е част от „Световната седмица на парите“ с лекции пред учениците на Първа английска гимназия, НТБГ и Втора немска гимназия.

През 2025 г. Комисията значително засили присъствието си в професионалната мрежа LinkedIn и успешно се позиционира сред аудитории от ключови сектори като финансови услуги, банкиране, информационни технологии и застраховане.

Към края на 2025 г. общият брой последователи достигна 1682. През годината са привлечени 497 нови последователи, което представлява увеличение със 217 спрямо 2024 г.

През 2025 г. в профила са публикувани общо 113 публикации — с 39 повече в сравнение с предходната година. Повишената активност допринася и за значително по-голям обхват на съдържанието. Общият брой импресии достига 157 919, което е увеличение със 73 340 спрямо 2024 г.

Ангажираността на аудиторията също отбелязва съществен ръст. Общият брой реакции (харесвания) възлиза на 4606, което е с 2155 повече в сравнение с предходната година.

През ноември 2025 г. Комисията започна да управлява и собствен профил в социалната мрежа Instagram. Чрез него се публикува полезна и актуална информация за дейността на институцията, като профилът е в начален етап на развитие и постепенно набира последователи.

YouTube каналът на Комисията дава още една възможност за комуникация с граждани и поднадзорни лица под формата на видеа. Към 31.12.2025 г. са публикувани 7 видеоклипа. Каналът има 103 абоната. Най-голям интерес е предизвикало видеото „Евро в небанковия финансов сектор в България“.

Комисията за финансов надзор разполага и с бизнес профил, който позволява да се следи взаимодействието с потребителите или колко хора са потърсили конкретно Комисията или сходни по дейности институции, колко са се обадили директно след намерения резултат, колко са прегледали информацията на база показания резултат, колко са потърсили локацията на Комисията за финансов надзор в Гугъл карти и други подобни показатели. Търсенията на Комисията са общо 29 634 бр.

През 2025 г. в мобилната апликация FSC Mobile са публикувани 31 новини, свързани с дейността на Комисията. Информацията се актуализира своевременно, при промяна на списъците с поднадзорни лица и надзорен календар.

Информационен център

През 2025 г. в Информационния център на Комисията са постъпили общо 3340 обаждания от граждани и поднадзорни лица, от които инвестиционен надзор – 1035 бр., застрахователен надзор – 1178 бр. и осигурителен надзор – 100 бр., останалите обаждания касаят административни въпроси. В процентно съотношение най-голям брой запитвания са свързани с управление „Застрахователен надзор“ – 35 %, следва управление „Надзор на инвестиционната дейност“ с 31 % и управление „Осигурителен надзор“ с 3 %. 1027 са обажданията на граждани и поднадзорни лица, свързани с административни въпроси. Посещенията от граждани на място са 8. По месеци телефонните запитвания са, както следва: 447 през януари, 375 през февруари, 374 през март, 237 през април, 276 през май, 284 през юни, 312 през юли, 389 през август, 124 през септември, 89 през октомври, 153 през ноември и 174 през декември.

Тенденцията за най-много обаждания е през месец януари във връзка с подаването на годишни отчети и справки към 31.01.2025 г., както и относно плащане на таксите за общ финансов надзор от поднадзорните лица на Комисията.

Най-често задаваните въпроси от страна на гражданите към Информационния център са във връзка с подаване на жалби и сигнали срещу застрахователи заради неизплатени в законоустановения срок претенции, както и други нормативни нарушения; запитвания за проверка на лицензирани инвестиционни посредници, както и жалби срещу нелицензирани посредници; въпроси относно универсалните пенсионни фондове; справки за бонови книжки и притежавани акции към бившите приватизационни фондове; провеждане на изпити за правоспособност.

Използвайки вътрешните комуникационни канали, Информационният център осигурява експертно съдействие на лицата, потърсили информация и помощ. Резултат от ефективността на Информационния център е и поддържането и затвърждаването на положителния имидж на Комисията.

Участие на членове и експерти на Комисията във финансови форуми в Република България

През 2025 г. Комисията продължи активното си участие в ключови събития и инициативи, свързани с развитието на капиталовите пазари, иновациите и устойчивото развитие на финансовия сектор в Република България, като същевременно затвърди ролята си на активен регулатор и стратегически партньор на небанковия финансов сектор чрез организиране на значими събития, конференции и инициативи, насочени към устойчивото развитие на пазара, подобряване на корпоративното управление и подготовката за въвеждането на еврото. Чрез тези дейности Комисията демонстрира последователност, ангажираност и стратегическа визия, с насърчаването на добри корпоративни практики, устойчиви инвестиции и повишаване на квалификацията на професионалистите, както и подготовката за ключови икономически промени, като същевременно поддържаше открит и конструктивен диалог с бизнеса и обществото.

В началото на годината, на 14 януари, се проведе XXIV-та церемония за връчване на наградите на БФБ АД за 2024 г. Събитието събра водещи представители на инвестиционната общност, като г-н Петър Джелепов - член на Комисията и изпълняващ правомощията на заместник-председател, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, поздрави професионалната общност, подчертавайки значението на иновациите, устойчивите бизнес стратегии и прилагането на европейските регулации за оперативна устойчивост. Той акцентира върху необходимостта от следене на глобалните финтех тенденции и защитата на потребителите от фалшиви новини.

През февруари Комисията се включи в работна среща, организирана от European Blockchain Sandbox съвместно с правни консултанти от Bird&Bird. По време на събитието бе представен бизнес модел на финансово иновативно дружество, кандидатствало за участие в рамките на регулаторния механизъм за сътрудничество. Участниците обсъдиха приложимата правна рамка и потенциалните предизвикателства при евентуално лицензионно производство,

като акцент бе поставен върху създаването на сигурна и прозрачна среда за новите финтех инициативи.

На 11 март Комисията за финансов надзор подкрепи за поредна година инициативата на БФБ АД „Ring the Bell for Gender Equality“ под надслова на ООН „Right. Equality. Empowerment. For all women and girls“, част от глобалната кампания на Световната федерация на фондовите борси за насърчаване на равенството между половете в бизнеса и финансите. Сред официалните гости бе г-жа Диана Йорданова – заместник-председател на Комисията, ръководещ управление „Осигурителен надзор“, чиято роля подчерта важността на регулаторните политики за равнопоставеност в сектора.

През юни г-жа Йорданова участва и в конференцията „Промени в пенсионния модел в България“, организирана от българската Chartered Financial Analyst (CFA) асоциация. На събитието бяха представени основните компоненти на новата мултифондова пенсионна система, базирана на принципа на жизнения цикъл, която позволява индивидуално инвестиране според рисковия профил на всяко осигурено лице. Г-жа Йорданова подчерта важността на законопроекта, като обясни, че мултифондовата система ще позволи по-висока доходност, намаляване на таксите и въвеждане на нов бенчмарк вместо механизма за минимална доходност.

Пак през месец юни Комисията, в партньорство с НККУ, проведе конференция на тема „Принципи за корпоративно управление на ОИСР/Г-20 – добри практики за устойчив растеж“. Събитието събра на едно място експерти от Комисията, поднадзорни лица – публични дружества, инвестиционни посредници, застрахователни и пенсионноосигурителни компании, институционални партньори, представители на бизнеса, държавата, консултанти и медии. Основната цел бе обменът на опит и добри практики, насочени към прилагане на международните стандарти за корпоративно управление и ESG факторите като инструмент за устойчиви инвестиции. Конференцията бе открита от председателя г-н Васил Големански, който акцентира върху значението на корпоративното управление за доверието на инвеститорите, стабилността на финансовите пазари и дългосрочния икономически растеж.

В рамките на инициативите на Комисията през същия месец се проведе и тържествената церемония за връчване на сертификати на успешно издържалите изпитите за брокери на финансови инструменти и инвестиционни консултанти. Председателят г-н Васил Големански и заместник-председателят на Комисията, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, г-жа Деница Величкова поздравиха сертифицираните, подчертавайки ролята на квалифицираните специалисти за прозрачността, стабилността и развитието на капиталовия пазар. Грамоти за високи резултати връчиха и представители на БФБ АД и професионалните асоциации.

През есента на 2025 г. Комисията за финансов надзор активно се включи в националната информационна кампания за въвеждането на еврото в Република България, в своята водеща роля на координиращ и доверен партньор на небанковия финансов сектор. На 2 септември в Бургас официално бе даден нейния старт, като през следващите два месеца ръководството и експертите на Комисията посетиха ключови градове в страната, включително Търговище, Добрич, Разград, Благоевград, Силистра, Ловеч и Велико Търново, за да се срещнат с граждани, представители на местния бизнес, администрацията и неправителствения сектор. Основният акцент беше върху влиянието от въвеждането на еврото върху небанковия финансов сектор. В дискусиите участваха и представители на поднадзорните лица – инвестиционни посредници, застрахователни и пенсионноосигурителни компании, браншови асоциации, БФБ АД и ЦД АД.

През месец ноември Комисията за финансов надзор организира годишната среща „Говори КФН 2025. Диалог. Надзор. Посока.“, посветена на приоритетите пред регулатора и бизнеса и на подготовката за въвеждането на еврото в Република България. Над 300 представители на небанковия финансов сектор обсъдиха с Комисията предизвикателствата и възможностите за устойчиво развитие. Специален гост бе г-н Анте Жигман, председател на Хърватския надзорен орган (HANFA), който сподели опита на Република Хърватия от въвеждането на еврото, включително ползите за ликвидността, финансовата грамотност и развитието на капиталовия пазар. По време на събитието г-н Големански очерта основните приоритети на институцията - диалог и партньорство с бизнеса, подкрепа и доверие, въвеждане на T+1 цикъл за сетълмент, мултифондов модел за пенсионно

осигуряване и развитието на застраховането, особено в сегмента катастрофични рискове и животозастраховане. Той подчерта, че небанковият финансов сектор е подготвен за прехода към еврото и увери гражданите, че пенсиите, застраховките и инвестициите ще бъдат автоматично преизчислени, като същевременно обърна внимание на възможните рискове от измамни практики и на ролята на Комисията за тяхното своевременно предотвратяване и противодействие.

Комуникация с медиите

През 2025 г. Комисията осъществи изключително активна комуникация с медиите, като бяха проведени редица интервюта на ръководния състав, както в национални телевизии, така и във водещи вестници и списания. Бяха използвани разнообразни канали с цел информираност на потребителите на финансови услуги и повишаване на общественото доверие към дейността на Комисията.

На интернет страницата на Комисията през годината са публикувани 236 новини. В сравнение с 2024 г. ръстът на предоставяната информация на страницата е около 5 %. Ежедневно са предоставяни отговори на журналистически въпроси по актуални теми, касаещи поднадзорни лица и дейността на Комисията.

На 17 февруари 2025 г. г-жа Диана Йорданова – заместник-председател на Комисията, ръководещ управление „Осигурителен надзор“, даде специално интервю за БНТ, в авторската рубрика „Лични финанси“, излъчена в сутрешния блок на медията. В нейната първа част, пред водещия г-н Светозар Костадинов, тя коментира важната за обществото тема – регулацията на пенсионноосигурителните дружества и предстоящото въвеждане на мултифондовата система в Република България. Един от ключовите въпроси, които бяха обсъдени, бе дали в един момент универсалните пенсионни фондове ще изчезнат и какво ще се случи с техните средства. Г-жа Йорданова сподели пред аудиторията, че капиталовата система е свръхрегулирана и че ежедневно пенсионноосигурителните дружества докладват всяка една сделка, която осъществяват пенсионните фондове. В обсега на интервюто бе засегната и предстоящата реформа на пенсионноосигурителната система в страната, свързана с бъдещото членство на Република България в ОИСР. Втората част на интервюто беше излъчено на 24 февруари 2025 г.

„Подготовката на небанковия финансов сектор за въвеждане на еврото е на много напреднал етап“, каза в първото си интервю като председател на Комисията за финансов надзор г-н Васил Големански пред БТА, през месец май 2025 г.

Отново през месец май г-н Васил Големански участва с изказване в тримесечния бюлетин на Асоциация на банките в България и представи визията на регулатора за силен и устойчив застрахователен сектор в полза на хората и бизнеса.

През месец юли 2025 г. председателят даде интервю пред БНТ, в което основен акцент бе небанковият финансов сектор и готовността му относно въвеждането на еврото. Г-н Васил Големански даде яснота, че след 1 януари 2026 г. хората не трябва да се притесняват за размера на пенсиите, застраховките и инвестициите си. Те ще се преизчислят автоматично в евро, без да се налага да подписват нищо.

През същия месец интервю за БНТ даде и г-н Пламен Данаилов – заместник-председател на Комисията, ръководещ управление „Застрахователен надзор“. Основен акцент в него бе въвеждането на системата „бонус-малус“ и промените в Кодекса за застраховане, които няма да доведат до общ ръст на цените на застраховките. Същите теми бяха засегнати и в дадените от заместник-председателя на Комисията интервюта пред БТВ и Нова телевизия в края на месец юли.

В началото на месец август, пред БНР, г-н Васил Големански даде важни разяснения и насоки към гражданите във връзка с въвеждането на еврото. В разговора той категорично заяви, че преминаването към еврото няма да налага преподписване на действащи договори, независимо дали става дума за застраховки, допълнителни пенсионни продукти или инвестиционни услуги. Всички съществуващи договори ще останат в сила, като сумите по тях ще бъдат автоматично преизчислени в евро при фиксирания курс.

В студиото на икономическия сайт Money.bg, излъчвано и в ефира на телевизия „България он еър“, председателят даде интервю в края на месец септември, в което заяви, че потенциалът за развитие на икономиката е в капиталовия пазар. Според г-н Големански директното пласиране на държавни

ценни книжа през „Българска фондова борса“ АД е едно от решенията за стимулиране на инвестиционната активност на българина.

През месец октомври, пред BTV, заместник-председателят на Комисията, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, г-н Пламен Данаилов призова застрахователите да платят приоритетно на хората, чиито основни жилища са засегнати от наводненията в страната.

През месец ноември 2025 г. г-жа Деница Величкова - заместник-председател на Комисията, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, даде обширно интервю пред Banker Special. Основни акценти в него бяха влизането на Република България в еврозоната, предизвикателствата, стоящи пред управление „Надзор на инвестиционната дейност“, финансовата грамотност, както и приоритети по отношение на защита на инвеститорите.

Поредно свое интервю председателят г-н Васил Големански даде в края на месец ноември пред BTV. Там той акцентира върху финансовата грамотност и нейното изучаване, както и на това, че небанковият финансов сектор е напълно подготвен за прехода към общата европейска валута.

В интервю за Bloomberg, на 25 ноември 2025 г., г-н Васил Големански заяви, че Комисията подготвя ключови реформи за пенсионните фондове, инвестициите и криптопазара. Част от тях са създаването на мултифондова система на осигуряване, лицензиране на доставчици на криптоактиви и емитиране на ДЦК за граждани на фондовата борса.

В интервю на председателя пред вестник „24 часа“ беше засегната търговията с ДЦК за индивидуални инвеститори на БФБ АД, което според г-н Големански би било стратегически пробив – ще ангажира повече инвеститори с капиталовия пазар, ще предложи нови инструменти за спестяване и ще укрепи доверието в публичните финанси.

В резултат на медийното наблюдение по ключови думи, свързани със специфичната дейност на Комисията, през отчетния период са регистрирани общо 10 488 публикации в различни медийни източници, като преобладаващата част от тях са в онлайн медии.

Всекидневно се изготвят по 2 мониторинга, насочени към членовете и служителите на Комисията – преглед на медийните публикации, свързани с

дейността на Комисията, както и на водещите финансови, икономически и политически новини. Общо за 2025 г. са изготвени 545 мониторинга, от които 10 са свързани с извънредни новини и актуални теми.

5.2. Жалби и запитвания на потребители на небанкови финансови услуги

Дейностите на Комисията за финансов надзор, свързани със защита на правата и интересите на потребителите на небанкови финансови услуги, са в пряко съответствие с една от основните цели на институцията, регламентирана в чл. 11, т. 1 от ЗКФН – защита на интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица. Чрез осъществявания надзор и контрол, прилагането на превантивни мерки, разглеждането на сигнали и жалби, както и чрез насърчаване на прозрачността и повишаване на информираността на пазара, Комисията съдейства за утвърждаването на стабилна и предвидима среда за потребителите на небанкови финансови услуги. В резултат на това се повишава не само степенята на защита на правата на потребителите, но и доверието към Комисията като компетентен и отговорен орган, упражняващ надзор върху небанковия финансов сектор.

Ефективната регулаторна дейност на Комисията и активната ѝ комуникация с обществеността утвърждават ролята ѝ на гарант за стабилност, прозрачност и законосъобразност в сектора.

По постъпилите жалби в Комисията се извършват индивидуални проверки, в рамките на които от поднадзорните на Комисията лица се изискват писмени обяснения и относими документи. Проверките приключват с изготвяне и изпращане на отговори до жалбоподателите, в които се представят констатациите и становището на Комисията по конкретния казус. В отговора се съдържа и информацията относно възможни последващи действия от страна на потребителя, в случай че той продължава да счита, че правата му са нарушени. Предприемането на навременни мерки оказва съществено и трайно положително въздействие върху удовлетвореността на потребителите от използваните небанкови финансови продукти и услуги.

Анализирайки постъпилите жалби, Комисията има възможност да идентифицира практики, свързани с нарушаване правата на потребителите, а при необходимост - да набележи и предложи начини за усъвършенстване на нормативната рамка. Нещо повече, резултатите от анализите на жалбите се използват и при планирането на информационни кампании, насочени към повишаване на информираността на потребителите относно продуктите и услугите в застрахователния, капиталовия и сектора на допълнителното пенсионно осигуряване. В случаите на установени нарушения на правата на потребителите, Комисията отправя препоръки към поднадзорните лица, налага принудителни административни мерки, съставя актове за установяване на административни нарушения и предприема други действия в рамките на своите законови правомощия.

В съответствие с европейските политики за насърчаване на извънсъдебното разрешаване на потребителски спорове и възможностите, предвидени в Закона за защита на потребителите, Комисията за финансов надзор насърчава и използването на алтернативни механизми за уреждане на спорове между потребители и поднадзорни на Комисията лица. В тази връзка Комисията предоставя информация на потребителите относно дейността на секторните помирителни комисии към Комисия за защита на потребителите.

През 2025 г. в Комисията са постъпили общо 1 356⁶ жалби и запитвания, свързани с дейността на поднадзорните ѝ лица. През последните две години се наблюдава увеличение на броя на жалбите и сигналите, относими към дейността на Комисията, след период на намаление от 2021 до 2023 г. През 2024 г. нарастването спрямо 2023 г. е минимално, докато през 2025 г. спрямо 2024 г. се отчита значителен ръст от 38,65 % (от 978 през 2024 г. на 1356 през 2025 г.). Динамиката е показана на Фигура 1 по-долу.

⁶ Посочените 1356 броя жалби се получават, като от 1873 броя преписки (всички постъпили) са изключени жалбите и запитванията, които не са срещу действия на поднадзорни на Комисията лица, дублирани жалби (жалби, подадени от едно и също лице, касаещи един и същ казус, два пъти) и анонимни жалби. В броят от 1356 жалби и запитвания, 84 се отнасят до преписки, обработени от специализираните управления, или до преписки с непълна информация за извършване на проверка, която все още не е предоставена от жалбоподателя.

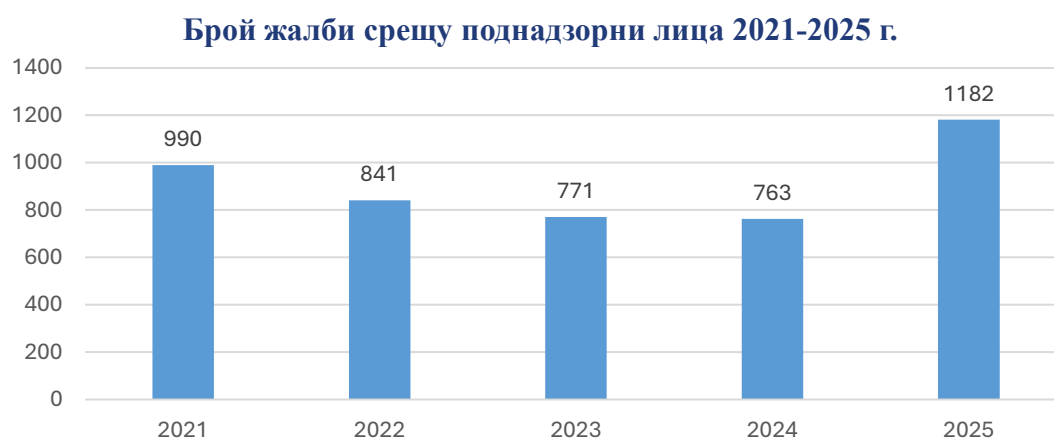
В рамките на секторния анализ се разглеждат броят и динамиката на постъпилите жалби, както и основните причини, обуславящи наблюдаваните промени.

Фигура 1

Анализът за 2025 г. се основава на общо 1 634⁷ постъпили жалби и запитвания, като в тях са включени и случаите, които попадат извън компетентността на Комисията.

През 2025 г. жалбите по компетентност (без запитванията) достигат 1 182, което представлява увеличение с 54,91 % спрямо 763 жалби през 2024 г. Това увеличение прекъсва четиригодишната тенденция от 2021 до 2024 г. за намаляване броя на жалбите по компетентност, както е показано на Фигура 2.

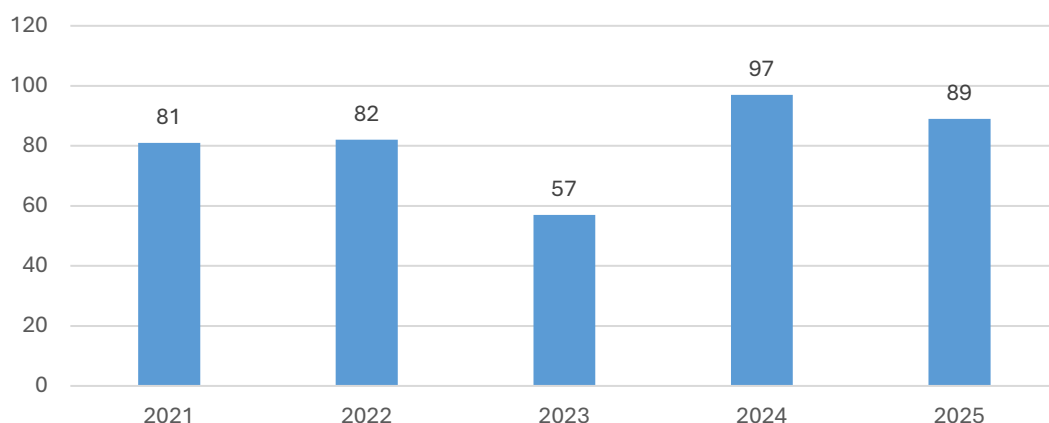
Фигура 2

⁷ Насочени към дирекция АЖП и обработени от нея становища по жалби

Наред с жалбите постъпват и запитвания, свързани с дейността на Комисията. Представените по-долу данни обхващат запитвания от потребители, отнасящи се до конкретни потребителски казуси. Запитванията, които се отнасят изцяло до тълкуването и прилагането на нормативната уредба, се разглеждат и обработват отделно от специализираната администрация.

През 2025 г. са регистрирани общо 89 запитвания, което представлява намаление с 8,25 % спрямо 2024 г., когато техният брой е бил 97, видно от Фигура 3.

Брой запитвания в Комисията 2021-2025 г.

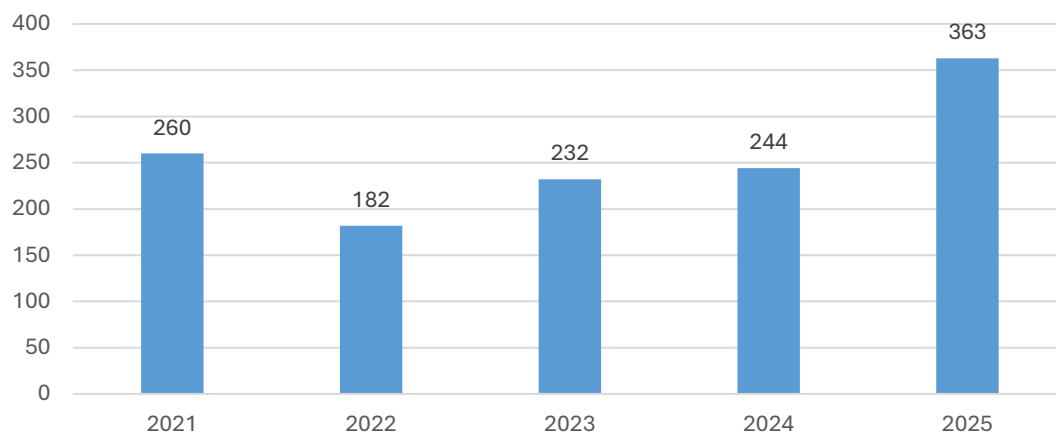

Фигура 3

В Комисията постъпват и жалби, които не са относими към дейността ѝ. На основание чл. 178, ал. 6 от Закона за защита на потребителите, Комисията насочва тези жалби към компетентните по съответните казуси институции, за което всеки жалбоподател бива уведомен.

Анализираната статистическа информация за периода от 2021 г. до 2025 г. показва тенденция към увеличаване на броя на постъпилите жалби, които не са относими към дейността ѝ, като отчетеното увеличение през 2025 г. спрямо 2024 г. е 48,77 %.

Брой постъпили жалби, които попадат извън компетентността на Комисията 2021-2025 г.

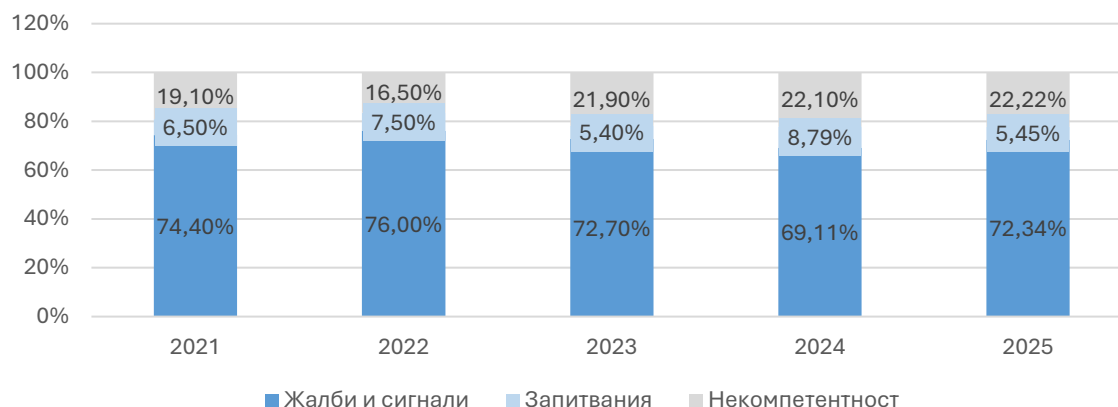

Фигура 4

Жалбите, по които институцията е компетентна да се произнесе, представляват 72,34 % от постъпилите жалби и запитвания през 2025 г. През 2025 г. спрямо 2024 г. се наблюдава леко увеличение, съответно от 69,11 % на 72,34 %, показано на Фигура 5.

Делът на запитванията през 2025 г. намалява до 5,45 % от 8,79 % през 2024 г. Данните показват, че през 2024 г. делът на постъпилите в Комисията запитвания е най-голям, което се обяснява с предстоящото влизане в сила на новите регулации през 2025 г. и с предвидените допълнителни правомощия и отговорности на Комисията.

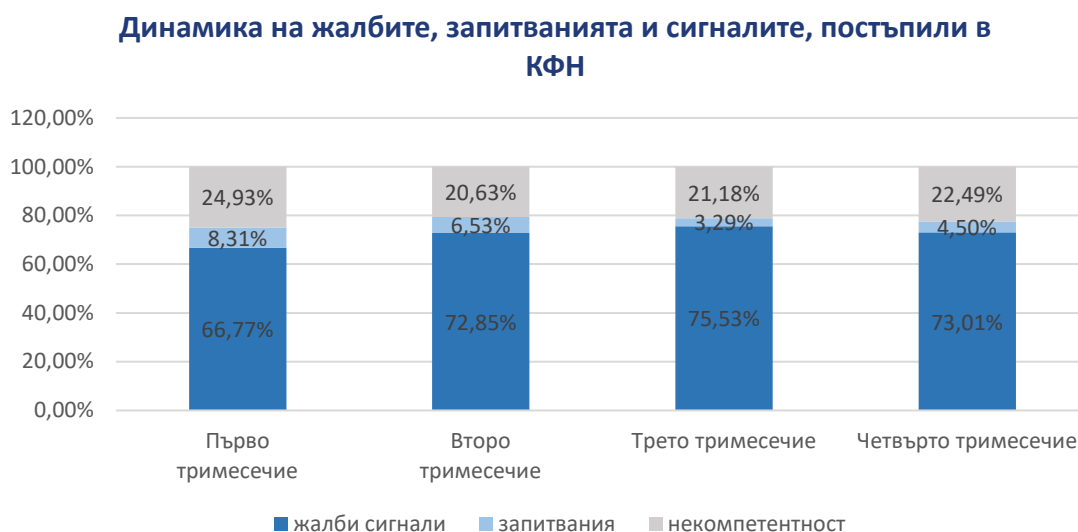
Динамика на жалбите, запитванията и сигналите, постъпили в Комисията

Фигура 5

Делът на жалбите, които не са относими към дейността на Комисията, бележат ръст през разглеждания петгодишен период, като увеличението през 2025 г. спрямо 2024 г. е минимално – с 0,12 пр. п.

През първото тримесечие на 2025 г. жалбите от компетентността на Комисията представляват 66,77 % от всички постъпили жалби, сигнали и запитвания. През второто тримесечие делът им е 72,85 %. През третото тримесечие се увеличава до 75,53 % и през четвъртото тримесечие на годината намаляват до 73,01 %, Вигно от Фигура 6.

Фигура 6

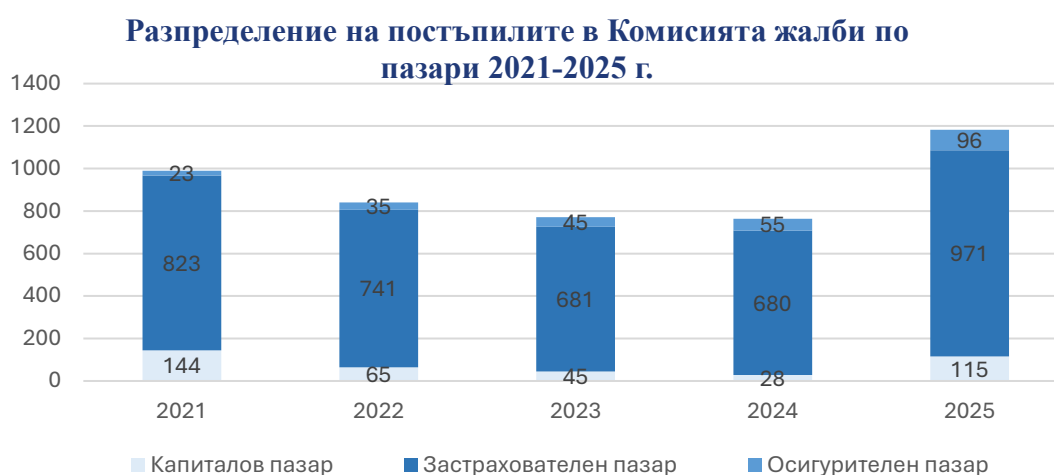
За първото тримесечие постъпилите запитвания формират най-голям относителен дял – 8,31 % от общия брой жалби, сигнали и запитвания, постъпили в Комисия за финансов надзор. През второто тримесечие този дял възлиза на 6,53 %, през третото – 3,29 %, а през четвъртото – 4,50 %.

Наблюдаваният по-висок относителен дял на запитванията в началото на годината може да бъде обяснен с предстоящото приемане и последващото влизане в сила на Закона за пазарите на криптоактиви, както и с нарастващия интерес към въпроси, свързани с регулацията на дейности, попадащи в обхвата на новата нормативна уредба. В тази връзка е логично в началния период да се отчете по-значителен брой отправени запитвания, свързани с предстоящото прилагане на законовите изисквания.

През първото тримесечие на 2025 г. жалбите, сигналите и запитванията, които не попадат в компетентността на Комисия за финансов надзор, формират най-висок относителен дял – 24,93 % от общия брой постъпили жалби, сигнали и запитвания. През второто тримесечие този дял намалява до 20,63 %, през третото възлиза на 21,18 %, а през четвъртото – на 22,49 %.

Един от важните елементи на ефективното административно обслужване е броят на постъпили жалби, сигнали и запитвания извън компетентността на институцията. В тази връзка Комисията предприема мерки за повишаване информираността на потребителите относно обхвата на своята дейност, включително чрез информационни кампании и публикуване на разяснителни материали на интернет страницата си. Наред с това, разглеждането на постъпили такива и насочването им към съответния компетентен орган изисква ангажиране на допълнителен административен ресурс.

От постъпилите 1 182 жалби през 2025 г., по които институцията е компетентна, най-много са жалбите от потребители на застрахователния пазар - 971. Жалбите срещу действия на лица, извършващи дейност на капиталовия пазар, са 115. Броят на жалбите, свързани с услугите, предлагани на осигурителния пазар, са 96.

Фигура 6

През 2025 г. спрямо 2024 г. се наблюдава тенденция към увеличение броя на жалби, касаещи застрахователния пазар (за 2025 г. – 971, спрямо 680 за 2024 г.).

През 2025 г. броят на постъпилите жалби от потребители на услуги на капиталовия пазар нараства до 115, спрямо 28 през 2024 г. Това увеличение може да бъде обяснено с влизането в сила на новите регулации и определянето на Комисията за национален компетентен орган по смисъла на чл. 93 от Регламент за пазарите на криптоактиви.

Жалбите от потребители на продукти и услуги на застрахователния пазар представляват най-голямата част от постъпилите жалби по компетентност през 2025 г. – 82,15 %. За периода 2021–2025 г. запазват ниво от над 80 %.

За разглеждания петгодишен период се наблюдава обща тенденция към нарастване на получените в Комисията жалби, свързани с осигурителния пазар. Независимо, че броят на жалбите в сектора на осигуряването нарастват, е важно да се отбележи, че техният относителен дял остава нисък спрямо общия брой на лицата, използващи услуги на допълнително пенсионно осигуряване.

Делът на жалбите от потребители на услуги по допълнително пенсионно осигуряване към всички постъпили жалби по компетентност, за последните пет години, е сравнително нисък. За 2025 г. спрямо 2024 г. увеличението е от 7,21 % на 8,12 %.

Таблица № 29. Структура/ дял на жалбите по пазарни сегменти 2021-2025 г.

Пазар	2021 г. (в %)	2022 г. (в %)	2023 г. (в %)	2024 г. (в %)	2025 г. (в %)
Застрахователен	83,13	88,11	88,30	89,12	82,15
Капиталов	14,55	7,73	5,84	3,67	9,73
Осигурителен	2,32	4,16	5,84	7,21	8,12

Жалбите от потребители на услуги на капиталовия пазар бележат увеличение през 2025 г. и достигат 9,73 % от общопостъпилите жалби по компетентност в Комисията.

Голяма част от жалбите, свързани с капиталовия пазар, са насочени срещу нелицензирани дружества, включително такива, участващи в предполагаеми измамни схеми, при които не става въпрос за предоставяне на инвестиционни услуги, а за заблуда на потребителите относно предполагаемото „инвестиране“ на техните средства.

До голяма степен влияние оказват и постоянно навлизащите на пазара нови технологии и предлагащите се нови инвестиционни продукти и услуги, и дигиталното им използване през електронни платформи, за които не всички потребители са подготвени.

Комисията за финансов надзор предприема различни инициативи за защита на потребителите, с цел повишаване на тяхната информираност за безопасните начини за инвестиране, потенциалните рискове и особеностите на финансовите продукти. Това се осъществява както чрез публикуване на информационни материали на интернет страницата на Комисията, така и чрез организиране на различни събития – семинари, уебинари и други инициативи за обучение и консултиране на обществото.

Делът на жалбите в застрахователния сектор е относително равен през различните тримесечия на 2025 г. При жалбите, свързани с капиталовите пазари, се наблюдава повишаване на активността през първите три тримесечия и намаляване до 9,52 % през четвърто тримесечие. Жалбите при осигурителния сектор през първите три тримесечия отчитат постепенно намаляване от 10,67 % до 6,54 %, докато през четвъртото тримесечие се отчита леко увеличение до 7,56 % от постъпилите жалби по компетентност.

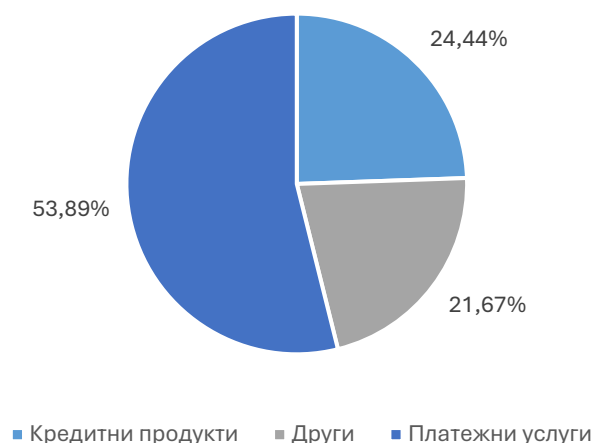
Таблица № 30. Разпределение на жалбите по сектори и тримесечия на 2025 г.

Пазар	2025 (в %)			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Застрахователен	81,78	81,72	81,93	82,91
Капиталов	7,56	9,68	11,53	9,52
Осигурителен	10,67	8,6	6,54	7,56

Постъпилите жалби и сигнали, които не са относими към дейността на Комисията, на основание чл. 112 от АПК и чл. 178, ал. 6 от ЗЗП, се пренасочват към съответните компетентни институции.

През 2025 г. най-голям дял от жалбите, постъпили по некомпетентност в Комисията, са свързани с платежни услуги – 53,89 %. На второ място се нареждат жалбите, свързани с кредитни продукти, с 24,44 %. Останалите 21,67 % обхващат оплаквания по теми, различни от посочените – мобилни услуги, извършени покупки и др., видно от Фигура 8.

Структура на жалбите по некомпетентност през 2025 г.

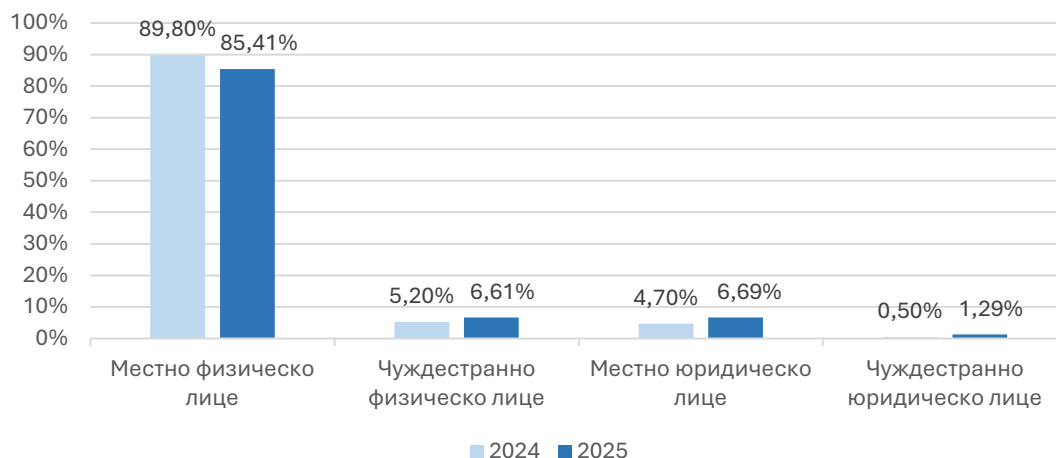
Фигура 7

Най-много от постъпилите жалби по некомпетентност за 2025 г. , с дял от 72 %, се отнасят към дейността на БНБ. При 28 % от жалбите по некомпетентност, компетентни органи са КЗП, съд, прокуратура, ДАНС и др.

От анализа на постъпилите жалби по правни субекти е видно, че жалбите и запитванията, подадени през 2025 г., от местни физически лица са с дял от 85,41 % от общо постъпилите спрямо 89,80 % през 2024 г., показано на Фигура 9.

Жалбите от местни юридически лица се увеличават от 4,70 % за 2024 г. на 6,69 % за 2025 г. Жалбите на чуждестранни физически лица са с дял от 6,61 % за 2025 г., а на чуждестранни юридически лица – 1,29 % за 2025 г.

Разпределение на жалбите, запитванията и сигналите по правни субекти 2024-2025 г.

Фигура 8

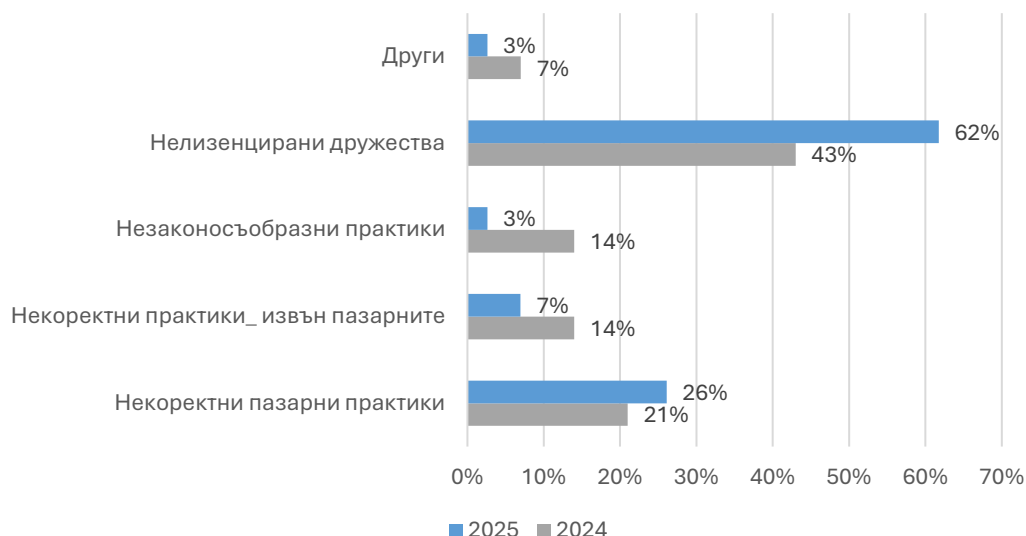
Капиталов пазар

През 2025 г. се отчита увеличение на общия брой жалби, подадени от потребители на услуги на капиталовия пазар. С най-голям дял от 62 % са жалбите срещу нелицензирани дружества. На второ място са жалбите, свързани с некоректни пазарни практики, които представляват 26 % от всички постъпили жалби. Жалбите, свързани с посочените 2 причини бележат увеличение на годишна база.

Същевременно се наблюдава намаление при жалбите, свързани с некоректни практики извън пазарните, които намаляват до 7 %. Значителен спад се отчита и при жалбите срещу незаконосъобразни практики и при тези за некоректни практики – съответно 3 % през 2025 г. при 14 % през 2024 г. и 7 % през 2025 г. при 14 % през предходната година.

Голяма част от жалбите срещу нелицензирани дружества не са свързани с предоставяне на инвестиционни услуги, а по-скоро представляват измамни схеми за заблуда на потребителите за предполагаемо „инвестиране“ на техните средства.

Предмет на жалбите на капиталовия пазар 2024-2025 г.

Фигура 10

По отношение разпределението на жалбите срещу поднадзорните на Комисията лица, спрямо вида на дружеството, с най-голям дял за 2025 г. са жалбите срещу инвестиционни посредници – 76 %, следвани от жалбите срещу управляващите дружества – 15 %.

Разпределение на жалбите срещу поднадзорни лица (лицензирни от Комисията), извършващи дейност на капиталовия пазар 2025 г.

Фигура 11

Застрахователен пазар

Тенденцията при жалбите от потребители на застрахователни продукти и услуги се запазва през годините, като те са с най-висок относителен дял и през 2025 г. Жалбите срещу услуги и продукти, предлагани от общозастрахователните дружества, с дял 95,11 % за 2025 г., продължава да заема основна част от постъпилите жалби, отнасящи се до застрахователния пазар, като през 2024 г. дялът им е 90,60 %. Дялът на жалбите, отнасящи се до продукти и услуги, предлагани от животнозастрахователните дружества, бележи спад до 4,89 % през 2025 г. спрямо 9,40 % през 2024 г., както е посочено във Фигура 12.

Фигура 12

През 2025 г. се наблюдава промяна в основанията на постъпилите жалби спрямо 2024 г., като най-значителен дял заемат случаите на несъгласие с размера на изплатеното обезщетение по застраховки „Каско“ и „Гражданска отговорност“. Техният относителен дял нараства от 13 % през 2024 г. до 19 % през 2025 г., както е изобразено на Фигура 13.

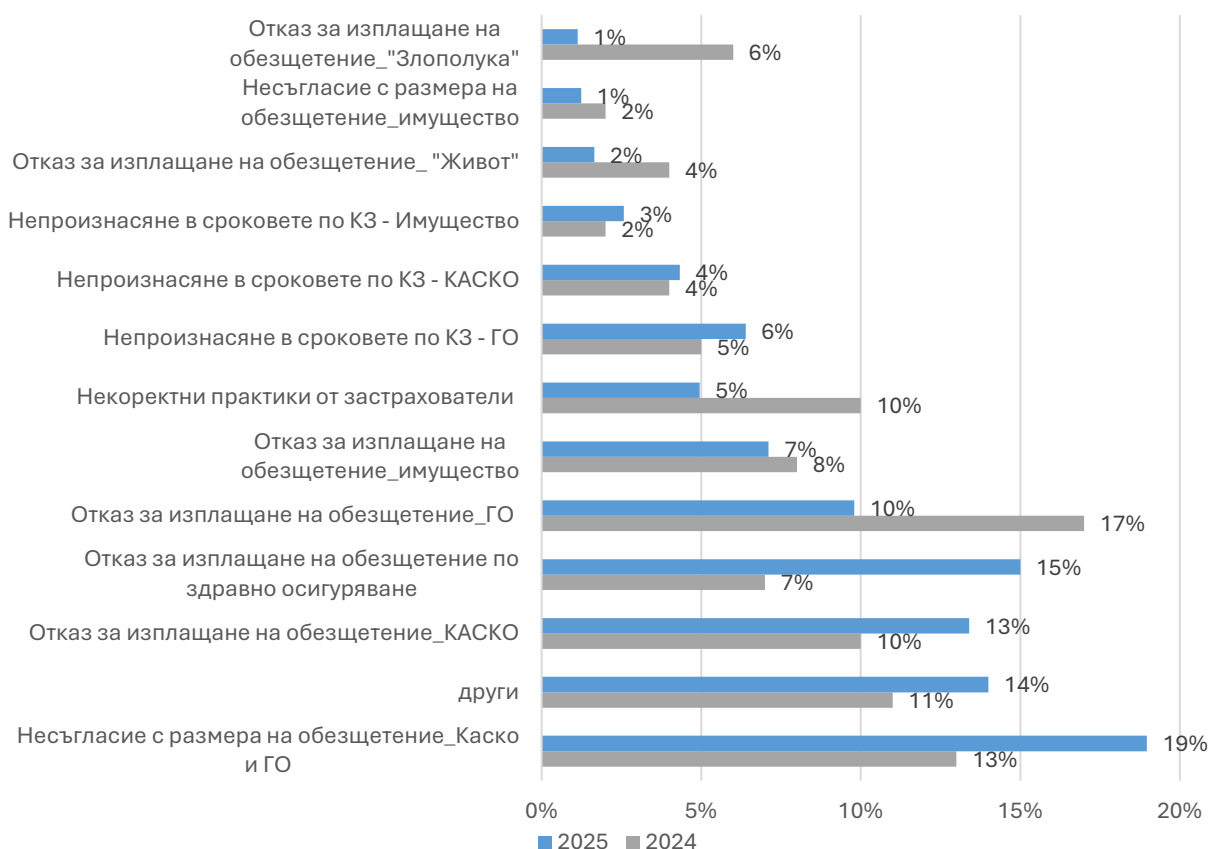
Увеличение се наблюдава и при жалбите, свързани с отказ за изплащане на обезщетение по застраховка „Каско“, които нарастват до 13 % през 2025 г., спрямо 10 % през 2024 г. Ръст се отчита и при отказите за изплащане на обезщетения по здравни застраховки – от 7 % на 15 %. Тази тенденция се

свързва с увеличеното използване на здравни застраховки и по-честото възникване на спорове относно обхвата на застрахователното покритие.

Значително намаление се наблюдава при жалбите, свързани с отказ за изплащане на обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“, чийто дял спада от 17 % през 2024 г. на 10 % през 2025 г. Намаляват също жалбите за некоректни практики от страна на застрахователите – от 10 % на 5 %, както и жалбите, свързани с отказ за изплащане на обезщетения по застраховка „Злополука“, които спадат от 6 % на 1 %.

Жалбите, свързани с имуществено застраховане, остават сравнително ограничени като дял, като се отчита лек спад при отказите за изплащане на обезщетение – от 8 % на 7 %.

Предмет на жалбите в застрахователния пазар 2025_2024 г.

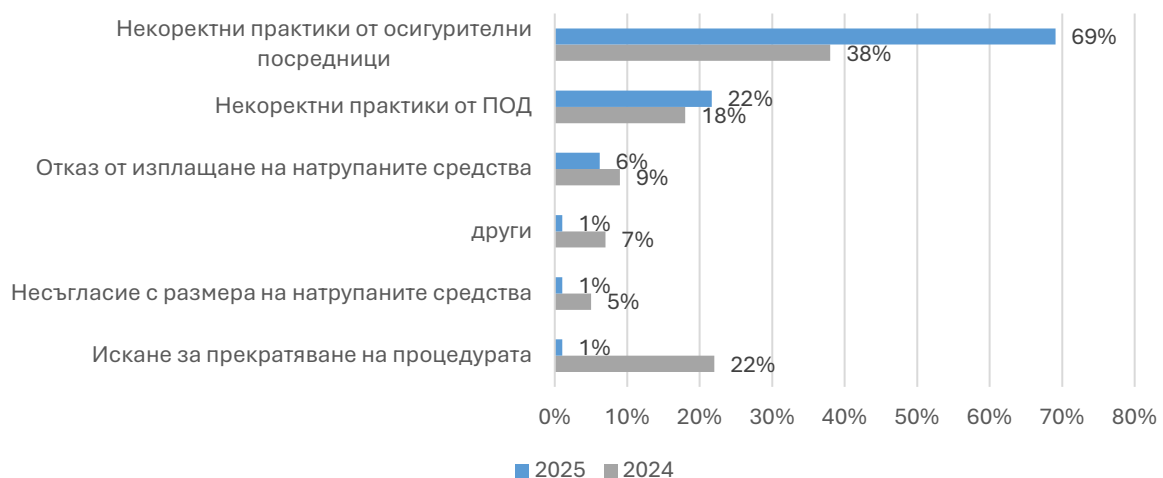
Фигура 13

Осигурителен пазар

С оглед нарастващия брой лица, които достигат пенсионна възраст и придобиват право на пенсия от системата на допълнителното задължително пенсионно осигуряване, е естествено да се наблюдава и постепенно увеличаване броя на запитванията и жалбите в този сектор. В същото време делът на подадените жалби спрямо общия брой осигурени лица остава изключително нисък, което показва сравнително ограничено ниво на неудовлетвореност.

В осигурителния сектор, най-честият предмет на постъпилите през 2025 г. жалби е некоректни практики от осигурителни посредници, техният дял е 69 % от всички постъпили жалби в този сектор, спрямо 38 % за 2024 г. На второ място са жалбите, свързани с некоректни практики от пенсионноосигурителни дружества 22 % спрямо 18 % за 2024 г. От отказ от изплащане на средства се оплакват 6 %, съответно 1 % не са съгласни с размера на натрупаните средства по индивидуалните си осигурителни партии, 1 % са свързани с искане за прекратяване на процедурата по прехвърляне на средствата от осигурителната им партия от един осигурителен фонд в друг и 1 % са с друг предмет на оплакване. Разпределението е изобразено на Фигура 14.

Предмет на жалбите на осигурителния пазар 2024_2025 г.

Фигура 14

Тенденцията при жалбите, отнасящи се до осигурителния пазар, основно да са свързани с УПФ, се запазва и през 2025 г. Делът им е 89 % от всички постъпили жалби по отношение на осигурителния пазар. Този преобладаващ дял е обясним, защото всички работещи, родени след 31.12.1959 г., се осигуряват в УПФ.

Резултати от обработката на жалби, сигнали и запитвания, постъпили в Комисията

Комисията за финансов надзор регистрира и разглежда всяка жалба, сигнал или запитване, подадена от потребител на инвестиционни, застрахователни, и осигурителни услуги. В рамките на разглеждането се извършва проверка по случая, като с оглед защита на правата на потребителя, от съответното поднадзорно лице се изискват необходимите документи, информация и становища.

Комисията оказва съдействие в рамките на предоставените ѝ законови правомощия, като в случаите, когато конкретният казус не попада в нейната компетентност, жалбата се насочва към съответната компетентна институция.

В отделни случаи постъпилите в Комисията жалби се отнасят до гражданскоправни спорове между жалбоподателите и поднадзорни на Комисията лица. Тези спорове са извън компетентността на Комисията и съгласно действащото законодателство се разглеждат от компетентния съд или от съответната секторна помирителна комисия. В отговорите по жалбите Комисията информира жалбоподателите и за възможността за извънсъдебно решаване на спорове, като целта е потребителите да бъдат запознати с алтернативни механизми за уреждане на спорове в по-кратки срокове и без допълнителни разходи.

Анализът на постъпилите жалби, запитвания и сигнали показва, че в 61 % от случаите на жалбоподателите се предоставя конкретна информация, свързана с предмета на жалбата. В 26 % от случаите, жалбата, сигналът или запитването се препращат към друг компетентен орган поради липса на правомощия на Комисията по конкретния казус. В 8 % от всички постъпили

случаи се достига до удовлетворяване на исканията на жалбоподателя, при 6 % потребителите получават информация относно своите права.

**Предприети действия в отговор на постъпили през 2025 г.
жалби, запитвания и сигнали в Комисията**

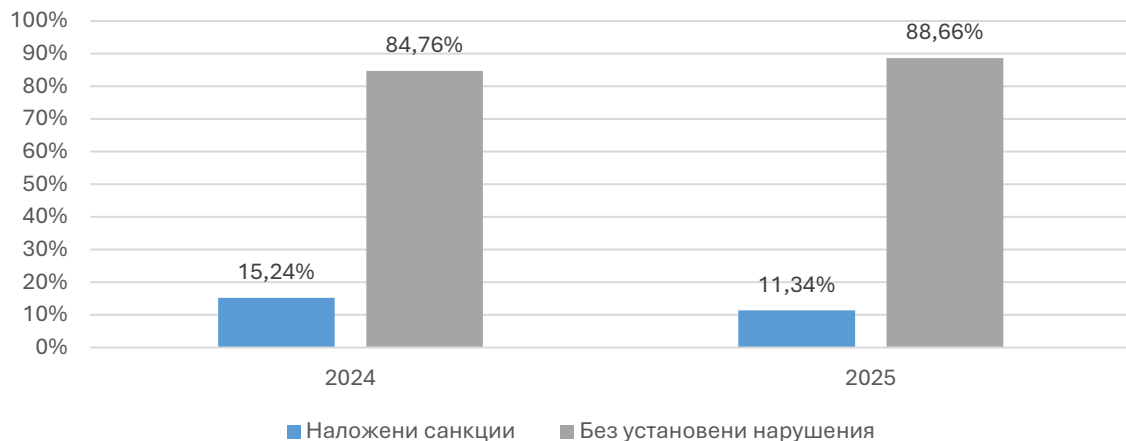

Фигура 9

В случаите, когато при извършване на проверка по подадена жалба се установят нарушения на нормативните разпоредби, Комисията предприема действия за ангажиране на административнонаказателна отговорност на поднадзорните лица, чрез съставяне на актове за установяване на административни нарушения и прилагане на принудителни административни мерки. При необходимост, Комисията за финансов надзор сезира и правоохранителните органи.

През 2025 г. се отчита намаление на жалбите с наложени санкции спрямо общия брой жалби срещу поднадзорни лица, в сравнение с 2024 г. - от 15,24 % на 11,34 %.

Наложени санкции и принудителни мерки по постъпили през 2025 г. жалби

Фигура 10

Анализът на резултатите от извършените проверки по постъпили жалби и запитвания, както и на предприетите последващи действия от страна на Комисията, показва положителен ефект от осъществяваната контролна и надзорна дейност на регулатора. Установените в хода на проверките обстоятелства и предприетите административни мерки допринасят за своевременното идентифициране и преустановяване на нарушения на нормативната уредба от страна на поднадзорните лица. Същевременно, предприетите действия имат превантивен ефект и съдействат за подобряване на практиките в дейността на поднадзорните субекти. Това от своя страна води до повишаване нивото на защита на потребителите на финансови услуги и до укрепване доверието им в небанковия финансов сектор.

5.3. Политика за финансова грамотност

Повишаването на финансовата грамотност е една от стратегическите цели на Комисията, определена в Програмата за защита на потребителите на небанкови финансови услуги и продукти (2025–2028 г.), а именно: Стратегическа цел № 5 – Повишаване на финансовата грамотност и осигуряване на високо ниво на информираност на потребителите на услуги в небанковия финансов сектор.

Поведението на потребителите на пазара на небанкови финансови услуги е тясно обусловено от равнището на тяхната финансова грамотност и е от съществено значение за ефективната им защита. Защитата на потребителите е сред основните цели на Комисията, регламентирани в ЗКФН.

Финансовата грамотност влияе значително върху способността на потребителите да се ориентират на пазара на небанкови финансови продукти и услуги, да избират подходящите и да вземат информирани решения. В този контекст, нейното повишаване се разглежда като дългосрочен фактор за устойчивото и ефективно функциониране на пазара на небанкови финансови услуги и за повишаване нивото на защита на потребителите.

С оглед необходимостта от допълнителна подкрепа за определени групи от обществото – деца, младежи, пенсионери и други уязвими потребители – с Плана за действие към Стратегията за развитие на Комисията за финансов надзор за периода 2025 – 2027 г. се планират ежегодни инициативи, насочени към различни групи потребители в небанковия финансов сектор. В този смисъл финансовото образование е необходимо да бъде целенасочено и непрекъснато, обхващащо целия жизнен цикъл, особено в условията на бързо развиващи се технологии и навлизането на нови финансови услуги.

През отчетния период Комисията за финансов надзор реализира редица инициативи, насочени към повишаване на финансовата грамотност, развитието на партньорства с академичните среди и насърчаването на професионалното развитие на младите хора в небанковия финансов сектор.

В рамките на тези усилия Комисията подписа споразумение за сътрудничество със Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – гр. Свищов. Партньорството има за цел да подпомогне обучението на студенти и ученици чрез провеждане на семинари, обучения, професионални състезания и стажантски

програми. Чрез тези инициативи участниците получават възможност да придобият както теоретични знания, така и практически умения, свързани с капиталовия, осигурителния и застрахователния пазар в Република България. Част от съвместните дейности включват и подкрепа за развитието на дигиталните компетенции и подготовката на специалисти за финтех сектора, както и възможности за сертифициране на студенти като брокери на финансови инструменти и инвестиционни консултанти.

В следствие на подписаното споразумение, през април 2025 г. се проведе едномедневен семинар пред над 200 студенти от СА „Д. Ценов“, гр. Свищов, ученици от общообразователни, специализирани и професионални училища в Северна България и преподаватели на тема „Регулация и надзор в небанковия финансов сектор. Възможности и предизвикателства пред потребителите“. Дискутирани са основни въпроси, като регулаторни и надзорни правомощия на Комисията за финансов надзор; пазарни участници в застрахователния, осигурителния и инвестиционен сектор, основни продукти и процеси; влияние на инфлацията върху спестяванията; финансови иновации и влияние върху развитието на сектора (prop trading, криптоактиви, социални мрежи, финфлуенсери); най-чести жалби и сигнали от потребители на небанкови финансови услуги: права, задължения и механизми за защита на правата им; механизми за действие на Комисията като съвременна институция, създаваща предпоставка за развитие на финансовите пазари в условия на сигурност и стабилност.

Комисията участва активно и в академични и експертни форуми, посветени на развитието на финансовия сектор. Председателят на Комисията откри кръгла маса, организирана от Университета за национално и световно стопанство (УНСС), посветена на прилагането на Регламента за криптоактивите в България. В рамките на дискусиата бяха обсъдени предизвикателствата и възможностите, свързани с новата регулаторна рамка, както и необходимостта от ефективно сътрудничество между регулаторните органи и участниците на пазара.

В посока укрепване на връзката между институциите и академичната общност Комисията подписа меморандум за сътрудничество с УНСС. Партньорството цели да подпомогне обучението и професионалната реализация на бъдещите икономисти и финансови специалисти чрез обмен на експертиза,

участие на експерти в учебния процес, както и чрез стажантски програми и практически обучения.

Представители на Комисията взеха участие и в национална дискусия, организирана от Икономическия и социален съвет, посветена на ролята на финансовата грамотност за инвестициите, доходите и подготовката на България за присъединяване към еврозоната. В рамките на форума бяха представени инициативите на Комисията за повишаване на финансовата култура сред населението и значението на информирания избор при използването на финансови услуги.

Комисията продължи да подкрепя и инициативи, насочени към насърчаване на професионалното развитие на младите специалисти. Представители на институцията участваха като официални гости в националния конкурс „Млад одитор“, който събира студенти от водещи университети в страната и чужбина. Събитието е пример за успешно сътрудничество между академичните среди, бизнеса и институциите в подкрепа на развитието на одиторската професия и финансовата експертиза.

Комисията проведе XXIII-то издание на инициативата „Небанковият финансов сектор в България“, реализирана в партньорство с фондация „Атанас Буров“ и Министерството на образованието и науката. В рамките на програмата ученици от горните класове на икономически гимназии в страната (ПГЛПИ „Атанас Буров“ – Горна Оряховица, Национална търговска гимназия – Пловдив, НФСГ – София, НТБГ – София, ФСГ „Атанас Буров“ – Хасково, Търговска гимназия – Бургас, ТГ „Княз Симеон Търновски“ – Стара Загора, ПГИ „Проф. д-р Димитър Табаков“ – Сливен, ПГИТ „Асен Златаров“ – Петрич, ПГСУАУ „Атанас Буров“ – Силистра, ПГИУ „Елиас Канети“ – Русе, ПГИ „Иван Илиев“ – Благоевград, ВТГ „Г.С. Раковски“ – Варна, ПГИМ „Й. Захариев“ – Кюстендил и ДФСГ „Интелект“ – Плевен) получиха знания за функционирането на капиталовия и застрахователния пазар, пенсионната система, защитата на потребителите и регулацията на криптоактивите. Теоретичните сесии бяха допълнени от практически занимания, проведени с участието на водещи организации и компании в небанковия финансов сектор. Учениците имаха възможност да се запознаят отблизо с дейността на

Асоциацията на българските застрахователи, БФБ АД, ИП „АктивМаркетс“, ПОД „Алианц България“ АД и ЗД „Уника“ АД.

През 2025 г. Комисията продължи да развива и активна политика за подпомагане на кариерното развитие на младите хора чрез стажантски програми и партньорства с бизнеса. В рамките на тези инициативи стажанти от финансова група „Карол“ посетиха институцията и се запознаха с механизмите за регулация и надзор на капиталовия пазар. Освен това, студенти от престижни университети в Република България и чужбина проведоха стаж в Комисията, като се включиха в работата на различни дирекции и придобиха практически опит в областта на правото, финансовия надзор и анализа на финансовите пазари.

На 26-27 ноември 2025 г., за втора поредна година, със съдействието на Министерството на образованието и науката, се проведе онлайн уебинар на тема „Инвестиции, застраховки и пенсионноосигурителни продукти – възможности, рискове и иновации. Небанковият финансов сектор в процеса на въвеждане на еврото“. В него участваха 24 учители и над 350 ученици от 10-ти до 12-ти клас на общообразователни, специализирани и професионални училища в Република България. Въвеждането на еврото в Република България и ефектът му върху небанковия финансов сектор бе със специален акцент. Застъпени бяха темите за ролята на Комисията на небанковия финансов сектор, повишаване на знанията за основните финансови продукти и услуги, възможностите и рисковете пред потребителите. Една от целите на уебинара бе изграждане на увереност в младите хора да вземат обосновани финансови решения. След уебинара на всеки от участниците беше предоставена възможност за попълване на анкета за установяване нивото на усвояване на предоставената информация.

През месец ноември 2025 г. Комисията създаде рубриката „Дигитална академия“ за оценка на познанията в областта на небанковия финансов сектор, поместена на интернет страницата на Комисията в секция „За потребителя“, подсекция „Финансова грамотност“. Дигиталната академия е насочена към всички категории потребители и цели повишаване на тяхната финансова грамотност. Академията се състои от тестове за оценка на познанията в областта на небанковия финансов сектор, като предоставя възможност за запознаване с верния отговор и

надграждане на компетенциите. Само за 6 месеца над 100 потребителя са използвали публикуваните обучителни ресурси.

5.4. Корпоративно-отговорни инициативи

През 2025 г. Комисията за финансов надзор продължи да развива своята корпоративна социална отговорност чрез благотворителни и доброволчески инициативи в подкрепа на уязвими групи от обществото. Кампаниите бяха насочени към подпомагане на деца и младежи в риск, семейства с репродуктивни затруднения и възрастни хора в отдалечени населени места. Активното участие на служителите за поредна година потвърди ангажираността на институцията към обществено значими каузи и съпричастността към хората в нужда.

Комисията се включи в благотворителната кампания на сдружение „Операция: Плюшено Мече“. В рамките на инициативата, проведена през декември 2024 г. в традиционно организирания от Комисията „Месец на доброто“, служителите събраха дарение в размер на 2 500 лв. Средствата бяха предоставени в началото на 2025 г., в подкрепа на деца и младежи в риск, с цел подпомагане на тяхното образование и развитие. С този жест Комисията изрази своята подкрепа към усилията за създаване на повече възможности за млади хора, лишени от родителска грижа.

През февруари 2025 г. е организиран благотворителен базар под надслов „В името на новия живот“, посветен на каузата на фондация „Искам бебе“. В резултат на инициативата, чрез закупуване на мартенички, изработени в различни населени места в страната, са събрани 1 724 лв. Средствата са дарени за подкрепа на дейността на фондацията, която подпомага двойки с репродуктивни проблеми чрез информационна, финансова и психологическа помощ.

В навечерието на Великденските празници Комисията, в партньорство с фондация „Проект Северозапад“, организира доброволческа акция за събиране на хранителни продукти от първа необходимост. Благодарение на активното участие на служителите са събрани над един тон дълготрайни хранителни продукти. Част от тях са включени в специални великденски пакети, предназначени за възрастни и самотно живеещи хора в отдалечени населени места в Северозападна България – селата Зли дол, Елисейна, Зверино, Оселна, Игнатица, Лютиброд, Ребърково, Типченица и Оплетня. Останалите продукти са предоставени на патронажната кухня на фондацията, която осигурява ежедневно приготвена храна за нуждаещите се.

6. Стратегия за наблюдение на финансовите иновации

Развитието на финансовите иновации в небанковия финансов сектор е приоритизирано като стратегическа цел в Стратегията за развитие на Комисията за финансов надзор и в Стратегията за наблюдение на финтех сектора (2025–2027 г.). В изпълнение на планираните действия и мерки за 2025 г., Комисията реализира инициативи, подпомагащи процеса на плавен преход и хармонизиране на нормативната уредба с европейските финтех регулации, като се включи в публични събития, кръгли маси, дискусии и финтех форуми за осигуряване на регулаторна сигурност и защита на ползвателите на небанкови финансови услуги: Bloomberg TV, Investor Finance Forum 2025, ЕЦИХ Тракия, Европейски блокчейн сендбокс, Европейски форум на иновативните фасилитатори и Министерството на електронното управление.

За насърчаване на проактивен подход към финансовите технологии в рамките на небанковия финансов сектор за поддържане на конкурентоспособност, Комисията проведе срещи със заявители в рамките на иновационния център като предостави насоки и правни становища по презентираните иновативни бизнес модели, с водеща цел намаляване разходите за потребителите и повишаване качеството на предоставяната услуга в небанковия сектор. Изготвената през 2025 г. нова визия и нова платформа за комуникация с финтех сектора, през интернет страницата на Комисията, стимулира бизнеса за включване в диалог с регулатора чрез създаване на подходяща, адаптивна и адекватна до „културата на иновации“ възможност за провеждане на разговор.

За приобщаване на активното население към финансовите иновации, Комисията стартира обучения, включващи модули, насочени към младите потребители, които ги запознават със спецификите при търговия с криптоактиви, използването на роботизирани съветници или изкуствен интелект в процеса на взимане на инвестиционно решение, мястото на финфлуенсърите и рисковете, произтичащи от техните препоръки. Проведените семинари през 2025 г. достигнаха над 600 ученика и преподаватели от цялата страна. В информационните материали, които Комисията разработи и публикува през 2025 г. на интернет страница си в

секция „За потребителите“, са поместени предупреждения и акценти, които повишават финансовата грамотност на потребителите по теми, свързани с инвестирането в криптоактиви и използването на иновативни финансови технологии.

За осигуряване интегритет на пазара, финансова стабилност и защита на потребителите, през 2025 г. Комисията проведе регулярно проучване сред дружества от инвестиционния, застрахователния и осигурителен сектор с фокус използвани системи за изкуствен интелект и плановете за тяхното внедряване. Резултатите от него са използвани за установяване въздействието на иновациите в небанковия финансов сектор и предприемане на необходимите последващи стъпки за въвеждане на съответните изисквания, произтичащи от имплементирането на европейските финтех регулации.

Създаването на база данни на финтех рисковете през 2025 г. постави началото на един процес за установяване и документиране на ранно идентифицирани рискове във финтех сектора - тяхното потенциално въздействие и стратегии за тяхното смекчаване.

За повишаване на административния капацитет в разбиране на технологията и награждане уменията и знанията, свързани с работата на финансово иновативните бизнес модели, през 2025 г. над 20 експерта на Комисията преминаха обучения на Европейската дигитална финансова академия, Института за публична администрация и Международния банков институт. Участията на експерти в семинари и в регулярни работни срещи за дигитални финанси и защита на потребителите, провеждани в рамките на комитети на ESMA и EIOPA, осигуриха възможността за колаборация, споделяне на добри практики и подобряване междуинституционалното сътрудничество и уеднаквяване на регулаторните практики в областта на финансовите иновации.

7. Международна дейност и сътрудничество

Международната дейност на Комисията през 2025 г. е насочена към разширяване на аналитичния капацитет, усъвършенстване на надзорните подходи и засилване на обмена на данни и експертиза. Участието в сравнителни анализи, събирането на секторни данни и обменът на информация с международни партньори подпомогна идентифицирането на ключови рискове, проследяването на пазарните тенденции и прилагането на добри надзорни практики в небанковия финансов сектор. Реализираните инициативи създадоха предпоставки за позициониране на Комисията като доверен партньор на международната сцена, усъвършенстване на надзорните методологии и допринесоха за по-структуриран подход при оценката на риска, което допринася за по-голяма прозрачност, устойчивост и стабилност на пазара.

7.1. Европейско измерение

Комисията за финансов надзор, в качеството ѝ на участник в ESFS, е активно ангажирана в дейностите на ЕНО с цел интегрирането на българския небанков сектор към единния европейски финансов пазар и постигане на високо ниво на уеднаквяване на надзорните практики. Комисията е пълноправен член и участва в заседанията на съветите на ESMA и EIOPA, като подпомага дейностите им чрез участието на експертно ниво в постоянните комитети и групи, създадени към тях. Освен това Комисията участва, като член без право на глас, в заседания на ESRB и си сътрудничи с EBA и AMLA. Това участие дава възможност на Комисията да съпоставя националната надзорна практика с европейските стандарти, да обменя експертиза и да следи своевременно ключовите регулаторни и надзорни тенденции.

През 2025 г. европейското измерение на дейността на Комисията беше насочено към активно участие в работата на ЕНО, проследяване на ключовите регулаторни и надзорни развития и прилагане на общите надзорни стандарти в небанковия финансов сектор. Участието на Комисията в дейността на ESMA, EIOPA и съвместните формати на европейско равнище приоритизира

надзорната конвергенция, обмена на експертиза и по-нататъшното сближаване на националната практика с европейската рамка.

Основни акценти в работата на ESMA

Съгласно Стратегията на ESMA за периода 2023-2028 г.⁸ органът изпълнява своята мисия, като се фокусира върху трите си стратегически приоритета и се ръководи от двата определени тематични двигателя, посочени по-долу, като същевременно взема предвид развитието на пазара и възникващите рискове, както и новите правомощия и наличните ресурси както в ESMA, така и в НКО:

Стратегически приоритети:

- а) насърчаване на ефективни пазари и финансова стабилност;
- б) засилване на надзора върху финансовите пазари на ЕС;
- в) подобряване на защитата на инвеститорите на гребно.

Тематични двигатели:

- а) устойчиви финанси;
- б) улесняване на технологичните иновации и ефективно използване на данни.

В изпълнение на стратегията си през 2025 г., ESMA, в партньорство с НКО в областта на инвестиционната дейност, сред които и Комисията за финансов надзор, организира изготвянето на няколко информационни документа. Тези документи произтичат от проучване, изготвено през отминалата година, събрало информация за опита на потребителите със социалните мрежи. Един от тези информационни документи предоставя разяснения относно криптоактивите с оглед влизането в сила и прилагането на новото европейско законодателство в тази област – Регламент (ЕС) 2023/1114⁹. Друг информационен документ предупреждава инвеститорите за рискове, произтичащи от инвестиции в токени, с оглед на факта, че същите са волатилни и нестабилни, а някои от тях остават извън европейската

⁸ Целият текст е достъпен на адрес:

https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma_strategy_2023-2028.pdf

⁹Целият текст на Разяснения относно криптоактивите: https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2025/10/updated-joint-esas-factsheet-on-crypto-assets_bg-1.pdf

[https://www.fsc.bg/wp-](https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2025/10/updated-joint-esas-factsheet-on-crypto-assets_bg-1.pdf)

регулация, когато се предлагат от дружества извън ЕС¹⁰. Трети документ е насочен към финфлуенсърите, като се фокусира върху отговорното популяризиране на финансови продукти и услуги в социалните мрежи¹¹. Тези инициативи са показателни за засиленото внимание на ESMA към поведението на инвеститорите на дребно, новите канали за влияние и рисковете, произтичащи от дигиталната среда.

Отново в сферата на защитата на непрофесионалните инвеститори, ESMA извърши проучване сред 28 НКО (включително и Комисията) относно таксите и разходите на фондовете (колективни инвестиционни схеми ПКИПЦК и АИФ), които се начисляват в техните продукти и се поемат пряко или непряко от инвеститорите, като се проследява и обосноваването на техния размер. Работата по темата показва траен надзорен интерес към съотношението между цена и стойност за инвеститорите на дребно. На базата на резултатите от проучването ESMA изготви доклад, в който се прави подробен обзор на събраните данни, относно размера на разходите, начислявани на непрофесионалните инвеститори, причините за тези разходи и разликите в тях, включително тези, произтичащи от естеството на съответните АИФ и ПКИПЦК, както и преглед на упражнения и проучвания, извършени в същата област в миналото.

Влизането в сила на Регламент (ЕС) 2023/2845 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 909/2014 по отношение на дисциплината при сетълмента, трансграничното предоставяне на услуги, сътрудничеството между надзорните органи, предоставянето на спомагателни услуги от банков тип и изискванията към централните депозитари на ценни книжа от трети държави и за изменение на Регламент (ЕС) № 236/2012, известен като CSDR Refit, доведе до необходимостта от провеждане на поредица от действия от страна на ESMA. След като ESMA достигна до извода, че е налице необходимост от предприемането на навременни действия по преминаването към цикъл на

¹⁰Целият текст на Предупреждение относно криптоактивите: <https://www.fsc.bg/aktualizirano-preduprezhdenie-na-eoczkr-otnosno-kriptoaktivi/>

¹¹Текстът на целия информационен документ на български е достъпен тук: <https://www.fsc.bg/esma-i-kfn-s-nasoki-za-otgovorni-finansovi-influensari/>

сетълмент T+1, за да се избегне продължително несъответствие със стандартите, установени в повечето развити юрисдикции по света, темата T+1 придобива стратегическо измерение. Благодарение на създадените механизми за взаимодействие между ESMA, ЕК и участниците на европейските капиталови пазари, преходът към T+1 е структуриран и плавен, като се фокусира пазарната инфраструктура, управлението на риска и международната конкурентоспособност на Съюза в неговата цялост.

Едно от ключовите политически, надзорни и оперативни постижения на ESMA през 2025 г. е стартирането на инициативата за опростяване и намаляване на административната тежест (SBR). ESMA постави приоритет върху SBR, с цел осигуряване на ефективност в политиките, надзора и данните, така че да се постигне опростяване на регулаторната рамка и намаляване на ненужната административна тежест, където е възможно, чрез избягване на дублирането и рационализиране на изискванията. Една от инициативите за SBR е т.нар. „Път на инвеститора“, която стартира през май 2025 г. с отправянето на покана за представяне на доказателства към всички заинтересовани лица с цел събиране на информация относно ключови аспекти от пътя на инвеститорите, по-специално регулаторните изисквания на MiFID II, които засягат непрофесионалните инвеститори при взаимодействие с капиталовите пазари. Стремешът на ESMA е да се оцени дали тези изисквания ефективно подкрепят защитата на инвеститорите, като същевременно гарантират достъпност и лекота на взаимодействие. Поканата включва и въпроси за нерегулаторните бариери пред участието на непрофесионалните инвеститори на капиталовите пазари. Очаква се през 2026 г. ESMA да публикува доклад, в който да се представи анализ на получените данни, както и да се представят конкретни бъдещи мерки и предложения за опростяване на относимото законодателство. Тази инициатива е показателна за тенденцията към регулация, която не само защитава инвеститорите, но и създава предпоставки за по-голяма достъпност и практическа ефективност.

Стратегически надзорни приоритети на ЕС, зададени от ESMA:

Съгласно чл. 29а от Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията органът е длъжен да изготви до 2 значими за целия ЕС приоритета в рамките на 3 години, които да ръководят и координират действията на НКО. Приоритетите са избрани чрез базирания на риска подход на ESMA за надзорна конвергенция, която има за цел да насърчи общото разбиране между ESMA и НКО на най-критичните надзорни рискове и проблеми, които заслужават да бъдат приоритизирани чрез дейности за сближаване на надзора. НКО са задължени да вземат предвид тези приоритети, когато съставят работните си програми и да уведомят за това ESMA. ESMA обсъжда съответните дейности на компетентните органи през следващата година и изготвя заключения относно изпълнението на тези приоритети и възможните последващи действия, които могат да включват насоки, препоръки към компетентните органи и партньорски проверки в съответната област.

С оглед на новата си стратегия за периода 2023-2028 г. от 2023 г. насам оповестяването на ESG факторите е един от стратегическите надзорни приоритети на ЕС (USSP). Оповестяването на ESG факторите замени приоритета по отношение на разходите и резултатите на инвестиционните продукти на гребно. Целта е да се насърчи прозрачността и разбираемостта на оповестяванията на ESG факторите в ключови сегменти от веригата на стойността на устойчивото финансиране, като емитенти, инвестиционни мениджъри или инвестиционни посредници, и по този начин ESMA и НКО, да се справят с риска от заблуждаващи твърдения за екологосъобразност (greenwashing).

Кибер риск и цифрова устойчивост е вторият приоритет за европейските пазари, който замени качеството на пазарните данни от предходната година. С този нов приоритет се постави фокус върху укрепването на управлението на риска в информационните и

комуникационните технологии на дружествата чрез внимателно наблюдение и предприемане на необходимите надзорни действия, както и на изграждане на нов надзорен капацитет и събиране на опит. Целта е да се върви в крак с пазарното и технологичното развитие и да се следят отблизо потенциалните ефекти на заразяване от атаки и прекъсвания на дейността на пазари и дружества. Новият приоритет влезе в сила през 2025 г., в синхрон с влизането в сила на Регламент (ЕС) № 2022/2554. Двата приоритета очертават ясно изместване на надзорния фокус към устойчивостта на информацията, данните и цифровата среда.

Общи надзорни действия

В рамките на годината се извършиха дейности по 2 общи надзорни действия на ESMA, в които се включи Комисията за финансов надзор. Действията са пряко насочени към надзорната конвергенция и към уеднаквяване на практиките в области с повишена значимост за управлението на риска и защитата на инвеститорите:

- общо надзорно действие относно функциите по осигуряване на съответствие и вътрешен одит на управляващите дружества и лицензираните лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, и
- общо надзорно действие относно интегрирането на устойчивостта в оценката на пригодността на инвестиционните посредници.

Насоки на ESMA

Подробна информация за насоките на ЕНО и статуса на тяхното спазване, може да бъде намерена в публичния регистър на интернет страницата на Комисията за финансов надзор: <https://www.fsc.bg/normativna-uredba/registar-na-nasokite-i-preporakite-na-evropeyskite-nadzorni-organi/>.

През отчетната година ESMA остава активно ангажирана по отношение на задължението за изготвяне на насоки, като целта е те да подобрят защитата на инвеститорите в ЕС. Насоките горазвиждат основни норми от законодателството на ЕС, за да се хармонизира прилагането му във всички държави членки.

През изминалата 2025 г. Комисията за финансов надзор прие решения за спазване/ намерение за спазване на 9 издадени самостоятелно от ESMA насоки, както следва:

Насоки относно условията и критериите за определяне на криптоактивите като финансови инструменти (ESMA75453128700-1323)

Адресати на насоките са следните групи лица:

- а) компетентните органи;
- б) участниците на финансовите пазари, включително издателите, предлагателите и доставчиците на услуги за криптоактиви съгласно чл. 3, параграф 1, т. 10, 13 и 15 от Регламент (ЕС) 2023/1114;
- в) инвеститорите;
- г) всички лица, участващи в дейности, свързани с криптоактиви.

Целта на насоките е да се конкретизират условията и критериите за определяне на естеството на даден криптоактив, съответно доколко същият следва да се разглежда като финансов инструмент и следователно да се гарантира общо, уеднаквено и последователно прилагане на разпоредбите в чл. 2, параграф 4, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2023/1114.

Насоки относно надзорните практики на компетентните органи за предотвратяване и разкриване на пазарни злоупотреби съгласно Регламента относно пазарите на криптоактиви (Регламент относно ПКА) (ESMA75453128700-1039)

Адресати на насоките са:

- органите, определени от всяка държава членка в съответствие с чл. 93 относно предлагателите, лицата, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, и токени за електронни пари, издателите на токени обезпечени с активи или доставчиците на услуги с криптоактиви;
- органите, определени от всяка държава членка за прилагането на Директива 2009/110/ЕО относно издателите на токени за електронни пари.

Предмет на насоките са надзорните практики, прилагани от компетентните органи в процеса на предотвратяване, ограничаване и разкриване на търговия с вътрешна информация, незаконното разкриване на

такава и манипулирането на пазара, а тяхната цел е да установят последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики за компетентните органи, респективно еднаквото и последователно прилагане на дял VI от Регламент (ЕС) 2023/1114, уреждащ предотвратяването и забраната на пазарни злоупотреби с криптоактиви.

Насоки за възлагане на дейности на външни доставчици на компютърни услуги „В облак“ (ESMA65-294529287-4737)

Адресати на насоките са следните групи лица:

а) НКО;

б) депозитарите на АИФ, посочени в чл. 21, параграф 3, буква „в“ и в чл. 21, параграф 3, ал. 3 от Директива 2011/61/ЕС, когато не са финансови субекти, спрямо които се прилага Регламент (ЕС) 2022/2554;

в) депозитарите на ПКИПЦК, посочени в чл. 23, параграф 2, буква „в“ от Директива № 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), когато не са финансови субекти, спрямо които се прилага Регламент (ЕС) 2022/2554.

Предмет на насоките са редът и способите за сключване на споразумения за възлагане на услуги в облак на външни изпълнители, а тяхната цел е установяването на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Европейската система за финансов надзор и гарантирането на общо, уеднаквено и последователно прилагане на изискванията, установени спрямо техните адресатите в случаите, в които дейностите на доставчик на услуги в облак (CSP) се възлагат за извършване от посредници (депозитари на АИФ и ПКИПЦК).

Насоки относно прилагане на стандартите за информация на устойчивостта (ESMA32-992851010-1815)

Адресати на насоките са НКО, осъществяващи надзор върху информацията за устойчивостта съгласно Директивата за прозрачността, емитентите, съгласно определението на чл. 2, параграф 1, буква „г“ от Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември

2004 г. относно хармонизиране на изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, с изключение на физически лица, както и емитентите от трети държави, прилагащи европейските стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ЕСОУ) или позоваващи се на изисквания за отчитане в тази връзка, обявени за еквивалентни на ЕСОУ.

Предметът и целта на насоките е свързан с прилагането на стандартите при предоставяне на информация относно устойчивостта, съгласно чл. 24, параграф 4 от директивата, които са гаранция, че посочената информация, предоставяна от емитенти, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар отговаря на изискванията, установени в директивата, както и установяването на последователни, ефикасни и ефективни надзорни рамки за прилагането на тези правила.

Насоки относно ситуацията, в които се счита, че дружество от трета държава предлага своите услуги на клиенти, които са установени или пребивават на територията на Съюза, и практиките в областта на надзора за откриване и предотвратяване на заобикаляне на освобождаването във връзка с проявен интерес съгласно Регламента относно пазарите на криптоактиви (Регламент относно ПКА) (ESMA35-1872330276-2030)

Агресати на насоките са:

а) компетентните органи съгласно определението на чл. 3, параграф 1, т. 35 от Регламент (ЕС) 2023/1114, а именно органите, определени от всяка държава членка в съответствие с чл. 93 от Регламент (ЕС) 2023/1114 във връзка с предложителите, лицата, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, и токени за електронни пари, издателите на токени, обезпечени с активи, издателите на токени за електронни пари и доставчиците на услуги за криптоактиви;

б) дружествата от трети държави съгласно раздел 5 от насоките.

Целта на насоките е да се установят последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Европейската система за финансов надзор (ЕСФН) и да се осигури общо, единно и последователно прилагане на разпоредбите на чл. 61, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2023/1114. В частност прилагането им следва да насърчи сближаването между тълкувателните практики и надзорните подходи на отделните НКО спрямо ситуации, при които се приема, че дружество от трета държава предлага своите услуги на клиенти, установени или пребиваващи на територията на ЕС.

Насоки относно определени аспекти на изискванията за пригодност и формата на периодичния отчет за дейностите по управление на портфейл съгласно Регламента относно пазарите на криптоактиви (Регламент относно ПКА) (ESMA35-1872330276-2031)

Адресати на насоките са НКО и доставчиците на услуги за криптоактиви, посочени в чл. 3, параграф 1, т. 15 от Регламент (ЕС) 2023/1114, когато предоставят, според случая, съвети относно криптоактивите или управление на портфейл от криптоактиви.

Целта на насоките е установяването на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на ЕСФН и осигуряването на общо, еднакво и последователно прилагане на разпоредбите в чл. 81, параграфи 1, 7, 8, 10, 11, 12 и 14 от регламента, както и сближаване на практиките по прилагане на изискванията, на които следва да съответства формата на периодичния отчет, подлежащ на предоставяне от доставчиците на услуги за криптоактиви, извършващи и услуги по управление на портфейл от криптоактиви, както и на надзорните подходи към тях.

Насоки относно процедурите и политиките, включително правата на клиентите, в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви съгласно Регламента за пазарите на криптоактиви във връзка със защитата на инвеститорите (ESMA35-1872330276-2032)

Адресати на насоките са НКО и доставчиците на услуги за криптоактиви, които предоставят услуги за прехвърляне на криптоактиви от името на клиенти по смисъла на чл. 3, параграф 1, т. 26 от Регламент (ЕС) 2023/1114.

Предмет на насоките са изискванията, установени в чл. 82 от Регламент (ЕС) 2023/1114, във връзка с процедурата по предоставяне на услуги за прехвърляне на криптоактиви от името на клиенти, а тяхна основна цел е установяването на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на ЕСФН и осигуряването на общо, единно и последователно прилагане на изискванията на чл. 82 от Регламент (ЕС) 2023/1114. Наред с нея, с издаването на насоките се цели внасянето на допълнителна яснота по отношение на изискванията към доставчиците на услуги за криптоактиви, предоставящи услуги за прехвърляне на криптоактиви от името на клиенти, особено що се отнася до процедурите и политиките, включително правата на клиентите, в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви. Чрез спазването на насоките се цели и повишаване на степента на защитата на инвеститорите.

Насоки относно определянето на стандартите на Съюза за поддържането на системи и протоколи за сигурен достъп за предложители и лица, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, и от токени за електронни пари (ESMA75-223375936-6132)

Адресати на насоките са следните групи лица:

а) НКО;

б) предложителите, съгласно определението на чл. 3, параграф 1, т. 13 от Регламент (ЕС) 2023/1114, а именно - издателят или физически и юридически лица или други правни образувания, които публично предлагат криптоактиви от името или за сметка на издателя;

в) лицата, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, или от токени за електронни пари.

Основната цел на насоките е да се определят подходящите стандарти на ЕС за предложителите и лицата, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, или от токени за електронни пари, по отношение на поддържането на системи и протоколи за сигурен достъп, включително политики и процедури, съгласно чл. 14, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2023/1114. Наред с нея, с прилагането на насоките

се цели постигането на по-голямо сближаване в тълкуването и прилагането на разпоредбите на Регламента относно ПКА, приложими спрямо посочените лица.

Насоки относно сценариите за стрес тестовете съгласно Регламента за ФПП (ESMA50-43599798-12301)

Адресати на насоките са НКО, фондовете на паричния пазар и управителите на фондове на паричния пазар, както са определени в Регламент (ЕС) 2017/1131 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно фондовете на паричния пазар.

Целта на насоките е да се гарантира общо, уеднаквено и последователно прилагане на разпоредбите в чл. 28 от Регламент (ЕС) 2017/1131. За определянето и прилагането на общи референтни параметри за сценариите, използвани при стрес тестовете, насоките отразяват развитието, действителното положение и последните тенденции на пазара. В тази връзка разглежданата трета актуализация на насоките отново касае раздел 5. “Калибриране”, в който са представени различни сценарии за стрес тестовете на ФПП и общи референтни параметри.

Насоки на ЕБА

През 2025 г. в Комисията за финансов надзор са разгледани общо 2 броя насоки на ЕБА, в резултат на което Комисията декларира спазването им, както следва:

Насоки относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище (EBA/GL/2024/14)

Адресати на насоките са:

а) компетентните органи, както са определени в законодателните актове, посочени в чл. 4, параграф 2, подточка „i“ от Регламент (ЕС) № 1093/2010;

б) компетентните органи, както са определени в чл. 4, т. 2, подточка „vi“ от Регламент (ЕС) № 1093/2010, във връзка с Директива (ЕС) 2015/2366¹² и Директива 2009/110/ЕО¹³;

в) финансовите институции, които подлежат на регулиране и надзор съгласно Директива 2013/36/ЕС¹⁴, Директива (ЕС) 2015/2366 и Директива 2009/110/ЕО.

Предметът на насоките са вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, които финансовите институции, подлежащи на регулиране и надзор съгласно Директива 2013/36/ЕС, Директива (ЕС) 2015/2366 и Директива 2009/110/ЕО следва да въведат в съответствие с чл. 74, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС, чл. 11, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/2366 и чл. 3, параграф 1 от Директива 2009/110/ЕО.

Целта на насоките е създаването на достатъчни гаранции за ефективното прилагане на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище.

Насоки относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113 (EBA/GL/2024/15)

Адресати на насоките са:

а) компетентните органи, отговарящи за надзора върху доставчиците на платежни услуги (ДПУ) и доставчиците на услуги за криптоактиви (ДУК), във връзка със спазването на техните задължения съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113;

¹² Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО;

¹³ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО;

¹⁴ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на Директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО.

б) финансовите институции съгласно определението в чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, които са ДПУ съгласно определението в чл. 3, т. 5 от Регламент (ЕС) 2023/1113, и доставчиците на услуги за криптоактиви съгласно определението в чл. 3, т. 15 от Регламент (ЕС) 2023/1113.

Предмет на насоките са вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, които ДПУ и ДУК е необходимо да въведат в своята практика с цел да се гарантира ефективното прилагане на ограничителните мерки на равнището на ЕС и на национално равнище при извършването на преводи на средства и прехвърляния на криптоактиви съгласно определението на Регламент (ЕС) 2023/1113.

Съвместни насоки на ЕНО

През изминалата 2025 г. Комисията за финансов надзор прие решения за спазване на следните съвместни насоки на надзорните органи:

Насоки за образците относно разясненията и становищата и стандартизирания тест за криптоактиви съгласно член 97, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/1114 (JC 2024 28)

Адресати на насоките са следните групи лица:

а) НКО, съгласно определението на чл. 3, параграф 1, т. 35, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2023/1114;

б) предложителите;

в) лицата, кандидатстващи за допускане до търговия, или операторите на платформи за търговия с криптоактиви, различни от токен, обезпечен с активи (ТОА) или токен за електронни пари (ТЕП), които са задължени да уведомят компетентния орган за бялата книга за криптоактива, както и да дадат обяснение защо криптоактивът не следва да се счита за изключен от обхвата на посочения регламент, нито да бъде класифициран като ТОА или ТЕП съгласно чл. 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/1114;

г) кредитни институции, които възнамеряват да предлагат публично или да кандидатстват за допускане до търговия на ТОА, от които се изисква да предоставят на компетентния орган правно становище относно

квалифицирането на криптоактива съгласно чл. 17, параграф 1, буква „б“, подточка „ii“ от Регламент (ЕС) 2023/1114;

г) юридически лица или други предприятия, които не са кредитни институции, но възнамеряват да предлагат публично или да кандидатстват за допускане до търговия на ТОВА, от които се изисква да предоставят на компетентния орган правно становище относно квалификацията на криптоактива съгласно чл. 18, параграф 2, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2023/1114;

е) лица, които възнамеряват да извършват или извършват услуги за криптоактиви, когато преценяват дали дейностите в рамките на тяхната съществуваща или очаквана компетентност включват криптоактив в обхвата на този регламент.

Предмет на насоките са съдържанието, формата на обяснението и правното становище, посочени съответно в чл. 8, параграф 4 и чл. 17, параграф 1, буква „б“, подточка „ii“ и чл. 18, параграф 2, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2023/1114, както и общият подход за регулаторната класификация на криптоактивите съгласно същия регламент.

Съвместни насоки относно системата, установена от европейските надзорни органи за обмен на информация, имаща отношение към оценката от компетентните органи на надеждността и пригодността на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата, заемащи ключови позиции във финансовите институции и участниците на финансовите пазари (JC/GL 2024 88)

Адресати на насоките са компетентните органи, които следва да ги спазват чрез включването им в надзорните си практики или в регулаторната си рамка по целесъобразност (напр. чрез изменение на тяхната правна рамка или надзорните процеси).

Целта на насоките е да се установят последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на ЕСФН и да се гарантира общото, еднакво и последователно прилагане на правото на ЕС по отношение на използването на създадената от ЕНО система за обмен от компетентните органи на информация, свързана с оценката на надеждността и пригодността

на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата, заемащи ключови позиции във финансовите институции и участниците на финансовите пазари.

Насоки относно надзорното сътрудничество между европейските надзорни органи и компетентните органи (JC/GL/2024/36)

Адресати на насоките са ЕНО и националните компетентни органи.

Предмет на насоките са взаимоотношенията, свързани със сътрудничеството между ЕНО и Комисията във връзка с прилагането на глава V, раздел II (чл. 31 – 44) от Регламент (ЕС) № 2022/2554.

Целта на насоките е да се създадат гаранции, че ЕНО и Комисията за финансов надзор ще разполагат с възможността да извършват преглед на областите, в които е необходимо да си сътрудничат и/или да обменят информация в съответствие с чл. 32, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 2022/2554, да се създаде координиран и съгласуван подход между ЕНО и Комисията при обмяна на информация и сътрудничеството между тях в хода на осъществяваните надзорни дейности, за да се избегне дублирането на функции, както и да се възприеме общ способ за прилагане на процедурните правила и сроковете за осъществяване на сътрудничество и обмен на информация, както и определянето на общи средства за същите.

Съвместни насоки относно оценката на агрегираните годишни разходи и загуби, причинени от съществени инциденти с ИКТ, съгласно Регламент (ЕС) 2022/2554 (JC 2024 34)

Адресати на насоките са както компетентните органи, определени в чл. 46 от Регламент (ЕС) 2022/2554, така и финансовите институции, както са определени в чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1094/2010 и чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Целта на насоките е да изпълнят мандата, предоставен на ЕНО съгласно чл. 11, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2022/2554, за разработване на общи насоки за оценката на агрегираните годишни разходи и загуби от съществени инциденти с ИКТ, посочени в чл. 11, параграф 10 от същия регламент. В

насоките се определя и общ образец за представяне на агрегираните годишни разходи и загуби.

Съвместните насоки относно оценката на пригодността на членовете на управителния орган и акционерите, преки или непреки, с квалифицирано дялово участие в издатели на ТОА и на ДУК (EBA/GL/2024/09; ESMA75-453128700-10)

Агресати на насоките са НКО, определени от всяка държава членка, издателите и кандидати-издателите на токени, обезпечени с активи, ДУК, получили лиценз за предоставяне на услуги за криптоактиви, както и ДУК, които са подали заявление за издаване на лиценз.

Предмет на съвместните насоки е въвеждането на критерии за оценяване на пригодността на членовете на управителния орган на издателите на ТОА и на ДУК, съгласно чл. 21, параграф 3 и чл. 63, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2023/1114.

Процедура по актуализиране на формуляри на Комисията за спазване на насоки

През 2025 г. Комисията предприе действия по осигуряване на пълното спазване на насоки, по отношение на които е декларирала намерение за спазване, поради необходимостта от предприемане на допълнителни мерки. В резултат на това Комисията актуализира следните формуляри за насоки на ESMA, като декларира пълно спазване на:

1. Насоките относно ситуациите, в които се счита, че дружество от трета държава предлага своите услуги на клиенти, които са установени или пребивават на територията на Съюза, и практиките в областта на надзора за откриване и предотвратяване на заобикаляне на освобождаването във връзка с проявен интерес съгласно Регламента относно пазарите на криптоактиви (Регламент относно ПКА - ESMA35-1872330276-2030);

2. Насоките относно процедурите и политиките, включително правата на клиентите в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви съгласно Регламента за пазарите на криптоактиви (Регламента относно ПКА) във връзка със защитата на инвеститорите

(ESMA35-1872330276-2032) – на основание обнародван ЗПКА в „Държавен вестник“, бр. 54 от 2025 г.;

3. Насоките относно определянето на стандартите на Съюза за поддържането на системи и протоколи за сигурен достъп за предложители и лица, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, и от токени за електронни пари (ESMA75-223375936-6132) – на основание обнародван ЗПКА;

4. Насоките относно определени аспекти на изискванията за пригодност и формата на периодичния отчет за дейностите по управление на портфейл съгласно Регламента относно пазарите на криптоактиви (Регламент относно ПКА) (ESMA35-1872330276-2031) – на основание обнародван ЗПКА;

5. Насоките относно изискванията за информация във връзка с преводите на средства и прехвърлянията на определени криптоактиви съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113 (Насоки относно правилата за пътуване) (EBA/GL/2024/11) – на основание обнародван ЗПКА.

Партньорски проверки

Съгласно чл. 30 от Регламента за ESMA, периодично се организират и провеждат партньорски проверки на някои или на всички дейности на националните компетентни органи, с цел повишаване на последователността в резултатите от надзора.

През 2024 г. ESMA определи работния план за партньорски проверки за периода 2024-2025 г. В допълнение към партньорските проверки, които ESMA идентифицира в своя двугодишен работен план, и в случай на спешност или непредвидени събития, когато партньорската проверка би се счела за подходящ инструмент, ESMA може да вземе решение за провеждане и на бърза партньорска проверка (fast-track peer review) като гъвкава алтернатива на стандартните партньорски проверки. Планът за партньорските проверки е

част от работната програма на ESMA за 2024 г.¹⁵, както и от приетата многогодишна стратегия за периода 2023 – 2028 г.¹⁶

Докладите от партньорските проверки могат да бъдат намерени на интернет страницата на ESMA.¹⁷

През 2025 г. ESMA проведе следните партньорски проверки:

Партньорска проверка за имплементирането на изискванията за опростеност, прозрачност и стандартизация на секюритизацията

Съветът на надзорниците на ESMA реши през 2023 г. да проведе партньорска проверка за надзора на НКО относно изискванията за опростеност, стандартизация и прозрачност (ОПС) на секюритизацията. Партньорската проверка е иницирана с решение на ESMA, но същевременно е в изпълнение на изискване, заложено в самия Регламент за секюритизацията (Регламент (ЕС) 2017/2402), като е извършена съгласно специално създадена за нея методология.

Проверката се фокусира върху подгрупа от критериите за ОПС, избрани чрез рисково-базиран метод, като е отчетена възможността за сравнимост между секюритизации на обезпечени с активи търговски ценни книжа и секюритизациите на различни от обезпечени с активи търговски ценни книжа, както и потенциалните различия в надзорната дейност, упражнявана от отделните НКО. Стабилната и последователна правна рамка за ОПС на секюритизацията в ЕС допринася за повишаване на доверието на инвеститорите в секюритизационни транзакции и насърчава достъпа за трансгранични инвеститори, което подчертава важността за конвергентен надзорен подход между отделните НКО.

Партньорската проверка обхваща 4 от най-релевантните юрисдикции в ЕС – Германия, Франция, Нидерландия и Португалия. До този момент Комисията за финансов надзор не е издавала лицензи по Регламент (ЕС) 2017/2402 и съответно не е сред избраните за проверка органи. Докладът е наличен на

¹⁵ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2024-10/ESMA22-50751485-1488_Annual_Work_Programme_2025.pdf;

¹⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma_strategy_2023-2028.pdf;

¹⁷ <https://www.esma.europa.eu/publications-and-data/peer-reviews>.

следния адрес: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-03/ESMA42-2004696504-7945_STS_Securitisation_Peer_Review_Report.pdf.

Партньорска проверка за възлагане на дейности на външни подизпълнители и вътрешногруповите правила за управление на централни контрагенти

Съгласно Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (EMIR), ESMA трябва поне веднъж годишно да провежда партньорска проверка с цел анализ на надзорните практики на всички компетентни органи, свързани с регулацията и надзора на централните контрагенти в ЕС. Партньорската проверка оценява цялостното функциониране на колегиите на централните контрагенти и осигурява задълбочен анализ на надзорните практики на НКО на централните контрагенти във връзка със задълженията според EMIR, свързани с възлагане на дейности на външни подизпълнители и вътрешногрупови правила за управление.

Партньорската проверка е обхванала надзорните дейности на всички НКО на лицензирани съгласно EMIR централни контрагенти до 31 декември 2023 г. (периодът на проверката). До този момент Комисията за финансов надзор не е издавала лицензи по приложението на EMIR, поради което не е попаднала в обхвата на тази проверка.

Докладът за проверката е наличен на следния адрес: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-04/ESMA91-1505572268-3891_2024_CCP_Peer_Review_report.pdf.

Ускорена партньорска проверка за лицензиране и надзор на доставчици на услуги за криптоактиви в Република Малта

Съветът на надзорниците на ESMA взе решение през април 2025 г. да проведе партньорска проверка за лицензирането и ранния надзор на доставчици на услуги за криптоактиви от страна на Малтийския орган за финансови услуги. Въпреки че партньорската проверка обхваща 1 НКО, тя цели да насърчи надзорната конвергенция и да подобри надзорните практики във

Всички НКО, във време, в което последователността при лицензирането и определянето на надзорни очаквания от НКО са ключови.

Лицензирането на ДУК е от първостепенно значение за осигуряването на защита на инвеститорите от всички юрисдикции в ЕС, независимо от юрисдикцията на произхода на ДУК, предлагащ услугата. Всички НКО имат роля, която да изпълняват, и могат да се възползват от общите засилени надзорни практики за трансграничната дейност на ДУК.

Партньорската проверка установи, че MFSA има изградено добро ниво на експертиза в сектора, има достатъчни надзорни ресурси за лицензиране и надзор на ДУКА.

Информация за проверката е налична на следния адрес:
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-07/ESMA42-2004696504-8164_Fast-track_peer_review_on_a_CASP_authorisation_and_supervision_in_Malta.pdf.

Партньорска проверка за надзора на депозитарните задължения

Чрез партньорската проверка ESMA цели да насърчи стабилния надзор по отношение на депозитарните задължения, който е от изключителна важност за ефективното имплементиране на изискванията за ПКИПЦК и ЛУАИФ, целящи осигуряването на защита на инвеститорите, добре функциониращ пазар и финансова стабилност. През април 2024 г. ESMA взе решение за провеждането на партньорска проверка за надзора на депозитарните задължения, в съответствие с работната програма на ESMA за 2024 г.

Партньорската проверка се фокусира върху 5 юрисдикции в ЕС, избрани въз основа на размера на пазара за управление на инвестиции и нивото на депозитарна дейност, както и на балансираното географско разпределение. Комисията за финансов надзор не е сред избраните участници в проверката.

Докладът може да бъде открит на следния адрес:
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-11/ESMA42-2004696504-8176_Supervision_of_Depository_Obligations_Peer_Review_Report.pdf.

Основни акценти в работата на EIOPA

Дейностите на EIOPA за 2025 г. са насочени към управление на рисковете в нестабилна макроикономическа среда, като акцент е поставен върху

цифровизацията, изменението на климата и защитата на потребителите. Сред основните документи, определящи нейните усилия, са Единният програмен документ за периода 2025–2027 г. и Стратегическите приоритети в областта на надзора на ниво ЕС за 2025 г., където са очертани следните приоритети:

- пропуски в покритието на рисковете от природни бедствия: извършват се действия по анализ на добри практики, съвместни действия, събиране на данни и др.;
- устойчиво развитие: предприемане на дейности по осигуряването на пълноценно интегриране на рисковете, свързани с климата и околната среда в основната рамка за управление на риска и пруденциалния надзор съгласно „Платежоспособност II“, с цел гарантиране на дългосрочна финансова стабилност и защита на потребителите;
- дигитализация: извършват се действия по въвеждането и правилното прилагане на Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект чрез: издаване на насоки относно изкуствения интелект и подпомагане на националните компетентни органи при осъществяване на надзор върху изкуствения интелект; идентифициране на по-широките последици и рискове/възможности; определяне на най-добрите практики за потребителите;
- дейности по прилагане на Директива (ЕС) 2025/1 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на застрахователни и презастрахователни предприятия (IRRД);
- прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор, като с цел усъвършенстване на възможностите за предотвратяване на кибератаки и инциденти, свързани с информационната сигурност, предстои надзорните дейности в тази област да бъдат приоритет и през 2026 г.

През изминалата година значителна част от работата на EIOPA е насочена към разработването на технически стандарти и насоки, във връзка с прилагането на Директива (ЕС) 2025/2 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за изменение на Директива 2009/138/ЕО по отношение на пропорционалността, качеството на надзора, отчетността, дългосрочните гаранционни мерки, макропруденциалните инструменти, рисковете за устойчивостта и груповия и трансграничния надзор и за изменение на директиви 2002/87/ЕО и 2013/34/ЕС.

В тази връзка и в подкрепа на целта на ЕК за намаляване на административната и регулаторната тежест, през 2025 г. надзорният орган предприе редуциране на повтарящи се насоки и изменения във вече съществуващи, с цел улеснения на работата и на НКО. Посоката на работа е сходна с наблюдаваната при ESMA и показва общоевропейски стремеж към по-пропорционална и по-малко дублираща се надзорна рамка.

През 2025 г. EIOPA съсредоточи усилия и върху интегрирането на ESG рисковете в пруденциалната си рамка и участва заедно с останалите ЕНО в изготвяне на проект на съвместни насоки за стрес-тестове по ESG. В проекта на насоки се определя как компетентните органи за банковия и застрахователния сектор е необходимо да интегрират рисковете, свързани с околната среда, социалната отговорност и корпоративното управление, при извършването на надзорни стрес тестове. Целта на документа е хармонизиране на методологиите и практиките на надзорните органи с цел да гарантират пропорционалност, и да повишат ефективността и ефикасността на стрес-тестовите по ESG. Съвместният комитет на ЕНО приключи работата си по насоките в края на 2025 г., а окончателните насоки предстои да бъдат публикувани в началото на 2026 г.

През септември 2025 г. EIOPA представи и техническия си доклад, поискан от ЕК, чиято цел е подпомагане на развитието на допълнителното пенсионно осигуряване в контекста на стратегията на ЕК за развитие на Съюз на спестяванията и инвестициите. В доклада си EIOPA представя набор от предложения за адаптиране на регулаторните и надзорни рамки на ЕС в областта на допълнителното пенсионно осигуряване – Директива (ЕС)

2016/2341 и Регламент (ЕС) 2019/1238, като подчертава необходимостта от ефективност на разходите, система за автоматично включване и засилен надзор. Предложенията на ЕИОРА отговарят на финансовите нужди на европейските граждани и имат за цел да допринесат за разширяване на пенсионното покритие, намаляване на разходите, изграждане на обществено доверие и осигуряване на строг надзор.

Стратегически надзорни приоритети на Съюза, изградени от ЕИОРА

От 1 януари 2020 г. са въведени специфични изменения в регламентите на ЕНО, като беше утвърдено задължение за ЕИОРА да определя, поне на всеки три години, до два приоритета от значение за целия ЕС, които отразяват бъдещото развитие и тенденции. Националните компетентни органи вземат предвид тези приоритети при изготвянето на работните си програми.

През 2025 г. двата значими за целия ЕС приоритети, определени от ЕИОРА са:

1. Прехвърлянето на риск, включително капацитет и целесъобразност на прехвърлянето. ЕИОРА акцентира върху техниките за намаляване на презастрахователния риск, с цел те да осигуряват действителен трансфер на риска, а не само облекчаване на капиталовите изисквания и издаде указания за НКО относно правилното оценяване и оценката на риска. Ключовите мерки включват по-стриктен контрол върху договорите за презастраховане и клаузите за прекратяването им, както и гарантиране, че ефективността на техниките за прехвърляне на риска са в съответствие с капиталовите изисквания за платежоспособност;

2. Съотношение цена/качество на предлаганите продукти и услуги. ЕИОРА предприе действия за подобряване на съотношението цена - качество на застрахователните инвестиционни продукти, както и спрямо нелоялните ценови практики. Действията ѝ са насочени в насърчаване на националните надзорни практики за мониторинг върху яснотата на характеристиките на предлаганите продукти от поднадзорните им дружества и по-конкретно дали тези дружества разполагат с вътрешни процедури, гарантиращи, че методите им за ценообразуване не оказват неблагоприятно въздействие върху потребителите.

В допълнение на работата върху горепосочените приоритети, през изминалата година ЕИОРА отдели значителен ресурс спрямо оценката на рисковете, свързани с устойчивостта, като се очаква през 2026 г. надзорният фокус да бъде насочен именно върху усъвършенстване на надзорните практики по отношение на изменението на климата и въпросите за устойчивостта.

Насоки на ЕИОРА

Насоки относно употребата на идентификационния код на правния субект (ЕИОРА-BoS-2021/456)

С приемането на измененията и допълненията в КЗ, обнародвани в „Държавен вестник“, бр. 63 от 2025 г., Комисията осигури пълното спазване на изискванията на посочените насоки за:

- застрахователите и презастрахователите;
- крайните предприятия майка по смисъла на чл. 215 от Директива Платежоспособност II и всички предприятия, включени в обхвата на групата;
- застрахователните холдинги със смесена дейност по смисъла на чл. 212, параграф 1, буква „ж“ от Платежоспособност II;
- клонове, установени в ЕИП, на застрахователи или презастрахователи с централно управление в трета държава;
- застрахователни и презастрахователни посредници, включително и посредниците, предлагащи застрахователни продукти като допълнителна дейност, когато осъществяват трансгранична дейност.

Партньорски проверки

Съгласно чл. 30 от Регламента за ЕИОРА органът изготвя гъвкав работен план за партньорските проверки, който отразява приоритетите на ЕИОРА според тяхната дългосрочна работна програма.

През 2025 г. ЕИОРА извърши проследяване на изпълнението на дадени препоръки по няколко партньорски проверки:

Партньорска проверка за възлагане на дейности на външни изпълнители

Съгласно Директива „Платежоспособност II“ предприятията могат да възлагат на външни изпълнители не само оперативни задачи, но и например ключова функция или част от такава функция.

Целта на тази партньорска проверка е да се оцени прилагането на съответните разпоредби, свързани с възлагането на дейности на външни изпълнители, както и да се обмени опит и информация относно надзорната дейност, за да се идентифицират най-добрите практики в ЕС. Партньорската проверка оценява подходите на националните компетентни органи към възлагането и надзора на изнесените функции и дейности.

През юли 2025 г. ЕИОРА чрез писмена процедура одобри финалният доклад за проследяване на партньорската проверка по възлагане дейности на външни изпълнители, като според оценката, препоръките по тази проверка се отчитат като изпълнени от страна на Комисията за финансов надзор.

Партньорска проверка на изискванията за надзор и управление на застрахователни продукти

Изискванията на Директива (ЕС) 2016/97 на Европейския парламент и на Съвета от 20 януари 2016 година относно разпространението на застрахователни продукти по отношение на надзора и управлението на продуктите влязоха в сила на 1 октомври 2018 г., като те имат за цел да гарантират, че интересите на клиентите имат първостепенно значение при проектирането на продукт, през целия жизнен цикъл на продукта, включително по отношение на разпространението му.

Основна задача е свързаните с продукта рискове да бъдат адресирани в достатъчна степен и да бъдат смекчени, като се разработват адекватни процеси за избягване и идентифициране на такива рискове за продуктите. През 2023 г. е публикуван докладът за партньорската проверка, като той може да бъде открит на следния линк: https://www.eiopa.europa.eu/system/files/2023-07/Peer%20Review%20on%20Product%20Oversight%20and%20Governance%20%28P%20OG%29_1.pdf

През 2025 г. ЕИОРА предприе действия по проследяване на изпълнението на дадените препоръки към националните органи. Комисията за финансов надзор продължи дейностите си по предоставяне на ЕИОРА на допълнителна

информация по наблюдението на изпълнението на мерки, свързани с този преглед. Комисията участва активно в диалога с EIOPA, като в края на годината са изпратени подробни отговори на въпросите на EIOPA.

Партньорска проверка по отношение на Решението на EIOPA относно сътрудничеството между застрахователните надзорни органи

Тази партньорска проверка, публикувана през декември 2020 г., доведе до 60 препоръчани действия за 26 НКО в следните области: ефективно прилагане на решението, разрешаване, уведомяване, надзор и съхранение на данни. В допълнение към проследяването на препоръчителните действия към всеки регулатор се разглежда и темата за използваните най-добри практики.

На 19 юни 2024 г. е публикуван доклад за проследяването на изпълнението по тази партньорска проверка:

https://www.eiopa.europa.eu/document/download/fdcf0c3e-290a-4541-b4e3-8031e7c7ac00_en?filename=EIOPA-BoS-24-257%20-%20Follow%20-up%20Report%20on%20EIOPA%27s%20Peer%20Review%20on%20the%20collaboration%20of%20supervisory%20authorities.pdf

През 2025 г. Комисията за финансов надзор изпрати подробни отговори до EIOPA по напредъка в изпълнението на препоръките по партньорската проверка относно сътрудничеството между застрахователните надзорни органи. След анализ и активен диалог, EIOPA потвърди, че всички препоръки към Комисията са изпълнени.

Основни акценти в работата на ESRB

Рисковете за стабилността на финансовата система в ЕС през 2025 г. останаха повишени на фона на нарастващата уязвимост на финансовите пазари. Икономиката на ЕС се сблъска със значителни предизвикателства, обусловени главно от външни фактори. Основните рискове през 2025 г. са напрежението в Близкия изток и продължаващата агресия на Русия срещу Украйна, което доведе до нестабилност на цените на стоките и опасения от инфлация. Тези рискове са смекчени от усилията на ЕС за намаляване на зависимостта на ЕС от руската енергия. Освен това, промени в политиката в САЩ, като например наложените големи тарифи и фискална експанзия, създадоха глобална несигурност, която

допринесе за по-висока нестабилност на пазара и за низходящи корекции на прогнозите за икономическия растеж на ЕС. Същевременно проведените от ESRB през 2025 г. стрес тестове с тежки неблагоприятни сценарии (стрес тест за банковия сектор в ЕС, координиран от ЕБА, и 2 неблагоприятни сценария за стрес тест на ППФ в целия ЕС, координирани от ЕИОРА) потвърдиха, че устойчивостта на финансовата система на ЕС остава силна. Един от приоритетите на ESRB, също, бе да се ускори разработването на системен стрес тест „отгоре надолу“ за цялата финансова система.

Основен акцент в работата на органите и структурите на ESRB през 2025 г. продължи да бъде оценката на рисковете за финансовата стабилност в ЕС, с редовен принос от работата на ЕЦБ за наблюдение и оценка, мнения на членовете (по-специално чрез проучване отдолу нагоре), пазарна информация, таблото за управление на риска на ESRB и оценката на риска и приоритетите на политиката на ESRB.

ESRB разшири рамката си за мониторинг в съответствие с мандата си за наблюдение на системните рискове във финансовия сектор на ЕС. Като част от този мандат, ESRB публикува през 2025 г. доклад, в който се определи всеобхватна рамка за наблюдение на системните ликвидни рискове. Тази нова рамка въведе широк набор от показатели, които обхващат рисковете за ликвидност на финансирането за банки, застрахователи, пенсионни фондове и инвестиционни фондове, както и рисковете за пазарна ликвидност за основните класове активи. ESRB разработи и публикува и своя рамка за мониторинг на пазара на секюритизация в ЕС.

През 2025 г. ESRB публикува Мониторинг на риска от небанково финансово посредничество в ЕС за 2025 г. (NBFI Monitor), като това издание от годишната поредица подчерта ключовите циклични и структурни рискове, свързани с небанковото финансово посредничество. Докладът разглежда и ролята на каптивните финансови институции (т.е. дъщерни дружества на нефинансови компании, предоставящи финансови услуги изключително на компанията майка и нейните филиали) за улесняване на ликвидността и финансирането в рамките на транснационалните корпорации. Докладът изследва тяхната взаимосвързаност с фондовете за дялово участие и недвижими имоти и системните рискове, които това

би могло да породи. Освен това, NBFi Monitor разглежда нарастващото значение на частното финансиране, като небанковото кредитиране все повече допълва традиционното банково финансиране.

ESRB публикува доклад по 3 ключови въпроса за екосистемата на криптоактивите: стабилни криптовалути (stablecoins), инвестиционни продукти за криптоактиви и многофункционални групи. Докладът по-специално акцентира върху рисковете, произтичащи от stablecoins, емитирани съвместно от организации от ЕС и извън ЕС, и призовава за внимателно наблюдение на нарастващите връзки между криптосектора и традиционната финансова система. През годината ESRB издаде също Препоръка относно схеми за стабилни криптовалути с множество издатели с участието на издател от трета държава.

Доклад за изкуствения интелект (AI) и системния риск, който оценява дали характеристиките на изкуствения интелект създават или усилват системни рискове във финансовата система и ако е така, как, също е публикуван от ESRB през годината. За справяне с тези рискове, докладът призовава за обмислен и премерен подход, включително потенциални корекции в пруденциалното регулиране.

ESRB, съвместно с ЕЦБ, работи през 2025 г. по изготвянето на доклад, озаглавен „Рискове за финансовата стабилност от геоикономическата фрагментация“ с техническо приложение, който разглежда как нарастващите геополитически рискове и засилената несигурност могат да повлияят на финансовата стабилност в еврозоната и в целия Европейски съюз. Докладът идентифицира ключовите канали за предаване, чрез които геополитическите сътресения могат да се разпространят към финансовата система. Докладът е публикуван в началото на 2026 г.

ESRB също така подчерта необходимостта от възприемане на системна перспектива, тъй като това е от основно значение за мандата му за макропруденциален надзор върху финансовата система на ЕС. Системният подход става все по-необходим, тъй като взаимозависимостите между банките и небанковите институции размиват границите между различните сектори във финансовата система.

Публикуван е съвместен доклад на ESRB и ЕЦБ, насочен към задълбочаване на познанията относно прилагането на позитивно неутрални подходи за определяне на антицикличния буфер в ЕИП.

7.2. Международно сътрудничество, проекти и инициативи

ФОКУС ТЕМА:

Процесът по присъединяване на Република България към ОИСР

През 2025 г. членството на Република България в ОИСР остана сред водещите приоритети на външната политика на страната, като Комисията за финансов надзор работи активно и осъществява непрекъснат обмен на информация с Министерството на външните работи в качеството му на национален координатор по присъединяването към ОИСР. Активното участие в организацията има съществено практическо значение за ускоряване на вътрешните реформи и укрепване на международния авторитет на страната. Членството осигурява възможности за обмен на добри практики, участие в съвместни инициативи и насърчава интеграцията към общите стандарти и ценности на международната общност. За Комисията този процес има и пряко институционално значение, тъй като подпомага повишаването на надзорния капацитет и сближаването с международно признатите стандарти в небанковия финансов сектор.

Представители на Комисията присъстваха на всички заседания на комитетите и работните групи на организацията с цел подчертаване на ангажираността на страната в процеса по присъединяване. Комисията поддържа непрекъсната комуникация с ОИСР по отношение на прегледите, по които българският надзорен орган е сред компетентните институции. През 2025 г. представители на Комисията активно участваха и във всички заседания на Междуведомствения координационен механизъм към Министерството на външните работи, който проследява напредъка на България в процеса по присъединяване към ОИСР.

През годината Комисията за финансов надзор предприе редица действия по изпълнение на препоръките на ККУ.

В периода 10 – 12 юни 2025 г. в гр. София се проведе втората фактологична мисия на ККУ, която представлява ключов етап от процеса по присъединяване и има за цел да оцени напредъка по изпълнението на препоръките към националните институции. В рамките на мисията се осъществиха срещи с МФ, МИИ, БФБ АД, НККУ и Комисията за финансов надзор.

Като част от мисията на ОИСР, на 11 юни 2025 г. Комисията за финансов надзор организира конференция, посветена на прилагането на Принципите за корпоративно управление на Г-20/ОИСР. Форумът създаде възможност за пряк диалог между представители на ОИСР, българските институции и пазарните участници по ключови въпроси, свързани с корпоративното управление и развитието на капиталовия пазар. В конференцията, заедно с представители на български институции и организации, участие взеха и представители на ОИСР, които представиха оценката си за напредъка на Република България. Г-жа Фиана Журдан, старши анализатор по политики в ОИСР, представи обновените Принципи за корпоративно управление на Г-20/ОИСР, като акцентира върху ролята им за подобряване на достъпа до финансиране, засилване на защитата на инвеститорите и насърчаване на устойчивото развитие на компаниите и икономиките. Г-н Даниел Блум, началник на отдел „Корпоративно управление“ в ОИСР, участва в панелната дискусия „ESG и корпоративно управление: Път към устойчиви инвестиции“, като в изказването си подчерта постигнатия напредък на Република България в подобряването на прозрачността и практиките за корпоративно управление, както и предприетите инициативи за привличане на повече компании към българския капиталов пазар. Той отбеляза и значението на активното участие на институционалните инвеститори в насърчаването на добрите практики и посочи, че Република България се движи в много добра посока в процеса на присъединяване към ОИСР, като същевременно подчерта необходимостта от продължаване на реформите и развитието на пазара.

През септември 2025 г. Комисията, МФ и МИИ изпратиха съвместно писмо до председателя на ККУ, съдържащо информация за напредъка по изпълнението на препоръките, с което се инициира второто изслушване на Република България в този комитет. През септември Комисията финализира българския превод на Принципите за корпоративно управление на Г-20/ОИСР, който беше публикуван на интернет страницата на Комисията и ОИСР, с което българският език се превърна в тринадесетия език, на който са преведени принципите. В резултат на предприетите действия Секретариатът на ОИСР - ККУ изготви доклад с положителна оценка за Република България по отношение на прилагането на Принципите за корпоративно управление. Докладът представлява съществен резултат както за напредъка по

присъединяването, така и за утвърждаването на реформите в сферата на корпоративното управление.

На редовното заседание на Комитета в периода 29 – 31 октомври 2025 г., Република България беше поканена за второ изслушване. Делегацията на Комисията и МФ представи напредъка по изпълнението на препоръките, отправени към двете институции в писмото на председателя на Комитета от 2023 г., след което се проведе сесия с въпроси и отговори.

След изслушването Комисията за финансов надзор е информирана, че Комитетът приема препоръките към Комисията и МФ като напълно изпълнени и изразява положително становище относно присъединяването на Република България към ОИСР. С това Комисията изпълни всички свои ангажменти към Комитетите на ОИСР, в които участва: Комитет за финансови пазари, Комитет по застраховане и частно пенсионно осигуряване и Комитет по корпоративно управление. Постигнатият резултат има висока институционална стойност, тъй като потвърждава способността на Комисията да прилага и отстоява международните стандарти в рамките на надзорната си дейност.

Сътрудничеството на Комисията с международни организации и финансови институции е съществен аспект от дейността на регулатора, който придобива все по-голямо значение в контекста на глобализирани финансови пазари. Комисията членува в трите международни организации, изготвящи стандартите в сектора на ценните книжа, застраховането и пенсионното осигуряване, а именно Международната организация на комисиите по ценни книжа (International Organization of Securities Commissions – IOSCO), Международната асоциация на застрахователните надзорни институции (International Association of Insurance Supervisors – IAIS) и Международната организация на пенсионните надзорни органи (International Organisation of Pension Supervisors – IOPS). Като страна кандидат за член на ОИСР, Комисията участва като наблюдател в комитетите на организацията.

Участие в Комитетите на ОИСР

През годината Комисията продължи да съдейства активно в процеса по подготовка на аналитичните материали на ОИСР, като през 2025 г. Република България за първи път е поканена и се включи в прегледа Corporate Governance

Factbook, като работата по националния принос е финализирана през месец септември. Предоставени са индивидуални резюмета за страната, показващи най-новите постижения по отношение на развитието в небанковия финансов сектор за целите на Corporate Governance Factbook 2025, включително и статистически сравнителни данни. Участието на Република България в този преглед повиши видимостта на националната рамка за корпоративно управление и даде възможност за позициониране на постигнатия напредък в международен сравнителен контекст. Докладът е публикуван 6 октомври 2025 г.:

https://www.oecd.org/en/publications/oecd-corporate-governance-factbook-2025_f4f43735-en.html

Комисията се включи и в партньорска проверка на ОИСП чрез принос към въпросника Peer Review on Corporate Governance of Market Service Providers.

Комитет по застраховане и частно пенсионно осигуряване (КЗЧПО)

През 2025 г. Комисията продължи активното си участие в инициативите на ОИСП, свързани със събирането и анализа на секторна информация. На 25 април 2025 г. Комисията предостави своя принос за инициативата на ОИСП Fast-track Data Collection: Preliminary 2024 Insurance Statistics, както и по годишния въпросник Centralised Reporting based on Solvency II Data to fulfil the “Annual quantitative Questionnaire”. През месец август бяха попълнени и изпратени въпросници на ОИСП, съдържащи количествена и качествена информация за развитието на застрахователния сектор за 2024 г. и първото тримесечие на 2025 г. В допълнение, на 8 декември 2025 г. Комисията предостави официалните си отговори по въпросника: OECD Questionnaire on IFRS 17. Чрез тези действия Комисията допринесе за осигуряването на актуална, съпоставима и надеждна информация за българския застрахователен сектор в рамките на международния анализ на ОИСП.

През 2025 г. КЗЧПО се вля в Комитета по финансови пазари (КФП), където се сформираха четири отделни подгрупи, две от които поеха дейността на КЗЧПО – работна група – формат „Пенсионно осигуряване“ и работна група – формат „Застраховане, в които Комисията се включи активно.

Комитет по финансови пазари (КФП)

През 2025 г. делегати на Комисията взеха участие във всички заседания на Комитета по финансови пазари на ОИСП и неговите подгрупи, включително и „Седмица на финансите пазари“ към ОИСП, проведена в периода 8 – 12 септември 2025 г. в гр. Париж, Франция. Събитието се провежда за първи път, съгласно новата структура на Комитета и неговите подразделения. През септември 2025 г. Комисията за финансов надзор предостави своя принос и по въпросник на ОИСП в сферата на защита на потребителите.

Участие в тематичен преглед на IOSCO

Тематичните прегледи на IOSCO са важен инструмент за установяване на текущи или евентуални бъдещи предизвикателства, свързани с финансовия сектор, при които организацията събира тематична информация от НКО на доброволен принцип, и след изготвен анализ, предлага стъпки или насоки за справяне с установените проблеми. През 2025 г. Комисията се включи в нов тематичен преглед на IOSCO на тема „Преглед на IOSCO за мониторинг на прилагането на стандартите (ISIM) на принципите за прилагане на регулирането на ценните книжа (Принципи 10-12)“. Принципи 10-12 са т.нар. Принципи за правоприлагане в областта на ценните книжа и обхващат правомощията на регулатора по отношение на осъществяването на контролни, надзорни и правоприлагащи дейности, както и гарантиране на надеждното използване на тези правомощия, включително наличието на ефективна програма за съответствие. Участието на Комисията в прегледа има значение за обективната оценка на националната правоприлагаща рамка и за идентифицирането на области за евентуално усъвършенстване. Очаква се докладът за анализа от резултатите на прегледа да бъде публикуван през 2026 г.

Обмен на информация с чуждестранни регулаторни и надзорни органи

През изминалата година Комисията продължи активно да оказва съдействие на искания за информация в рамките на меморандумите за сътрудничество. Удовлетворени са над 50 молби за съдействие, постъпили от чуждестранни надзорни органи, в съответствие с меморандумите за разбирателство на IOSCO, IAIS, ESMA и т.н. От своя страна, Комисията отправи над 30 молби за оказване на съдействие към свои чуждестранни партньори – интензивността на този обмен

потвърждава активната роля на Комисията в международното надзорно сътрудничество.

С влизането в сила на Общия регламент относно защита на данните (GDPR) се въведоха по-строги изисквания при събиране и обработване на лични данни, включително и по отношение предоставянето им на трети държави. С цел осигуряване на продължаването на законосъобразен обмен на информация с трети страни чрез привеждане в съответствие на IOSCO Меморандума с GDPR, е изготвен проект на административна договореност, която бе одобрена, както от Европейския орган за защита на личните данни, така и от Комисията за защита на личните данни. След като през април 2019 г. Комисията за финансов надзор подписа многостранната административна договореност за трансфер на данни на основание чл. 46, ал. 3 от Общия регламент относно защита на данните, а през 2020 г. на своята годишна среща IOSCO избра представител от Комисията за един от шестимата членове на групата за оценка по прилагане на административната договореност с петгодишен мандат, активното участие от българска страна продължи и през 2025 г.

Платформа за обмен на информация

В началото на 2022 г. трите Европейски надзорни органа ESMA, EIOPA и EBA започнаха проект за създаване на система за улеснен обмен на информация относно надеждност и пригодност. За целта беше създадена междусекторна координационна група на ЕНО за разработване на системата за обмен на информация, както и за изготвяне на насоки за използването на системата, като всеки национален орган, включително и Комисията, получи покана за участие в работата.

Системата е разработена в изпълнение на чл. 31а от Регламент (ЕС) № 1093/2010, Регламент (ЕС) № 1094/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010, които възлагат на ЕБА, EIOPA и ESMA мандат за създаване на система за обмен на информация, имаща отношение към оценката на надеждността и пригодността на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата с ключова функция в участниците на финансовите пазари от страна на компетентните органи.

Координационната група на ЕНО има за задача да осъществи внедряването на системата, като следва двуетапен подход: изработване на технологично решение, улесняващо обмена на информация (състоящо се от междусекторна споделена база данни и списък с точки за контакт от компетентните органи) и разработване на насоки и оперативни правила за обмен на информация, свързана с оценката.

Комисията за финансов надзор се възползва от възможността да се включи в работата на координационната група със свой представител, като активно участва в процесите по изготвяне на насоките и оперативните правила, както и в разработване на система за обмен на информация. След като през 2025 г. стартира първият модул, касаещ данните за физически лица, се очаква проектът да бъде финализиран в началото на 2026 г. с пускане в експлоатация на втория модул от разработваната платформа за обмен – тази за юридическите лица. Проектът обединява усилията както на трите ЕНО, така и на всички органи в ЕИО, упражняващи надзор в целия банков и небанков финансов сектор. От страна на Република България участват Комисията и БНБ.

Проекти за техническа подкрепа към Европейската комисия

През 2025 г. продължи изпълнението на проектите, за които Комисията е одобрена като бенефициент по линия на Инструмента за техническа помощ към главна дирекция Реформи на ЕК.

„Рамка за управление на риска в областта на ESG във финансовия сектор“

Проектът е мултинационален и целта му е да подобри капацитета на НКО за наблюдение, смекчаване и справяне с ESG рисковете във финансовия сектор, както и да повиши информираността на потребителите и инвеститорите за въздействието на индивидуалните финансови решения върху устойчивостта.

През 2025 г. проектът е в третата година от изпълнението си, като са завършени следните модули:

- Работен пакет № 2 – Подобряване на достъпа и използването на данни и информация, необходими за ефективен надзор. По този пакет Комисията получи доклади с препоръки и пътна карта с график за подобряване и интегриране на

събирането, обработката и анализа на ESG данни за надзорни цели съответно за капиталовия пазар и за застрахователния сектор; и

- Прототип за засичане на потенциални „greenwashing” практики при инвестиционните фондове и застрахователни продукти, основани на инвестиции. Тестовите на прототипа приключиха успешно и резултатите бяха предоставени на външните изпълнители (ESMA и EIOPA).

В края на 2025 г. започнаха дейностите по работен пакет № 3 – Подобряване на ESG надзорните механизми. Като част от този модул е завършена първата част: предоставяне на диагностични доклади за надзорни практики по отношение на ESG рисковете в областта на капиталовите пазари и застраховането, заедно с пътна карта за изпълнението им. През следващата година предстои завършване на работен пакет № 3 чрез изработване на надзорна методология и поддържащ аналитичен инструмент, който да позволи на Комисията да извършва мониторинг и да обработва съответните отчети и информация за финансови продукти на поднадзорните лица, както и провеждане на обучения на служителите. Проектът е от пряко значение за укрепване на надзорния капацитет на Комисията по отношение на ESG рисковете и за развитие на по-структуриран и основан на данни надзорен подход.

„Европейска надзорна финансова дигитална академия“ (EU-SDFA)

През 2023 г. Комисията е одобрена за първия цикъл на „Европейска надзорна финансова дигитална академия“ , част от Инструмента за техническа подкрепа към DG REFORM на ЕК. Проектът следва академичен цикъл, като всяка година започва през октомври и приключва през пролетта на следващата година. Темите, които са включени в проекта, са свързани с развиващата се дигитализация на финансовия сектор: киберсигурност, SupTech, Big Data, AML, Blockchain, регулаторни и надзорни предизвикателства, свързани с дигиталните финанси, надзорна практика, отворени финанси – бъдещето на финтех, групови задачи, sandbox упражнения, тенденции и приоритети в дигиталните финанси.

През пролетта на 2025 г. приключи успешно първото издание на проекта. Поради високия интерес към него и полезността на обученията, ЕК взе решение да

продължи проекта с второ издание, което стартира през есента на 2025 г. и ще продължи до 2028 г., като Комисията е одобрена за участие и в него.

В новия цикъл на програмата визията и целите на проекта са да продължи да консолидира общността на НКО и европейската култура на надзор, да съгласува по-тясно предлаганите обучения със специфичните предизвикателства пред НКО във връзка с техните надзорни действия, да даде възможност на обучени експерти от националните органи да насърчават още по-силна среда за взаимно обучение и да се съсредоточат върху изграждането на технически умения и включването на други тематични области на надзора, силно свързани с дигитализацията. Списъкът с теми ще се актуализира всяка година, за да отразява променящия се пейзаж в сектора на дигиталните финанси, като продължаващото участие на Комисията в инициативата е приоритет за развитието на експертен капацитет в области с нарастващо значение за небанковия финансов сектор.

„Прототип (Proof-of-Concept) за откриване на потенциални случаи на пазарна злоупотреба с помощта на модели на изкуствен интелект (AI)“

През 2025 г. приключи изпълнението на проекта за разработване на прототип за аналитични модели на AI в средата на ESMA или изпълнителя. AI моделите ще идентифицират модели, показващи възможни случаи на пазарна злоупотреба, с фокус върху 6 конкретни сценария, разделени в 3 категории набори от данни. Наборите от данни обхващат сценарии, свързани с данни за транзакции, данни за поръчки и сценарии, свързани с публични данни. Проектът има потенциал да подпомогне въвеждането на по-модерни аналитични подходи при надзора на капиталовия пазар и при идентифицирането на индикации за пазарни злоупотреби.

7.3. Сътрудничество с институции в страната

Комисията за финансов надзор активно развива и разширява сътрудничеството си с държавни институции, професионални организации на поднадзорните лица и други заинтересовани страни, за да отговори на предстоящите промени в нормативната уредба и на възникващите практически въпроси при тяхното прилагане.

Комисията за финансов надзор поддържа и задълбочава сътрудничеството си с браншовите асоциации - Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници, Българската асоциация на управляващите дружества, Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България, Асоциацията на индустриалния капитал в България, Националната комисия по корпоративно управление, Пан блокчейн асоциацията, Българската финтех асоциация, Българската биткойн асоциация, Института по криптоикономика, блокчейн и иновации към Университета за национално и световно стопанство, Асоциация на българските застрахователи, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, както и с множество държавни органи и институции – Националният статистически институт, Националната агенция за приходите, Българската народна банка, Министерството на финансите, Агенцията по вписванията, Института на дипломираните експерт-счетоводители, Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, органите на съдебната власт (прокуратура, съд и следствени служби), структури към Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция „Национална сигурност“ и др.

През отчетния период са сключени следните споразумения за сътрудничество:

- Споразумение между Комисията за финансов надзор и CFA Institute - Scholarship Agreement between CFA Institute and The Bulgarian Financial Supervision Commission;
- Меморандум за сътрудничество с Университета за национално и световно стопанство;
- Споразумение с Агенцията по вписванията за предоставяне на достъп на Комисията за финансов надзор до данни на търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел и регистър БУЛСТАТ;
- Споразумение за сътрудничество между Комисията за финансов надзор и Стопанска академия „Д. А. Ценов“.

Управление „Надзор на инвестиционната дейност“

През 2025 г. са провеждани регулярни срещи с БАЛИП и БАУД за обсъждане на текущи въпроси, свързани с дейността на ИП и УД, както и на проекти за промени на действащото законодателство, регламентиращо дейността им.

В отчетния период са проведени 2 срещи с Пан блокчейн асоциацията, на които са обсъдени възможностите за сътрудничество между Комисията за финансов надзор и асоциацията, включително изготвянето на съвместни видео материали за социалните мрежи с цел изясняване и популяризиране на приложимите изисквания към емитентите и доставчиците на услуги за криптоактиви. Изготвен е проект на споразумение за сътрудничество с асоциацията.

През 2025 г. са проведени няколко срещи с ДАНС с цел повишаване на ефективността на обмена на информация между двете институции.

През отчетната година са проведени няколко срещи с представители на БНБ за изясняване на конкретни въпроси, които са предмет на взаимодействие между двете институции.

Предприятия за колективно инвестиране

През отчетната 2025 г. са проведени 10 регулярни месечни срещи между представители на УНИД, БАУД и АДВИБ, на които са обсъдени предварително поставени въпроси и проблеми, пред които са изправени УД, ИП и публичните дружества и емитентите на облигации.

Отделно от регулярните срещи, през 2025 г. са проведени и 3 допълнителни срещи между представители на УНИД и БАУД, на които са обсъдени въпроси, свързани с приложението на ЗВЕРБ и правилата за двойно оповестяване на информация, включително в ОИД, с приспаданията от елементите на собствения капитал съгласно изискванията на Регламент 575/2013¹⁸ и Делегиран регламент 241/2014¹⁹ при изготвяне на отчет за капиталовата адекватност и ликвидност и др. Отделно от посочените срещи през отчетната 2025 г. е поведена 1 среща между представители на Комисията, БАДДПО и БАУД на която са обсъдени въпроси,

¹⁸ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012

¹⁹ Делегиран Регламент (ЕС) № 241/2014 на Комисията от 7 януари 2014 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за капиталовите изисквания за институциите

свързани с оценката на активите на пенсионните фондове във връзка със спирането на емитирането и обратното изкупуване на дялове на КИС.

През 2025 г. е проведена 1 среща между представители на УНИД, МФ, БАУД и БНБ, на която са обсъдени предстоящи изменения в националното законодателство с цел транспониране на Директива (ЕС) 2024/927²⁰.

През 2025 е проведена 1 среща на представители на УНИД с НАП и дирекция „Данъчна политика“ на МФ, във връзка с обсъждане на нововъведения стандартен одитен файл за данъчни цели (чл. 73з от ДОПК). Впоследствие, съвместно с управление „Осигурителен надзор“, е изготвен отговор на постъпило от НАП 1 искане за становище относно освобождаване на КИС и НИФ от отворен тип от задължението за подаване на стандартен одитен файл за данъчни цели (SAF-T), след което е проведена и 1 среща между представители на дирекция НИД и НАП, на която са обсъдени уточняващи въпроси, свързани с изразено от Комисията становище относно посоченото освобождаване.

През 2025 г. е изготвен 1 отговор по постъпило от Икономическа полиция при МВР, гр. Пловдив, искане за предоставяне на информация.

Публични дружества, дружества със специална инвестиционна цел и други емитенти на ценни книжа

През 2025 г. са изготвени 2 отговора на запитвания, постъпили от ДАНС, 7 отговора на запитвания от НАП, 3 отговора на запитвания от МВР и 1 отговор на запитване от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и Института на дипломираните експерт-счетоводители в България.

През отчетния период представители на Комисията взеха участие като лектори в организирания от АДВИБ и ИДЕС девети годишен семинар на тема: „Годишно отчитане на публичните компании 2025“.

През 2025 г., във връзка с дейността на ККУ, е проведена една среща с представители на МФ на 31.03.2025 г.

²⁰ Директива (ЕС) 2024/927 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. за изменение на директиви 2011/61/ЕС и 2009/65/ЕО по отношение на договореностите за делегиране, управлението на ликвидния риск, надзорната отчетност, предоставянето на депозитарни услуги и услуги по отговорно пазене и предоставянето на заеми от алтернативни инвестиционни фондове

Отделно от горното, в управление „Надзор на инвестиционната дейност“ през отчетния период са постъпили 6 искания от БНБ за предоставяне на информация във връзка с образувани производства, като в рамките на 2025 г. е изпратен 1 отговор, а по останалите са изготвени становища, като отговорите са изпратени в следващия отчетен период.

Във връзка с постъпило искане от НСИ за предоставяне на списъци относно специализираните инвестиционни предприятия, които притежават валиден лиценз и са упражнявали дейност през 2025 г., а именно ИП, АДСИЦ, ДУКФ, УД, ЛУАИФ, както и управляваните от тях ПКИ, от дирекция НИД са изготвени списъци с изисканите от НСИ данни.

В рамките на управлението е изготвено 1 брой становище във връзка с постъпило в Комисията писмо, вх. № 18-00-45 от 11.09.2025 г., от НСИ с молба за съгласуване на формулярите за годишни отчети за дейността на физически и юридически лица през 2025 г. Към писмото са приложени 16 отчетни форми, които НСИ ще събира и обработва през следващата година.

През отчетния период в Комисията е проведена тристранна среща с участието на представители на МЕР и БНБ, на която са разгледани въпроси, касаещи компетентността на Комисията и БНБ като органи за надзор по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект).

Управление „Застрахователен надзор“

През 2025 г. служители на управлението участваха съвместно с представители на МВР в обсъждане на предложение за създаване на „Регионална мрежа за застраховане на риска от бедствия и споделяне на риска в региона“ на Югоизточна Европа, както и проектопрограма на дейността ѝ.

Във връзка с изпълнението на мерките по Националния план за въвеждане на еврото в Република България, представители на управлението изнасяха

презентации в различни областни градове в страната в тясно сътрудничество с МФ, НАП, КЗП, синдикални и други неправителствени организации.

През отчетния период служители на управлението взеха участие в 23-тото издание на образователната програма за ученици „Небанковият финансов сектор в България“, като изготвиха презентации и представиха дейността на различни отдели от управлението.

Изготвени са становища относно предложение на Държавна агенция за безопасност на движението по пътищата за законодателни промени, касаещи въвеждане на електронна платформа за съставяне и подписване на двустранен констативен протокол за пътнотранспортно произшествие, както и съвместно с Министерството на туризма и Министерството на транспорта и съобщенията - проект на закон за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност. Управлението изготви също така и становище по писмо от омбудсмана на Република България във връзка със задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за индивидуални електрически превозни средства.

През отчетния период са проведени множество срещи с представители на ГФ, АБЗ, МВР, БНБ, Министерството на транспорта и съобщенията. Обсъждани са въвеждането на единното удостоверение за застрахователни претенции и системата „бонус-малус“. Осъществена е комуникация с МФ относно единната точка на достъп, както и с МВР по отношение на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ за лица с предоставена временна закрила.

Управление „Осигурителен надзор“

През 2025 г. е осъществена активна комуникация и взаимодействие между управление „Осигурителен надзор“ и МФ, във връзка с подготовката на законодателни промени в КСО с цел изпълнение на получените препоръки за развиване и усъвършенстване на регулаторната рамка от ОИСП след успешно приключилия цялостен преглед на капиталовото пенсионно осигуряване, както и в контекста на направените изводи в Анализа на действащата пенсионна система и предложения за нейното усъвършенстване, изготвен от Икономическия и

социален съвет, разработен по предложение на председателя на 49-ото Народно събрание. От страна на Комисията за финансов надзор са подготвени проект на закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване и придружаващите го мотиви и оценка на въздействие, които са предоставени на МФ, тъй като Комисията не разполага със законодателна инициатива. Проведени са и допълнителни срещи за обсъждане на законопроекта и постъпилите от МФ и МТСП бележки и предложения.

През отчетната година във връзка с предстоящите законодателни промени по въвеждане на многофондовата пенсионна система в страната и с оглед усъвършенстване на нормативната уредба, са проведени редица срещи между служители от управление „Осигурителен надзор“ и представители на БАДДПО и ПОД за обсъждане на предложения и допълнителни разяснения.

Представители от дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“, съвместно с представители на МТСП и МФ, взеха участие в работна група, създадена със заповед на министъра на труда и социалната политика за изготвяне на Пътна карта за усъвършенстване на пенсионната система в Република България. В рамките на проведените заседания на работната група и допълнителна кореспонденция са дадени предложения за мерки както по отношение на допълнителното пенсионно осигуряване, така и общи мерки за цялата пенсионна система, както и обратна връзка по постъпилите предложения от другите участващи в работната група институции.

С цел подпомагане на МФ при първичното обсъждане в рамките на работните групи към Съвета на министрите на законодателно предложение за изменение на Директива (ЕС) 2016/2341 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (ИППО), в дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ са подготвяни и изпращани предложения, отговори на въпроси и коментари.

Във връзка с провеждана от ЕК публична консултация относно развитието на допълнителното пенсионно осигуряване, в т.ч. прегледа на Регламент (ЕС) 2019/1238 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно

паневропейски персонален пенсионен продукт, в дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ са подготвени отговори на въпросите, касаещи регулаторната дейност и надзорната политика, които са изпратени на МТСП и МФ за изготвяне на обединен отговор от компетентните национални органи.

Във връзка с инициирани законодателни промени, засягащи пряко или косвено дейността на ПОД и управляваните от тях фондове, в рамките на процедурите по съгласуване и обществени консултации, дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ своевременно извърши преглед и предостави становища, коментари и/или предложения по:

- проект на закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма;
- проект на закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите;
- проект на закон за международните ограничителни мерки;
- проект на закон за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;
- проект на закон за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа;
- проект на закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане;
- проект на закон за използването и развитието на изкуствения интелект;
- проект на закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг;
- проект на наредба за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа;
- проект на меморандум за разбирателство между Министерството на финансите на Република България и Министерството на финансите на Република Хърватия, Министерството на националната икономика на Унгария, Министерството на финансите на Република Полша, Министерството на финансите на Румъния, Министерството на финансите на Словашката Република, Министерството на финансите на Република Словения и Министерството на

финансите на Република Северна Македония по отношение на тяхното сътрудничество за развитие на капиталовите пазари;

- проект на постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ПМС № 168 от 2015 г. на Министерски съвет за създаване на Координационен съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната.

За поддържане на доброто междуинституционално сътрудничество, за осигуряване на прозрачност по отношение на провежданата регулаторна политика, за осъществяване на ефективна комуникация и подобряване на информираността на потребителите на пенсионни продукти и услуги, както и за изпълнение на свовременни и превантивни надзорни функции, представители на Комисията участваха в редица срещи и събития, форуми и други публични инициативи с представители на държавни органи, браншови организации и социални партньори, в т.ч.:

- медийни интервюта и публикации в рубрики, насочени към потребителите на финансови услуги, в рамките на които са дискутирани важни за обществото теми, свързани с: регулацията на дейността на ПОД; въвеждането на многофондовата пенсионна система в Република България; доходността на пенсионните фондове; информираността на осигурените лица при избор на УПФ предвид дългосрочния характер на осигуряването, изискващ балансиране на възможностите за растеж на пенсионните спестявания с управлението на риска и др.;

- представянето на изготвения от Икономическия и социален съвет на Република България „Анализ на действащата пенсионна система и предложения за нейното усъвършенстване“, разработен по предложение от председателя на 49-ото Народно събрание. В рамките на форума Комисията за финансов надзор представи предложения за промени в нормативната уредба на базата на изводите от извършения анализ на пенсионните системи на държави със сходен пенсионен модел в контекста на дадените препоръки от ОИСП за усъвършенстване на пенсионната система;

- дебат за бъдещето на пенсионната система в Република България, организиран от КНСБ. На форума са представени вижданията на надзорния орган за усъвършенстване на пенсионния модел, с оглед взетото решение на Народното събрание за разработване и приемане на Пътна карта за усъвършенстване на пенсионната система в Република България с ангажирани отговорни институции МТСП, МФ, НОИ, НАП и Комисията;

- дискусия на тема „Финансовата грамотност като фактор за инвестиции, доходи и еврозона“, организирана от Икономическият и социален съвет на Република България, в рамките на която е подчертана необходимостта от социално-отговорната кауза за повишаване на финансовата грамотност на потребителите на финансовите услуги с оглед защита на техните права и интереси и са представени различните инициативи на Комисията в тази насока;

- конференция на тема „Промени в пенсионния модел в България“, организирана от българската Chartered Financial Analyst (CFA) асоциация. На събитието са представени основните аспекти на многофондовата пенсионна система в контекста на предложените от Комисията промени в КСО;

- форум „За пенсионната система – с поглед напред“, организиран от БАД. На събитието е представено допълнителното пенсионно осигуряване, неговата социална значимост за обществото и икономическо значение при управлението на публичните финанси, като са представени статистически данни относно развитието на дейността по допълнително пенсионно осигуряване. В рамките на форума са представени и предложения на надзорния орган, ключови за развитието на капиталовото пенсионно осигуряване в страната, а именно въвеждането на многофондовата система;

- годишната конференция „Говори КФН 2025. Диалог, надзор, посока“. В рамките на панела „Стабилност и доверие в пенсионната система“ са представени данни за състоянието и развитието на допълнителното пенсионно осигуряване – размер на управляваните активи, постигната доходност, структура на инвестициите, както и е акцентирано върху предимствата от въвеждането на мултифондовия модел, включително разширяване на възможностите за инвестиране на пенсионните фондове в национални инфраструктурни проекти с цел насърчаване икономическия растеж в страната, в т.ч. повишаване

капитализацията на капиталовия пазар и намаляване натиска върху публичните финанси;

- конференция на тема „Принципи за корпоративно управление на ОИСР/Г-20 – добри практики за устойчив растеж“, организирана от Комисията за финансов надзор съвместно с Национална комисия по корпоративно управление, на която са обсъдени някои добри практики, включително стимули за корпоративна ангажираност и насърчаване прилагането на гъвкави инвестиционни стратегии при отчитане на дългосрочните интереси на осигурените лица в капиталовото пенсионно осигуряване;

- събитието „Българският Давос“, организирано съвместно от БАЛИП и Българската дилърска асоциация с цел обсъждане на най-важните въпроси за развитието на инвестиционната среда в Република България. На срещата участваха представители от Комисията, МФ, БФБ АД, ЦД АД, ФКИ, представители на браншовите асоциации и други представители от банковия и небанков финансов сектор. По време на сесиите е разгледана ролята на мултифондовия модел за бъдещото развитие на българската икономика, в т.ч. чрез предвидената възможност ПОД да инвестират средства на управляваните от тях фондове в стратегическа инфраструктура, обхващаща транспортния, енергийния, комуникационния и дигиталния сектор;

- провеждането на XXIII-то издание на образователната програма за ученици „Небанковият финансов сектор в България“ с партньорството на МОН и фондация „Атанас Буров“. Учениците са запознати с капиталовото пенсионно осигуряване в Република България, функционирането на пенсионната система и най-важните аспекти, които осигурените лица трябва да познават, за да взимат информирани решения относно бъдещата си финансова сигурност;

- участие в програмата за студентски стажове в държавната администрация.

През отчетната година продължи участието на представители от дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ в постоянните работни групи към Съвета по европейски въпроси, по-конкретно в работна група 26 „Финансови услуги“ с водеща институция МФ, работна група 2 „Свободно движение на хора“ и работна група 13 „Социална политика и заетост“ с водеща институция МТСП.

През 2025 г. представители от дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ работиха съвместно с МФ в рамките на работна група „Небанков финансов сектор“ към Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната. Регулярно са обсъждани напредъка, предстоящите действия и възникнали проблеми във връзка с изпълнението на Националния план за въвеждане на еврото в Република България и Плана за действие към него. Извършена е актуализация на Националния план за въвеждане на еврото в Република България с цел промяна на датата за членство в еврозоната, отразяване на постигнатия напредък по техническата подготовка за въвеждане на еврото, както и привеждане в съответствие на оставащите подготвителни дейности към новата целева дата. Ежемесечно се актуализира изпълнението по Плана за действие към Националния план за въвеждане на еврото в Република България. Във връзка с Механизма за координация на наблюдението и контрола във връзка с въвеждането на еврото (Механизма), от страна на Комисията са изпратени данни за ефективно упражняване на правомощията на надзорния орган по ЗВЕРБ, както и регулярно е предоставяна информация за изпълнение на ангажиментите на Комисията във връзка с решенията от заседанията на Механизма. Изготвени са ежемесечни доклади за извършените действия от страна на Комисията с оглед проследяване на изпълнението на задълженията на поднадзорните на Комисията лица по линия на прилагането на ЗВЕРБ. Поднадзорните лица и техните браншови организации периодично са информирани за предстоящите действия и мерки, които следва да бъдат предприети от тях във връзка с приетия ЗВЕРБ и актуализирания План за действие към Националния план за въвеждане на еврото в Република България, както и сроковете за тяхното изпълнение. На интернет страницата на Комисията са публикувани: анкети за определяне на напредъка на поднадзорните лица по изпълнение на мерките по Плана за действие към Националния план за въвеждане на еврото в Република България и по въвеждане на еврото в Република България; въпроси и отговори за потребителите и бизнеса във връзка с въвеждане на еврото в Република България. Взето е участие в националната информационна кампания по въвеждане на еврото.

Представител от дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ участва в процедурата за служебно разпределение на лицата, избрали фонд за

допълнително задължително пенсионно осигуряване, провеждана съгласно Инstrukция № 1 от 21.02.2006 г. за реда и начина за служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване, издана съвместно от председателя на Комисията и председателя на управителния съвет на НАП. Служебното разпределение се извършва четири пъти годишно от комисия, създадена към НАП, която включва по един упълномощен представител на НАП, Комисията за финансов надзор и БАДДПО.

8. Институционално развитие на Комисията за финансов надзор

8.1. Нови моменти в управлението и структурата на Комисията за финансов надзор

През 2025 г. са извършени промени в организационната структура на Комисията, които се изразяват в следното:

- преобразуване на звено „Събиране на приходи“ от самостоятелно звено, на пряко подчинение на председател, като отдел в дирекция „Финансово-стопански дейности“;
- закриване на дирекция „Връзки с обществеността и протокол“ и създаване на звено „Комуникации и протокол“;
- преобразуване на отдел „Нормативна дейност и методология“ от състава на дирекция „Правна“ в самостоятелна дирекция „Правнонормативна дейност и методология“;
- промени в управление „Надзор на инвестиционната дейност“, които се изразяват в създаването на 2 нови дирекции: дирекция „Регулаторни режими на инвестиционната дейност – инвестиционни посредници и доставчици на услуги за криптоактиви“ и дирекция „Специфичен надзор на инвестиционната дейност“;
- актуализации в дирекция „Застрахователен надзор“, които са във връзка с реструктурирането на дейностите, поемането на функциите на отдел „Пазарно поведение“ и отдел „Проверки на място“ от новосъздадения отдел „Надзорни инспекции“, както и създаването на отдел „Актьорство“.

8.2. Управление на човешките ресурси

Структурата и функциите на Комисията за финансов надзор са определени в ЗКФН, ПУДКФННА, специалните закони и подзаконови нормативни актове, регулиращи инвестиционната, застрахователната и осигурителната дейност. Утвърдената щатна численост на Комисията към края на 2025 г. е 287 бройки (5 членове на Комисията и 282 души администрация).

През 2025 г. във връзка с възложени нови законови функции на Комисията и на база анализ и оценка за развитие и оптимизиране на работните процеси, са извършени структурни промени в управление „Надзор на инвестиционната дейност“. Чрез извършените промени се цели оптимизиране на бизнес процесите в управлението, повишаване на ефективността на административните звена, с оглед постигане на необходимата специализация, обмен на опит и взаимодействие. Извършените промени в структурата на управлението са част от предложените мерки, с които ще се изпълнят задълженията, произтичащи от влизането в сила на ЗПКА.

Според разпределението на функциите, администрацията на Комисията се състои от обща и специализирана администрация, и звена и длъжности на пряко подчинение на председателя.

Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на председателя на Комисията като ръководител на администрацията, осигурява технически дейността на Комисията и на специализираната администрация и осъществява дейността по административно обслужване на гражданите и юридическите лица. Към края на 2025 г. в състава на общата администрация се включват следните административни звена:

- дирекция „Правна“ – 11 щатни бройки;
- дирекция „Правнонормативна дейност и методология“ – 7 щатни бройки;
- дирекция „Международно сътрудничество“ – 7 щатни бройки;
- дирекция „Деловодство и административно обслужване“ – 10 щатни бройки;

- дирекция „Финансово-стопански дейности” – 21 щатни бройки;
- дирекция „Информационни технологии” – 7 щатни бройки;
- дирекция „Комуникации и протокол” – 6 щатни бройки.

Съгласно ПУДКФННА дирекциите „Правнонормативна дейност и методология“ и „Международно сътрудничество“ са част от общата администрация, но при изпълнение на функциите си са на пряко подчинение на председателя на Комисията.

На пряко подчинение на председателя на Комисията са следните звена:

- Кабинет на председателя – 5 щатни бройки;
- Звено за вътрешен одит – 4 щатни бройки;
- Инспекторат – 3 щатни бройки.

Освен тези административни звена, на пряко подчинение на председателя са и длъжностите:

- главен секретар;
- служител по сигурността на информацията;
- финансов контролър;
- длъжностно лице по защита на данните;
- служител, отговарящ за мрежовата и информационната сигурност.

През август 2025 г. в Комисията за финансов надзор е назначен финансов контролър. Функциите на длъжностно лице по защита на данните се изпълняват от главен инспектор в звено Инспекторат, който изпълнява функциите едновременно с тези за основната длъжност като главен инспектор.

През месец юни 2025 г. е назначен служител, отговарящ за мрежовата и информационната сигурност, на длъжност „Мениджър, мрежи - служител, отговарящ за мрежовата и информационната сигурност“.

Специализираната администрация подпомага и осигурява осъществяването на правомощията на Комисията и нейните органи, като в нейния състав са включени следните дирекции:

- дирекция „Регулаторни режими на инвестиционната дейност-емитенти, колективни схеми и други” – 24 щатни бройки;
- дирекция „Регулаторни режими на инвестиционната дейност-инвестиционни посредници и доставчици на услуги за криптоактиви“ – 14 щатни бройки;
- дирекция „Надзор на инвестиционната дейност” – 56 щатни бройки;
- дирекция „Специфичен надзор на инвестиционната дейност“ – 15 щатни бройки;
- дирекция „Регулаторни режими на застрахователния надзор“ – 16 щатни бройки;
- дирекция „Застрахователен надзор” – 30 щатни бройки;
- дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” – 13 щатни бройки;
- дирекция „Осигурителен надзор” – 19 щатни бройки;
- дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране” – 10 щатни бройки.

За постигане на стратегическите цели на Комисията е поставен акцент върху организационното усъвършенстване и развитие на човешкия капитал чрез повишаване на управленския капацитет, надграждане на лидерските умения и изграждане и развитие на устойчива организационна структура. Повишаването на мотивацията и ангажираността в екипа, както и дигиталните компетентности са сред останалите инструменти, чрез които Комисията за финансов надзор се стреми да постигне заложените в Стратегията за развитие приоритети и подцели.

За успешно реализиране на функциите и целите си, Комисията, чрез ефективното управление на човешките ресурси, цели да осигури способни, отговорни, мотивирани служители, притежаващи необходимата компетентност и потенциал. Това се постига чрез провежданата последователна политика в областта на управлението на човешките ресурси, насочена към осигуряване и развитие на експертния потенциал на служителите на Комисията, повишаване на професионалната им квалификация, осигуряване на последователност в лидерството и приемственост, изграждане и поддържане на работна среда, която

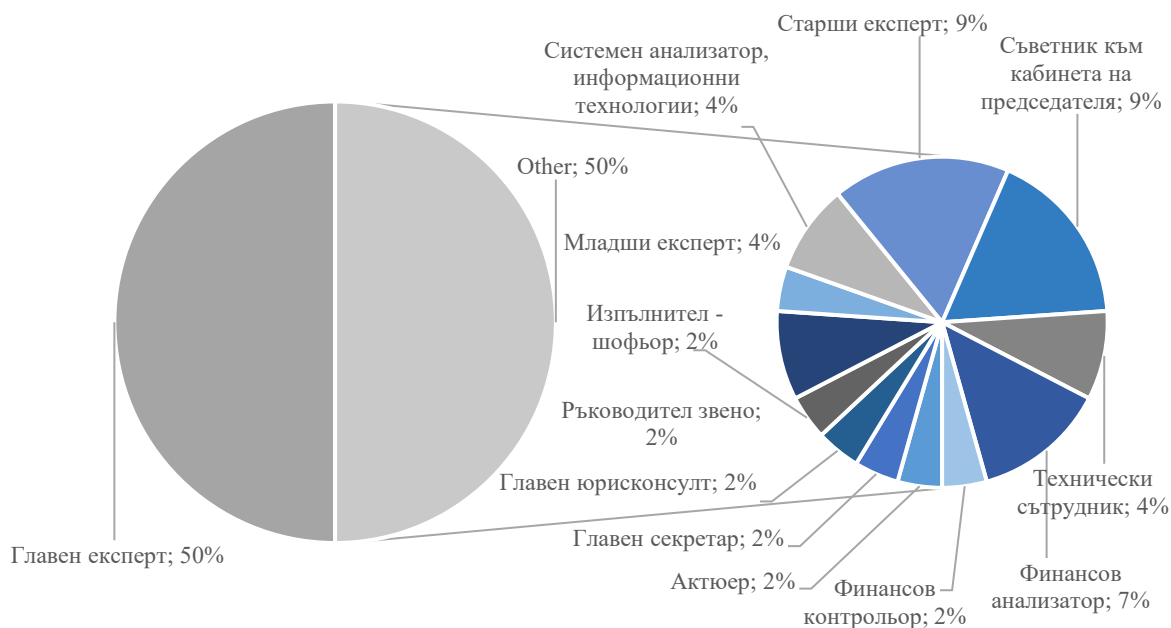
повишава доверието, мотивацията и удовлетвореността на служителите, и формира вътрешноинституционална принадлежност.

През периода на отчитане се наблюдава по-динамично движение на персонала, в резултат на което броят на заетите щатни бройки в Комисията за финансов надзор в края на периода са 227.

Приетата Процедура за подбор на кандидати за работа в Комисията за финансов надзор гарантира прозрачност на процеса по подбор и е изградена на принципа на конкуренция въз основа на професионалните и личностните качества на кандидатите. Процедурата регламентира назначаването на експерти с необходимата квалификация и опит в небанковия финансов сектор, при спазване на нормативната уредба в областта на трудовите правоотношения. Разширен е кръгът на публичност при набиране на кандидати, които имат специализиран интерес в сферите на упражнявания от регулатора надзор и притежават търсените от Комисията знания и компетентности. По този начин, чрез по-голямата публичност и с помощта и на алтернативни възможности за подбор се цели привличане на експерти на ключови длъжности, притежаващи висока квалификация и опит.

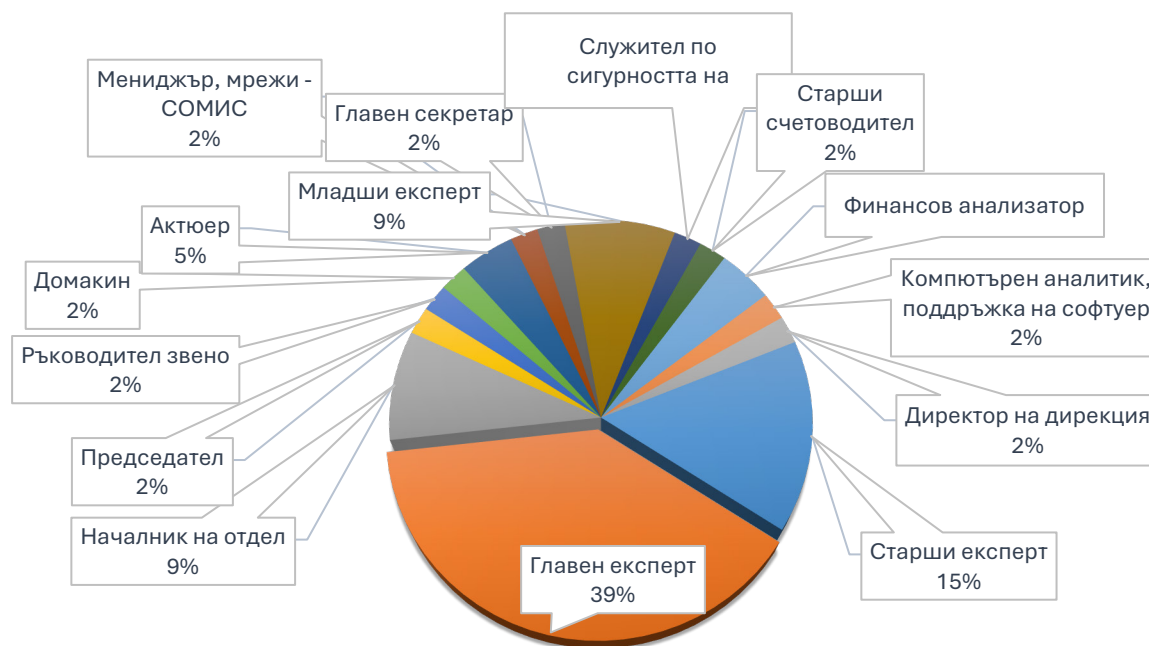
През 2025 г. са назначени общо 46 нови служители съгласно Процедурата за набиране, подбор и назначаване на служители в Комисията за финансов надзор. 63 % от всички назначения са отредени на трите експертни длъжности в щатното разписание на Комисията – главен експерт, старши експерт и младши експерт. Най-голям е броят на постъпилите в администрацията на Комисията на длъжността „главен експерт“ – 23 или 50 % от новоназначените, следван от позицията „старши експерт“ – 4 лица (9 %), на длъжността „младши експерт“ са назначени 4 служители (9 %). На позицията „съветник в Кабинет на председателя“ са назначени 4 служители (9 %), назначени са 3 служители на длъжност „финансов анализатор“. През периода са назначени 2 служители на длъжност „системен анализатор, информационни технологии“, 1 финансов контролър и др.

Графика № 1. Новоназначени служители (по длъжности) през 2025 г.

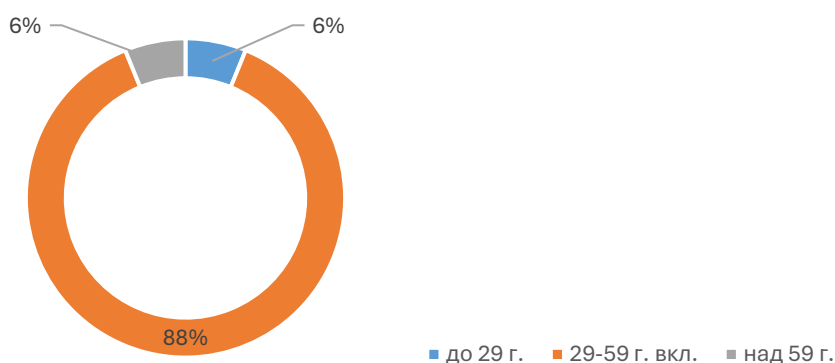
Напусналите администрацията на Комисията служители през 2025 г. са 46, като и в тази категория най-голям дял (63 %) се разпределя сред трите експертни длъжности - главен експерт, старши експерт и младши експерт – 39,1 % от заемалите длъжността „главен експерт“, 15,2 % на длъжност „старши експерт“ и 8,7 % на позицията „младши експерт“. Останалите служители, чиито правоотношения са били прекратени през 2025 г. са актьор, финансов анализатор, служител по сигурността на информацията, както и ръководни служители – началник на отдел, директор на дирекция и главен секретар.

Графика № 2. Прекратени правоотношения на служители (по длъжности) през 2025 г.

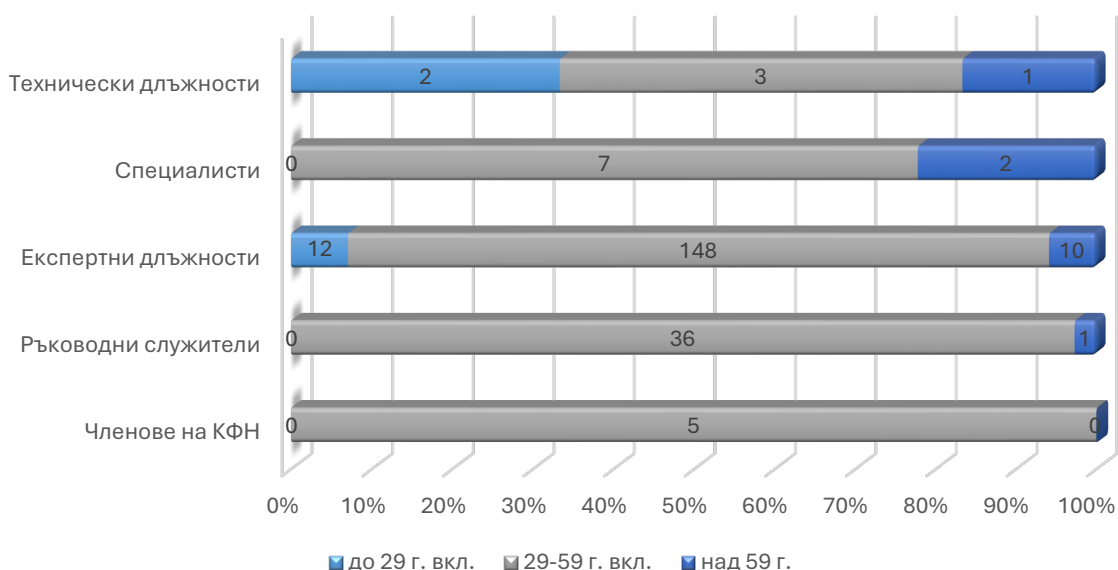
Възрастовото разпределение на служителите се разглежда в три обособени групи - служители до 29 години включително, между 29 и 59 годишна възраст включително и такива над 59 години. Служителите от първата група (до 29 г. вкл.) съставляват 6 % от работещите в Комисията. Най-голямата част от служителите попадат във възрастовата група между 29 и 59 г. вкл. – 88 % от всички заети. В третата категория, включваща служителите в администрацията на Комисията на възраст над 59 години попадат 6 % от работещите.

Графика № 3. Възрастово разпределение на служителите към края на 2025 г.

В графика № 4, заедно с възрастовата категория е добавен и още един критерий – категория длъжност, като обособените категории длъжности са членовете на Комисията, ръководни длъжности, експертни длъжности, технически длъжности и специалисти. Всички членове на Комисията попадат във възрастовата категория 30-59 години. 94 % от останалия ръководен състав на Комисията за финансов надзор спада към същата възрастова категория, а 6 % от служителите с ръководни функции – към категория над 59 г. При експертните длъжности, разпределението е – възрастовата група до 29 г. вкл. – 8 %, служители на възраст 30-59 г. вкл. – 87 %, служители над 59 годишна възраст – 5 %. Заетите в категория персонал „специалисти“ служители попадат във възрастовата група 30-59 г.

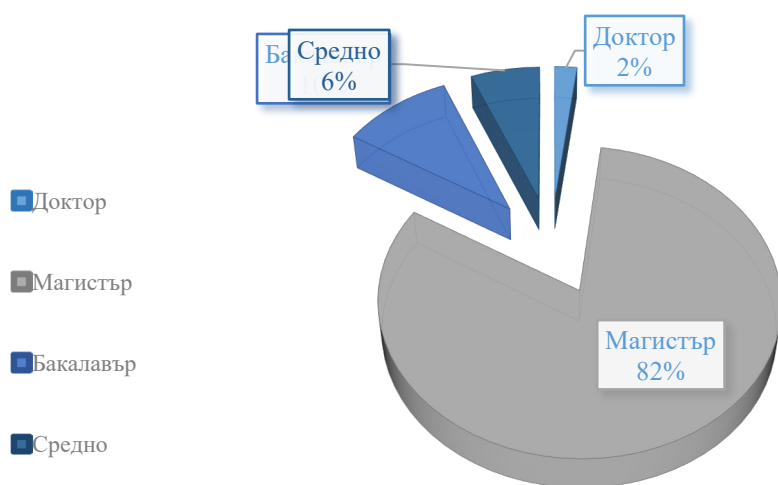
Графика № 4. Разпределение на заетите служители по възраст и категория длъжност към края на 2025 г.

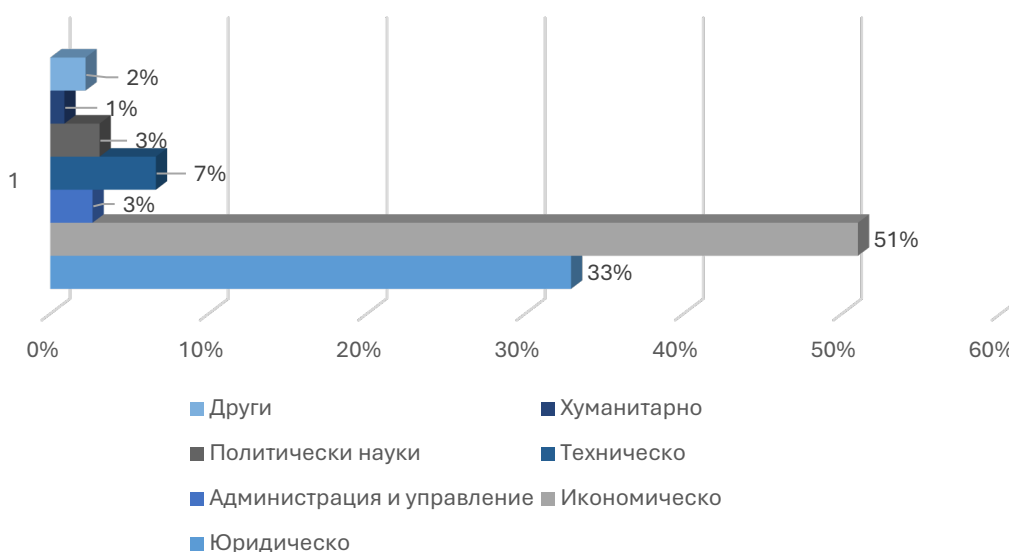
Образователната и професионално-квалификационната структура на заетите в Комисията лица отговаря на реалните потребности, необходими за изпълнение на поставените пред Комисията цели и задачи. Служителите с висше образование доминират, представлявайки 94 % от заетите през 2025 г., в това число с образователна и научна степен „доктор“ – двама служители (2 %), образователно-квалификационна степен „магистър“ – 188 служители (82 %), бакалавърска степен притежават 25 служители (10 %). Делът на служителите със средно образование (в това число и средно-специално) е 6 %. Разгледани и филтрирани по области на висшето образование се открояват служителите с професионална квалификация в

областта на икономиката – 51 % от заетите, притежаващи висше образование. Значителен процент заемат и завършилите образованието си в сферата на юридическите науки – 33 %, делът на придобилите висше образование служители в областта на техническите науки възлиза на 7 %, в област „Администрация и управление“ – 3 %. По специалности в направление „Хуманитарни науки“ са се обучавали 1 % от завършилите висше образование. Останалата част (5 %) притежават висше образование в други области.

Графика № 5. Разпределение по образование към края на 2025 г.

Графика № 6. Разпределение на служителите по области на висшето образование към края на 2025 г.

Ефективното осъществяване на регулаторната и надзорна дейност на Комисията, поддържането и повишаването на високо ниво на професионалните знания и умения на служителите, свързани с осъществяване приоритетите на Комисията, както и повишаване на личната мотивация и ангажираността на служителите, се осигурява чрез участие в актуални, важни и приоритетни за Комисията специализирани обучения.

Дейностите, касаещи обучението на човешките ресурси, са обвързани с реалните потребности на Комисията в тази област, и на тази основа се подготвят, планират и осъществяват обученията, които водят до усъвършенстване на компетенциите на служителите и са в основата на тяхното професионално развитие.

Обученията на служителите в Комисията е системен процес, целящ надграждане и усъвършенстване на знанията и уменията, което от своя страна повишава експертния потенциал и предпоставя промени в нагласите за по-успешно, ефективно и ефикасно изпълнение на по-сложни и по-отговорни дейности и задачи, съпътстващи динамичната среда и заложените високи цели и изисквания пред Комисията.

От ключово значение за Комисията е стратегическото управление на знанието и развитието на култура на непрекъснато усъвършенстване на служителите. Един от доказалите се на практика ефективни подходи за съхраняване и трансфер на знания и споделяне на опит, между поколенията на работното място, прилаган от Комисията е менторството.

През изминалата година продължи успешното прилагане на моделът на менторството за новопостъпилите в Комисията служители, посредством който се постигна устойчива и трайна подкрепа, която спомага за навлизането на новите служители, както в специализираната работа, така и запознаване с организационната култура на Комисията.

Прилагането на менторството, като инструмент за развитие на човешките ресурси, доведе до повишаване на мотивацията, ефективността при изпълнението на ежедневните работни задачи и по-бързото адаптиране на новоназначените служители към организацията, и в частност към работния процес в съответното

звено. Срокът за осъществяване на менторството е 6 месеца. Инвестираните в подпомаганите служители време и ресурси създават в тях чувство за принадлежност към Комисията и осигуряват приемствеността, която всяка организация е важно да развива и съхранява, за да гарантира перспективата си в дългосрочен план. През изминалата година са проведени или са в процес осъществяване на менторство на 49 новоназначени служители, като част от тях са стартирали през 2024 г.

С цел поддържане и повишаване на необходимата теоретична подготовка, както и придобиването на нови знания и умения от служителите, през 2025 г. са проведени обучения за професионално и личностно развитие на служителите в различна форма – присъствена, в електронна среда и/или смесена. Голяма част от проведените през годината обучения са реализирани в съответствие с утвърдения годишен план, паралелно с което са проведени и редица обучения, семинари и други събития извън плана, въз основа на текущо установени потребности от участие на служители в актуални и приоритетни теми на обучения.

За реализацията на обученията за своите служители Комисията за финансов надзор продължи дългогодишни партньорски отношения с български и чуждестранни обучителни институции сред които ИПА, БАД, Школата по публични финанси, Института на вътрешните одитори в България, както и чуждестранни институции като EIOPA, ESMA, EBA, JVI и други. Служители на Комисията участваха и в обучения, организирани от национални надзорни органи на други държави членки.

С цел поддържане и повишаване на необходимата теоретична подготовка, както и придобиването на нови знания и умения от служителите, през периода на отчитане са проведени обучения за професионално и личностно развитие на служителите, разпределени както следва:

- Обученията, проведени от ИПА, са по 63 теми, участие са взели 102 служители, като един служител е участвал в повече от една тема на обучение. Най-голям дял от проведените обучения обхващат теми, включени в програмата „Интелигентно управление на данни и изкуствен интелект“ – 26 %, следва програма „Дигитална компетентност“ – 25 %, програмите „Правоприлагане“ – 17 %,

„Регулаторна политика“ – 10 %, програмата „Управление и лична ефективност“ – 7 %, програма „Публични политики“ – 6 %, програма „Етика и интегритет в държавната служба“ – 4 % и 5 % за проведени обучения по други програми. Темите, включени в останалите програми, заемат по-малък относителен дял от проведените от ИПА курсове;

- Обучения за повишаване на професионалната квалификация на служителите, организирани от обучаващи институции в Република България – 18 теми, с участието на 69 служители, като един служител е участвал в повече от една тема на обучение. Основните области на проведените курсове са в областта на европейско законодателство, финансите, дигитализация, поддръжка на система за сигурност на информацията, регулация за дигитална оперативна устойчивост, както и запознаването с промените в различни нормативни актове, касаещи дейността на Комисията и др.;

- Обучения, организирани от чуждестранни организации – EIOPA, ESMA, JVI – 32 теми, участвалите служители са 38, отново един служител е участвал в повече от една тема на обучение. Основната част от обученията, проведени от чуждестранни организации са в дистанционна форма;

- През 2025 г. Комисията продължава участието си в обучителните модули на Европейската надзорна финансова дигитална академия, проект за техническа подкрепа към DG REFORM на ЕК, по който Комисията е бенефициент. Обучителните модули са насочени към придобиване на знания в сферата на дигитализацията на финансовия сектор, които да подобрят надзорната практика на регулаторните органи. Участвалите служители са 18, като някои от тях са участвали в повече от една тема на обучение;

- През периода на отчитане двама служители повишиха своята квалификация в резултат на проведени обучения по международните магистърски програми - „Право на Европейския съюз“ и „Оценка на политики и оценка на въздействие“, провеждани от Софийски университет „Св. Климент Охридски“, първата от които се осъществява съвместно с Университета на Лотарингия, Франция (Université de Lorraine).

През 2025 г. Комисията за финансов надзор продължи участието си в Програмата за студентски стажове в държавната администрация и предостави възможност на български студенти, обучаващи се в страната и чужбина, да проведат пълноценни практически стажове. Посредством стажуването студентите придобиват първоначален практически опит, професионални умения и не на последно място, запознават се със структурата и специализираните функции на Комисията.

През изминалата година шестима стажанти се запознаха отблизо с характера на работата на Комисията за финансов надзор, както и със специфични дейности, изпълнявани от експертите в дирекциите, в които студентите проведоха стажуването си.

Чрез участието на Комисията в стажантската програма и съответно осигуряването на ползотворна работна атмосфера при провеждане на самото стажуване, Комисията създава от една

Дирекция	Брой стажанти
„Правна“	2
„Регулаторни режими на осигурителния надзор“	1
„Регулаторни режими на застрахователния надзор“	2
„Анализи, жалби и преструктуриране“	1

страна полезност и подкрепя на студентите чрез допълване на теоретичните им познания с реални практически умения, а от друга – допринася за постигане на висока разпознаваемост на дейността на Комисията сред българските студенти.

8.3. Развитие на информационните технологии за нуждите на надзора

През 2025 г. за поддържане и развитие на изградената информационна инфраструктура на Комисията за финансов надзор, както и с цел осигуряване на нормалната работа на информационните системи и хардуерни ресурси, поетапно се подновяваха договорите за поддръжка на отделните компоненти на ИТ инфраструктурата, както и правото на ползване на софтуерните продукти, които не са собственост на Комисията.

През отчетния период са подновени договорите за предоставяне на удостоверителни услуги за издаване на квалифициран електронен подпис, издаване на облачен квалифициран електронен подпис, услуга за удостоверяване на време B-Trust Qualified Time Stamp Service и за използване на програмен продукт BSecure DSSLite за разширяване на цифров подпис, посредством който се осигурява възможността да бъдат подписвани файлове в WEB пространството.

Подновено е правото на ползване на редица софтуерни продукти използвани в ежедневната работа от експерти на Комисията, а именно софтуер за виртуализация VMWare, осигуряващ изграждането и поддръжката на виртуалната среда на Комисията, софтуер за архиви VEEAM за поддръжка на FortiGate, осигуряващ управляема услуга по периметрова защита на входяща информация, на Microsoft, Adobe и др.

През 2025 г. е подновена поддръжката на официалната интернет страница <https://www.fsc.bg>, което осигури безпроблемната ѝ работа.

През отчетния период, с цел гарантиране на високо ниво на наличност на телефонните услуги, които са от съществено значение за оперативната работа в Комисията, е внедрен нов сървър за телефонната централа и е надградена версията на съществуващата централа AVAYA.

През годината е изготвено техническо задание и е проведена процедура съгласно Закона за обществени поръчки за подновяване на правото на ползване на лицензи и годишен абонамент за софтуерно решение за валидиране и генериране на Excel файлове по таксономия за застрахователни и пенсионни дружества към EIOPA, за софтуерно решение за валидиране на таксономия за публичните дружества към ESMA, за софтуерно решение за валидиране на

информацията, подавана към EBA, за право на ползване на софтуерно решение за валидиране по таксономия по DORA и за експорт на данни към външна база данни.

Изготвено е техническо задание и е проведена процедура съгласно Закона за обществени поръчки за закупуване на хардуер в 5 обособени позиции. Закупени са два вида преносими компютри за нуждите на Комисията за финансов надзор; закупени, монтирани и конфигурирани са 2 броя защитни стени от следващо поколение (Next-Generation Firewalls); закупени, монтирани и конфигурирани са 5 броя сървърни конфигурации; закупени, монтирани и въведени в експлоатация са 2 броя устройства за непрекъсваемо токозахранване (UPS).

Доставени са 80 броя компютърни конфигурации за служителите на Комисията.

През годината са осигурени технологично актуални системи за видеоконференции за нуждите на Комисията за финансов надзор.

През 2025 г. стартира внедряването на многослойна киберсигурност в Комисията за финансов надзор, като целта е да се изгради интегрирана, устойчива и адаптивна архитектура за киберсигурност, която покрива всички основни вектори на атака – крайни точки, мрежа, идентичности, привилегирован достъп, имейл комуникации и централизиран мониторинг. Тази стратегия показва подхода на организацията за защита на данни, системи и услуги чрез комбинация от политики, процеси и технологии. Изготвени са технически задания и са проведени процедури съгласно Закона за обществени поръчки за покупка на модерна платформа за антивирусна защита на крайни потребители - SentinelOne и антивирусен софтуер за пощенски сървър - Forcepoint Email Security. Закупено, инсталирано и конфигурирано е софтуерно решение за събиране на данни, мониторинг и управление на събития и инциденти, свързани със сигурността, както и е закупено, инсталирано, конфигурирано и внедрено софтуерното решение за управление на привилегированите достъпи до инфраструктурата на Комисията.

През октомври 2025 г. Комисията за финансов надзор е включена в стартирал проект на Министерството на електронното управление, свързан с изграждането на национална система за киберсигурност и централизирано осигуряване на решения за киберсигурност за административни органи чрез реализиране на проект „Повишаване на националните способности за

координация и реагиране при инциденти, свързани с киберсигурността“. Във връзка с проекта, на Комисията е предоставено и инсталирано необходимото хардуерно оборудване (рак шкаф, сървъри, защитна стена, устройство за непрекъсваемо токозахранване и др.) и специализиран софтуер за мрежова и периметрова защита, система за управление и анализ на събития (SIEM), DNS защита и др., които ще бъдат инсталирани и интегрирани през 2026 г. в информационната инфраструктура на Комисията със съдействието на екипи на Министерството на електронното управление. Споменатите активи са предоставени безвъзмездно с осигурена техническа поддръжка и лицензионно обезпечени за период от 60 месеца, което ще намали разходите през следващите години, свързани с информационната инфраструктура и най-вече със средствата, необходими за киберсигурност.

През 2025 г. беше закупен, конфигуриран и внедрен лиценз за система за следене на статуси на ключови показатели на устройства и услуги Nagios XI Enterprise Edition.

Във връзка с необходимостта от осигуряване на съвременно, надеждно и интегрирано решение за въвеждане на изцяло електронен вътрешен оборот на документи в Комисията закупи информационна система „EVENTIS R7“.

Във връзка с обезпечаване работата на единната информационна система в продукционна среда, са подновени необходимите лицензи за СУБД Oracle за съхранение и управление на масиви от данни и лицензи за софтуерни продукти за виртуализация и архивиране, възстановяване, управление и защита на данни. Подновени са лицензите за софтуер за бизнес анализи Qlik Sense.

През отчетната година единната информационна система е надградена с услуги и процеси в изпълнение на задълженията на компетентните органи в Република България по Регламент (ЕС) № 600/2014, във връзка с Делегиран регламент (ЕС) № 2017/590 и Регламент (ЕС) № 236/2012 относно докладването им към ESMA и допринасяне за развитие на цифровизацията на институцията. Реализирана е интеграция за двустранен обмен на данни с външната информационна система на Министерството на финансите по автоматичен програмен интерфейс. Внедрени са нови процеси и са оптимизирани разработените такива чрез надграждане на системата с нови функционалности,

свързани с късите позиции на ДЦК.

През 2025 г. продължи да се използва предоставената възможност от Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ за използване на виртуални ресурси от държавния хибриден частен облак за резервиране и архивиране на информация от критични данни и системи на Комисията.

В съответствие с Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност, през 2025 г. се извърши актуализация и се добавиха нови специфични политики в прилаганата политика за мрежова и информационна сигурност на Комисията.

През 2025 г. продължи дейното участие на дирекция ”Информационни технологии” в работните групи и проекти на ESMA, EIOPA и EBA.

8.4. Отчет за изпълнението на бюджета на Комисията за финансов надзор за 2025 г. по бюджетна програма „Подобряване на регулацията и надзора на небанковия финансов сектор“

Комисията за финансов надзор е юридическо лице на бюджетна издръжка, съгласно чл. 2, ал. 3 от ЗКФН. Председателят на Комисията е първостепенен разпоредител с бюджет. Бюджетът на Комисията се съставя, изпълнява и отчита по реда на Закона за публичните финанси (ЗПФ). Приходите и разходите се отчитат по Единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2025 г.

Комисията организира отчетността си в две обособени отчетни групи, като за 2025 г. са изготвени следните отчети:

- Отчет за касовото изпълнение на бюджета на Комисията;
- Отчет за операциите и наличностите по сметките за чужди средства.

8.4.1. Отчет за касовото изпълнение на бюджета

8.4.1.1. Приходи

В отчета за касовото изпълнение на бюджета на Комисията за 2025 г. са отчетени приходи в размер на 24 818 616 лв. Изпълнението спрямо годишния план е 96 %.

В приходната част на бюджета постъпват основно неданъчни приходи от такси, съгласно чл. 27, ал. 1 от ЗКФН, глоби, имуществени санкции и наказателни лихви. Постъпленията от наложени глоби и имуществени санкции постъпват по бюджета на Комисията, но съгласно чл. 28, ал. 4 от ЗКФН се отчитат като вноски в централния бюджет.

Структурата на приходите за 2025 г. е, както следва:

- приходи от държавни такси – 23 305 476 лв. от постъпили такси съгласно: тарифа, определена в приложение към ЗКФН (в сила от 01.07.2025 г.) и Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор (обн. - ДВ, бр. 51 от 2025 г., в сила от 01.07.2025 г.). В посочената сума са отразени и приходи от такси на основание постъпили разпореждания за събрани суми от НАП – 14 004 лв. Най-голям относителен дял (94,59 %) в отчетените такси има годишната такса за осъществяване на общ финансов надзор – 22 043 520 лв. Получените такси за издаване на лицензи и разрешения за извършване на дейност и други разрешения и одобрения, общо са в размер на 1 261 956 лв.;
- приходи от глоби, имуществени санкции и лихви – 1 676 372 лв. от постъпили приходи от глоби и имуществени санкции по влезли в сила НП и постановления по чл. 287 от АПК, лихви за просрочие на неплатените в законоустановения срок годишни такси за общ финансов надзор и НП, неустойка по договор. В общия размер на тези приходи са отразени и събрани суми от НАП - 164 817 лв. на основание постъпили справки и разпореждания;
- други неданъчни приходи – 163 232 лв., които представляват: възстановени юрисконсултски възнаграждения, отразени със знак „плюс“ - 15 408 лв.; получено застрахователно обезщетение, отразено със знак „плюс“ - 307 лв., събраните от

НАП публични вземания на Комисията със знак „минус“ - 178 821 лв. и отрицателна курсова разлика със знак „минус“ - 126 лв.

Графика № 7. Структура на приходите през 2025 г. (без събраните от НАП)

8.4.1.2. Разходи

В отчета за касовото изпълнение на бюджета на Комисията за 2025 г. отчетените разходи са в размер на 28 020 318 лв., като изпълнението спрямо годишния план е 99,2 % и са разпределени, както следва:

- разходи за персонал – 18 969 407 лв., които включват разходите за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения, изплатените възнаграждения на нещатни служители, наети по трудово правоотношение по Постановление № 66 от 1996 г. на Министерския съвет за кадрово осигуряване на някои дейности в бюджетните организации, за социално-

битово и културно обслужване (СБКО), за обезщетения на служителите по КТ и по чл. 40, ал. 5 от КСО, както и разходите за задължителни осигурителни вноски от работодател. Отчетените разходи за заплати и възнаграждения през 2025 г. са в размер на 16 017 948 лв.;

- разходи за текуща издръжка – 4 344 151 лв., изразходвани за наем, охрана, почистване и поддържане на административната сграда на Комисията, вода, горива и ел. енергия, телекомуникационни и пощенски услуги, поддръжка на софтуер и хардуер, включително и лицензи с едногодишен срок, застраховки, канцеларски материали, резервни части и консумативи за хардуер, печатни материали и други доставки и услуги. Също така са отчетени и средства за специализирани обучения за служителите на Комисията и за командировки в страната и в чужбина;

- разходи за данъци и такси – 50 686 лв. за заплащане на държавни такси за обнародване решения на Комисията в „Държавен вестник“, общински и държавни данъци и такси;

- разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности – 3 478 924 лв. Разходът е за членски внос във връзка с участието на Комисията за финансов надзор в ЕНО - ESMA, EIOPA и за членството в IOSCO;

- капиталови разходи – 1 177 150 лв., формирани, както следва:
 - √ 2 638 лв. - разходи за частична подмяна на дограма на административната сграда;
 - √ 801 719 лв. - за придобиване на персонални и преносими компютри, сървъри, хардуерни устройства за защитни стени и UPS;
 - √ 83 519 лв. - за надграждане на тел. централа и 2 бр. системи за видеоконференции;
 - √ 289 274 лв. - за придобиване на нематериални дълготрайни активи – лицензи със срок над 1 година и програмни продукти.

Изразходването на средствата по бюджетни параграфи е в рамките на утвърдения бюджет за годината, съобразено е с постъпленията от такси и трансфера от централния бюджет, както и взаимоотношения между бюджети на основание чл. 110, ал. 4 и 10 от ЗПФ. Реализацията на разходите е осъществена при спазване на финансовата дисциплина и е съобразена с целите и приоритетите на

Комисията. Във връзка с препоръка от Сметната палата, направена по време на извършвания одит на годишния финансов отчет за 2025 г. е направена промяна, като лицензи с едногодишен срок са прехвърлени от капиталов в текущ разход.

За периода 01.01.2025 г. - 31.12.2025 г. са отчетени 3 070 066 лв. общо разходи в областта на електронното управление и използваните информационни и комуникационни технологии, в това число 1 895 554 лв. текущи и 1 174 512 лв. капиталови разходи. Текущите разходи са основно за поддръжка на софтуер и хардуер, абонамент за информационни системи и лицензи с едногодишен срок. Капиталовите разходи са за придобиване на персонални и преносими компютри, сървъри, хардуерни устройства за защитни стени и UPS, за надграждане на тел. централа и 2 бр. системи за видеоконференции, лицензи със срок над 1 година и програмни продукти.

8.4.1.3. Трансфери, бюджетно салдо и финансиране по бюджета

За отчетния период е отчетена сума в размер на 3 243 297 лв., която отразява бюджетното взаимоотношение с централния бюджет, включително и вноската по чл. 28, ал. 4 от ЗКФН.

Отчетен е излишък в размер на 1 595 лв. и финансиране на бюджетното салдо в същия размер със знак „минус“, което е в резултат на разликата между начално и крайно салдо по валутна бюджетна сметка (- 38 лв.), разликата между начално и крайно салдо на чуждите средства (+ 1 633 лв.)

Във връзка с чл.110, ал. 4 и 10 от ЗПФ в отчета са отразени и трансфери между бюджета на Комисията за финансов надзор и:

- Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) – получен трансфер от 400 000 лв.;

- Министерството на вътрешните работи - предоставен трансфер от 440 000 лв.

Графика № 8. Структура на разходите

8.4.2. Отчет за операциите и наличностите по сметките за чужди средства

По сметката за чужди средства на Комисията постъпват суми за гаранции по ЗОП. Наличността по нея към 31.12.2025 г. е в размер на 793 921 лв.

8.4.3. Извършени промени по бюджета на Комисията

За периода 01.01.2025 - 31.12.2025 г. са извършени следните промени по бюджета на Комисията:

- промяна по бюджета на Комисията в размер на 71 000 лв. на основание чл. 110, ал. 4 и 10 от ЗПФ, чл. 6, ал. 3 от ПМС № 28/16.04.2025 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2025 г. и във връзка с чл. 4, ал. 3 от ПМС № 480 от 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на МФ за 2022 г. и писмо на министъра на финансите 37-00-249/15.07.2025 г.;

- промяна по бюджета на Комисията, извършена през м. 11.2025 г., в размер на 176 250 лв. на основание чл. 109, ал. 5 от ЗПФ, в изпълнение на ПМС № 211 на Министерския съвет от 21 октомври 2025 г.;

- промяна през м. 11.2025 г. по бюджета на Комисията в размер на 400 000 лв. на основание чл. 110, ал. 4 и 10 от ЗПФ, чл. 6, ал. 3 от ПМС № 28/16.04.2025 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2025 г.;

- промяна по бюджета на Комисията, извършена през м. 12.2025 г., в размер на 440 000 лв. на основание чл. 110, ал. 4 от ЗПФ и чл. 6, ал. 1 от ПМС № 28/16.04.2025 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2025 г.;

- вътрешно-компенсирани промени от 30.06.2025 г.; 12.12.2025 г. и 30.12.2025 г. на основание чл. 112, ал. 2 от ЗПФ.

№ по ред	Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Ефект върху бюджета (увеличение / намаление на разходите по програми)	Влияние върху показателите за изпълнение
1	Постановление на Министерския съвет № 333 от 1 октомври 2024 г. за изменение и допълнение на Постановление на Министерския съвет № 480 от 21.12.2022 г.	Чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	За одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на първостепенни разпоредители с бюджет за 2025 г.	Бюджетна програма: "Подобряване на регулацията и надзора на небанковия финансов сектор"	+ 71 000	не
2	Постановление на Министерския съвет № 211 от 21.10.2025 г.	Чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	За одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на първостепенни разпоредители с бюджет за 2025 г.	Бюджетна програма: "Подобряване на регулацията и надзора на небанковия финансов сектор"	+ 176 250	не
3	Постановление на Министерския съвет № 28 от 16.04.2025 г.	Чл. 110 ал.4 и ал. 10 от ЗПФ	За одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на	Бюджетна програма: "Подобряване на регулацията и надзора на	+ 400 000	не

			първостепенни разпоредители с бюджет за 2025 г.	небанковия финансов сектор"		
4	Постановление на Министерския съвет № 28 от 16.04.2025 г.	Чл. 110 ал.4 и ал. 10 от ЗПФ	За одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на първостепенни разпоредители с бюджет за 2025 г.	Бюджетна програма: "Подобряване на регулацията и надзора на небанковия финансов сектор"	- 440 000	не
5		Чл. 112, ал. 2 от ЗПФ	Вътрешно компенсирана промяна в рамките на утвърдените разходи	Бюджетна програма: "Подобряване на регулацията и надзора на небанковия финансов сектор"	-	не

8.4.4. Максимален размер на ангажиментите за разходи и максимален размер на новите задължения за разходи

Показателят „Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2025 г.“ по уточнен план, е в размер на 8 861 800 лв.

Отчетената сума по показател „Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2025 г.“ към 31.12.2025 г., е 7 499 973 лв. В справка за поетите ангажименти по бюджета е отразена информация за всички възникнали и реализирани за периода ангажименти, касаеща всички сключени договори през периода, както и ангажиментите с незабавна реализация.

Показателят „Максимален размер на новите задължения, които могат да бъдат натрупани през 2025 г.“ по уточнен план, е в размер на 9 198 500 лв.

Отчетената сума по показател „Максимален размер на новите задължения, които могат да бъдат натрупани през 2025 г.“ към 31.12.2025 г., е 9 028 408 лв.

8.4.5. Събиране на приходи

Дейността по събиране на приходите на Комисията за финансов надзор се осъществява от отдел „Събиране на приходи“, дирекция „Финансово-стопанска дейност“, в съответствие с разпоредбите на Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация, при спазване на приложимата нормативна уредба и Вътрешните правила за администриране на приходите на Комисията. В изпълнение на поставените стратегически цели, през отчетния период са оптимизирани процесите и дейностите по събиране на вземанията на Комисията. Засилено са прилагани мерки и действия за ефективно събиране на приходите, както и за стимулиране на доброволното изпълнение на задълженията от поднадзорните на Комисията лица, чрез изпращане на електронни съобщения, писма и/или осъществяване на телефонни контакти. Своевременно са предприети мерки за събиране на таксите за общ финансов надзор, определени в приложение (в сила до 01.07.2025 г.) към чл. 27, ал. 1 от ЗКФН и в Наредба № 76 (в сила от 01.07.2025 г.), извършени са действия по реда на ЗАНН и ДОПК за доброволно събиране на глобите и имуществените санкции по влезли в сила санкционни актове, законни лихви и присъдени в полза

на Комисията съдебни разноси, като до задължените лица са изпратени покани за доброволно изпълнение на задълженията. Спрямо поднадзорните лица, които въпреки осъществените от страна на Комисията действия за доброволно плащане, не са предприели действия, са образувани административни производства за установяване на публичните вземания, снабдяване с изпълнителни листове и предявяване на вземанията за принудително събиране от публични изпълнители при НАП и/или от частни съдебни изпълнители. През 2025 г. са организирани и реализирани действия по откриване, проследяване и прекратяване на административни производства по издаване на актове за установяване на публични държавни вземания за неплатени такси за общ финансов надзор по чл. 27, ал. 1 от ЗКФН и законни лихви за забава върху тях, разгледани са искания за възстановяване и/или прихващане на надвнесени и погрешно внесени такси, глоби и имуществени санкции, изготвени са проекти на заповеди, становища и писма по постъпили възражения и запитвания, свързани с дейността по събиране на вземанията на Комисията. През 2025 г. са образувани 106 бр. административни производства по издаване на индивидуални административни актове за установяване на публични вземания за просрочени годишни такси за общ финансов надзор и законни лихви за забава. Задълженията по 19 от тях са платени доброволно от лицата, вследствие на което производствата са прекратени, 49 бр. от откритите производства са приключили с издадени актове за установяване на публични вземания, като задълженията по 11 от тях са платени преди предприемане на действия по принудително събиране. Несъбраните задължения по влезлите в сила актове за установяване на публични вземания са предявени в НАП и/или са предадени на частни съдебни изпълнители, за принудително изпълнение. Постигнати са и допълнителни резултати, свързани с погасяване, чрез доброволно изпълнение на публични вземания, за които е съществувал риск от изтичане на давност. През 2025 г. се отчита повишение на събраните суми за погасяване на публичните задължения, възникнали в предходни години. Във връзка с неплатени задължения по влезли в сила санкционни актове, за наложени глоби, имуществени санкции и законни лихви за забава върху тях, както и присъдени в полза на Комисията съдебни разноси, от отдел „Събиране на приходи“ са изготвени и изпратени 59 покани за доброволно изпълнение до

задължените лица, в резултат на което над 2/3 от задълженията са платени доброволно, а несъбраните вземания са предадени за принудително изпълнение на НАП и/или на частни съдебни изпълнители.

8.5. Доклад за дейността на вътрешния одит на Комисията за финансов надзор за 2025 г.

Дейността на ЗВО през 2025 г. се осъществи в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионалната практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори и методологията, утвърдена от министъра на финансите.

През периода се изпълняват Стратегическият план за дейността по вътрешен одит за 2025-2027 г. и Годишният план за одитните ангажменти за 2025 г., които са разработени на база оценка на риска, утвърдени са от председателя на Комисията и са съгласувани с Комисията.

При планиране и извършване на вътрешните одити се прилага процесен подход за одитиране, като ползата, която носи дейността по вътрешен одит е насърчаване въвеждането на единни вътрешни процедури, когато това е удачно, развитие на вътрешния контрол и подобряване на условията за функциониране на Комисията, като ефективен надзорен орган на небанковия финансов сектор.

През 2025 г. са извършени следите одитни ангажменти за даване на увереност:

- одит на надзорни практики и процедури на управление „Осигурителен надзор“ през периода 01.01.2024 - 31.03.2025 г. относно дейността по допълнително пенсионно осигуряване;
- одит на регулаторните режими на управление „Застрахователен надзор“ през периода 01.01.2024 - 31.03.2025 г.;
- одит на дейностите за наблюдение на финансовите иновации в небанковия финансов сектор през 2025 г. (приключен през 2026 г.).

През 2025 г. са изпълнени общо 9 одитни ангажменти за консултиране, като по-съществените от тях са свързани с участие в работна група за изготвяне на проект на наредба за определяне на вида и размера на таксите, които Комисията за финансов надзор начислява, административните услуги за които се дължат такси

и начина, по който се заплащат, както и подпомагане на процеса по изготвяне на проекти на вътрешни и други документи, чрез представяне на информация, бележки, коментари и предложения.

През отчетния период в резултат на извършените вътрешни одити за предоставяне на увереност са дадени 24 препоръки, като се запазва устойчива тенденция за приемане на препоръките на ЗВО от ръководителите на одитираните структури и ръководството на Комисията, както и за предприемане на корективни действия по време на одитните ангажименти.

Звеното за вътрешен одит подпомага мониторинга върху изпълнението на планираните мерки, като вписва актуална информация в общ регистър на препоръките на Комисията. Прегледът показва, че като цяло се поддържа постоянен висок относителен дял на изпълнените препоръки. Това е индикация за способности на вътрешните одитори да формулират подходящи предложения за развитие на дейностите и контрола, както и осъществяване на ефективна комуникация, насочена към резултатите.

Основните изводи за функционирането на СФУК в Комисията, направени в резултат на дейността по вътрешен одит, са както следва:

- в Комисията е установен стабилен процес по целеполагане, свързан с наличието на законово регламентирани цели, заложили приоритети и средносрочни стратегически цели, определяне, изпълнение и отчитане на ежегодни дейности за постигане на целите²¹;
- управлението на риска е неразделна част от общия процес на управление в Комисията, като се основа на разписани правила и процедури²²;
- Комисията полага усилия за развитие и подобряване на организационната структура в съответствие с все по-широките функционални задължения и отговорности за осъществяване на надзор на небанковия финансов сектор;

²¹ Целите на Комисията са регламентирани в ЗКФН, в Стратегията на Комисията за финансов надзор за периода 2025-2027 г. и в програмния формат на бюджет, а дейностите за постигане на целите са посочени в Плана за действие на Комисията за финансов надзор за 2025 г. и в отчета му;

²² През периода се изпълнява Стратегията за управление на риска на Комисията за финансов надзор за 2025-2027 г., приети са Риск-регистър на Комисията за финансов надзор за 2025 г. и Отчет на риск-регистъра на Комисията за финансов надзор за 2025 г.

- правилата и процедурите за контрол на одитираните дейности са съобразени с рисковете и като цяло осигуряват спазване на приложимото законодателство и ефективност, а констатираните несъответствия са резултат от специфични дефицити и пропуски при първа линия на контрола;
- Комисията полага постоянни усилия за осигуряване на надеждни интегрирани информационни и комуникационни системи;
- в Комисията се прилагат политики и процедури, които осигуряват надеждност, сигурност и опазване на финансовата и оперативната информация;
- осъществява се мониторинг на изпълняваните дейности в резултат, на който се предлагат и извършват промени и/или се предприемат коригиращи мерки; в някои случаи е необходимо подобрене с оглед своевременност на действията.

8.6. Отчет за дейността на Инспектората

През 2025 г. Инспекторатът, в съответствие с разпоредбите на Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация и Вътрешните правила за дейността на инспектората в Комисията за финансов надзор, Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси и в изпълнение на заповеди на председателя на Комисията, осъществи планови и извънпланови проверки относно дейността на служителите от администрацията на Комисията.

Дейността на Инспектората през 2025 г. е подчинена изцяло на целите и дейностите, заложи в Правилника на устройство и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация, Вътрешните правила за дейността на инспектората в Комисията, както и нормативните актове, уреждащи дейността на инспекторатите.

8.6.1. През 2025 г. Инспекторатът имаше следните цели:

1. подпомагане на дейността на Комисията за осъществяване на последователна, прозрачна и предвидима регулаторна дейност;
2. постоянно усъвършенстване на дейността на Инспектората за контрол върху административните звена по осигуряване на ефективна защита на потребителите на небанкови финансови услуги и продукти, повишаване на

финансовата грамотност и укрепване на общественото доверие във финансовите пазари;

3. предотвратяване и отстраняване на нарушения при функциониране на администрацията чрез независима и обективна оценка;

4. постигане на ефективен административен контрол върху дейността на администрацията чрез извършване на проверки, формулиране на предложения/мерки за подобряване на работата и отстраняване на констатираните слабости и нарушения;

5. укрепване на контрола в Комисията чрез предоставяне на оценки; подходящи, точни и навременни препоръки за подобряване на неговата ефективност;

6. контрол за законосъобразно и правилно функциониране на структурите чрез отстраняване на констатираните слабости и нарушения, въз основа изпълнение на предложени мерки и препоръки;

7. въвеждане на ефективни механизми по провеждане на държавната антикорупционна политика чрез вътрешен контрол и превенция на корупцията;

8. институционално развитие и повишаване на капацитета за ефективно административно управление чрез повишаване на професионалната квалификация на служителите в звеното, както и подобряване взаимодействието с други органи, организации и звена.

8.6.2. За постигане на целите дейността на Инспектората през 2025 г. е насочена към:

1. извършване на проверки по спазване на нормативната уредба при осъществяване на функциите в проверяваните структурни звена, с цел ограничаване на негативни явления и подобряване на дейността в администрацията;

2. извършване на проверки по сигнали и предложения срещу незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от администрацията;

3. извършване на проверки по спазване на законите, подзаконовите и вътрешните актове за организация на работата в администрацията;

4. събиране и анализиране на информация и извършване на проверки по своя инициатива за установяване на нарушения и възможни прояви на корупция и неефективна работа на администрацията;

5. инициране на предложения за промяна на нормативната уредба, по повод констатирани при проверката пропуски, слабости и грешки в дейността на администрацията;

6. докладване на резултатите от извършените проверки и даване на предложения за отстраняване на констатираните пропуски и нарушения;

7. мониторинг за спазване на препоръките и предложенията, направени при извършените проверки;

8. проучване и оценка на нуждите от обучение в областта на административния контрол за постигане на по-високо качество и професионализъм на контролните функции.

8.6.3. При изпълнение на контролните си функции Инспектората извърши следните 25 планови и извънпланови проверки:

А. Планови проверки – 22 бр., от които:

1. за оценка ефективността на дейността – 2 бр.;

2. за спазване на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работата от служителите на администрацията – 2 бр.;

3. за подаване на и проверка на декларации по ЗПК – 16 бр.;

4. последващи проверки – 1 бр.;

5. завършване на започната проверка през 2024 г. – 1 бр.;

6. незавършени планови проверки – 0 бр.

Б. Извънпланови проверки – 3 бр., от които:

1. за незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от администрацията – 2 бр.;

2. проверка на информация, изложена в сигнали на служители от Комисията – 1 бр.

В. Инспекторатът иницира 1 промяна във нормативни и вътрешноведомствени актове.

Г. Брой служители, преминали обучения през годината – 2 бр.

От приключените проверки през 2025 г. се установи, че администрацията на Комисията е изпълнявала законосъобразно възложените ѝ задачи и не е допуснато извършване на административни нарушения, подлежащи на санкция. Не са допуснати и незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от администрацията на Комисията. Не са констатирани конфликт на интереси и неспазване на сроковете за подаване на декларации по ЗПК. Независимо от тези заключения са направени конкретни предложения за коригиране и подобряване на дейността на съответните административни звена в Комисията.

II. Пазарен анализ на небанковия финансов сектор

II. Пазарен анализ на небанковия финансов сектор

1. Външна среда и икономическа активност

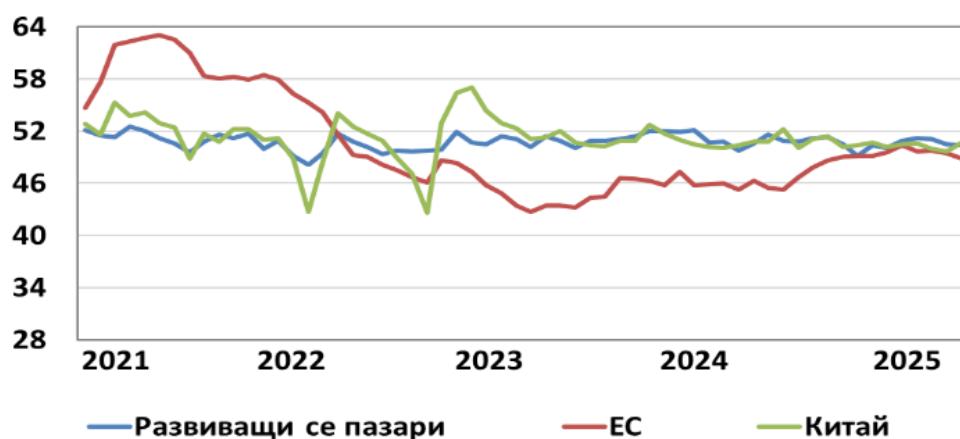
1.1. Външна среда

През 2025 г. световната икономика се характеризира с разнопосочна динамика. Ръстът на БВП в ЕС се ускорява до 1,4 % през 2025 г., спрямо 1,1 % през 2024 г., докато в нововъзникващи пазари и развиващи се икономики в Европа се забавя до 1,8 % спрямо 3,5 % за същия период. Годишната е изпълнена с предизвикателства на международната сцена. Пречките, произтичащи от нарастващите търговски бариери и високите нива на несигурност, са значителни. Въпреки това частично се компенсират от ползите от инвестициите в технологичния сектор, благоприятните финансови условия и подкрепата, осигурена чрез фискалната и паричната политика. Като цяло, въпреки сериозните смущения в търговията и продължаващия климат на несигурност, годината е с умерено положителен резултат по отношение на глобалния икономически растеж.

Въпреки бавното възстановяване на световната икономика и продължаващите геополитически напрежения, индексът за нови поръчки Purchasing Managers' Index (PMI) през 2025 г. запазва относително стабилно представяне. В развиващите се пазари PMI се понижава леко от 50,9 пункта към декември 2024 г. до 50,4 пункта към декември 2025 г. В ЕС индексът нараства до 48,8 пункта към декември 2025 спрямо 45,3 пункта към декември 2024 г., а в Китай намалява от 52,2 пункта до 50,7 пункта за същия период. Единствено в ЕС индексът остава под референтната граница от 50 пункта, която разделя икономическата експанзия от свиването на икономиката, вероятно поради слабо вътрешно и външно търсене, спад на новите поръчки и

продължаваща слабост в индустриалния сектор, особено в ключови икономики като Германия.

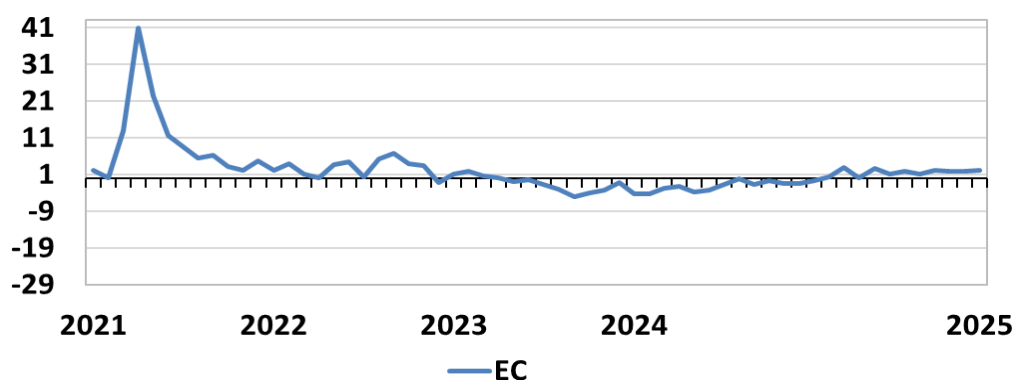
Графика № 9. Индекс PMI за производството

Източник: Блумбърг

Индустриалното производство в ЕС през 2025 г. се характеризира с колеблива динамика. Наблюдават се както отрицателни, така и положителни изменения, като стойностите варират в диапазона от -0,6 % до 2,9 %. Към декември 2025 г. индексът на индустриалното производство достига 2,2 % при -1,5 % година по-рано, което свидетелства за постепенно стабилизиране и умерено възстановяване на индустриалната активност.

Графика № 10. Индустриално производство (без строителство)

Източник: Евростат

Търсенето на „сигурно убежище“ повишава цените на благородните метали, докато тарифите оказват натиск върху цените на базовите метали. Индексът на благородните метали нараства, воден основно от поскъпването на златото, което достига нови исторически върхове на фона на засилена несигурност и повишено търсене от институционални инвеститори. Индексът на базовите метали се понижава в началото на 2025 г. под въздействието на по-слабото глобално търсене и тарифните мерки, но впоследствие се възстановява, подкрепен от стабилизиране на индустриалната активност и подобрени очаквания за търсенето. Към края на 2025 г. индексът на базовите метали достига 156,2 пункта спрямо 138,5 пункта в края на 2024 г.

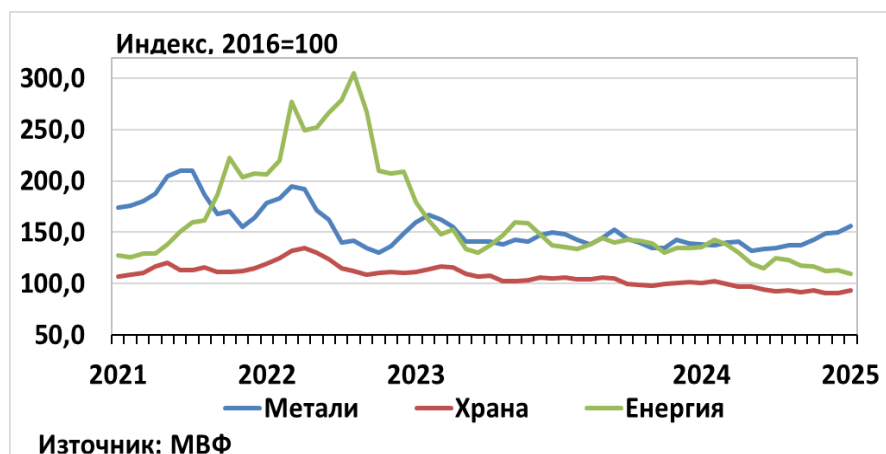
Контролът върху износа на редкоземни материали от Китай води до рязко повишение на цените в началото на периода. След постигнатото търговско споразумение между САЩ и Китай през юни 2025 г. износет се възстановява, но цените им остават на повишени нива поради продължаващи ограничения в предлагането и засилено търсене.

Цените на петрола падат поради слабото нарастване на глобалното търсене и силния ръст на предлагането, както от ОПЕК+, така и от страни извън картела. С изключение на временното покачване в средата на юни 2025 г., предизвикано от конфликта между Израел и Иран, цените остават относително стабилни в диапазон между 60 и 70 щ. долара след обявяването на американските тарифи в началото на април 2025 г. Тарифите понижават очакванията за глобално търсене и съвпадат с ускорено увеличаване на производството от ОПЕК+. В края на 2025 г. индексът на енергията достига 109,2 пункта при 135,0 пункта в края на 2024 г. Цените на природния газ спадат поради по-слабо търсене, свързано с икономическа несигурност, по-ниско търсене от Азия и по-гъвкави политики за съхранение в Европа, като тази тенденция се отразява и на световните пазари.

Индексът на цените на селскостопанските продукти, търгувани на международните пазари, се понижава през 2025 г., воден от спад в цените на кафето, зърнените култури и захарта. Към края на декември 2025 г. индексът на

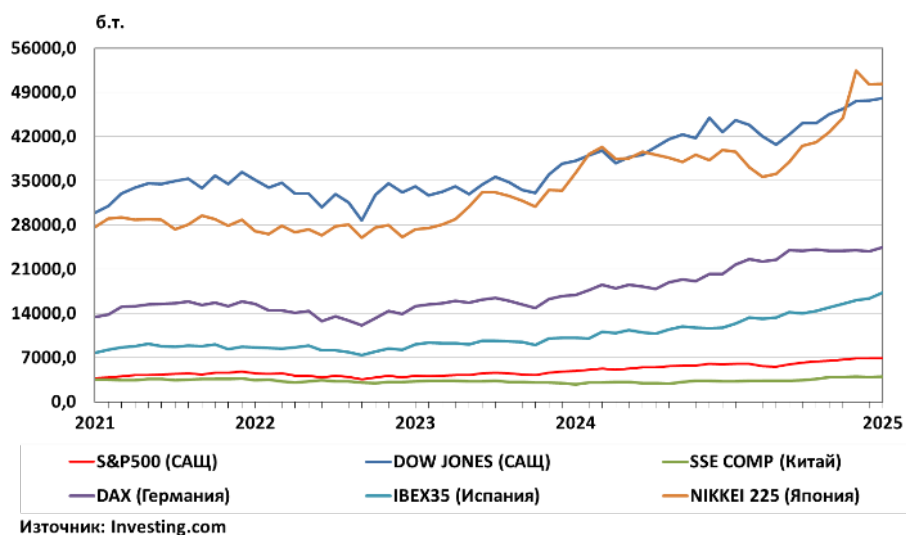
храните достига 93,7 пункта спрямо 100,6 пункта през декември 2024 г.

Графика № 11. Динамика на цените на храни, енергийни суровини и метали

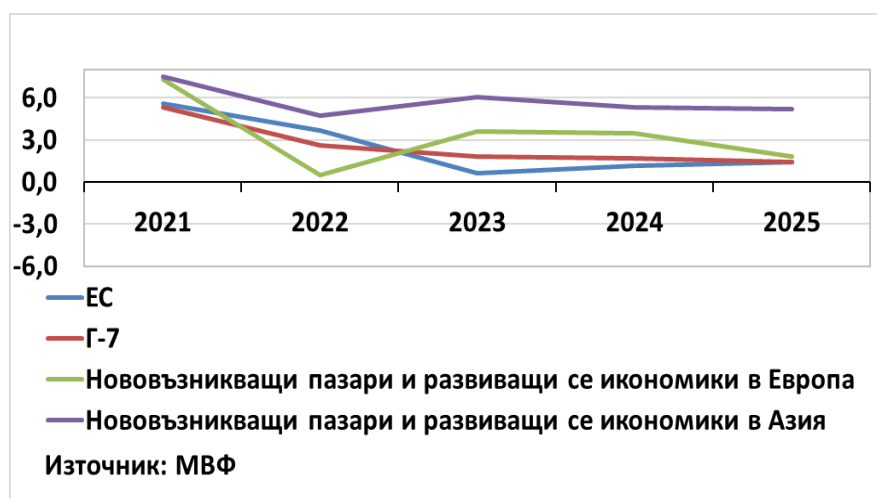
Капиталовите пазари в глобален мащаб отчитат ръст през 2025 г., подкрепени от подобряването на макроикономическата среда, очакванията за постепенно облекчаване на паричната политика в развитите икономики и устойчивите финансови резултати на водещи международни компании. В еврозоната, германският DAX се повиши с 12,7 %, а испанският IBEX35 с 39,9 %. Американските индекси S&P500 и Dow Jones нарастват съответно с 13,3 % и 7,9 % за 2025 г. Движението на борсите в Азия през 2025 г. също е възходящо, като японският NIKKEI225 нараства с 27,2 %, а китайският SSE COMP с 22 %, въпреки значителни проблеми в сектора на имотите и забавянето на вътрешното потребление.

Графика № 12. Капиталови пазари в развити икономики

Икономическият растеж в ЕС през 2025 г. се ускорява до 1,4 % спрямо 1,1 % през 2024 г. За разлика от това, икономиките на седемте най-развити държави (Г-7) се забавят до 1,4 % спрямо 1,7 % за същия период. Икономическият растеж в нововъзникващите пазари и развиващите се икономики в Европа и в Азия се забавя съответно до 1,8 % и 5,2 % през 2025 г. спрямо съответно 3,5 % и 5,3 % през 2024 г. Негативно влияние върху тази динамика оказват рестриктивната парична политика и сравнително високите лихвени нива, които продължават да ограничават инвестициите и потреблението, както и геополитическата несигурност и забавянето на световната търговия, които отслабват външното търсене и бизнес доверието. Допълнителен натиск оказват високите нива на публичен и частен дълг, инфлацията, която макар и по-ниска спрямо предходните години, остава над целевите равнища в редица икономики, както и структурни предизвикателства като недостиг на работна сила, неблагоприятни демографски тенденции и нисък растеж на производителността.

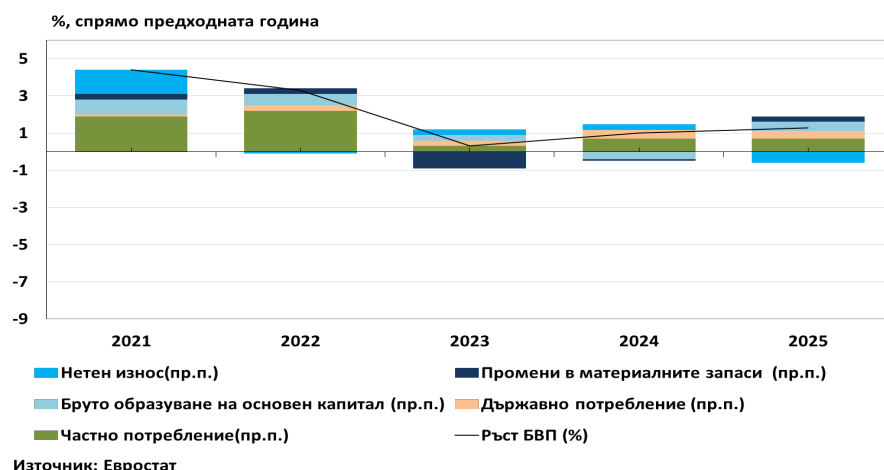
Графика № 13. Растеж на БВП, год. темп на изменение

Реалният растеж на БВП в еврозоната през 2025 г. се ускорява до 1,3 % спрямо 1,0 % през 2024 г., въпреки бавното възстановяване на глобалната икономика и продължаващите геополитически напрежения. Приносът на частното потребление остава без съществена промяна спрямо предходната година, като се задържа на ниво от 0,7 пр. п. Инвестициите преминават към положителен принос от 0,5 пр. п. през 2025 г. спрямо отрицателен принос от -0,4 пр. п. през 2024 г. За разлика от тях, нетният износ влошава своя

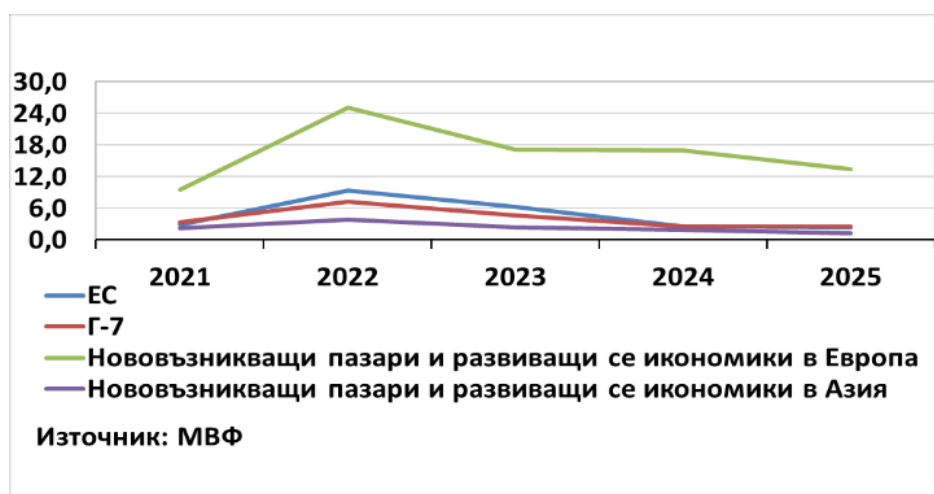
принос до -0,6 пр. п. при 0,3 пр. п. през 2024 г. Приносът на запасите се увеличава до 0,3 пр. п. през 2025 г. спрямо -0,1 пр. п. през 2024 г. В същото време приносът на правителственото потребление намалява слабо до 0,4 пр. п. спрямо 0,5 пр. п. през предходната година.

Графика № 14. Растеж на БВП в еврозоната

Инфлацията през 2025 г. се забавя. В страните от Г-7 спада до 2,5 % през 2025 г. спрямо 2,7 % през 2024 г. В ЕС инфлацията намалява до 2,4 % при 2,6 % за същия период, но все още остава над целевата стойност от 2 %. Основната причина за този спад са мерките и политиките на централните банки.

Графика № 15. Инфлация

Общата инфлация в еврозоната се понижава до 2,0 % в края на 2025 г. спрямо 2,4 % към декември 2024 г. Базовата инфлация, измерена без цените на

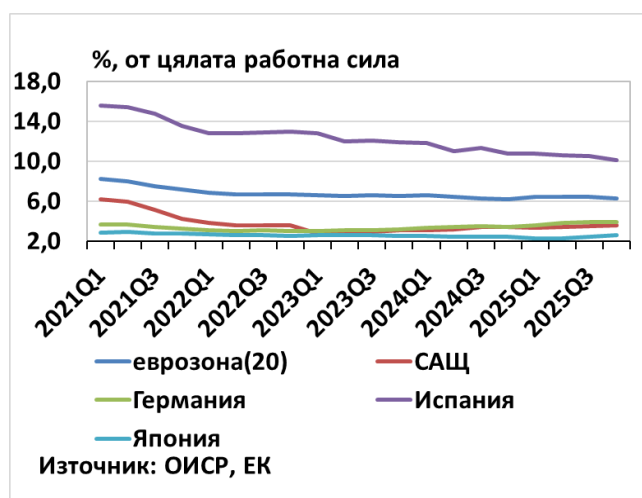
енергийните стоки, храните, алкохола и тютюневи изделия, също намалява до 2,3 % от 2,7 % за същия период.

Графика № 16. Инфлация в еврозоната

Разнопосочна е динамика на безработицата през 2025 г. В еврозоната равнището ѝ леко се повишава до 6,3 % в края на 2025 г. спрямо 6,2 % в края на 2024 г. В САЩ се наблюдава повишение до 3,6 % през декември 2025 г. спрямо 3,4 % през последното тримесечие на 2024 г. В Германия и Япония безработицата също се увеличава съответно до 3,9 % и 2,6 %, докато в Испания намалява до 10,1 % спрямо предходната година.

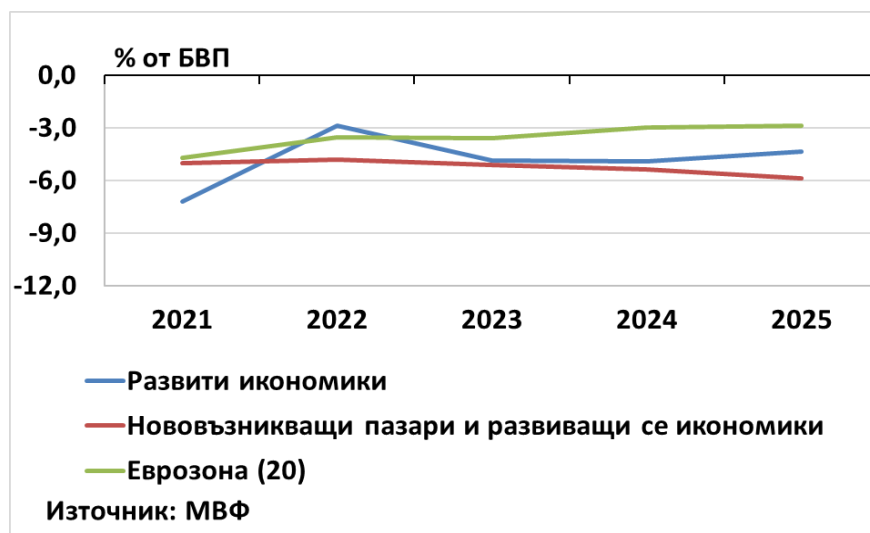
Графика № 17. Динамика на безработицата в световен мащаб

Бюджетният дефицит в световен мащаб през 2025 г. се характеризира с разнопосочна динамика. Бюджетният баланс в развитите икономики се подобрява

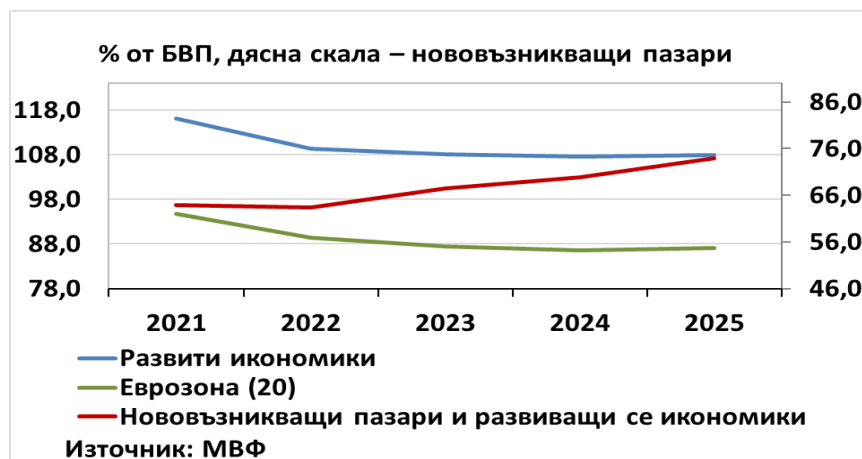
до -4,4 % от БВП спрямо -4,9 % през 2024 г. Дефицитът в еврозоната се свива до -2,9 % от БВП при -3,0 % година по-рано. В същото време, при нововъзникващите пазари и развиващите се икономики се наблюдава влошаване на бюджетната позиция, като дефицитът нараства до -5,9 % от БВП спрямо -5,4 % през 2024 г.

Графика № 18. Бюджетен баланс

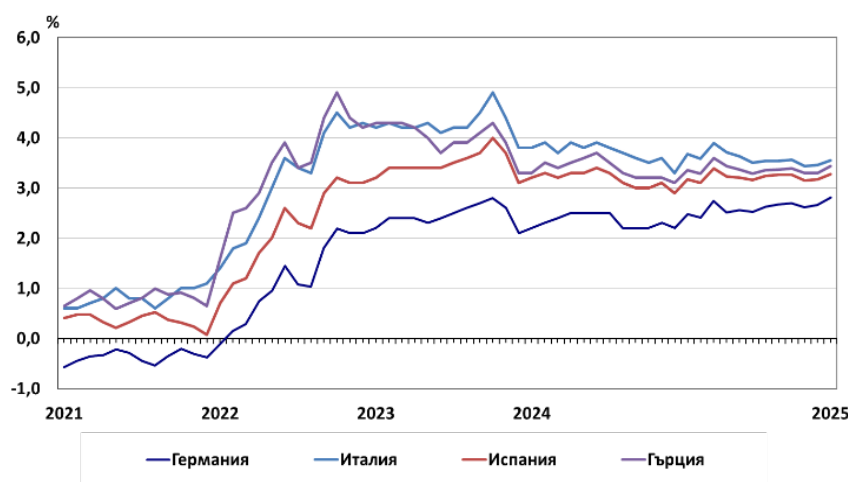
Общият държавен дълг на страните в еврозоната, измерен като процент от БВП, нараства до 87,1 % през 2025 г. спрямо 86,6 % през 2024 г. Държавният дълг на развитите икономики също отбелязва увеличение, достигайки 108,0 % от БВП спрямо 107,6 % година по-рано. При нововъзникващите пазари и развиващи се икономики се наблюдава по-значително нарастване - до 73,9 % през 2025 г. в сравнение с 69,9 % през 2024 г.

Графика № 19. Общ държавен дълг

Дългосрочният лихвен процент за целите на конвергенцията показва различна динамика през 2025 г. Средната годишна лихва по ДЦК на Гърция и Испания остава без съществена промяна през 2025 г. спрямо 2024 г., като се задържа съответно на нива от 3,4 % и 3,2 %. За разлика от това, средната годишна лихва по ДЦК на Германия нараства до 2,6 % спрямо 2,3 % през предходната година, докато при Италия се наблюдава минимално понижение до 3,6 % от 3,7 %.

Графика № 20. Дългосрочен лихвен процент за целите на конвергенцията на Гърция, Германия, Испания и Италия

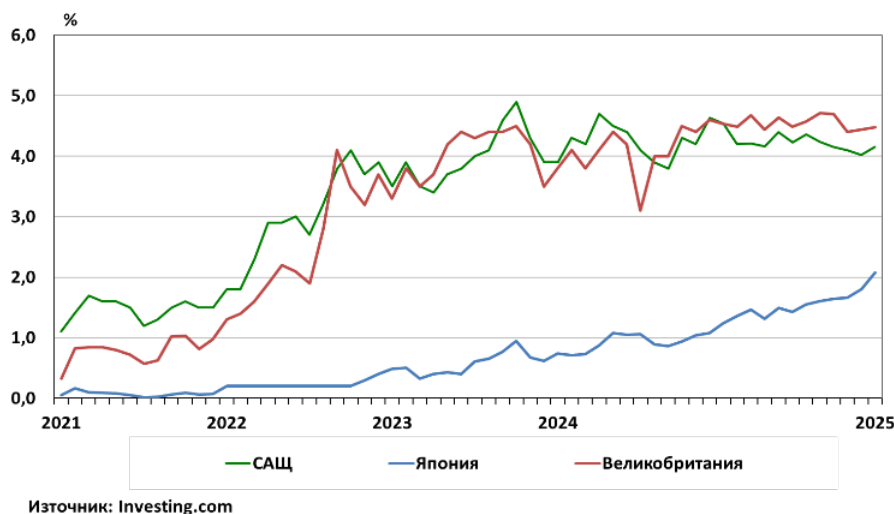

Източник: ЕЦБ

През 2025 г. средната годишна лихва по ДЦК на САЩ остава относително стабилна, на ниво от 4,2 % спрямо предходната година. Докато през 2024 г. лихвите показват по-големи колебания, през 2025 г. те са по-стабилни, което показва намалена волатилност и по-устойчив пазар.

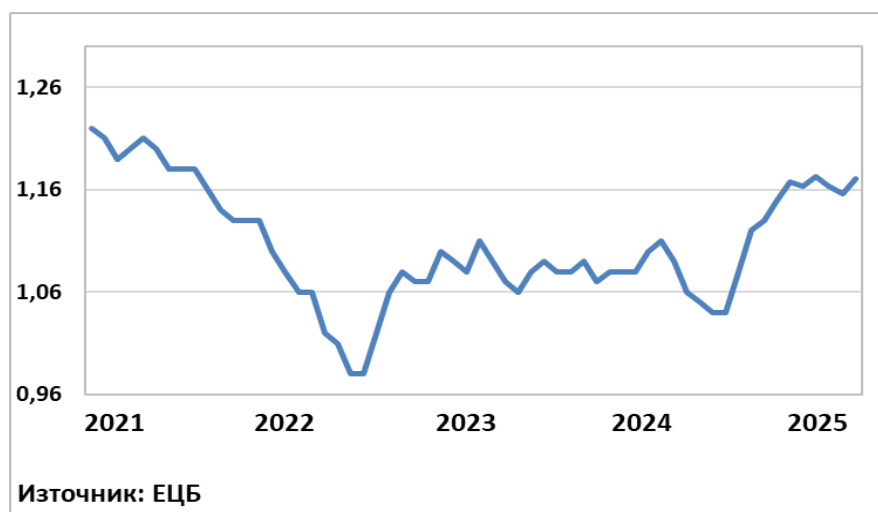
Средната годишна лихва по 10-годишните ДЦК на Япония нараства до 1,6 % от 0,9 % за същия период. Ръстът по лихвите на ДЦК се дължи на желанието на емитентите да привлекат допълнителни капиталови потоци. Средната годишна лихва по ДЦК на Великобритания се повишава до 4,5 % спрямо 4,1 % през 2024 г. Повишаването на лихвите по ДЦК оказва негативно въздействие върху някои развиващи се пазари, които трябва да увеличават собствените си лихви, за да останат конкурентоспособни и да привличат инвеститори.

Графика № 21. Доходност по 10-годишни ДЦК на САЩ, Япония и Великобритания

През 2025 г. щатският долар поевтинява спрямо еврото, достигайки средногодишен курс от 1,13 щ. долара за евро спрямо 1,08 щ. долара през 2024 г. Това се дължи основно на очакванията за понижаване на лихвените проценти от Федералния резерв, което намалява привлекателността на доларовите активи за инвеститорите. Допълнителен натиск оказват протекционистките търговски мерки и тарифната политика на президента на САЩ Доналд Тръмп, както и повишената глобална икономическа и геополитическа несигурност.

Графика № 22. Валутен курс щ. долар/евро

През 2025 г. ръстът на БВП в страните в Централна и Източна Европа се увеличава. Икономиките на Чехия и Унгария се ускоряват до съответно 2,3 % и 0,6

% спрямо 1,2 % и 0,5 % през 2024 г. Ръстът на БВП на Полша достига 3,2 % спрямо 2,9 % за същия период. Икономиките на Румъния и Турция се разширяват съответно с 1,0 % и 3,5 % спрямо 0,8 % и 3,3 % през 2024 г.

Таблица № 31. Реален растеж на БВП в ЦИЕ

	2024	2025
Чехия	1,2	2,3
Унгария	0,5	0,6
Полша	2,9	3,2
Румъния	0,8	1
Турция	3,3	3,5
Забележка: Промяна спрямо предходната година (%).		
Източник: МВФ, Национални статистики.		

Инфлацията в част от страните от ЦИЕ, като Унгария, Полша, Румъния и Чехия, се повишава през 2025 г. основно поради нарастването на вътрешното потребление, увеличението на заплатите и по-високите цени на енергията и услугите.

В Унгария и Полша инфлацията се ускорява съответно до 4,5 % и 3,8 % от 3,7 % за двете държави през 2024 г. В Чехия и Румъния също нараства до 2,5 % и 7,3 % спрямо 2,4 % и 5,6 % за същия период.

Най-висока остава инфлацията в Турция. Въпреки това през 2025 г. тя отбелязва значителен спад, достигайки 34,9 % спрямо 58,5 % през 2024 г. Намалението се дължи основно на по-строгата парична политика, включително повишаването на основните лихвени проценти от страна на Централна банка на Турция, както и на мерки за стабилизиране на националната валута и ограничаване на вътрешното търсене.

Таблица № 32. Инфлация в ЦИЕ

	2024	2025
Чехия	2,4	2,5
Унгария	3,7	4,5
Полша	3,7	3,8
Румъния	5,6	7,3
Турция	58,5	34,9
Забележка: Промяна спрямо предходната година (%).		
Източник: МВФ, Национални статистики.		

В страните от ЦИЕ нивата на безработица през 2025 г. показват разнопосочна динамика. Безработицата в Турция спада до 8,3 % през 2025 г. спрямо 8,7 % през 2024 г. В Полша тя остава без промяна, задържайки се на ниво от 2,9 %, докато в Румъния се увеличава до 5,9 % спрямо 5,4 % през 2024 г. В Чехия и Унгария безработицата намалява до съответно 2,5 % и 4,3 % през 2025 г. спрямо 2,6 % и 4,5 % през 2024 г.

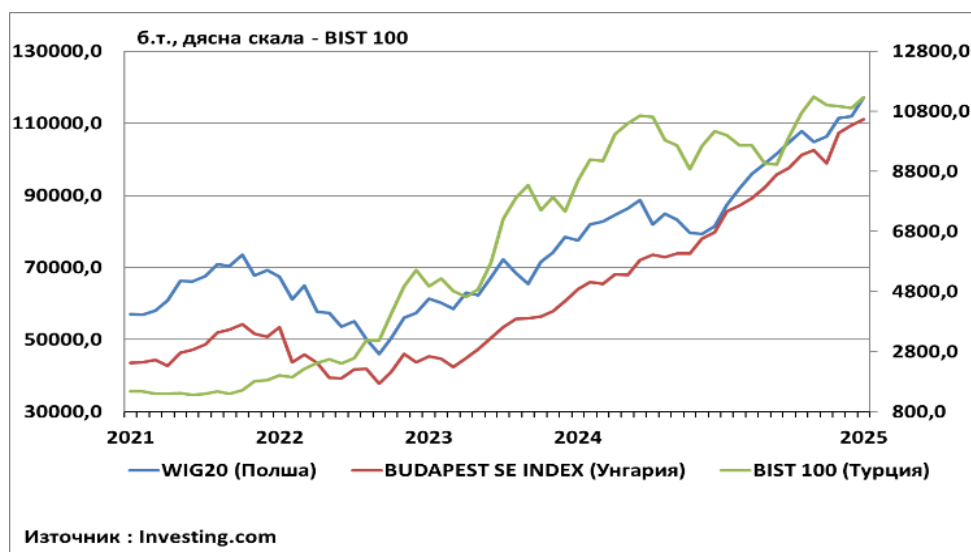
Таблица № 33. Равнище на безработицата в ЦИЕ

	2024	2025
Чехия	2,6	2,5
Унгария	4,5	4,3
Полша	2,9	2,9
Румъния	5,4	5,9
Турция	8,7	8,3
Забележка: Равнище на безработица (%). * Данните са средно аритметични		
Източник: МВФ, Национални статистики.		

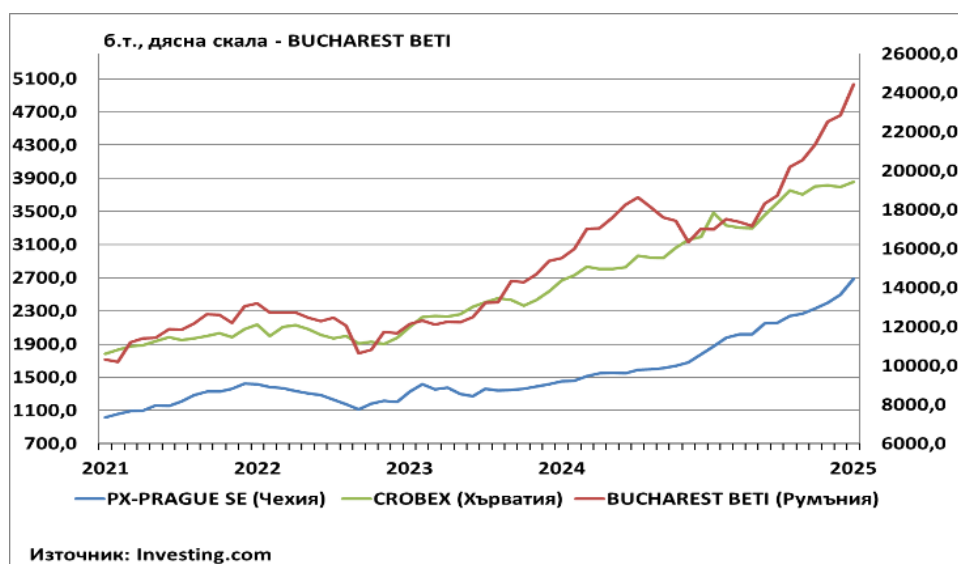
През 2025 г. повечето борсови индекси в страните от ЦИЕ отбелязват положителна динамика. С най-голям ръст през годината е румънският BET INDEX с 43,8 %, като основната причина е подобреното доверие на инвеститорите, подкрепено от фискалните корекции на правителството, политическата стабилност и формирането на широка управляваща коалиция.

Чешкият PX INDEX и унгарският BUDAPEST SE INDEX (BUX) нарастват съответно с 43,5 % и 29,9 % в края на 2025 г. Хърватският CROBEX, полският WIG и турският BIST 100 се увеличават съответно с 10,8 %, 34,2 % и 12,6 %. Положително влияние върху динамиката на тези пазари оказват благоприятната глобална икономическа среда, подобрените финансови резултати на публичните компании и тенденцията към понижаване на лихвените проценти от страна на централните банки.

Графика № 23. Динамика на капиталови пазари в Полша, Унгария и Турция

Графика № 24. Динамика на капиталови пазари в Чехия, Румъния и Хърватия

1.2. Обзор на икономическата активност в Република България

Растежът на българската икономика през 2025 г., по предварителни данни, възлиза на 3,1 % на годишна база, за което най-голям принос има вътрешното търсене²³. През 2025 г. разходите на домакинствата нарастват с по-бавен темп спрямо доходите им и отбелязват ръст от 4,2 %, при 16,0 % през 2024 г. Потребителското доверие продължава да се понижава спрямо предходната

²³ По предварителни данни на НСИ БВП за 2025 г. е в размер на 116 018 млн. евро.

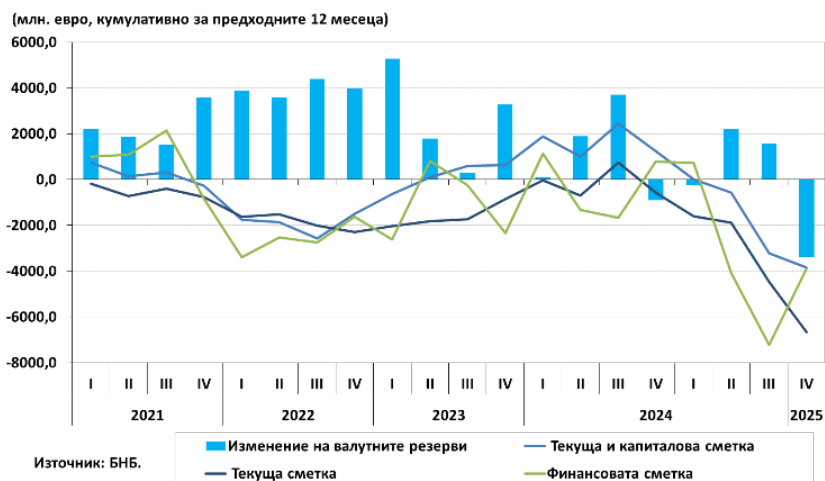
година, въпреки че очакванията на домакинствата са насочени към намаляване на безработицата.

За периода януари–декември 2025 г. потокът на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в страната възлиза на 3 171,9 млн. евро, което представлява увеличение с 775,8 млн. евро спрямо предходната година. Брутният външен дълг на страната нараства с 15,6 % на годишна база и в края на 2025 г. достига 58 590,7 млн. евро, което представлява 50,5 % от БВП. Инфлационните процеси през 2025 г. се характеризират с ускоряване спрямо предходната година. Средногодишната инфлация (ИПЦ) достига 4,6 %, при 2,4 % през 2024 г., като към декември се повишава до 5,0 %. Растежът на цените на жилищата се забавя спрямо 2024 г., като отчита средногодишно увеличение от около 14,7 %, при приблизително 16,5 % година по-рано. За разлика от това, при наемите се наблюдава съществено ускорение — компонентът „жилища/наеми“ в индекса на потребителските цени нараства средногодишно с около 13,2 % през 2025 г., при 5,4 % през 2024 г.

По предварителни данни за 2025 г. салдото по текущата и капиталовата сметка е отрицателно и възлиза на -3 846,4 млн. евро, при 1 248,1 млн. евро към края на 2024 г. За периода януари–декември 2025 г., дефицитът по текущата сметка на платежния баланс достига -6 664,6 млн. евро, при -574,4 млн. евро през 2024 г. В същото време излишъкът по капиталовата сметка нараства спрямо предходната година с 995,6 млн. евро до 2 818,1 млн. евро.

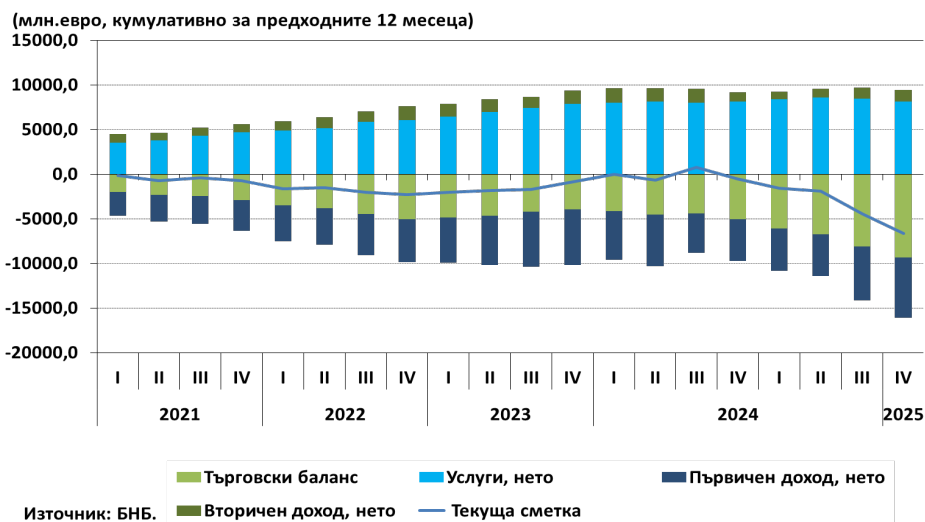
Балансът по финансовата сметка за годината е отрицателен (- 3 893,8 млн. евро) спрямо положително салдо от 789,4 млн. евро към края на предходната година. По данни на платежния баланс, международните валутни резерви на страната намаляват с -3 387,4 млн. евро. След отчитане на валутнокурсони разлики и ценови преоценки, валутните резерви в баланса на БНБ са намалели с -1960,9 млн. евро, като активите на Управление „Емисионно“ възлизат на 40 095,2 млн. евро в края на 2025 г.

Графика № 25. Динамика на основните сметки на платежния баланс

Салдото по текущата сметка за последните 12 месеца е отрицателно и към края на 2025 г. възлиза на -6 664,6 млн. евро, при -574,4 млн. евро в края на предходната година. Наблюдава се съществено нарастване на дефицита, което се обуславя главно от нарастването на търговския дефицит (-4 264,3 млн. евро) и влошаването на салдото по първичния доход (-2 116,6 млн. евро), както и в по-малка степен от свиването на излишъка при услугите.

Графика № 26. Динамика на текущата сметка и нейните компоненти

За периода януари – декември 2025 г. салдото по финансовата сметка е отрицателно и възлиза на -3 893,8 млн. евро, при положително салдо от 789,4 млн.

евро в края на 2024 г. Влошаването на финансовата сметка се дължи основно на отрицателните стойности при портфейлните и преките инвестиции.

Графика № 27. Динамика на финансовата сметка и нейните компоненти

За периода януари – декември 2025 г. потокът на ПЧИ в страната възлиза на 3 171,9 млн. евро, което представлява увеличение със 775,8 млн. евро спрямо предходната година. Основната част от ПЧИ е под формата на реинвестирана печалба (3 902,0 млн. евро), като се отчита нарастване от 2 063,9 млн. евро на годишна база.

Инвестициите в дялов капитал (различен от реинвестирана печалба) намаляват с -584,1 млн. евро спрямо 2024 г., като през 2025 г. достигат отрицателна стойност от -17,4 млн. евро.

Потокът на ПЧИ под формата на дългови инструменти възлиза на -712,7 млн. евро, като се понижава със -704,0 млн. евро спрямо предходната година.

Таблица № 34. Динамика на ПЧИ в България по вид инвестиция

	2021	2022	2023	2024	2025
Общо	1147,5	3760,0	4130,0	2396,1	3171,9
Дялов капитал, различен от реинвест. печалба	145,1	1441,3	244,8	566,7	-17,4
Реинвестирана печалба	1938,2	2645,1	4706,7	1838,1	3902,0
Дългови инструменти	-935,8	-326,5	-821,5	-8,7	-712,7

Бележка: Данните са за потока на ПЧИ в страната (в млн. евро).
Източник: БНБ.

През 2025 г. се наблюдава нарастване на ПЧИ в повечето водещи икономически сектори.

Сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“ привлича най-голям обем ПЧИ през 2025 г. – 427,2 млн. евро, при отрицателна стойност от -53,9 млн. евро през 2024 г., което представлява съществено възстановяване.

Сектор „Преработваща промишленост“ също отчита значителен ръст, като ПЧИ достигат 601,0 млн. евро, или с 339,7 млн. евро повече спрямо предходната година.

Най-значително понижение на годишна база се наблюдава в сектор „Финансови и застрахователни дейности“, където ПЧИ намаляват с -602,1 млн. евро, но остават на положително равнище от 867,4 млн. евро през 2025 г. (при 1 469,5 млн. евро през 2024 г.).

Таблица № 35. Отраслова структура на ПЧИ в България по икономически сектори

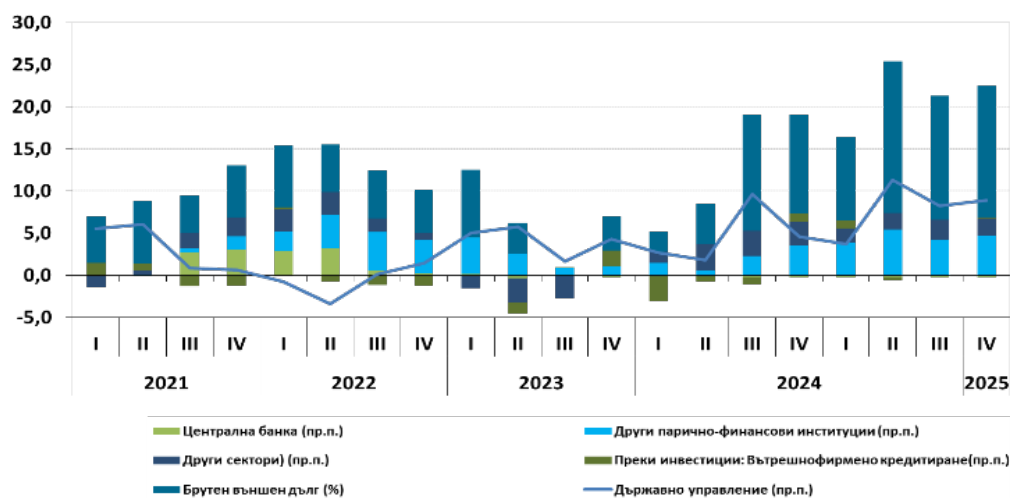
	2021	2022	2023	2024	2025
Добивна промишленост	15,3	44,7	99,9	-71,4	94,5
Преработваща промишленост	-112,7	891,4	1244,6	261,3	601,0
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	109,8	372,1	-487,7	186,0	266,8
Строителство	-81,7	-24,0	108,3	9,8	83,4
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	59,5	609,3	774,8	-53,9	427,2
Транспорт, складиране и пощи	11,0	38,4	8,6	125,8	30,3
Хотелиерство и ресторантьорство	-76,8	-12,1	24,2	-11,5	23,1
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	212,2	832,1	500	334,2	416,5
Финансови и застрахователни дейности	931,1	1020,6	1548,8	1469,5	867,4
Операции с недвижими имоти	-98,3	156,2	98,7	-26,3	130,0

Бележка: Данните са в млн. евро. Структурата обхваща десет водещи икономически сектора.
Данните за посочените периоди са от годишната статистика.
Източник: БНБ.

Увеличението на външния дълг до 58 590,7 млн. евро се дължи основно на сектор „Държавно управление“, който има положителен принос от 8,9 пр. п. както и чуждестранните задължения на банките с принос от 4,7 пр. п. Сектор „Други сектори“ и вътрешнофирменото кредитиране допринасят съответно с 2,0 пр. п. и 0,2 пр. п. за ръста на brutния външен дълг.

Графика № 28. Динамика на брутния външен дълг по институционални сектори

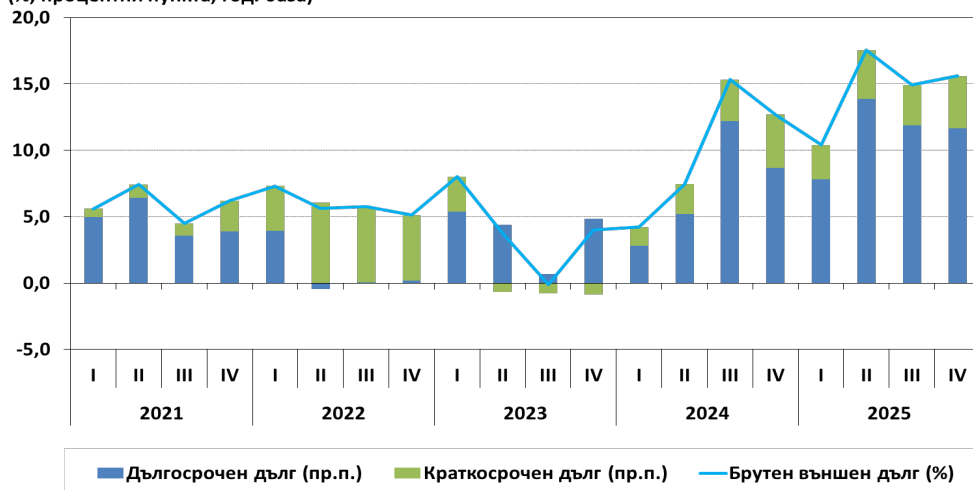
(%, процентни пункта, год. база)

В унисон с общата динамика на брутния външен дълг през 2025 г., дългосрочният компонент нараства с 15,0 % и представлява 79,0 % от общия външен дълг в края на годината. Краткосрочният дълг нараства с 20,0 % и достига дял от 21,0 % от външния дълг на страната в края на годината.

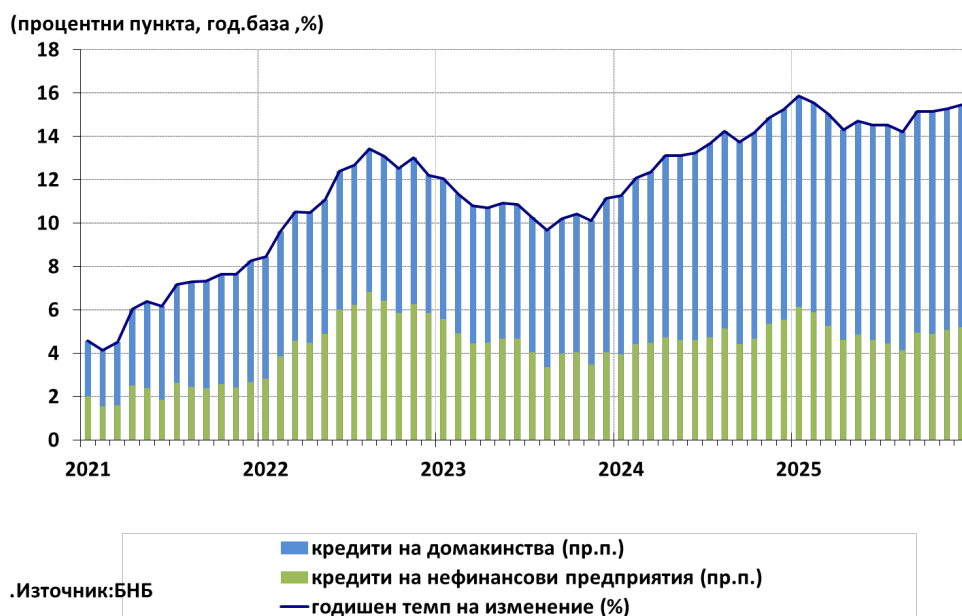
Графика № 29. Динамика на брутния външен дълг по матуритетна структура

(%, процентни пункта, год. база)

През 2025 г. кредитите за нефинансовите предприятия и домакинствата²⁴ отбелязват умерено ускоряване на растежа до 15,5 % спрямо 15,2 % към края на 2024 г. Основен принос за това има кредитната активност при домакинствата, където се наблюдава по-висок темп на нарастване (21,1 %), с принос от 10,3 пр. п. към общия ръст на кредитирането на частния нефинансов сектор. Кредитите за нефинансовите предприятия също се увеличават, но с по-умерен темп от 10,1 %, като допринасят с 5,2 пр. п.

Графика № 30. Динамика на кредитите към нефинансовите предприятия и домакинства

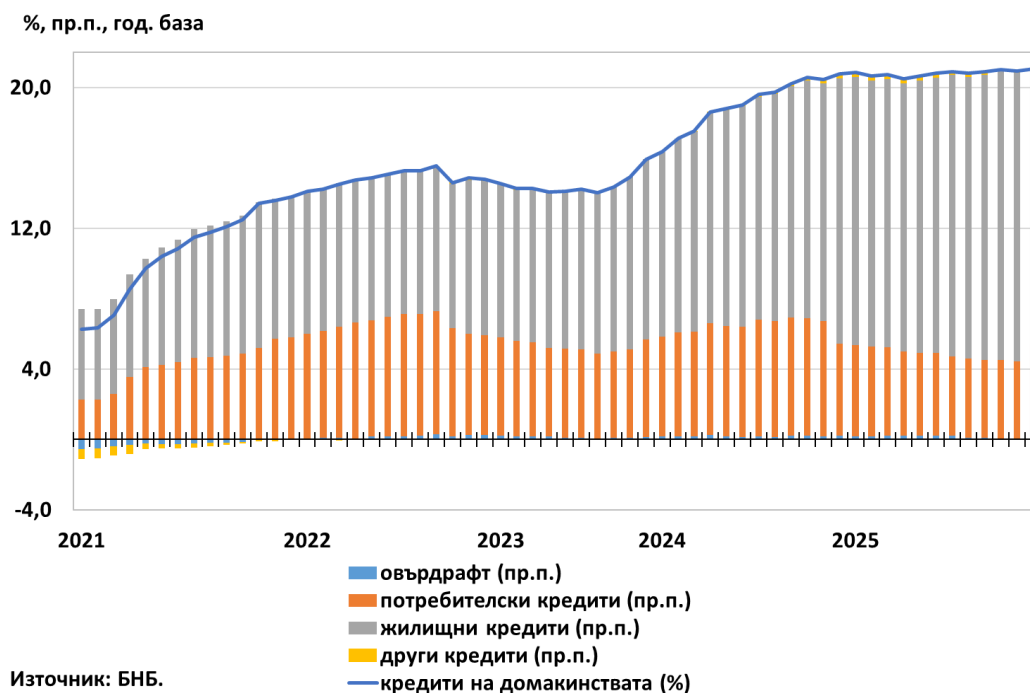
През 2025 г. кредитите за домакинствата нарастват с 21,1 %, основно заради увеличението на жилищните кредити - 28,2 %, които допринасят с 15,6 пр. п. за общия ръст. Потребителските кредити също отбелязват нарастване - с 13,3 % спрямо 2024 г. с принос от 5,4 пр. п. Кредитите, различни от потребителски и жилищни, вкл. и овърдрафти, имат ограничен принос от 0,1 пр. п.

Към края на 2025 г. необслужваните кредити по брутна стойност нарастват с 6,4 % и делът им в кредитния портфейл в края на периода възлиза на 3,2 %. Нетните

²⁴ Кредити и овърдрафт.

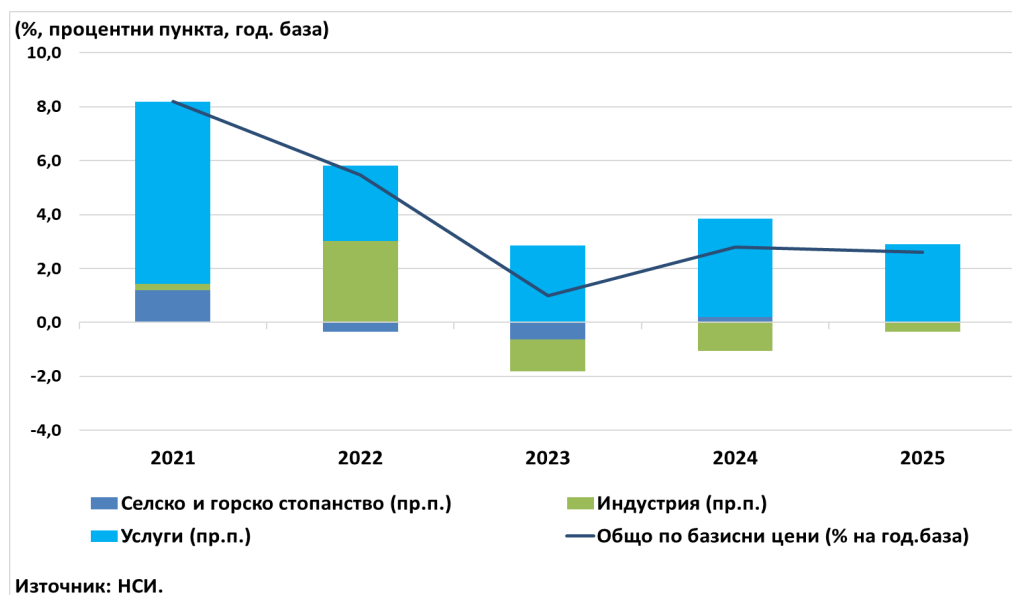
необслужвани кредити и аванси (след приспадане на присъщата им обезценка), представляващи остатъчния кредитен риск в банковите баланси, нарастват със 172 млн. лева (9,6 %) до 2,0 млрд. лева.

Графика № 31. Динамика на кредитите за домакинствата

Общата добавена стойност в икономиката забавя темпа си на увеличение в реално изражение до 2,6 % през 2025 г. спрямо 2,8 % през 2024 г. Основен е приносът на: секторът на услугите (2,9 пр. п.), докато селското и горско стопанство (0,0 пр. п.), остава без промяна, а секторът на индустрията отчита отрицателен принос (-0,3 пр. п.).

Графика № 32. Растеж на добавената стойност и принос по сектори

Детайлната разбивка на брутната добавена стойност по икономически сектори показва, че през 2025 г. с най-значим положителен принос в рамките на услугите е секторът „Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа“ (1,1 пр. п.). Следват секторите „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ (0,5 пр. п.) и „Операции с недвижими имоти“ (0,5 пр. п.). Секторите „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ и „Строителство“ също имат съществено положителен принос, съответно от 0,4 пр. п. и 0,3 пр. п.

По-ограничен, но положителен принос се отчита при „Финансови и застрахователни дейности“ и „Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности“ (по 0,2 пр. п.), както и при „Култура, спорт и развлечения; други дейности“ (0,1 пр. п.).

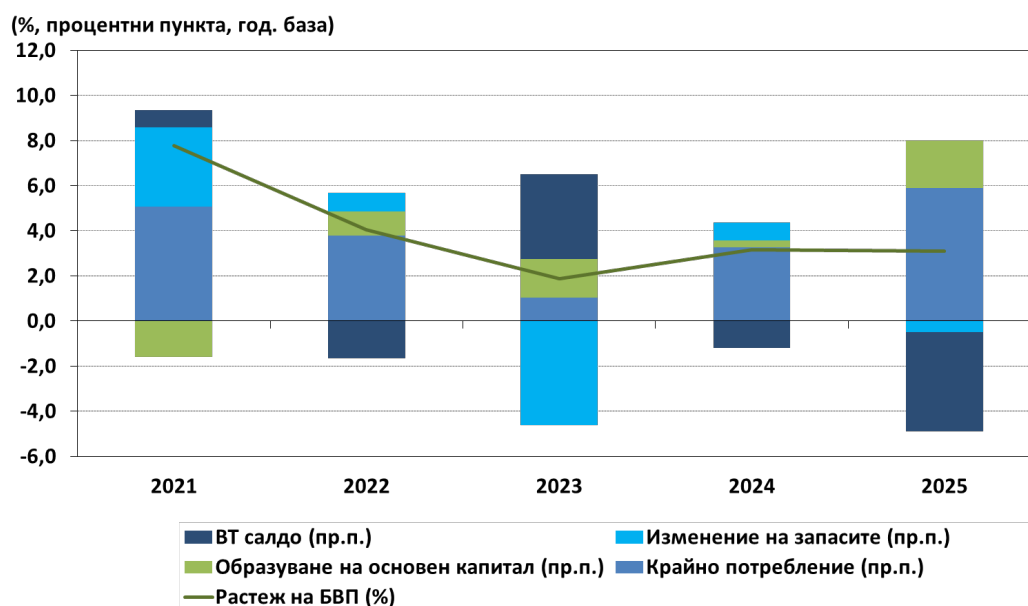
В индустриалния сектор се наблюдава отрицателен принос, като секторът „Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване“ допринася с -0,7 пр. п. В същото време секторът „Селско, горско и рибно стопанство“ не оказва влияние върху общата динамика (0,0 пр. п.).

Таблица № 36. Динамика на добавената стойност по сектори

	2021	2022	2023	2024	2025
Общо за икономиката (%)	8,2	5,5	1,0	2,8	2,6
	Принос (пр.п.)				
Селско, горско и рибно стопанство	1,2	-0,4	-0,6	0,2	0,0
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	0,8	2,8	-1,3	-1,6	-0,7
Строителство	-0,5	0,2	0,1	0,5	0,3
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	2,9	0,2	1,3	2,2	0,5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0,6	0,2	0,3	0,1	0,4
Финансови и застрахователни дейности	1,5	0,6	0,0	0,4	0,2
Операции с недвижими имоти	0,7	0,3	0,7	-0,2	0,5
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1,0	0,4	0,3	0,3	0,2
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0,1	1,1	0,4	0,8	1,1
Култура, спорт и развлечения; други дейности	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Бележка: Данните за 2025 г. са предварителни.					
Източник: НСИ.					

По предварителни данни реалният растеж на БВП през 2025 г. възлиза на 3,1 % на годишна база. Основен фактор за икономическия растеж е крайното потребление, което допринася с 5,9 пр. п. Сред компонентите на вътрешното търсене най-силен принос има потреблението на домакинствата, което отчита значителен ръст през годината. Бруто, капиталообразуването има положителен принос от 1,6 пр. п., като неговите основни компоненти се движат в различни посоки: бруто образуването на основен капитал е с принос от 2,1 пр. п., а изменението на запасите има отрицателен принос от -0,5 пр. п. Нетният износ е с отрицателен принос към растежа, като външният сектор ограничава БВП с -4,4 пр. п., в резултат на по-силно нарастване на вноса спрямо износа на стоки и услуги.

Графика № 33. Растеж на БВП и принос на компонентите на крайно използване

През 2025 г. износът на български стоки и услуги възлиза на 43 023,4 млн. евро, като отчита спад от -2,9 % спрямо предходната година. С най-голям отрицателен принос за спада е износът на енергийни ресурси (-2,6 пр. п.), следван от износа на суровини и материали (-1,4 пр. п.) и в по-малка степен на инвестиционни стоки (-0,1 пр. п.). Единствено потребителските стоки оказват положително влияние, като допринасят с 1,2 пр. п за ограничаване на общия спад.

Таблица № 37. Принос на основни групи стоки за динамиката на износа

	2021	2022	2023	2024	2025
Износ (% на годишна база)	24,9	35,8	-6,5	-0,2	-2,9
Принос (пр.п.)					
Потребителски стоки	2,9	6,6	-1,2	-2,2	1,2
Суровини и материали	12,2	10,7	-2,6	-0,1	-1,4
Инвестиционни стоки	5,5	7,8	2,7	0,8	-0,1
Енергийни ресурси	4,3	11,0	-5,4	1,3	-2,6
Други	0,1	-0,3	0,0	0,0	0,0

Източник: БНБ

През 2025 г. вносът на стоки и услуги нараства с 5,7% на годишна база, достигайки

53 827,0 млн. евро. Растежът се ускорява спрямо 2024 г. (2,6%) и отразява засилено вътрешно търсене.

Най-голям положителен принос за увеличението имат инвестиционните стоки (2,8 пр. п.), следвани от потребителските стоки (2,0 пр. п.) и суровините и материалите (0,9 пр. п.). Значително по-ограничен е приносът на енергийните ресурси (0,1 пр. п.), което показва отслабване на влиянието на енергийната компонента върху динамиката на вноса.

В по-широк контекст, след силния растеж през 2021–2022 г. (27,6 % и 40,6 %) и рязкото свиване през 2023 г. (-10,0 %), вносът преминава към възстановяване през 2024–2025 г., подкрепен основно от нарастващото търсене на инвестиционни и потребителски стоки.

Таблица № 38. Принос на основни групи стоки за динамиката на вноса

	2021	2022	2023	2024	2025
Внос (% на годишна база)	27,6	40,6	-10,0	2,6	5,7
	Принос (пр.п.)				
Потребителски стоки	4,2	6,6	1,0	1,0	2,0
Суровини и материали	10,5	12,2	-5,3	0,6	0,9
Инвестиционни стоки	6,1	9,0	2,1	-1,6	2,8
Енергийни ресурси	6,7	13,4	-7,8	2,6	0,1
Други	0,1	-0,6	0,0	0,0	0,0
Източник: БНБ					

Растежът на крайното потребление се ускорява от 11,5 % през 2024 г. до 17,1 % през 2025 г. С основен принос за тази динамика е индивидуалното потребление (15,0 пр. п.), като водещо е потреблението на домакинствата (11,4 пр. п.). Индивидуалното потребление на правителството също допринася съществено - с 3,6 пр. п. Колективното потребление, което измерва крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло, е с принос от 2,0 пр. п. към общия растеж за крайното потребление.

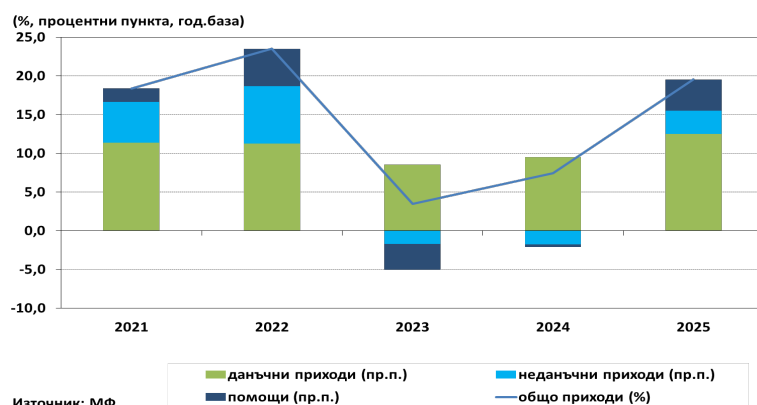
Таблица № 39. Растеж на крайното потребление и принос на компонентите

	2021	2022	2023	2024	2025
Крайно потребление (%)	17,7	25,0	5,4	11,5	17,1
<i>индивидуално потребление (пр.п.)</i>	17,1	21,4	3,8	11,4	15,0
<i>потребление на домакинствата (пр.п.)</i>	16,4	19,5	1,7	9,9	11,4
<i>индивидуално потребление на правителството (пр.п.)</i>	0,7	1,7	2,0	1,3	3,6
колективно потребление (пр.п.)	0,6	3,6	1,6	0,1	2,0

Бележка: Данните за 2025 г. са предварителни.
Източник: НСИ.

Бюджетното салдо²⁵ по консолидираната фискална програма (КФП) през 2025 г., по официални данни, е отрицателно в размер на -6 830,8 млн. лв., което съответства на дефицит от -3,0 % от БВП. Приходите нарастват с 19,5 %, като с основен принос са: данъкът върху добавената стойност (4,1 пр. п.), социално и здравно-осигурителните вноски (3,7 пр. п.), данъците върху печалбата (1,7 пр. п.), данъкът върху доходите на физическите лица (1,6 пр. п.), както и акцизи (0,7 пр. п.). Неданъчните приходи и помощите допринасят за увеличението съответно с 3,0 пр. п. и 4,0 пр. п.

Графика № 34. Принос на компонентите в динамиката на бюджетните приходи

Бюджетните разходи за 2025 г. нарастват с 18,9 % спрямо нивото си от 2024 г., като с най-голям положителен принос са нелихвените текущи разходи (12,2 пр. п.). В рамките на тази група, разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи,

²⁵ Към 31.12.2025 г. по данни по консолидираната фискална програма (тримесечни).

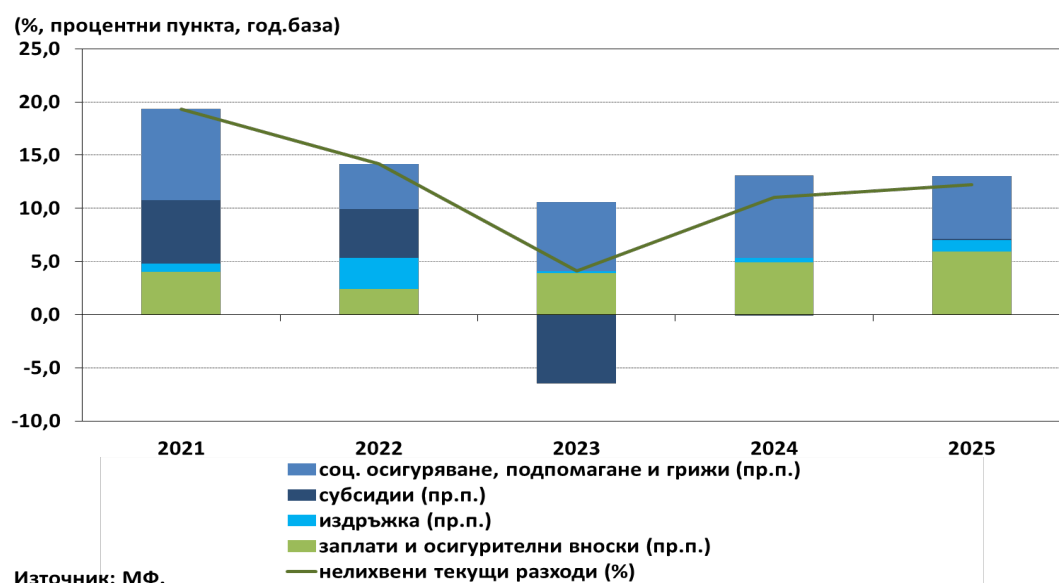
както и разходите за персонал, са с най-съществен принос - по 5,9 пр. п. всяка категория.

Разходите за субсидии за нефинансови предприятия и организации с нестопанска цел нарастват с 1,5 %, като приносът им към общия ръст е 1,4 пр. п.

Капиталовите разходи и прирастът на държавния резерв се увеличават с 69,4 %, като допринасят с 6,0 пр. п. за общия ръст. Същественото увеличение при капиталовите разходи се дължи основно на значителното нарастване на плащанията по проекти, финансирани чрез сметките за средства от ЕС.

Разходите за вноса в общия бюджет на ЕС през 2025 г. се увеличават с 27,9 % спрямо отчетения спад от -13,9 % през 2024 г., което е в съответствие с действащото законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

Графика № 35. Принос на компонентите в динамиката на нелихвените текущи разходи

През 2025 г. заетостта у нас отчита спад от -0,4 % на годишна база, спрямо -0,1 % през 2024 г., като броят на заетите лица на възраст 15 и повече години е 2,9 млн. души. Най-висока е заетостта сред лицата във възрастовите групи между 35-44 години и 45-54 години (над 50 %).

Броят на наетите лица по трудово и служебно правоотношение задълбочава да спада до -1,4 % на годишна база, достигайки 2,5 млн. души, спрямо -0,7 % през 2024

г. Това се дължи основно на намаление на заетите в частния сектор (-3,2 %). По икономически дейности най-съществен спад се наблюдава в секторите „Култура, спорт и развлечения“ (-10,1 %), „Хотелиерство и ресторантьорство“ (-7,1 %) и „Преработваща промишленост“ (-6,4 %). Най-голямо увеличение на заетостта се отчита в секторите „Добивна промишленост, „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ и „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване“, съответно ръст от 11,2 %, 9,9 % и 9,1 % за 2025 г.

Доходът на работещите, измерен чрез компенсацията за наетите лица, който представлява брутен доход, включващ и промени в осигурителните вноски, се увеличава с 12,0 % през 2025 г., но при забавяне на темпа спрямо 2024 г. (15,2 %). В същото време равнището на безработица продължава да намалява и достига 3,6 % от работната сила през 2025 г.

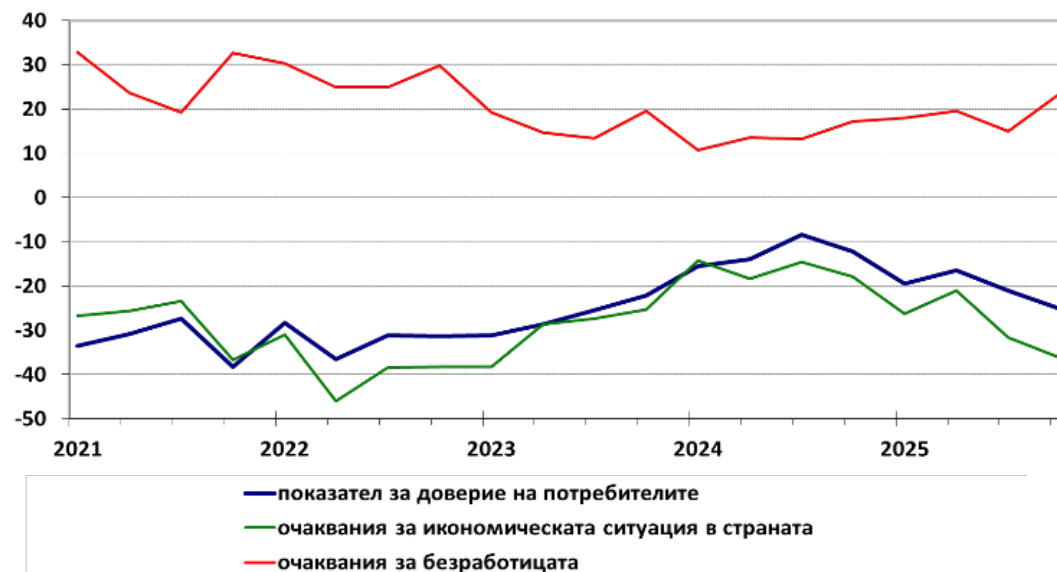
Таблица № 40. Динамика на заетостта и доходите

	2021	2022	2023	2024	2025
Заети лица	-7,9	2,0	-0,7	-0,1	-0,4
Наети лица	-7,8	2,1	-0,4	-0,7	-1,4
Компенсация на наетите лица	12,4	14,6	15,1	15,2	12
Безработица*	5,2	4,2	4,4	4,2	3,6
Бележка: Данните за динамиката показват изменение спрямо предх.г. (%), като данните за 2025 г. са предварителни; * коефициент на безработица средно за периода (% от раб.сила);Компенсация на наетите лица*предварителни данни					
Източници: НСИ, Инфостат.					

Доверието на потребителите през годината продължава спада си спрямо октомври 2024 г. (-12,2 пункта), като отбелязва стойност от -25,1 пункта. Същевременно, очакванията на потребителите са за намаляване на безработицата, като показателят възлиза на 23,5 пункта през 2025 г. Негативните нагласи относно икономическата ситуация в страната се задълбочават, като съответният показател спада до -36,2 пункта спрямо -17,9 за същия период.

Графика № 36. Показател на доверие на потребителите

баланс на мнения

Източник: НСИ.

Окачванията за безработица се взимат с обратен знак. Покачване на показателя означава, че потребителите имат оптимистични окачвания и обратното.

През 2025 г. ръстът на доходите на домакинствата се забавя до 8,3 % на годишна база, като основно допринасят отново заплатите и пенсиите. Изтеглените спестявания спадат до -9,2 %, докато заемите и кредитите се свиват с -51,4 % (средната сума на заемите на домакинство намалява от 249 лв. до 121 лв.).

Таблица № 41. Динамика на доходите на домакинствата

	2021	2022	2023	2024	2025
Общ доход	6,9	15,5	17,0	18,4	8,3
Работна заплата	8,2	9,1	19,0	18,4	12,2
Изтеглени спестявания	23,3	33,2	9,3	3,0	-9,2
Заеми и кредити	-23,1	4,5	-2,6	122,3	-51,4

Бележка: Данните са на год. база (%).

Източник: НСИ.

През 2025 г. разходите на домакинствата нарастват с по-бавен темп спрямо доходите им и отбелязват ръст от 4,2 % спрямо 16,0 % през 2024 г. Разходите за данъци също забавят растежа си до 12,0 % спрямо 22,1 % през предходната година.

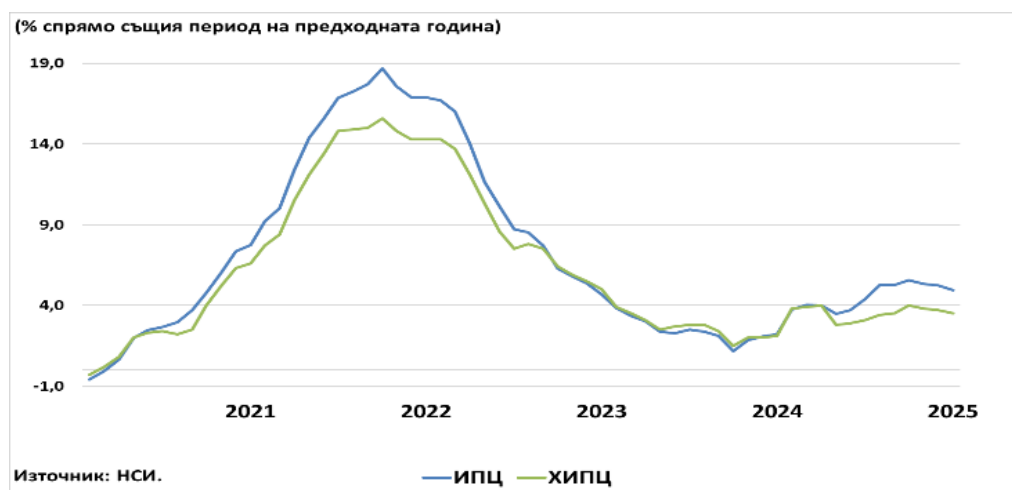
Потребителските разходи се увеличават с 3,7 % през 2025 г. при 14,7 % през 2024 г. В същото време склонността към спестяване намалява – разходите за влогове нарастват с 27,5 %, докато средствата, отделяни за погасяване на дълг или за отпускане на заеми, се свиват с -12,9 % на годишна база.

Таблица № 42. Динамика на разходите на домакинствата

	2021	2022	2023	2024	2025
Общ разход	9,9	17,3	16,4	16,0	4,2
Потребителски общ разход	11,2	18,6	14,6	14,7	3,7
Данъци	6,5	5,7	27,2	22,1	12,0
Влог	1,6	20,0	4,1	36,7	27,5
Изплатен дълг и даден заем	1,4	-1,7	39,2	27,9	-12,9
Бележка: Данните са на год. база (%).					
Източник: НСИ.					

През 2025 г. инфлационните процеси се характеризират с ускоряване спрямо предходната година. Средногодишната стойност на индекса на потребителските цени достига 4,6 % при 2,4 % за 2024 г., като към декември инфлацията се повишава до 5,0 %. Аналогична тенденция се наблюдава и при хармонизирания индекс на потребителските цени, който нараства до 3,5 % средногодишно (при 2,6 % през 2024 г.). Динамиката по месеци показва ясно изразено ускоряване в средата на годината, когато инфлацията достига пикови стойности над 5 %, последвано от слабо забавяне към края на периода. Наблюдава се устойчиво превишение на националния индекс спрямо хармонизирания, което свидетелства за по-силен вътрешен ценови натиск.

Графика № 37. Инфлация

С най-висок ръст на цените спрямо декември 2024 г. са комуналните услуги (7,9 %), непреработените храни (5,6 %) и храните (5,4 %). Тютюневите изделия отбелязват леко забавяне на ръста спрямо предходната година (от 8,3 % на 8,1 %), но въпреки това остават сред компонентите с най-високо увеличение на цените. Промислените стоки нарастват с 1,3 %, включително облеклото (1,3 %), докато цените на услугите –(всичко без стоки) се увеличават с 3,9 %. Единствено транспортът отбелязва лек спад от -0,2 %.

Таблица № 43. Принос на основни групи стоки и услуги към инфлацията

	2021	2022	2023	2024	2025
Инфлация (% спрямо дек. на предх.г.)	6,6	14,3	5,0	2,1	3,5
Храна	8,9	27	5,5	2,6	5,4
Тютюн	0,0	-0,1	5,7	8,3	8,1
Непреработени храни	7,7	24,6	9,9	3,2	5,6
Промислени стоки	9,2	10,9	3,4	-0,9	1,3
Услуги (всичко без стоки)	2,4	12,1	6,2	4,9	3,9
Дрехи	3,2	8,7	3,6	-0,8	1,3
Транспорт	16,7	8,9	3,0	0,0	-0,2
Комунални услуги	10,4	17,8	1,7	2,4	7,9

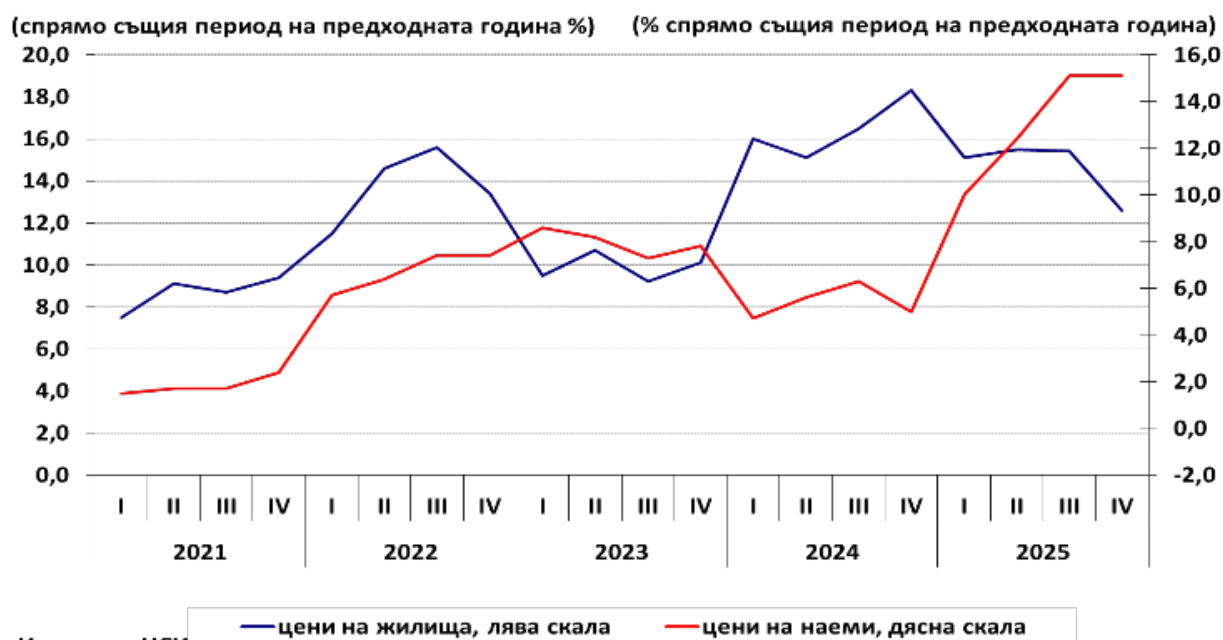
Източник: Eurostat

През 2025 г. цените на жилищата се забавят спрямо 2024 г., като регистрират средногодишен ръст от около 14,7 %, при приблизително 16,5 % през 2024 г. Въпреки положителната динамика, се наблюдава отслабване на темпа към края на годината, което показва охлаждане на пазара на жилища след силния растеж през

предходната година. Основните фактори зад ръста остават търсенето от домакинствата, ограниченото предлагане и очакванията за макроикономическа стабилност.

При наемите се отчита значително ускорение. Данните от индекс на потребителските цени (компонент „жилища/наеми“) показват средногодишен ръст от около 13,2 % през 2025 г., при приблизително 5,4 % през 2024 г. Това представлява повече от двойно ускорение, което се свързва с повишено търсене на наемно жилище и ограничена достъпност на покупка.

Графика № 38. Динамика на цените на жилищата и наемите

.Източник: НСИ

2. Обзор на небанковия финансов сектор в Република България

През 2025 г. активите на участниците в небанковия финансов сектор нарастват с 14,6 % като изменението е с положителна динамика във всички сегменти. Най-голям принос имат пенсионните фондове, следвани от небанковите ИП, основна част от активите на които са клиентски активни; застрахователните и презастрахователните дружества, управляваните активи на УД и ЛУАИФ, и АДСИЦ. В резултат на възходящата динамика, ролята на дружествата в небанковия финансов сектор в структурата на финансовото посредничество нараства, като активите на участниците на дружествата от поднадзорния на Комисията сектор възлизат на 23,7 % от активите на финансовия сектор у нас.

Като дял от БВП активите на участниците на инвестиционния, застрахователния и пенсионноосигурителния пазар се увеличават през 2025 г., достигайки 31 % към края на годината. Дълбочината на финансовото посредничество на небанковия финансов сектор, измерена чрез пазарната капитализация на фондовата борса, нараства до 9 % от БВП през годината спрямо 8,5 % от БВП през 2024 г.

През 2025 г. активите на небанковите ИП отбелязват ръст със 17 % и в края на годината възлизат на 13,8 млрд. лв. Приносът на ИП с пълен лиценз в тази динамика е 12,2 пр. п., докато изменението на активите на небанковите ИП с частичен лиценз допринася с 4,8 пр. п. в годишното изменение на активите.

Управляваните активи от УД/ЛУАИФ, нарастват през 2025 г. с 372,4 млн. лв., което е ръст от 7,9 % на годишна база. Общата стойност на активите под управление възлизат на 5,1 млрд. лв. От тях 3,9 млрд. лв. са управлявани активи на КИС и АИФ, а 1,2 млрд. лв. са управлявани активи на клиенти по доверително управление на портфейли. Сумата на управляваните активи от ЛУАИФ, които не са и УД, е в размер на 373,3 млн. лева.

Таблица № 44. Относителна структура на активите на участниците на небанковия финансов сектор (% от активите на банковия и небанковия финансов сектор в България)

Показатели	2021	2022	2023	2024	2025
Небанкови инвестиционни посредници	4.5	4.2	4.5	4.7	4.6
Предприятия за колективно инвестиране*	1.7	1.6	1.7	1.9	1.7
АДСИЦ	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9
(Пре) застрахователни дружества	5.8	4.9	4.9	4.8	4.5
ФДПО	10.8	9.6	10.3	10.6	10.5
Участници на небанковия финансов сектор	25.4	22.7	23.8	24.3	23.7

*Включва активи на КИС, АИФ, НИД, НИФ и управлявани активи на клиенти по доверително управление на портфейли.

Активите на ДФ и БТФ нарастват през 2025 г. общо с 15,9 % спрямо предходната година, а стойността им достига 3,4 млрд. лв.

Нетните активи на алтернативните инвестиционни фондове се увеличават с 9,3 % през 2025 г. като стойността им възлиза на 841,9 млн. лв. към края на годината.

В структурата на финансовото посредничество сегментът на предприятията за колективно инвестиране заема дял от 1,7 %, който се свива минимално спрямо предходната 2024 г.

Активите на АДСИЦ отбелязват ръст от 11,3 % на годишна база и към края на годината размерът им достига 2,5 млрд. лв. Приносът на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя в този ръст е 5,1 пр. п., докато АДСИЦ, инвестиращи във вземания, допринасят с 6,2 пр. п. в годишния ръст на активите в сектора. В относително изражение към края на 2025 г. делът на АДСИЦ в структурата на финансовото посредничество е 0,9 %.

Активите на (пре)застрахователите нарастват с 11,4 % през 2025 г. спрямо 9,4 % през 2024 г., а делът им в структурата на финансовото посредничество се свива

спрямо предходната година и възлиза на 4,5 %. Най-голям положителен принос от 7,8 пр. п. за изменението на активите на (пре)застрахователния пазар има нарастването на активите на дружествата по общо застраховане, а активите на животозастрахователните дружества нарастват с 12,5 % и имат положителен принос от 3,1 пр. п. Активите на единственото презастрахователно дружество у нас се повишават с 1,9 % на годишна база и имат положителен принос от 0,5 пр. п. към изменението на активите на застрахователния пазар.

През 2025 г. балансовите активи на пенсионните фондове отчитат ръст от 16,4 % спрямо 16,1 % през 2024 г. Увеличението в стойността на активите им се дължи изцяло на отчетения положителен доход от инвестиране на средствата на всички ФДПО спрямо предходната година. Пенсионните фондове заемат първо място сред институционалните инвеститори на небанковия финансов сектор, като размерът на балансовите им активи в края на годината възлиза на 31,3 млрд. лв.²⁶ Относителният им дял в структурата на финансовото посредничество в края на годината възлиза на 10,5%.

Таблица № 45. Пазарна капитализация на фондовата борса и активи на участниците на небанковия финансов сектор (% от БВП)

	2021	2022	2023	2024	2025
Пазарна капитализация на фондовата борса	22.1	17.9	8.4	8.5	9.0
Небанкови инвестиционни посредници	5.9	5.0	5.5	5.7	6.1
Предприятия за колективно инвестиране*	2.3	1.9	2.1	2.3	2.2
АДСИЦ	1.4	1.2	1.2	1.1	1.1
(Пре) застрахователни дружества	7.4	5.9	6.0	5.9	5.9
ФДПО	14.1	11.5	12.5	13.1	13.8
Участници на небанковия финансов сектор	33.0	27.2	29.0	30.0	31.0

Бележки: * Включва активи на КИС, АИФ, НИД, НИФ и управлявани активи на клиенти по доверително управление на портфейли.

Дълбочината на финансовото посредничество на небанковия финансов сектор, измерена чрез пазарната капитализация на БФБ АД като дял от БВП,

²⁶ Включва балансовите активи на УПФ, ППФ, ДПФ, ДПФПС, ФИПП и ФРП.

нараства до 9,0 % спрямо 8,5 % в края на 2024 г. Пазарната капитализация на БФБ АД бележи ръст от 17,2 % на годишна база и в края на годината достига 20,5 млрд. лв. Пазарната капитализация на основен пазар нараства до 16,2 млрд. лв. и допринася с 13,0 пр. п. в отчетения ръст, докато приносът на алтернативен пазар, чиято пазарна капитализация възлиза на почти 4,0 млрд. лв., е 4,1 пр. п. Капитализацията на пазарът за растеж BEAM се повишава до 298,7 млн. лв. и е с минимален принос (0,2 пр. п.) в общото изменение на пазарната капитализация.

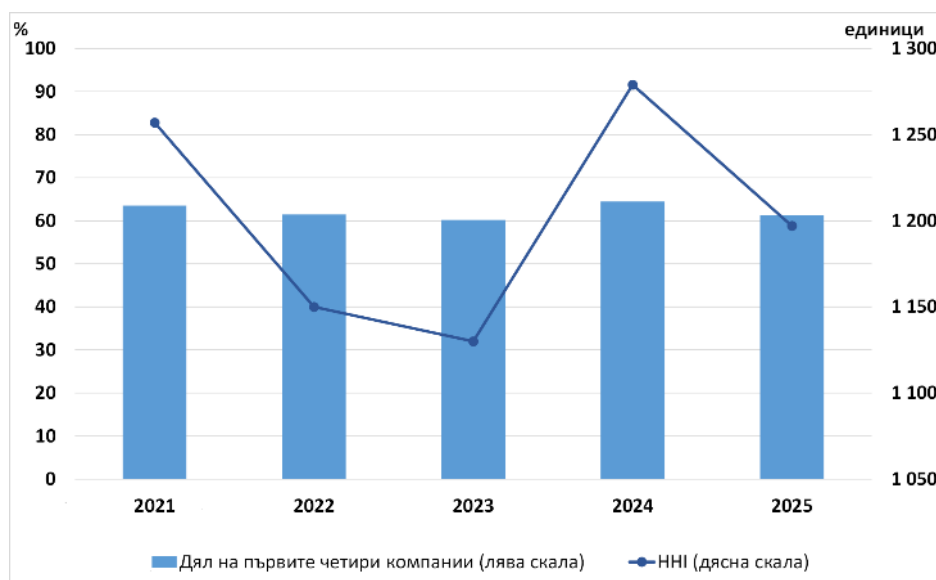
През 2025 г. всички пазарни индекси на фондовия пазар отбелязват ръст. Към края на годината основният индекс SOFIX се увеличава с 29,5 % спрямо 2024 г., достигайки 1 156,43 пункта. Широкият индекс BGBX40 отбелязва повишение от 18,6 % на годишна база до 203,81 пункта. Равнопретегленият BGTR30 нараства с 15,2 % през годината до 994,95 пункта, а секторният индекс BGREIT, който по принцип прави изключение от общата тенденция поради вида на включени в индекса дружества, отчита повишение от 7,6 % на годишна база до 230,91 пункта. Индексът на пазара за растеж BeamX отбелязва годишен ръст от 12,3 % до 111,09 пункта.

Изразени като дял от БВП, активите на участниците от небанковия финансов сектор възлизат на 31,0 %, като сред тях най-голям е дялът на активите на ФДПО (13,8 %), следвани от активите на (пре)застрахователния сегмент (5,9 %) и от активите на небанковите ИП, които представляват 6,1 % от БВП. Активите, управлявани от УД/ЛУАИФ, възлизат на 2,2 % от БВП. Дялът на балансовите активи на АДСИЦ е 1,1 % от БВП.

През 2025 г. развитието на небанковия финансов сектор е в посока на запазване на пазарната среда в отделните сегменти. Общозастрахователните дружества, УД/ЛУАИФ, КИС и АДСИЦ се характеризират със силна конкуренция, а умерена конкурентна среда се наблюдава при ПОД и сегмента на услуги, предоставени от небанковите ИП. Животозастрахователният пазар се характеризира с висока пазарна концентрация. Общата динамика на развитие на пазарната среда през годината е разнопосочна в отделните сегменти, като не води до качествена промяна в пазарната конкуренция.

Пазарната среда при небанковите ИП, се характеризира с умерена концентрация при понижението на двата показателя за концентрация. В края на 2025 г. най-големите 4 инвестиционни посредника държат 61,3 % от общата сума на всички клиентски активи²⁷, като дялът на първия инвестиционен посредник е 22,1 %. При останалите инвестиционни посредници средният дял от държаните клиентски активи е 2,4 %. Индексът на ННІ²⁸, изчислен на база клиентски активи, намалява през 2025 г. с -82 единици до 1 197 единици, което определя пазарната среда на услуги, предоставени от небанковите инвестиционни посредници, като пазар с умерена концентрация.

Графика № 39. Концентрация на пазара на небанкови ИП

През 2025 г. концентрацията на пазара на услугите, предлагани от УД, нараства спрямо предходната година. Дялът на четирите УД²⁹ с най-голям относителен дял в управляваните активи нараства до 49,0 %. Стойността на индекса на ННІ на пазара на УД, изчислен на база управлявани активи, нараства с 58 единици до ниво от 904

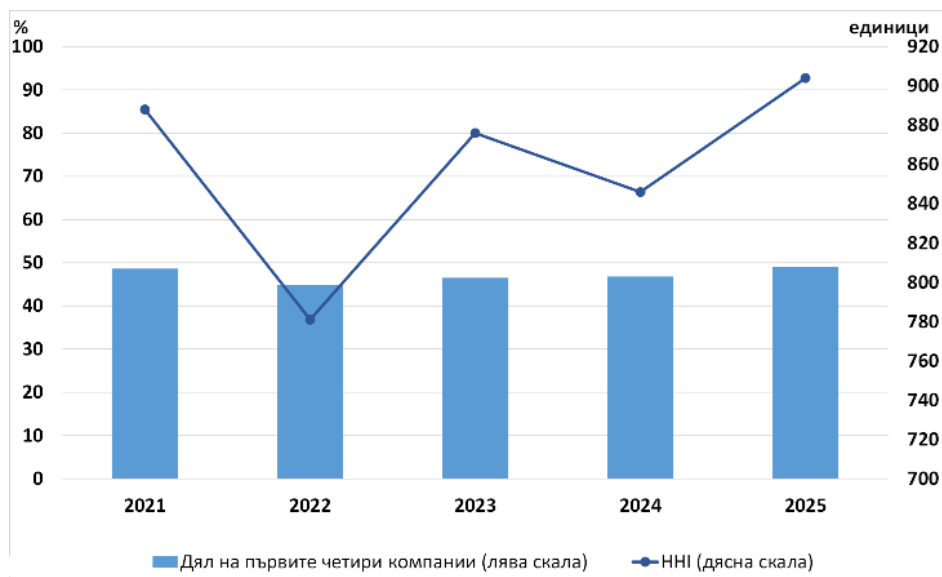
²⁷ИП „Елана трейдинг“ АД, ИП „Евро-финанс“ АД, ИП „София Интернешънъл Секюритиз“ АД ИП „Първа финансова брокерска къща“ ЕООД.

²⁸Индексът Херфиндал-Хиршман (ННІ) се изчислява като сума на квадратите на пазарния дял на всеки участник на пазара, като неговата стойност варира между 0 и 10 000. При стойност под 1000 единици, пазарът се определя като силно конкурентен, между 1000 и 1800 единици умерена конкурентна среда, а над 1800 единици – пазарът се характеризира със силна концентрация.

²⁹КВС „Asset management“ NV, УД „Експат Асет Мениджмънт“ ЕАД, „Карол Капитал Мениджмънт“ и УД „ДСК Управление на активи“ АД.

единици в посока засилване на концентрацията в сектора. Въпреки тази динамика, пазарният сегмент продължава да се характеризира като силно конкурентен.

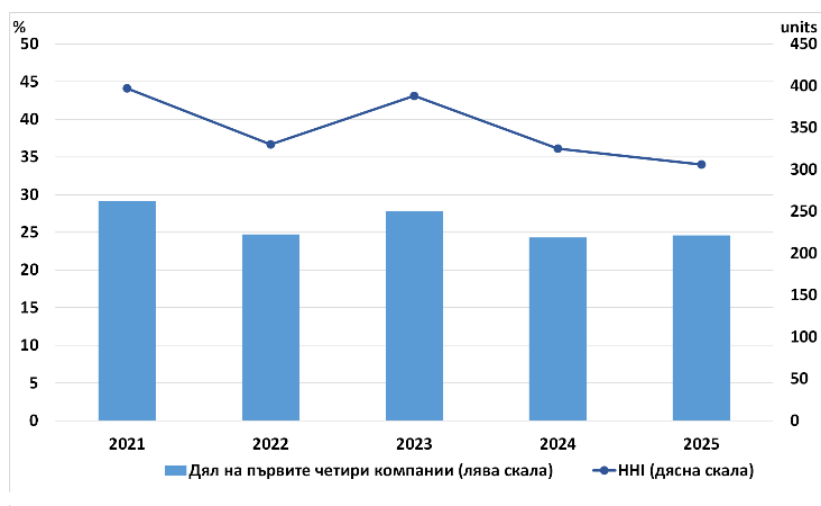
Графика № 40. Концентрация на пазара на УД

Към края на 2025 г. пазарът на КИС продължава да се определя като силно конкурентен при разнопосочна динамика в двата показателя за концентрация. Наблюдава се намаление с -19 единици на индекса на ННІ, като стойността му достига 306 единици спрямо 325 единици към края 2024 г. Делът на първите четири фонда³⁰, изчислен на база управлявани активи, нараства незначително до 24,6 % към края на годината спрямо 24,3 % към края на 2024 г.

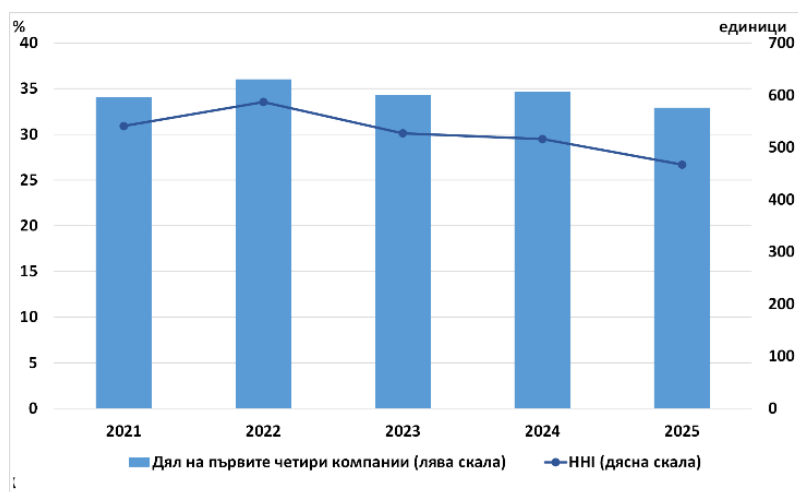
³⁰ДФ „ОББ Платинум България“, ДФ „Аванс възможности в нова Европа“, подфонд „ОББ ЕкспертИйз Дефанзивен Балансиран (ЕВРО)“ и ДФ „Навигатор плюс“.

Графика № 41. Концентрация на пазара на КИС (ДФ и БТФ)

Сегментът на дружествата със специална инвестиционна цел остава силно конкурентен, при понижение на двата показателя за концентрация. Стойността на индекса ННІ е 467 единици, което е с -49 единици под стойността на показателя за 2024 г. Сходна динамика се наблюдава в изменението на дела на първите четири компании³¹, който намалява до 32,9 % спрямо 34,7 % към края на 2024 г., като пазарната среда на АДСИЦ остава силно конкурентна.

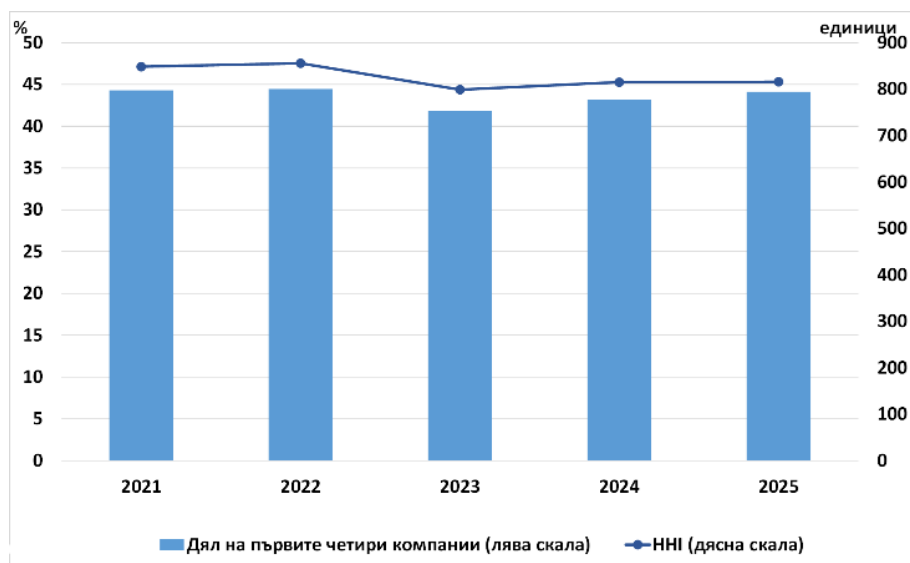
Графика № 12. Концентрация на пазара на АДСИЦ

³¹ „Аванс Терафонд“ АДСИЦ, „Феърплей пропъртис“ АДСИЦ, „Фонд за недвижими имоти България“ АДСИЦ и „Кепитъл мениджмънт“ АДСИЦ.

Пазарът на общозастрахователни услуги се определя като силно конкурентен, като през 2025 г. стойността на индекса на ННІ нараства с 1 единица спрямо предходната година и в края на декември 2025 г. достига 816 единици, което е индикатор за незначително нарастване на концентрацията. Пазарният дял на четирите дружества по общо застраховане, измерен на база активи, нараства до 44,1 % в края на 2025 г. спрямо 43,2 % в края на 2024 г.

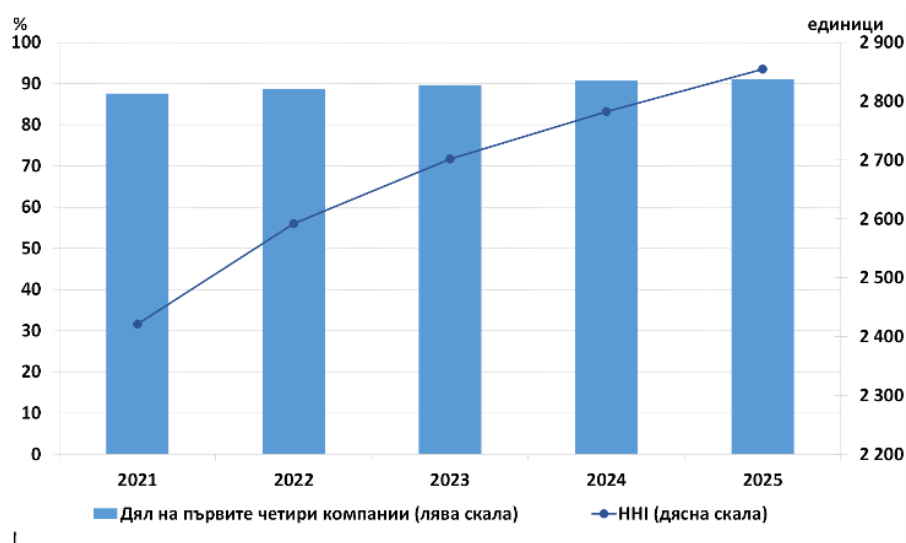
Графика № 43. Концентрация на общозастрахователния пазар

През 2025 г. пазарът на животозастрахователни услуги продължава да се характеризира със силно концентрирана конкурентна среда, която се задълбочава. В края на 2025 г. стойността на индекса на ННІ достига 2 885 единици, което спрямо предходната година е със 72 единици разлика в посока на засилване на концентрацията в сектора. Съвкупният пазарен дял на четирите животозастрахователни дружества с най-голяма сума на активите³² достига исторически най-високо ниво и в края на 2025 г. достига ниво от 91,1%.

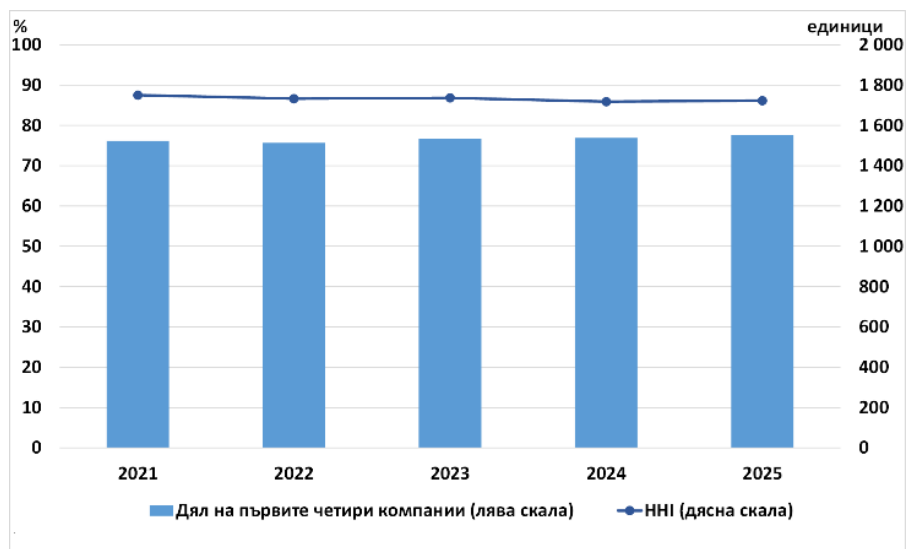
³² „ДЗИ Животозастраховане“ ЕАД, ЗАД „Алианц България живот“ АД, „ГРАВЕ България Животозастраховане“ ЕАД и ЗЕАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“ АД.

Графика № 44. Концентрация на животозастрахователния пазар

Към края на 2025 г. пазарът на пенсионноосигурителни услуги продължава да се характеризира като умерено конкурентен при минимални промени на двата показателя за концентрация. Индексът ННІ, изчислен на база балансови активи на пенсионните фондове, нараства с 5 единици до 1 723 единици. Делът на първите четири компании³³ на пазара на пенсионноосигурителни услуги нараства минимално до 77,7 % спрямо 76,9 % в края на предходната година.

Графика № 45. Концентрация на пенсионно-осигурителния пазар

³³ ПОК „Доверие” АД, ПОД „Алианс-България” АД, ПОК „ДСК-Родина” АД и ПОК „ОББ” ЕАД.

2.1. Преглед на рисковете и основни тенденции на пазара

През 2025 г. световната икономика се характеризира с разнопосочна динамика. Ръстът на БВП в ЕС се ускорява до 1,4 % през 2025 г., спрямо 1,1 % през 2024 г., докато в нововъзникващи пазари и развиващи се икономики в Европа се забавя до 1,8 % спрямо 3,5 % за същия период. Годишната е изпълнена с предизвикателства на международната сцена. Пречките, произтичащи от нарастващите търговски бариери и високите нива на несигурност, са значителни. Въпреки това частично са компенсирани от ползите от инвестициите в технологичния сектор, благоприятните финансови условия и подкрепата, осигурена чрез фискалната и паричната политика. Като цяло, независимо от сериозните смущения в търговията и продължаващия климат на несигурност, годината завършва с умерено положителен резултат по отношение на глобалния икономически растеж.

Капиталовите пазари в глобален мащаб отчитат ръст през 2025 г., подкрепени от подобряването на макроикономическата среда, очакванията за постепенно облекчаване на паричната политика в развитите икономики и устойчивите финансови резултати на водещи международни компании. В еврозоната, германският DAX се повишава с 12,7 %, а испанският IBEX35 с 39,9 %. Американските индекси S&P500 и Dow Jones нарастват съответно с 13,3 % и 7,9 % за 2025 г. Движението на борсите в Азия през 2025 г. също е възходящо, като японският NIKKEI225 се увеличава с 27,2 %, а китайският SSE COMP с 22 %, въпреки значителни проблеми в сектора на имотите и забавянето на вътрешното потребление.

По предварителни данни реалният растеж на БВП на българската икономика през 2025 г. възлиза на 3,1 % на годишна база. Основен фактор за икономическия растеж в Република България е крайното потребление, което допринася с 5,9 пр. п. Сред компонентите на вътрешното търсене най-силен принос има потреблението на домакинствата, което отчита значителен ръст през годината. Бруто капиталообразуването има положителен принос от 1,6 пр. п., като неговите основни компоненти се движат в различни посоки: брутообразуването на основен капитал е с принос от 2,1 пр. п., а изменението на запасите е с отрицателен принос от -0,5 пр.

п. През 2025 г. разходите на домакинствата нарастват с по-бавен темп спрямо доходите им и отбелязват ръст от 4,2 %, при 16,0 % през 2024 г. Потребителското доверие продължава да се понижава спрямо предходната година, въпреки че очакванията на домакинствата са насочени към намаляване на безработицата.

За периода януари – декември 2025 г. потокът на преките чуждестранни инвестиции в страната възлиза на 3 171,9 млн. евро, което представлява увеличение с 775,8 млн. евро спрямо предходната година. Брутният външен дълг на страната нараства с 15,6 % на годишна база и в края на 2025 г. достига 58 590,7 млн. евро, което представлява 50,5 % от БВП. Инфлационните процеси през 2025 г. се характеризират с ускоряване спрямо предходната година. Средногодишната инфлация достига 4,6 %, при 2,4 % през 2024 г., като към декември се повишава до 5,0 %. Растежът на цените на жилищата се забавя спрямо 2024 г., като отчита средногодишно увеличение от около 14,7 %, при приблизително 16,5 % година по-рано. За разлика от това, при наемите се наблюдава съществено ускорение - компонентът „жилища/наеми“ в индекса на потребителските цени нараства средногодишно с около 13,2 % през 2025 г., при 5,4 % през 2024 г.

Сегментът на УД/ЛУАИФ³⁴, нараства от 4,7 млрд. лв. до 5,4 млрд. лв. в края на отчетния период³⁵. Към края на 2025 г. медианата на доходността, реализирана от фондовете в отделните рискови категории за последните 12 месеца, е положителна. Волатилността на постигнатата доходност за предходните 12 месеца на отделните фондове, измерена чрез интерквартилния обхват в съответна рискова категория (скала от 1 до 7) , е в различен диапазон. Най-висока волатилност се наблюдава при фондовете с рисков профил от категория 4 като разликата между първи и трети квартил е 19,1 процентни пункта, както и в категория 6, в която диапазонът на волатилността на реализираната доходност е от 14,5 % до 28,4 %. През 2025 г. сегментът отчита положителни нетни продажби като най-високи са при балансираните фондове. В относителната структура на собствения капитал дялът на домакинствата нараства до 41,8 % за сметка на свиване на дела на

³⁴ В тази сума са включени управляваните от УД/ЛУАИФ активи на клиенти по доверително управление на портфейли и управлявани активи на КИС и АИФ.

³⁵ Включително и клон на чуждестранно управляващо дружество, доколкото управляваните от него КИС са с произход Република България. Клонът не представя в КФН отчети за дейността си, а само такива, за управляваните от него КИС, с произход Република България.

застрахователните компании и пенсионни фондове до 28,6 %. Относителният дял на нефинансовите предприятия нараства до 10,2 % в структурата на собствения капитал. При тази взаимосвързаност евентуално напрежение във фондовия сектор би могло да се пренесе по-широко към други части на финансовата система и към по-широката икономика, но предвид ниския относителен дял на сектора към активите на финансовия сектор (1,7 %), би имало ограничен ефект.

Динамиката на пазарните индекси през 2025 г. се характеризира със стабилно повишение на фона на растящи глобални пазари, облекчаване на паричната политика и продължаващото геополитическо напрежение. Водещият индекс SOFIX отбелязва ръст от 29,5 % до 1 156,43 пункта, а широкият BGBX40 нараства с 18,6 % до ниво 203,81 пункта. Равнопретегленият BGTR30 завършва годината с повишение от 15,2 % до 994,95 пункта, а секторният BGREIT бележи годишен ръст от 7,6 % и приключва годината на ниво от 230,91 пункта. Оборътът на всички пазари, организирани от БФБ АД³⁶, се увеличава с 22,6 % до 1,2 млрд. лв. В отрасловата структура на търговията сектор „Финансови и застрахователни дейности“, който традиционно формира по-голяма част от оборота на БФБ АД, заема дял от 24,5 % от общо реализирания през годината оборот. Пазарната капитализация на фондовата борса отчита нарастване от 17,2 % на годишна база, като с най-висок принос за това са сегментите за търговия EuroBridge Market, сегмент акции Premium и на основен пазар и сегментът за търговия с акции на алтернативен пазар.

В края на 2025 г. застрахователният сектор в България демонстрира стабилна обща платежоспособност и е добре позициониран да поеме потенциални шокове. Брутният премиен приход възлиза на 5 228 млн. лв., което представлява увеличение от 12 % на годишна база. Въпреки този растеж, нивото на застрахователно проникване остава непроменено – 2,30 % от БВП. Секторът на общото застраховане продължава да доминира с 84 % дял от премиения приход като основен двигател са автомобилните застраховки с общ дял от 69 %. Животозастрахователният сегмент също отчита положителна динамика, макар и с по-малък дял от 16 %, като премиеният приход достига 862 млн. лв., което е ръст от 11 %. Основен дял в

³⁶ Включва оборътът на Основен пазар, Алтернативен пазар, пазар за растеж BEAM и BSE International.

инвестиционния портфейл на застрахователите към края на 2025 г. заемат облигациите, като при застрахователите по общо застраховане техният дял е 62 %, докато при животозастрахователите е 35 %. Капиталовата адекватност остава висока – покритието на капиталовите изисквания достига 261 % КИП и 702 % МКИ, което потвърждава устойчивостта на сектора и добрата му способност да посреща рискове и бъдещи предизвикателства. Инвестициите в недвижима собственост (различна от тази за собствено ползване) на общозастрахователните дружества нарастват, а на животозастрахователите запазват дела си.

Основна цел на управлението на активите на пенсионните фондове в дългосрочна перспектива е нарастване на тяхната стойност чрез постигане на доходност от инвестирането им при спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация. Фондовете за допълнително пенсионно осигуряване са изложени основно на рисковете на финансовите пазари, на които се инвестират активите им. През 2025 г. структурата на инвестиционния им портфейл е сходна спрямо предходната година. Като дългосрочни инвеститори, пенсионните фондове инвестират предимно в дългови ценни книжа, сред които доминират инвестициите в държавни ценни книжа, чийто относителен дял намалява минимално и в края на 2025 г. е в размер на 65,9 % от общия инвестиционен портфейл на ФДПО. Делът на инвестициите в облигации, различни от ДЦК, отбелязва лек спад спрямо предходната година и намаляват до ниво от 7,6 % от целия инвестиционен портфейл. Стойността на инвестициите на пенсионните фондове в акции, права и дялове отчита лек ръст до 33,0 % от общата стойност на инвестиционния им портфейл. В условията на намаляващи лихвени равнища, инвестициите в банкови депозити и инвестиционни имоти се свиват общо до 1,1 % от всички инвестиции в края на годината. На фона на година, белязана от търговски спорове и геополитическо напрежение, делът на инвестициите на пенсионните фондове във финансови инструменти, издадени от емитенти извън Република България, намалява до 70,8 % от инвестиционния им портфейл в края на 2025 г. спрямо 75,2 % в края на 2024 г. Инвестициите в страната нарастват до ниво от 29,2 % спрямо 24,8 % в края на предходната година. През 2025 г. всички видове ФДПО отчитат положителна среднопретеглена годишна доходност като при УПФ е 6,07 %,

ППФ – 6,25 % и ДПФ 7,51 %, която в сравнение с предходната година бележи незначителен спад.

2.2. Анализ на участниците на капиталовия пазар

През 2025 г. пазарната капитализация на „Българска фондова борса“ АД отбелязва ръст от 17,2 % и в края на годината възлиза на 20,5 млрд. лв., което представлява 9,0 % от БВП³⁷ (спрямо 8,6 % към края на 2024 г.). Отрасъл „Финансови и застрахователни дейности“ заема първо място по оборот през годината с 238,6 млн. лв. Активите на небанковите инвестиционни посредници със седалище в Република България отчитат ръст от 17 % на годишна база и в края на 2025 г. възлизат на 13,8 млрд. лв. Активите на АДСИЦ нарастват с 11,3 % на годишна база и достигат 2,5 млрд. лв. Общо управляваните активи от сектора на управляващите дружества и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, нарастват от 4,7 млрд. лв. до 5,4 млрд. лв. в края на отчетния период. Активите на КИС нарастват с 15,9 % спрямо предходната година, като в края на 2025 г. балансовата им стойност достига 3,4 млрд. лв. спрямо 2,9 млрд. лв. към края на 2024 г.

2.2.1. Инвестиционни посредници³⁸

Към края на 2025 г. броят на ИП, които извършват дейност на територията на Република България, е 57 като 19 от тях са банки и 38 са небанкови ИП. От банковите ИП, 3 са клонове на чуждестранни банки, които извършват дейност на територията на страната. От небанковите ИП, 4 са клонове на чуждестранни ИП, които извършват дейност на територията на страната.

В зависимост от издадените разрешения, ИП – небанкови институции се делят на три групи: (1) ИП с пълен лиценз³⁹, за които изискуемият начален капитал е

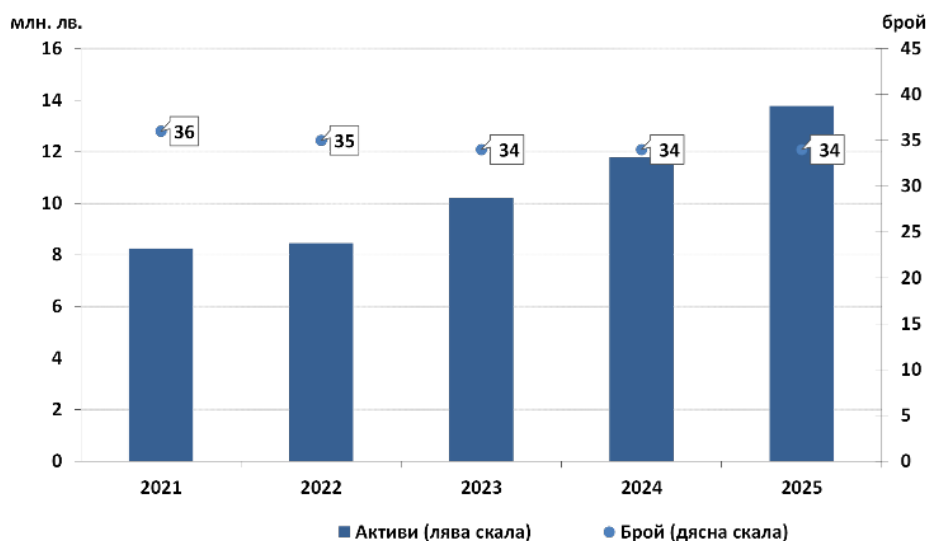
³⁷ Към 31.12.2025 г. по предварителни данни БВП е 226 912 млн. лв.

³⁸ Анализът обхваща небанковите инвестиционни посредници със седалище в Република България, освен ако изрично не е посочено друго.

³⁹ Те могат да извършват всички инвестиционни услуги и дейности, изброени в чл. 6, ал. 2 и ал. 3 от ЗПФИ.

750 000 евро, (2) ИП с частичен лиценз⁴⁰, за които изискуемият начален капитал е 150 000 евро и (3) ИП с малък лиценз⁴¹, за които изискуемият начален капитал е 75 000 евро. В края на 2025 г., в регистъра на Комисията на небанковите ИП, са вписани 20 дружества с пълен лиценз и 14 дружества с частичен лиценз. През 2025 г. съществуващият лиценз за извършване на дейност като ИП на едно от дружествата е променен от частичен на пълен. За годината, в регистъра на небанковите ИП, е вписан един клон на чуждестранно дружество с лиценз за извършване на дейност.

Графика № 46. Динамика в броя и активите на небанковите ИП

Към края на 2025 г. стойността на балансовите активи⁴² на небанковите ИП възлиза на 13,8 млрд. лв., което е ръст от 17,0 % спрямо края на 2024 г. Основният принос за нарастването се дължи на небанковите ИП с пълен лиценз (12,2 пр. п.), докато приносът на тези с частичен лиценз е по-ограничен (4,8 пр. п.). От балансовите активи 13,2 млрд. лв. са клиентски активи, чиято стойност нараства с 14,5 % през годината.

⁴⁰ Те не могат да извършват сделки за собствена сметка с финансови инструменти; поемане на емисии финансови инструменти и/или предлагане на финансови инструменти при условията на безусловно и неотменимо задължение за записване/придобиване на финансовите инструменти за собствена сметка; организиране на МСТ и организиране на ОСТ.

⁴¹ Те могат да извършват услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 1, т. 2, т. 4 и/или т. 5, т. 7 от ЗПФИ, а именно: приемане и предаване на нареждания във връзка с един или повече финансови инструменти, както и предоставяне на инвестиционни консултации на клиент, но не държат пари или финансови средства на клиенти.

⁴² В сумата на балансовите активи е включен и размерът на условните активи.

В края на 2025 г. броят на небанковите ИП с чуждестранно участие от ЕС е: 1 ИП с пряко участие и 4 ИП с непряко участие. Броят на ИП от трети страни с пряко чуждестранно участие е: 1 ИП, а с непряко участие 5 ИП.

Към края на 2025 г. балансовата стойност на активите на небанковите ИП с пълен лиценз нараства с 6,9 % на годишна база до 8,8 млрд. лв. спрямо 8,2 млрд. лв. към края на 2024 г. За същия период активите на небанковите ИП с частичен лиценз нарастват с 40,6 % на годишна база, а стойността им достига почти 5 млрд. лв. при 3,5 млрд. лв. към края на 2024 г.

Таблица № 46. Активи, основен и собствен капитал на небанковите ИП

	2021	2022	2023	2024	2025
ИП с частичен лиценз					
активи	2 561,2	2 783,9	3 376,6	3 546,2	4 985,2
основен капитал	13,0	14,3	11,6	13,5	17,5
собствен капитал	25,7	26,9	21,3	24,3	98,8
ИП с пълен лиценз					
активи	5 683,4	5 676,6	6 828,1	8 227,6	8 795,2
основен капитал	53,6	53,6	56,8	53,7	61,6
собствен капитал	156,3	149,5	146,1	166,1	102,8
Общо ИП					
активи	8 244,6	8 460,5	10 204,7	11 773,8	13 780,3
основен капитал	66,6	67,9	68,4	67,2	79,1
собствен капитал	182,0	176,3	167,4	190,4	201,6

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.

Основният капитал на небанковите ИП през 2025 г. нараства със 17,7 %, достигайки 79,1 млн. лв. спрямо 67,2 млн. лв. към края на предходната година. Нарастването се дължи на увеличение на основния капитал на 1 ИП с пълен лиценз. Собственият капитал на ИП нараства с 5,9 % за същия период до 201,6 млн. лв. Основният принос за годишното изменение се дължи на промяната в основния капитал, докато отчетения през годината по-нисък финансов резултат има ограничаващ принос в изменението на капитала на небанковите ИП.

Стойността на търговския и инвестиционния портфейл на небанковите ИП към края на 2025 г. възлиза на 103,5 млн. лв. Търговски портфейл са формирали 14 небанкови ИП с пазарна стойност 66,7 млн. лв. Към края на същия период 25 ИП са формирали инвестиционен портфейл на стойност 36,8 млн. лв.

Към края на 2025 г. доверително управление на портфейли извършват 10 небанкови ИП. Ценните книжа, предоставени за доверително управление, са на стойност 74,2 млн. лв., а паричните средства са в размер на 3,0 млн. лв.

Броят на сключените сделки от ИП (банкови и небанкови) през 2025 г., на всички пазари на БФБ АД, нараства със 7,0 % на годишна база до 79,7 хил. броя сделки⁴³, а изтъргуваните лотове спадат с -33,8 % за същия период до 293 млн. лотове. Търговската активност на борсовите членове на организирания от БФБ АД пазари, измерена чрез оборота, отбелязва ръст от 22,9 % през годината до 1,2 млрд. лева. Първите четири ИП по търговска активност формират дял от 39,6 % от годишния оборот, реализиран на всички пазари на БФБ АД.

Таблица № 47. Брой сделки, оборот и обем (лотове) на ИП (банкови и небанкови) на всички пазари на БФБ АД⁴⁴

	2021	2022	2023	2024	2025
Брой сделки	85 991	95 072	65 632	74 467	79 708
Оборот (млн. лв.)	814	942	746	940	1 155
Обем (млн. лотове)	382	234	207	443	293

Източник: БФБ, КФН.

2.2.2. Доставчици на услуги за колективно финансиране

Към края на 2025 г., в регистъра на Комисията на доставчиците на услуги за колективно финансиране, са вписани 5 дружества със седалище в Република България, а получените нотификации за извършване на дейност на територията на страната от държави-членки на ЕС са 33. Едно дружество, установено в Република България, извършва дейност при условията на свободно предоставяне на услуги на територията на ЕС.

През платформата клиенти, инвеститори на дребно, на същото дружество са инвестирали средства на стойност 9,6 млн. евро, изцяло в заеми на финансови

⁴³ Не са включени данните за търговската активност на инвестиционен посредник Трейдгейт АД Берлин, който не е поднадзорно лице на КФН.

⁴⁴ Основен пазар BSE, Алтернативен пазар BaSE, Пазар за растеж Beam и MTF BSE International

институции по чл. 3а от ЗКИ. Броят на създателите на проектите за финансиране са 6 дружества, от които 5 са регистрирани на територията на Република България. Броят на сключените сделки през платформата е над 18 хил. като инвеститорите са от 54 държави.

2.2.3. Доставка на услуги за криптоактиви

С влизането в сила на ЗПКА през 2025 г., НАП преустанови воденето на електронния публичен регистър по § 5, ал. 3 от ЗПКА и го предостави на Комисията, която го публикува на своята интернет страница. Лицата, вписани в Регистъра по § 5, ал. 3 от ЗПКА, към този момент не притежават лиценз по Регламент (ЕС) 2023/1114. Вписаните в регистъра лица могат да продължат дейността си без лиценз по Регламент (ЕС) 2023/1114 въз основа на предвидения преходен период до 1 юли 2026 г. или до датата на решението на Комисията за издаване, съответно отказ за издаване на лиценз, в зависимост от това кое настъпи по-рано. В рамките на този период от тях се очаква да приведат организацията и дейността си в съответствие с изискванията на MiCA и да подадат заявление за лиценз. След изтичането на преходния период само лицата, получили лиценз от Комисията, ще имат право да предоставят услуги за криптоактиви на територията на Република България.

Лицата, които по занятие предоставят услуги за замяна на виртуални валути срещу фиатни валути и обратно, и доставчици на портфейли, предлагащи попечителски услуги, които съхраняват частни криптографски ключове от името на клиенти за държане, съхранение и прехвърляне на виртуални активи, които са вписани в електронния публичен регистър към НАП в периода от 30 декември 2024 г. до 08.07.2025 г., и не са подали заявление за издаване на лиценз по чл. 63 от Регламент (ЕС) 2023/1114 до 08.11.2025 г., са отписани от регистъра.

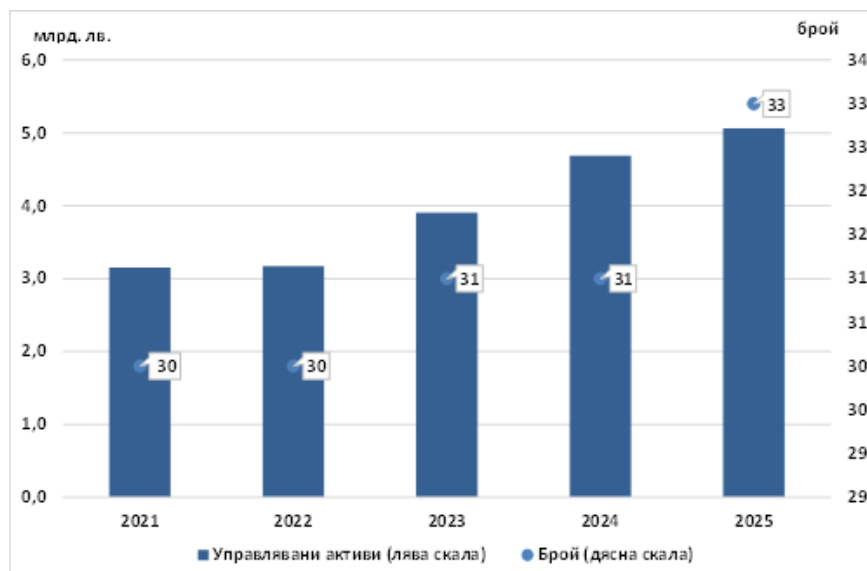
Към края на 2025 г. в Комисията няма приключило производство по издаване на лиценз на дружество за извършване на дейност като доставчик на услуги за криптоактиви в съответствие с изискванията на MiCA.

2.2.4. Колективни инвестиционни схеми и групи предприятия за колективно инвестиране

Към края на 2025 г. броят на УД е 33, от които 11 притежават качествата и на ЛУАИФ, както и един клон на УД⁴⁵. Общият брой на регистрираните ЛУАИФ е 29, в това число 11 са и УД, 16 са само в качеството на ЛУАИФ, и 2 са самоуправляващи се АИФ. Броят на предприятията за колективно инвестиране в края на годината е 155. От тях 102 са КИС като един от тях управлява 16 подфонда; в т.ч. 13 са БТФ. Броят на АИФ е 40, като 2 от тях са самоуправляващи се АИФ. От тях 15 са НИФ и 2 борсово търгуван НИФ.

Размерът на управляваните от УД/ЛУАИФ активи нараства в абсолютно изражение със 372,4 млн. лв. и към края на годината превишава 5,1 млрд. лв.⁴⁶, което е ръст от 7,9 % на годишна база. От тях 1,2 млрд. лв. са управляваните активи на клиенти по доверително управление на портфейли, 3,4 млрд. лв. са управлявани активи на колективни инвестиционни схеми и 487,1 млн. лв. активи на АИФ⁴⁷.

Графика № 47. Динамика в броя на УД/ЛУАИФ и управляваните от тях активи

⁴⁵ Клон на „Кей Би Си Асет Мениджмънт“ НВ, Белгия

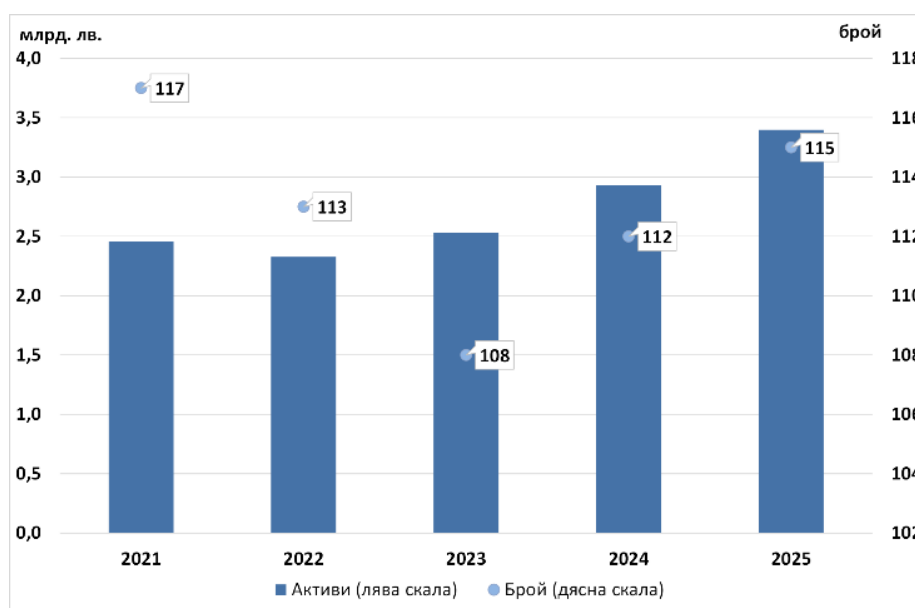
⁴⁶ В тази сума са включени управляваните от клона на „Кей Би Си Асет Мениджмънт“ НВ, Белгия активи.

⁴⁷ В тази сума са включени активите, които са под управление от лицензиран ЛУАИФ, който управлява портфейла на чуждестранен АИФ.

Към края на 2025 г. размерът на активите на всички АИФ, управлявани от УД и ЛУАИФ, възлиза общо на 854,3 млн. лв.

Броят на КИС е 115, като размерът на балансовите им активи достига до 3,398 млрд. лв. (от които нетните активи са 3,393 млрд. лв.), или изменението на балансовите активи е 15,9 % спрямо предходната година.

Графика № 48. Динамика в броя и активите на КИС

Към края на 2025 г. броят на чуждестранните КИС, които предлагат услугите си на територията на страната, е 1 941 броя.

Към края на 2025 г. стойността на балансовите активи на КИС достига 3,4 млрд. лв., отбелязвайки ръст от 15,9%. С най-голям принос в нарастването на активите е балансова група „Финансови активи и инструменти“, която отбелязва ръст от 16,2% на годишна база, а стойността ѝ достига до 3,3 млрд. лв. Балансови пера „Парични средства“ и „Вземания“ нарастват съответно от 5,4 % и 16,5 %, а стойностите им достигат до съответно 81,2 млн. лв. и 4,9 млн. лева. Активите, класифицирани като „Други“, намаляват през годината, но не оказват влияние върху годишния темп на изменение на активите на КИС.

Таблица № 48. Динамика на активите на КИС

	2021	2022	2023	2024	2025
Парични средства	148,8	119,0	79,0	77,1	81,2
Срочни депозити	36,5	31,1	25,6	10,3	11,1
Финансови инструменти в т.ч.	2 296,3	2 195,8	2 413,4	2 847,3	3 308,6
Акции	1 429,9	1 410,3	1 734,4	2 081,7	2 439,9
Прова	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Дългови	603,8	524,0	510,4	580,6	671,6
Други	17,8	35,4	39,5	48,2	50,5
Инструменти на паричния пазар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Дялове на КИС	241,3	223,8	126,1	132,2	139,4
Деривативи	0,7	0,4	2,3	2,8	4,9
Блокирани	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Други финансови инструменти	2,7	1,9	0,7	1,7	2,0
Нефинансови активи (вземания)	8,9	9,1	24,7	4,2	4,9
Други	0,1	4,4	13,8	3,0	2,6
ОБЩО	2 454,0	2 328,2	2 531,0	2 931,6	3 397,5

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е

През 2025 г. относителният дял на балансово перо „Парични средства“ в общата структура на активите продължава да се свива, достигайки 2,4 % в края на годината. Наблюдава се леко повишение в дела на балансова група „Финансови активи и инструменти“, който нараства минимално до 97,4 % спрямо 97,2 % към края на предходната година. От тази група активи единствено балансово перо „Акции“ увеличава дела си, който достига до 71,8 % в края на годината, докато дяловете на балансови пера „Дялове на КИС“ и „Други“, се свиват през отчетната година.

Таблица № 109. Относителна структура на активите на КИС

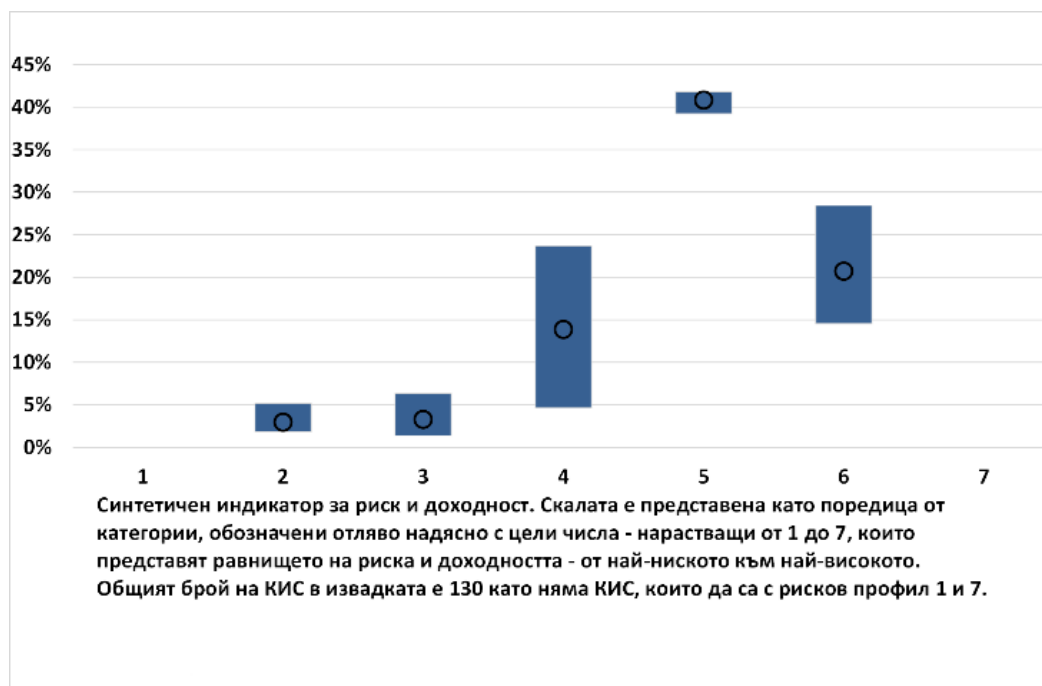
	2021	2022	2023	2024	2025
Парични средства	6,0	5,1	3,1	2,6	2,4
Срочни депозити	1,5	1,3	1,0	0,4	0,3
Финансови активи и инструменти в т.ч.	93,6	94,3	95,4	97,2	97,4
Акции	58,3	60,6	68,5	71,0	71,8
Права	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Дългови	24,6	22,5	20,2	19,8	19,8
Други	0,7	1,5	1,6	1,6	1,5
Инструменти на паричния пазар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Далове на КИС	9,8	9,6	5,0	4,5	4,1
Деривативи	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Блокирани	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Други финансови инструменти	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Нефинансови активи (вземания)	0,4	0,4	1,0	0,1	0,1
Други	0,0	0,2	0,5	0,1	0,1
ОБЩО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Бележка: Данните са в процент.

КИС са предпочитана алтернатива за инвестиции в условията на глобална несигурност и в търсене на по-висока доходност от страна на инвеститорите. Към края на 2025 г. медианата на доходността, реализирана от фондовете в отделните рискови категории, за последните 12 месеца, е положителна и варира между 3 % за категория 2 и 40,8 % за категория 5. Волатилността на постигнатата доходност за предходните 12 месеца на отделните фондове, измерена чрез интерквартилния обхват в съответна рискова категория (скала от 1 до 7)⁴⁸, е в различен диапазон. Най-висока волатилност се наблюдава при фондовете с рисков профил от категория 4, като разликата между първи и трети квартил е 19,1 пр. п. В категория 6 диапазонът между първи и трети квартил е 13,9 пр. п., а реализираната доходност варира между 14,5 % и 28,4 %.

⁴⁸ Съгласно Регламент 583/2010/ЕС, скалата (от 1 до 7) представлява синтетичен код за рисков профил на КИС, като степента на риск нараства във възходящ ред.

Графика № 49. Доходност за последните 12 месеца на КИС⁴⁹

2.2.5. Дружества със специална инвестиционна цел и гружества за секюритизация

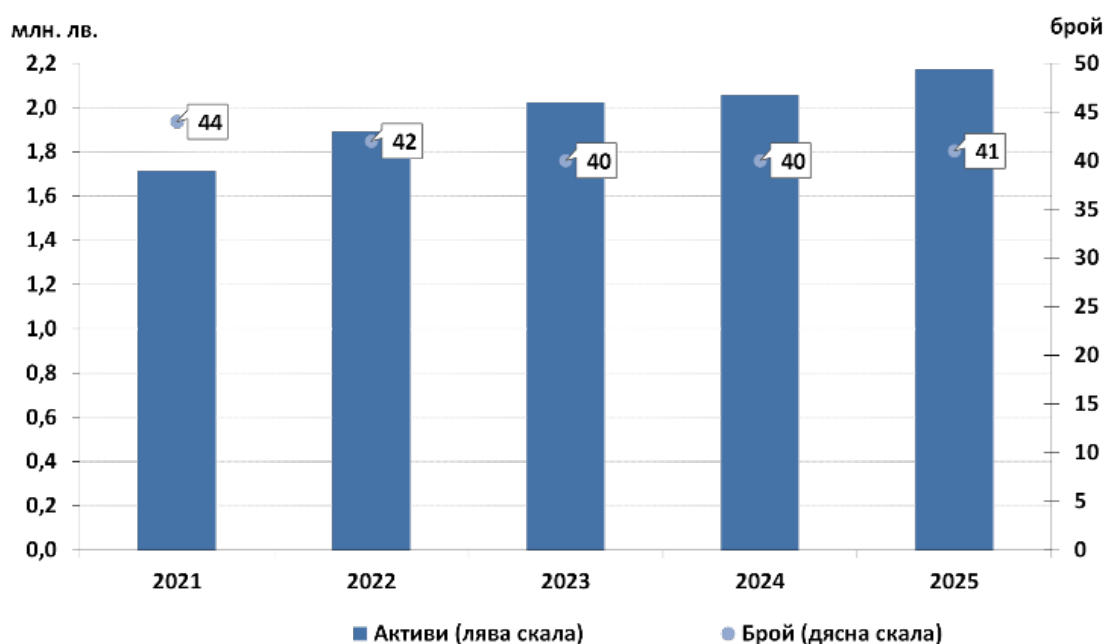
В края на 2025 г. общият брой на лицензираните АДСИЦ е 50⁵⁰, от които 41 инвестират в недвижими имоти и земеделска земя, а останалите 9 инвестират във вземания. Балансовата стойност от активите на всички АДСИЦ нараства с 11,3 % в сравнение с предходната 2024 г. като стойността им превишава 2,5 млрд. лева. Измерено като дял от БВП, стойността на активите на сектора е 1,1 %. Приносът на двете категории АДСИЦ в общото нарастване на активите е положителен, като при инвестиращите в недвижими имоти е 5,1 пр. п., а този на АДСИЦ, инвестиращи във вземания, е 6,2 пр. п.

⁴⁹Приложен е статистически анализ за значимост (квартилен анализ), при който се анализира разпределението на стойностите на доходността на индивидуалните договорни фондове в определена рисковата категория (от 1 до 7) към определен момент от време и позволява идентифициране на средни и крайни/екстремни стойности. В категория 1 и категория 7 няма идентифицирани КИС. Брой на дружествата от съответната категория със стойност по-голяма от нула: Категория 2 – 24; Категория 3 – 63; Категория 4 – 21; Категория 5 – 5 и Категория 6 – 4.

⁵⁰Представеният брой на АДСИЦ не включва дружества, които към 31.12.2025 г. са с отнет лиценз.

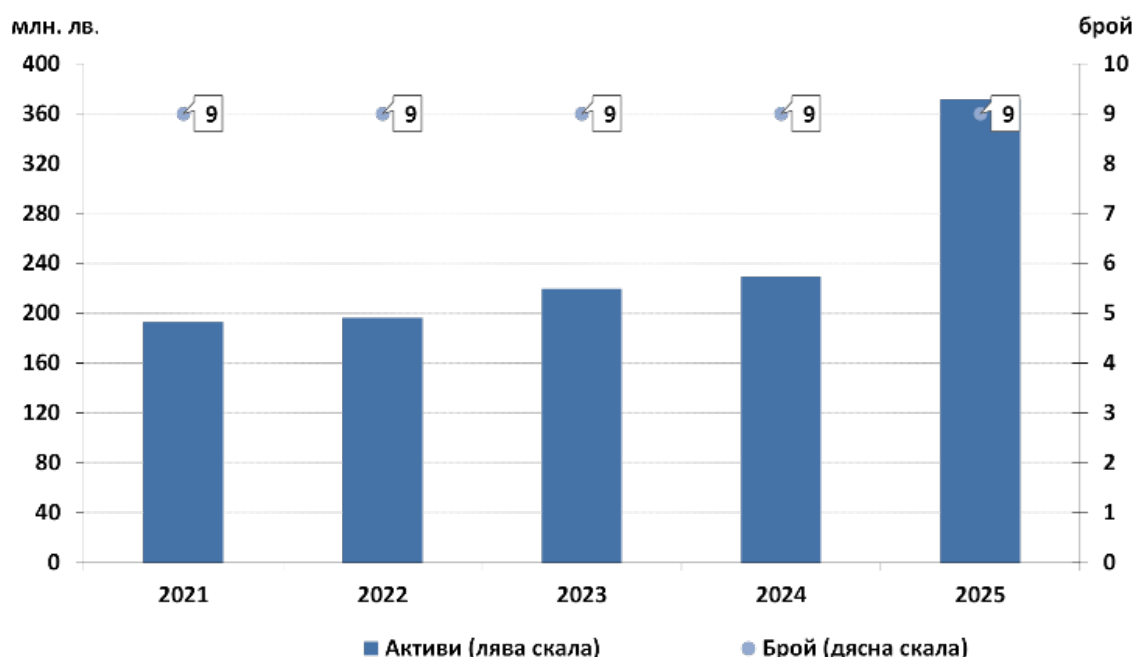
Балансовата стойност на активите на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя, нараства с 5,6% през 2025 г., достигайки 2,2 млрд. лв. В същото време броят на дружествата в сегмента нараства с 1 спрямо предходната година и достига 41 АДСИЦ.

Графика № 50. Динамика в броя и активите на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя

Балансовата стойност на активите на АДСИЦ, инвестиращи във вземания, нараства с 61,9 % на годишна база и към края на 2025 г. достига 371,4 млн. лв. Броят на дружествата в сегмента се запазва на 9 АДСИЦ.

Графика № 51. Динамика в броя и активите на АДСИЦ, инвестиращи във вземания

Балансовите активи на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя, нарастват със 115,4 млн. лв. в абсолютна стойност или 5,6 % на годишна база. Основно перо „Инвестиционни имоти“ нараства със 7,3 %, а балансовата му стойност превишава 1,5 млрд. лв. Приносът му в общото изменение на активите е 5 пр. п.

Активите, класифицирани като „Други“, нарастват до 322,2 млн. лв. спрямо 285,6 млн. лв. към края на предходната година и допринасят с 1,8 пр. п. в общото изменение на активите. Балансово перо „Парични наличности“ нараства до 100,5 млн. лв. към края на годината и допринася с 1,4 пр. п. в динамиката на активите. Балансови пера „Вземания“ и „Финансови активи“ намаляват през годината и имат ограничаващ ръста принос от общо -2,6 процентни пункта.

Таблица № 50. Активи на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя

	2021	2022	2023	2024	2025
Инвестиционни имоти	1 203,3	1 384,1	1 458,2	1 419,9	1 523,3
Финансови активи	52,0	67,0	107,5	115,0	113,7
Парични наличности	96,5	86,6	61,6	70,8	100,5
Вземания	174,8	224,4	226,9	165,8	112,7
Други	187,9	128,5	169,6	285,6	322,2
ОБЩО	1 714,5	1 890,5	2 023,7	2 057,0	2 172,4

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.

През 2025 г. относителната структура на активите на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя, се променя спрямо предходния отчетен период в посока нарастване на относителните дялове на инвестиционните имоти, парични наличности и активите, класифицирани като „Други“, за сметка на свиване на относителните дялове на вземанията и финансовите активи. Въпреки това, инвестиционните имоти остават с най-висок относителен дял от 70,1 %. Делът на вземанията се свива за трета поредна година и достига до 5,2 % докато делът на другите активи нараства, достигайки 14,8 % в относителната структура на активите.

Таблица № 51. Относителна структура на активите на АДСИЦ, инвестиращи в недвижими имоти и земеделска земя

	2021	2022	2023	2024	2025
Инвестиционни имоти	70,2	73,2	72,1	69,0	70,1
Финансови активи	3,0	3,5	5,3	5,6	5,2
Парични наличности	5,6	4,6	3,0	3,4	4,6
Вземания	10,2	11,9	11,2	8,1	5,2
Други	11,0	6,8	8,4	13,9	14,8
ОБЩО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Бележка: Данните са в %, освен ако не е посочено друго.

Стойността на балансовите активи на АДСИЦ, инвестиращи във вземания, отбелязва ръст от 61,9 % през 2025 г. като в края на годината достига 371,4 млн. лв. спрямо 229,4 млн. лв. към края на предходната година. Основният принос за

нарастването се дължи на перо „Вземания (до 1 г.)“, чиято стойност нараства до 227,8 млн. лв., спрямо 126,6 млн. лв. към края на предходната година. Следва перо „Финансовите активи“, чиято балансова стойност нараства до 87,9 млн. лв., с принос от 15,3 пр. п. Балансовата стойност на перо „Вземания (над 1 г.)“ се свива минимално през периода, достигайки 48,1 млн. лева. Паричните наличности и активите, класифицирани като „Други“ имат ограничаващ или минимален принос в изменението на активите на дружествата от сегмента.

Таблица № 52. Активи на АДСИЦ, инвестиращи във вземания

	2021	2022	2023	2024	2025
Финансови активи	74,4	75,0	54,4	52,7	87,9
Парични наличности	3,8	1,5	1,0	1,4	1,2
Вземания (до 1 г.)	106,8	113,2	146,8	126,6	227,8
Вземания (над 1 г.)	7,3	6,2	12,7	48,5	48,1
Други	0,4	0,3	4,8	0,2	6,6
ОБЩО	192,7	196,2	219,7	229,4	371,4

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.

През 2025 г. относителната структура на активите на АДСИЦ, инвестиращи във вземания, се променя спрямо предходната година в посока нарастване дела на вземанията до 1 г. до 61,3 % за сметка на свиване на дела на вземанията над 1 г. до 12,9 %. Относителният дял на финансовите активи нараства леко спрямо предходната година като заема 23,7 % в структурата на активите на този сегмент.

Таблица № 53. Относителна структура на активите на АДСИЦ, инвестиращи във вземания

	2021	2022	2023	2024	2025
Финансови активи	38,6	38,2	24,8	23,0	23,7
Парични наличности	2,0	0,8	0,5	0,6	0,3
Вземания (до 1 г.)	55,4	57,7	66,8	55,2	61,3
Вземания (над 1 г.)	3,8	3,1	5,8	21,1	12,9
Други	0,2	0,2	2,2	0,1	1,8
ОБЩО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Бележка: Данните са в %, освен ако не е посочено друго.

Към края на 2025 г. основният капитал на всички АДСИЦ възлиза на 585,9 млн. лв., което е ръст от 7,1 % в сравнение с предходната година. Увеличение на капитала са реализирали 2 дружества, инвестиращи в недвижими имоти - чрез упражняване на варанти и чрез публично предлагане на акции. Размерът на основния капитал на АДСИЦ, инвестиращи във вземания, нараства спрямо предходната година и достига 41,3 млн. лв. Едно дружество е увеличило основния си капитал през отчетния период. Собственият капитал, общо на дружествата от сегмента на АДСИЦ, нараства през годината, както поради увеличение на регистрирания капитал, така и поради реализирания от дружествата положителен финансов резултат (83,9 млн. лв. за текущата година) и нарастване на резервите.

Таблица № 54. Основен и собствен капитал на АДСИЦ

	Основен капитал		Собствен капитал	
	2024	2025	2024	2025
АДСИЦ, инвестиращи в недв. имоти, вкл. земеделска земя	533,8	544,6	1 361,5	1 414,5
АДСИЦ, инвестиращи във вземания	13,1	41,3	90,8	129,6
ОБЩО за АДСИЦ	546,9	585,9	1 452,3	1 544,1
<i>изменение (%)</i>		7,1		6,3

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.

От гледна точка на резидентност на акционерите на АДСИЦ, с най-висок относителен дял остава дялът на българските резиденти, който в края на годината е 95,1 %, изчислен на база номиналната стойност на акциите. Относителният дял на сектор „Акционерни и холдингови дружества“ нараства до 42,9 % и остава най-големият инвеститор в АДСИЦ към края на 2025 г. Българските домакинства притежават 22,9 % от акционерния капитал на всички АДСИЦ, следвани от застрахователните компании и пенсионни фондове, чиито дял нараства през годината до 15,1 %. Финансовите посредници и банкови институции притежават съответно 10,0 % и 4,1 % от номиналната стойност на акционерния капитал на АДСИЦ.

Относителният дял на юридическите и физически лица от ЕС, които притежават дялове в АДСИЦ, нараства минимално спрямо 2024 г. до 2,9 %.

Дялът на притежаваните от физически и юридически лица от трети страни акции на АДСИЦ се свива спрямо предходната година до 2,0 %.

Към края на 2025 г. инвеститори от САЩ не притежават дял в акционерния капитал на български АДСИЦ.

Таблица № 55. Акционерна структура на АДСИЦ

	2024	2025
Домакинства	24,4	22,9
Банки	4,2	4,1
Публичен сектор	0,1	0,1
Застрахователни компании и пенсионни фондове	14,6	15,1
Финансови посредници с изключение на ЗК и ПФ	9,0	10,0
Акционерни и холдингови дружества	42,4	42,9
България	94,7	95,1
Домакинства от ЕС	0,8	0,7
Юридически лица от ЕС	1,3	2,2
ЕС	2,1	2,9
Домакинства от трети страни	0,1	0,1
Юридически лица от трети страни	3,2	1,9
Трети страни	3,2	2,0
Домакинства от САЩ	0,0	0,0
Юридически лица от САЩ	0,0	0,0
САЩ	0,0	0,0
ОБЩО	100,0	100,0

Бележка: Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Относителният дял на групите акционери е изчислен на базата на номиналната стойност на акциите.
Източник: ЦД, КФН.

2.2.6. Публични дружества и други емитенти

Към края на 2025 г. броят на публичните дружества и емитентите е 242, което нетно е с 8 дружества повече от предходната година. Броят на вписванията през годината е 14, а броят на отписаните дружества е 6.

През 2025 г. броят на внесените в Комисията проспекти за първично публично предлагане е 16, от които 2 за емисии акции на АДСИЦ, 8 за емисии акции на публични дружества, различни от АДСИЦ, 5 за емисии варанти и 1 за емисия облигации. Общата стойност на одобрените емисии е 338,6 млн. лв. (от които реално събраната сума е 184,6 млн. лв.), което е спад от -35,3 % спрямо предходната година.

Броят на потвърдените през 2025 г. проспекти за допускане до търговия на регулиран пазар е 42 общо, от които 2 са за емисии акции на публични дружества и 40 са за емисии облигации. Общата емисионна стойност на потвърдените емисии е общо 980,7 млн. лв., от които 73,1 млн. лв. са за акции и 907,5 млн. лв. са за облигации.

Броят на разгледаните търгови предложения с решение за неиздаване на окончателна забрана за публикуване през 2025 г. е 2, което е с 1 брой по-малко спрямо предходната година. Наблюдава се значително повишение на оборота, който възлиза на 41,1 млн. лв. (при 10,8 млн. лв. през предходната година). Стойността на придобитите акции в резултат на отправените търгови предложения е 2,0 млн. лева.

Таблица № 56. Разгледани проспекти и търгови предложения

	2021	2022	2023	2024	2025
Прспекти за първично публично предлагане (бр.)	21	6	12	19	16
Размер на емисията (млн. лв.)*	311,5	161,7	276,2	523,0	338,6
Решенията за неиздаване на окончателна забрана за публикуване на търгови предложения (бр.)	13	12	7	3	2
Оборот**	762,0	192,8	32,1	10,8	41,1

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго. * Размерът на емисията е стойността на одобрените емисии съгласно разгледаните проспекти за съответната година. ** Оборотът включва предложения брой дялове по търговите предложения, за които не е издадена окончателна забрана или не са прекратени.

Пазарната капитализация на първите 10 дружества, търгувани на основен пазар, нараства с 1,7 млрд. лв. през 2025 г., а техният относителен дял представлява 44,5 % от общата пазарна капитализация на БФБ АД. Първа позиция по пазарна капитализация заема „Шелли груп“ АД, като дружеството увеличава пазарната си капитализация със 70,1 % спрямо предходната година и е с 9,9 % относителен дял от общата пазарна капитализация на БФБ АД. „Чайкафарма висококачествените лекарства“ АД се придвижва до второ място, като пазарната капитализация на дружеството нараства с 6,8% и има 8,6% относителен дял от общата пазарна капитализация. Годишният ръст на пазарната капитализация на „Софарма“ АД е 45,3%, придвижвайки дружеството до трета позиция в класацията на десетте водещи публични дружества. При отчетен спад от -5,9% на пазарната капитализация на „Спиди“ АД, дружеството се придвижва от трета на четвърта позиция, с относителен дял от 5,0% от общата пазарна капитализация на борсата.

Въпреки отчетения ръст от 34,3% на пазарната капитализация на ТБ „Първа инвестиционна банка“ АД, дружеството запазва петото си място в класацията. „Еврохолд България“ АД запазва шестата си позиция, отчитайки спад на пазарната капитализация на дружеството със -7,0% през годината. През 2025 г. пазарната капитализация на „М+С Хидравлик“ АД отчита ръст от 5,2%, а дружеството си запазва седма позиция. В класацията на водещите компании на БФБ АД на осмо място влиза „Смарт органик“ АД, чиято пазарна капитализация нараства с 48,2 % през годината. „Велграф Асет Мениджмънт“ отчита ръст на пазарната капитализация с 5,8 % и дружеството се придвижва с една позиция надолу до девето място. На десета позиция се нарежда „Холдинг Варна“ АД, чиято пазарна

капитализация нараства с 4,7 % на годишна база. Разликата между първото и последното публично дружество по пазарна капитализация е 1,7 млрд. лева.

Таблица № 57. Първите 10 публични дружества по пазарна капитализация на основен пазар

	2024		2025
Чайкафарма висококачествените лекарства АД	1 652,4	Шелли груп АД	2 024,3
Шелли груп АД	1 189,8	Чайкафарма висококачествените лекарства АД	1 764,6
Спиди АД	1 097,0	Софарма АД	1 504,2
Софарма АД	1 035,2	Спиди АД	1 032,5
ТБ Първа инвестиционна банка АД	644,0	ТБ Първа инвестиционна банка АД	864,7
Еврохолд България АД	518,4	Еврохолд България АД	481,9
М+С хидравлик АД	382,6	М+С хидравлик АД	402,3
Велграф асет мениджмънт АД	332,5	Смарт органик АД	369,7
Холдинг Варна АД	300,9	Велграф асет мениджмънт АД	351,8
Телематик интерактив България АД	292,9	Холдинг Варна АД	315,2
	7 445,8		9 111,3

Бележка: Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.

Източник: БФБ.

В структурата на търговията на първите 10 водещи отрасли на БФБ АД за 2025 г., отрасъл „Финансови и застрахователни дейности“ заема първо място с оборот 238,6 млн. лв. и относителен дял в общия оборот от 24,5 %. Следва отрасъл „Преработваща промишленост“, който отчита 154,7 млн. лв. оборот и 15,9 % относителен дял. Отрасъл „Операции с недвижими имоти“ реализира оборот от 51,6 млн. лв. и има 5,3 % относителен дял. Отрасъл „Професионални дейности и научни изследвания“ има годишен оборот от 40,2 млн. лв. и 4,1 % дял в структурата на търговията на БФБ АД.

Таблица № 58. Структура на търговията на 10^{те} водещи отрасли на БФБ АД през 2025 г.

Отрасъл	Сделки (хил. бр.)	Обем (млн. лотове)	Оборот (млн. лв.)
Финансови и застрахователни дейности	30,7	71,7	238,6
Преработваща промишленост	14,1	27,9	154,7
Операции с недвижими имоти	1,5	20,0	51,6
Професионални дейности и научни изследвания	7,9	8,1	40,2
Телеком., комп. програмиране, консултански дейности, инфраструктура за инфор. техн. и др. информационни услуги	2,9	2,7	14,0
Култура, спорт и развлечения	1,9	0,7	5,9
Търговия	1,6	2,9	4,9
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и енергия за охлаждане	0,1	0,9	3,3
Транспорт, складиране и пощи	0,5	0,1	1,7
Строителство	0,9	0,2	1,5

Източник: БФБ.

Акционерната структура на публичните дружества почти се запазва спрямо предходната година. В края на 2025 г. български резиденти притежават 91,6 % от акционерния капитал на публичните дружества, изчислено на база емитираните дялови инструменти по номинална стойност. Домакинствата и юридически лица, резиденти от ЕС, притежават дял от 4,9 %. Делът на домакинства и юридически лица от трети страни се свива минимално до 2,4 % към края на годината, докато този на физически и юридически лица от САЩ се запазва на 1,1 %.

Вътрешната структура на дела на българските инвеститори в акционерния капитал на публичните дружества се променя спрямо предходната година в посока нарастване на дела на акционерни и холдингови дружества за сметка на свиване на дела на домакинствата. Основен български акционер остават акционерните и холдингови дружества с дял от 50,2 % спрямо 44,4 % към края на предходната година. Делът на домакинствата се свива до 19,9 %. Застрахователните компании и пенсионни фондове увеличават минимално делът си до 10,9 %, докато делът на банките, като институционален инвеститор в публичните дружества, се свива до 4,4 % към края на 2025 г.

Таблица № 59. Акционерна структура на ПД

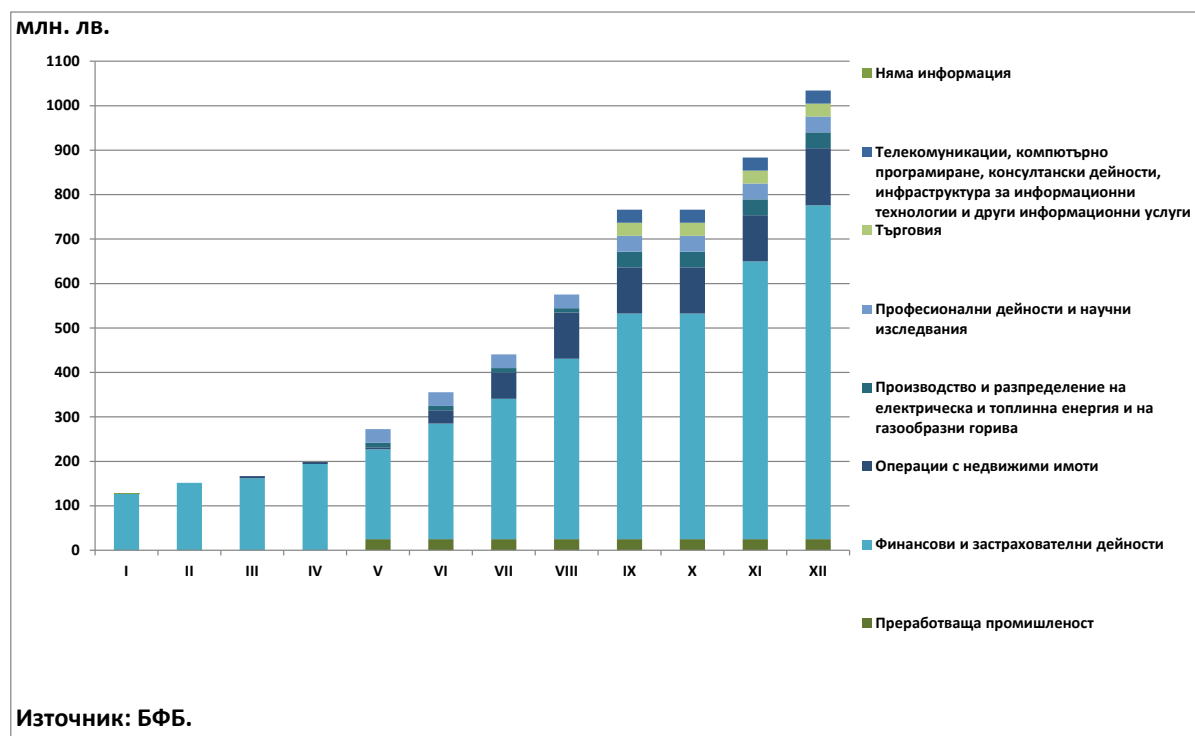
	2024	2025
Домакинства	23,7	19,9
Банки	5,7	4,4
Публичен сектор	0,3	0,3
Застрахователни компании и пенсионни фондове	10,7	10,9
Финансови посредници с изключение на ЗК и ПФ	6,1	5,9
Акционерни и холдингови дружества	44,4	50,2
България	90,9	91,6
Домакинства от ЕС	0,3	0,3
Юридически лица от ЕС	5,0	4,6
ЕС	5,3	4,9
Домакинства от трети страни	0,3	0,3
Юридически лица от трети страни	2,4	2,1
Трети страни	2,7	2,4
Домакинства от САЩ	0,0	0,0
Юридически лица от САЩ	1,1	1,1
САЩ	1,1	1,1
ОБЩО	100,0	100,0

Бележка: Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Относителният дял на групите акционери е изчислен на базата на номиналната стойност на акциите.

Източник: ЦД, КФН.

През 2025 г. на регулиран пазар са регистрирани за търговия 41 емисии корпоративни облигации с обща номинална стойност над 1,0 млрд. лв. От тях 24 емисии с номинал 751 млн. лв. са емитирани от отрасъл „Финансови и застрахователни дейности“, който заема дял от 62,8 % от общо търгувания на БФБ АД корпоративен дълг. Осем емисии с номинал 128,6 млн. лв. са емитирани от дружества от отрасъл „Операции с недвижими имоти“. Три емисии с номинал 35,6 млн. лв. от отрасъл „Професионални дейности и научни изследвания“, 2 емисии облигации с номинал 35,4 млн. лв. от отрасъл „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“, 1 емисия облигации, емитирани от отрасъл „Преработваща промишленост“ с номинал 25,0 млн. лв., 1 емисия облигации с номинал 29,3 млн. лв. от отрасъл „Телекомуникации, компютърно програмиране, консултантски дейности, инфраструктура за информационни технологии и други информационни услуги“, 1 емисия облигации с номинал 29,3 млн. лв. от отрасъл „Търговия“ и 1 емисия облигации с номинал 10,0 млн. лева.

Графика № 52. Размер на регистрираните за търговия на БФБ АД през 2025 г. облигации с натрупване

2.2.7. Емитенти на токени, обезпечени с активи и емитенти на токени, различни от токени, обезпечени с активи, и токени за електронни пари

През 2025 г. национални компетентни органи на 15 държави членки на ЕС са нотифицирали Комисията по чл. 8, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2023/1114 за предложителите и лицата, кандидатстващи за допускане до търговия с криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи, или от токени за електронни пари, които възнамеряват да предлагат публично своите криптоактиви или да кандидатстват за допускане до търговия на територията на Република България. Общият брой на емисиите токени, различни от токени, обезпечени с активи, и токени за електронни пари е 138, като най-голям брой са с държава на произход Нидерландия (43), следвани от Германия (38) и Лихтенщайн (27).

2.2.8. Места за търговия

През 2025 г. общата пазарна капитализация на организираниите от БФБ АД пазари бележи ръст от 17,2 % на годишна база като в края на годината достига 20,5 млрд. лв. Капитализацията на основен пазар нараства с 16,2 % на годишна база и достига 16,2 млрд. лв., докато капитализацията на алтернативен пазар отбелязва годишен ръст от 22,0 % и достига 4,0 млрд. лв. към края на годината. Пазарната капитализация на пазара за растеж BEAM (за малки и средни предприятия), на който се търгуват 21 емисии акции, възлиза на 298,7 млн. лв., което е ръст от 10,4 % на годишна база. Динамиката в капитализацията на основен пазар е възходяща в различна степен в отделните пазарни сегменти. Капитализацията на сегмента за акции „Premium“ бележи ръст от 29,4 %, достигайки 3,4 млрд. лв. в края на годината. Приносът на този сегмент в изменението на общата пазарна капитализация на БФБ АД е 4,4 пр. п. Пазарната капитализация на сегмент акции „Standard“ превишава 9,4 млрд. лв. като отбелязва ръст от 6,4 %. Приносът на този сегмент в общия ръст на трите пазара е 3,2 пр. п. Пазарната капитализация на сегмента на АДСИЦ на основен пазар бележи годишен ръст от 7,8 % и достига до 1,4 млрд. лв. Капитализацията на сегмент „Акции“ на алтернативен пазар нараства до 3,5 млрд. лв. в края на отчетния период. Капитализацията на сегмента АДСИЦ на алтернативен пазар отбелязва ръст от 17,4 %, достигайки 454,9 млн. лв. в края на 2025 година.

Таблица № 60. Пазарна капитализация

Пазар или сегмент	2021	2022	2023	2024	2025
Сегмент EuroBridge Market * (Основен пазар)				1 189,8	2 024,3
Сегмент акции Premium (Основен пазар)	1 534,7	1 600,7	3 083,1	2 598,1	3 360,6
Сегмент акции Standard (Основен пазар)	9 025,6	8 138,4	7 745,9	8 854,4	9 418,4
Сегмент за ДСИЦ (Основен пазар)	1 045,0	1 144,8	1 191,2	1 298,1	1 399,7
Сегмент акции (Алтернативен пазар)	18 562,3	18 622,7	2 628,1	2 870,9	3 521,5
Сегмент за ДСИЦ (Алтернативен пазар)	335,0	339,2	416,2	387,6	454,9
Пазар за растеж beam	278,7	330,5	436,4	270,5	298,7
ОБЩО	30 781,3	30 176,3	15 501,0	17 469,4	20 478,1

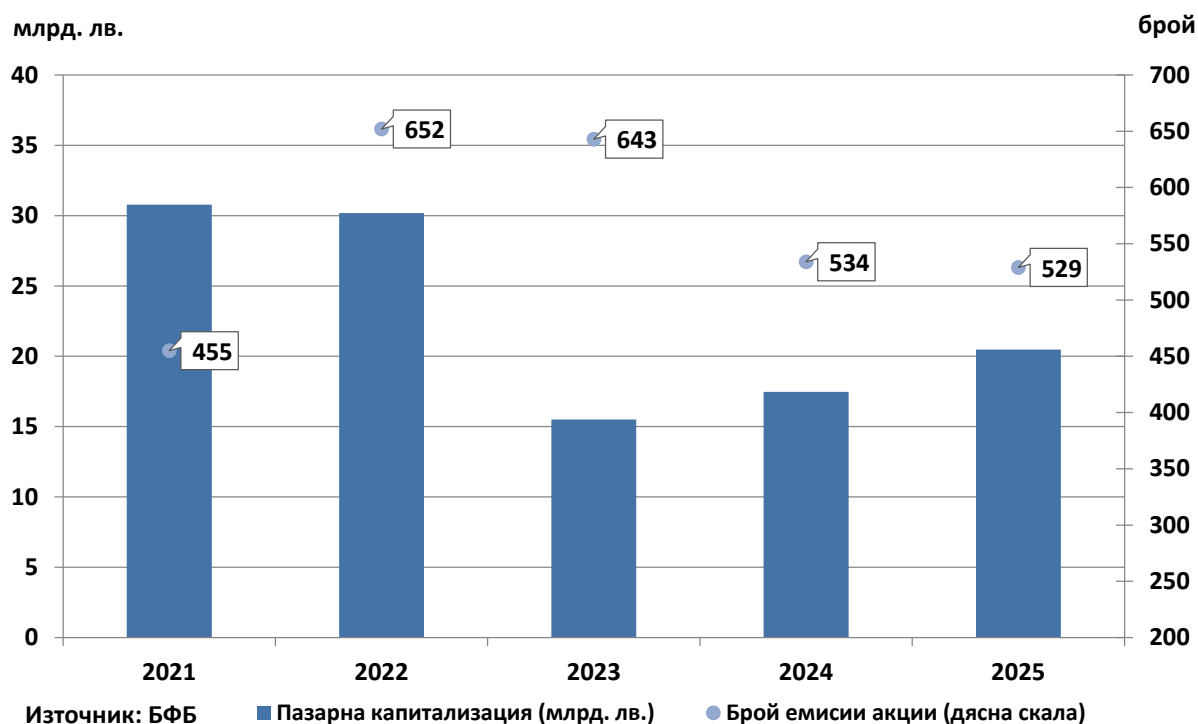
Бележка: Пазарната капитализация е към края на съответната година.

* Търговията с акции на Сегмент EuroBridge Market стартира на 18.07.2024 г.

Източник: БФБ.

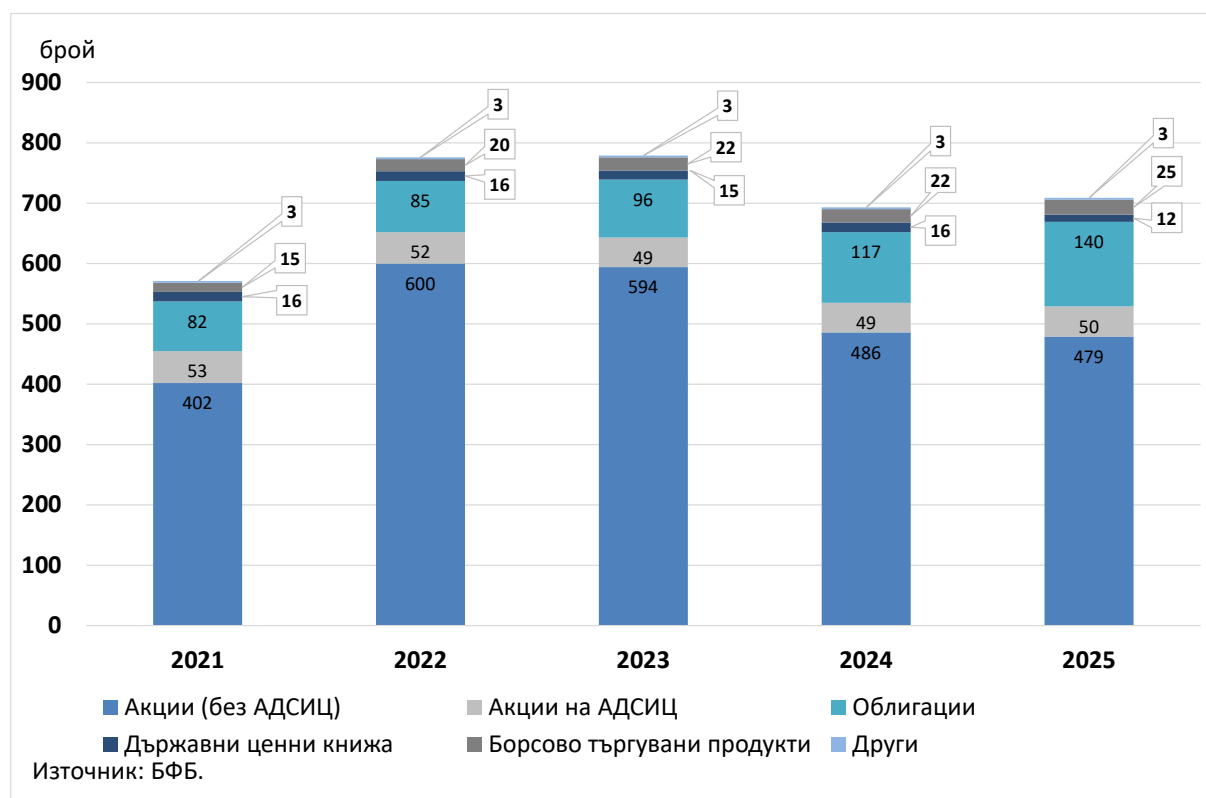
Броят на емисиите финансови инструменти, допуснати до търговия на пазарите, организирани от БФБ АД, нараства нетно с 16 през 2025 г. и към края ѝ, техният брой е 709. От тях, 529 емисии са акции на публични дружества.

Графика № 53. Пазарна капитализация и брой емисии акции

Броят на емисиите акции (без АДСИЦ) намалява до 479 към края на 2025 г. при 486 през 2024 г. В сегмента на АДСИЦ, броят на емисиите нараства с 1 спрямо предходната година и към края на 2025 г. техният брой е 50. Емисиите облигации, регистрирани за търговия на БФБ АД, нарастват нетно с 23 през 2025 г. и към края на годината достигат 140. Емисиите на ДЦК, които се търгуват на сегмента за търговия на ДЦК на основен пазар, са 12 или нетно с 4 по-малко спрямо предходната година. В сегмента за борсово търгувани продукти се търгуват 25 емисии. Емисиите на други финансови инструменти, които включват емисии, допуснати до търговия на сегмент за компенсаторни инструменти, са общо 3.

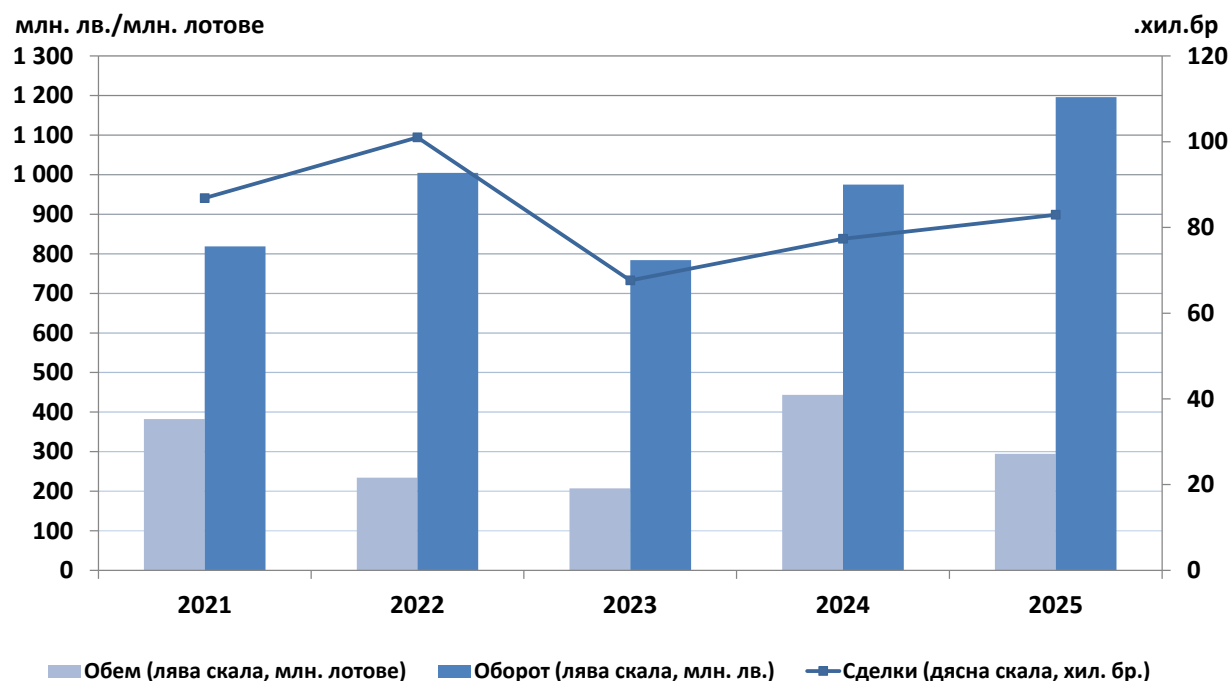
Графика № 54. Структура на емисиите

През 2025 г. броят на сделките⁵¹ на организирания пазар от БФБ АД нараства до 82 972 при 77 350 сделки през 2024 г. или ръст от 7,3 % на годишна база. Общият брой лотове, прехвърлени през 2025 г., е 294,5 млн. спрямо 443,5 млн. лотове през предходната година. Търговията, измерена чрез реализирания оборот, приключва годината с ръст от 22,6 % до 1,2 млрд. лв. спрямо 975,2 млн. лв. през 2024 г. Среднодневният оборот през 2025 г. е 4,9 млн. лв., като нараства с 23,6% спрямо предходната година. Основен принос от 8.3 пр. п. има сегментът за търговия на акции на алтернативен пазар, следван от сегмент EuroBridge Market на основен пазар (7,0 пр. п.), сегмент за облигации (6,6 пр. п.), сегмент за акции Premium (5,1 пр. п.) и сегмент за търговия с борсово търгувани продукти (5 пр. п.). Останалите сегменти имат минимален или ограничаващ ръста принос в изменението на среднодневния оборот на БФБ АД.

⁵¹ Включва дейността на ИПТ Трейдгейт АГ, Германия, което не е поднадзорно лице на Комисията.

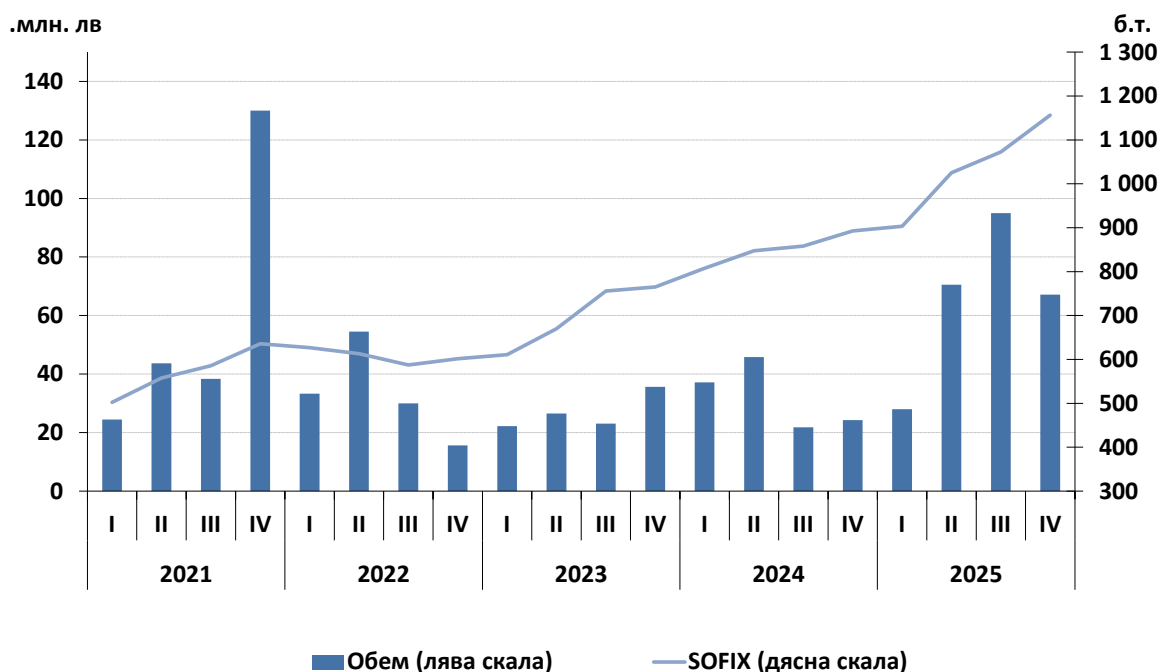
Графика № 55. Търговия на регулиран пазар

Източник: БФБ.

През 2025 г. всички индекси на БФБ АД отбелязват ръст, като основният борсов индекс SOFIX отчита ръст от 29,5 % и в края на годината достига 1 156,43 пункта. Пазарната капитализация на компаниите, включени в индекса, нараства до 6,1 млрд. лв., което е ръст от 31,6 % на годишна база.

Графика № 56. Пазарен индекс SOFIX

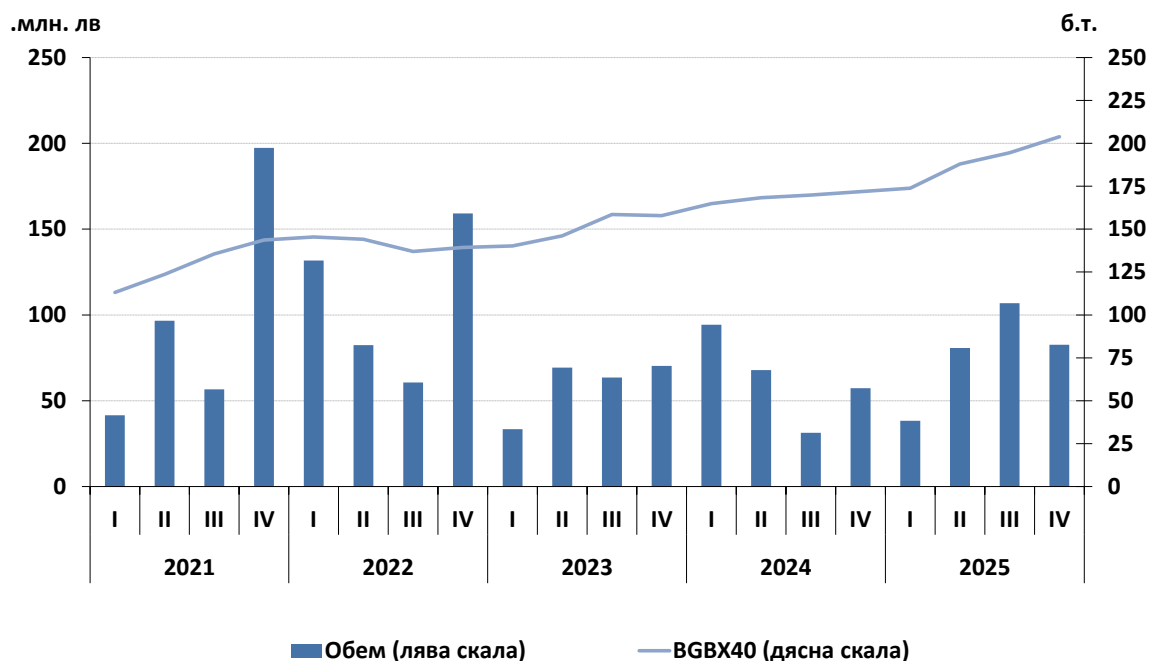

Източник: БФБ.

За стойност на индексите е използвана последната стойност за съответния период.

През 2025 г. широкият борсов индекс BGBX40 отчита ръст от 18,6 %, като завършва годината на ниво 203,81 пункта. Пазарната капитализация на компаниите, включени в индекса, нараства до 10,2 млрд. лв., а годишният оборот нараства до 82,6 млн. лв., при 57,3 млн. лв. през 2024 година.

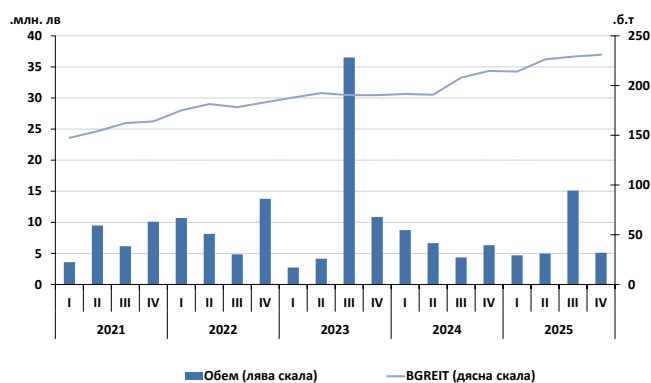
Графика № 57. Пазарен индекс BGBX40

За стойност на индексите е използвана последната стойност за съответния период.

Секторният индекс BGREIT забавя темпа си на нарастване спрямо предходната година. През 2025 г. той отчита повишение от 7,6 % и завършва на ниво 230,91 пункта. Секторното му профилиране и мащабът на представявания сектор водят до ограничен дял от общата пазарна капитализация към края на 2025 г., поради което неговата динамика не е напълно индикативна за общите тенденции и динамика на сегмента за АДСИЦ. Пазарната капитализация на дружествата, включени в индекса, намалява незначително до 821,8 млн. лв. към края на 2025 г.

Графика № 58. Пазарен индекс BGREIT

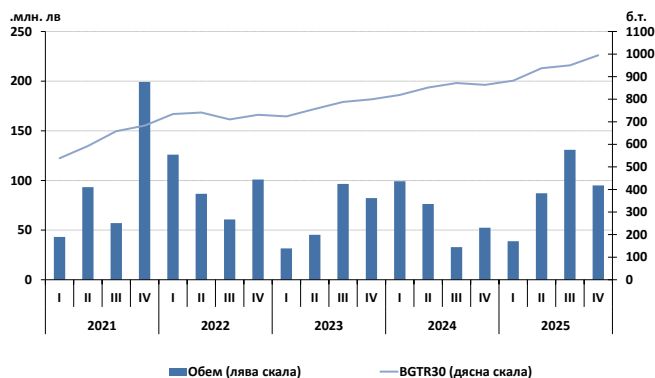

Източник: БФБ

За стойност на индексите е използвана последната стойност за съответния период.

Стойността на равнопоставения индекс BGTR30 нараства с 15,2 % на годишна база и към края на 2025 г. достига 994,95 пункта. Пазарната капитализация на компаниите, включени в индекса, нараства до 8,9 млрд. лв., отчитайки ръст от 21,4 % на годишна база.

Графика № 59. Пазарен индекс BGTR30

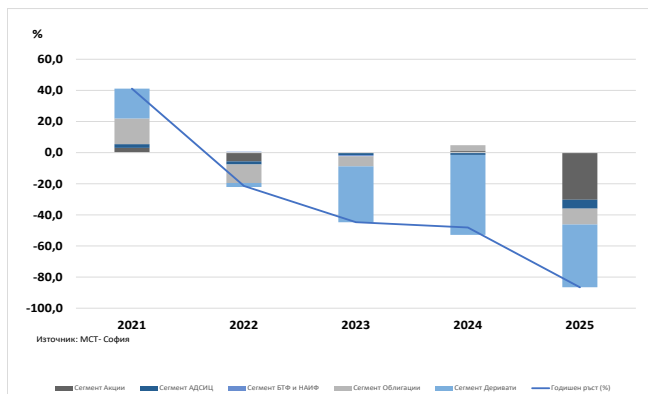
Източник: БФБ.

За стойност на индексите е използвана последната стойност за съответния период.

През 2025 г. оборотът на многостранната система за търговия – София (МСТ) бележи спад от -86,5 % като са изтъргувани инструменти на стойност 20,9 млн. лв. Най-голям принос (-40,4 пр. п.) за този спад има сегментът „Деривати“, реализирал оборот от 9,9 млн. лв. спрямо 72,5 млн. лв. през 2024 г. Следва сегмент „Акции“, с оборот от 10,0 млн. лв. спрямо 57,0 млн. лв. през предходната 2024 г. Оборотът на сегментите „Облигации“ и „АДСИЦ“ спада съответно с

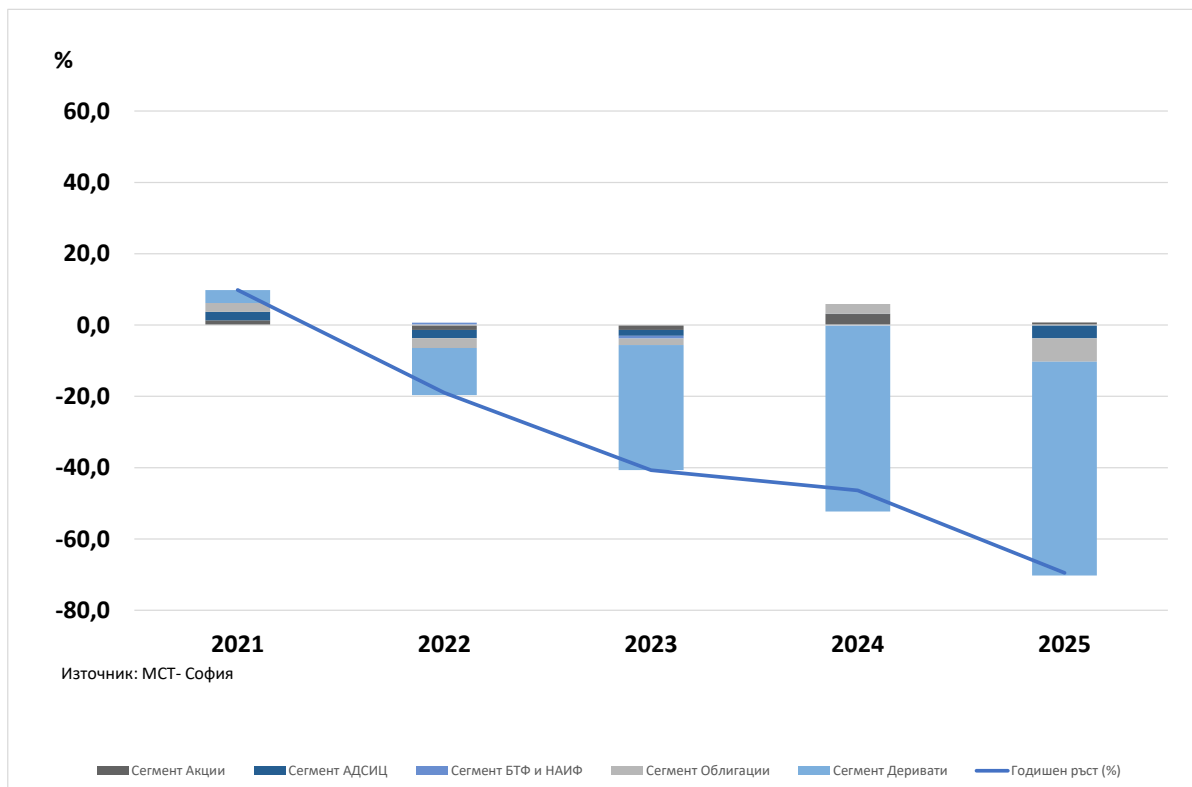
-95,3 % и -98,5 %, отчитайки съответно 775,5 хил. лв. и 134,4 хил. лв. Общият им принос в намалението на оборота е -15,9 пр. п.

Графика № 60. Динамика на оборота МСТ-София

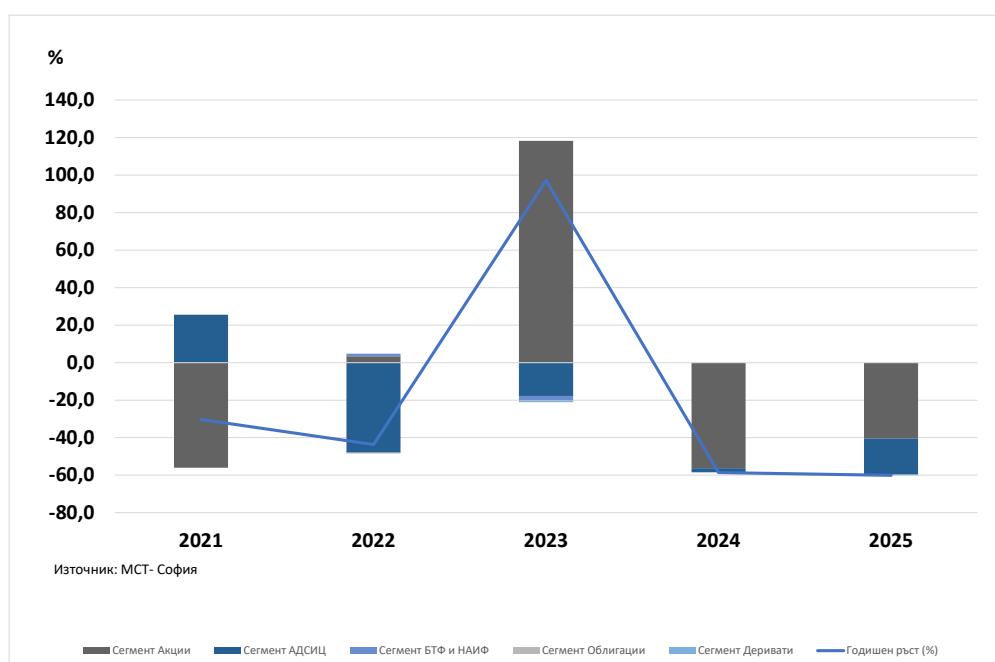
Броят на сделките през 2025 г. бележи годишен спад от -69,5 % и достига 213 бр., като основен принос за това намаление (-59,9 пр. п.) има сегментът „Деривати“ с 37 сключени сделки при 456 сделки през предходната година.

Графика № 61. Брой сделки на МСТ-София

През 2025 г. на МСТ - София са изтъргувани 4,8 млн. финансови инструменти спрямо 12,0 млн. през предходната 2024 г., което е спад от -60,1 %. Основен принос за това намаление има сегмент „Акции“, на който през годината са изтъргувани 4,7 млн. броя финансови инструменти и допринася с -40,5 пр. п. в годишния спад. Следва сегмент „АДСИЦ“, с принос от -19,2 пр. п. в общия спад на изтъргуваните финансови инструменти.

Графика № 62. Динамика на изтъргувания брой финансови инструменти на МСТ-София

2.2.9. Централни геопозитари на ценни книжа

Към края на 2025 г. балансовата стойност на активите на „Централен депозитар“ АД възлиза на 10,2 млн. лв. спрямо 10,3 млн. лв. към края на предходната година.

За 2025 г. общият брой реализирани сделки нараства със 7,1 %, общо 83 828 прехвърляния, от които 99% са борсово извършени. Основен принос в годишния темп на изменение е на борсово извършените сделки, които нарастват от 77 350 през 2024 г. до 82 971 през 2025 г. Броят на прехвърлените ценни книжа нараства с 29,1 % на годишна база (от 224,2 млн. до 289,5 млн.), а сделките с компенсаторни

инструменти отбелязват спад от -6,7 % на годишна база (от 719 сделки през 2024 г. до 671 сделки през 2025 г.). Регистрираните плащания с компенсаторни инструменти към държавни институции намаляват с -18 % на годишна база до 50 сделки. Трансферите от наследства намаляват до 41 през 2025 г. Издадените дубликати на депозитарни разписки намаляват от 2 314 през 2024 г. до 1 872 през 2025 г. През годината броят сделки с права намаляват от 1 809 през 2024 г. до 329 през 2025 г., като прехвърлените права намаляват от 197,8 млн. права през 2024 г. до 36,9 млн. права през 2025 г.

През 2025 г. чрез системата на „Централен депозитар” АД са изплатени дивиденди на 73 дружества на обща стойност 174 млн. лв. и са извършени 447 плащания на лихви и главници по облигационни емисии с общ размер 485 млн. лв. През отчетния период 122 дружества са регистрирали нови емисии безналични финансови инструменти (135 дружества през 2024 г.), от които 54 емисии акции, 49 емисии облигации, 12 емисии права и 7 емисии дялове на договорни фондове. Заявления за промяна в капитала са подали 150 дружества, от които 113 с издаването на нови акции, 12 дружества чрез издаване на емисии с права, 21 дружества чрез промяна в номиналната стойност на акциите и 4 дружества чрез промяна в номиналната стойност чрез преобразуване на облигации в акции. Броят на заявленията за получаване на извлечения от акционерните книги е нараснал до 3 783 при 3 281 през 2024 г. През 2025 г. в регистъра на особените залози са регистрирани 504 вписвания. От тях 13 вписвания на особен залог, 306 запора, 5 вписвания в регистъра на договорите за финансови обезпечения и 180 вписвания на други обстоятелства.

2.2.10. Фонд за компенсирание на инвеститорите

През 2025 г. ФКИ отбелязва 20 години от създаването си, като за този период се установи като разпознаваема институция, която съдейства за повишаване на доверието в капиталовия пазар, защитавайки до определен размер активите на непрофесионални инвеститори във финансови инструменти. Компенсацията, която осигурява ФКИ, е в размер на 90 % от стойността на активите, принадлежащи на

инвеститора, но не повече от 40 000 лв. През 2025 г. не възникнаха обстоятелства по изплащане на компенсации от ФКИ. Поради това дейността на ФКИ през годината бе насочена главно към събиране на дължимите от участниците вноски в установения от закона срок; управление на средствата на ФКИ; подготовка на информационните системи на ФКИ за приемане на еврото; събиране и анализ на данните за клиентските активи, управлявани от участниците в схемата; оценка на експозицията на ФКИ; международна дейност и др.

Към 31.12.2025 г. ФКИ защитава клиентите на 34 ИП, 16 банки-ИП и 3 УД (от общо 32), които държат клиентски активи, подлежащи на компенсация от ФКИ.

Към 31.12.2025 г. участниците във ФКИ управляват клиентски активи, подлежащи на компенсация, на стойност 9,27 млрд. лв., като от тях паричните средства (ПС) са 192 млн. лв., а финансовите инструменти (ФИ) – 9,08 млрд. лв. В сравнение с края на 2024 г. клиентските активи, подлежащи на компенсация, бележат ръст от 20 %, или 1,55 млрд. лв. в абсолютно изражение. Банките-ИП управляват най-много клиентски активи, подлежащи на компенсация, въпреки че декларират само ФИ на свои клиенти.⁵² Към 31.12.2025 г. банките-ИП държат 73,3 % от всички активи, подлежащи на компенсация, което в абсолютна стойност възлиза на 6,8 млрд. лв. ИП държат 23,4 % от подлежащите на компенсация клиентски активи, а УД – 3,3 %.

Неподлежащите на компенсация клиентски активи към 31.12.2025 г. са 67,7 млрд. лв., от които 99,8 % са ФИ. В сравнение с края на 2024 г. клиентските активи, неподлежащи на компенсация, отчитат ръст от 13 %, като увеличението се дължи основно на ФИ, държани от банки-ИП и ИП, които са съответно с 6,8 млрд. лв. и 1,3 млрд. лв. повече на годишна база. Делът на подлежащите на компенсация клиентски активи в общата сума на всички активи (76,9 млрд. лв.), управлявани от участниците, е 12 %.

Общият брой на клиентите, които подлежат на компенсация, при всички участници във ФКИ (ИП, банки-ИП, УД), към 31.12.2025 г. е 315 499, или с 57 617 повече на годишна база. Изчислената експозиция на ФКИ общо към клиентите на всички участници, също нараства, достигайки 2,4 млрд. лв. към края на 2025 г. при

⁵² Банките не предоставят данни за ПС във ФКИ, тъй като те се разглеждат като депозити и попадат в обхвата на защита от ФГВБ.

1,9 млрд. лв. към 31.12.2024 г. Увеличението се дължи основно на по-големия брой клиенти с подлежащи на компенсация активи, които декларират банки-ИП.

Събраните във ФКИ средства към 31.12.2025 г. са в размер на 25,02 млн. лв.⁵³, от които 99 % са инвестирани в ДЦК, а останалата част се държат по разплащателни сметки, основно в БНБ. Основната част от средствата на ФКИ се формира от годишните вноски на ИП, банки-ИП и УД. Освен това, всеки нов участник, който се присъединява към ФКИ, прави встъпителна вноска. Постъпленията от годишни и встъпителни вноски на участниците във ФКИ през 2025 г. са в размер на 1,71 млн. лв.

В края на 2025 г. УС на ФКИ взима решение да намали размера на годишната вноска за 2026 г. както по ФИ, така и по ПС. Така през 2026 г. участниците във ФКИ внасят вноска в размер на 0,01 % от защитените ФИ (при 0,02 % през 2025 г.) и 0,10 % от защитените ПС (при 0,20 % през 2025 г.), определени на средномесечна основа за 2025 г. Основните мотиви за намаляване размера на вноската са: ниската честота на плащания на компенсация в исторически план, нарастването на защитените клиентски активи, което води до по-висока база за изчисляване на годишната вноска, както и фактът, че средствата на ФКИ биха стигнали за изплащането на компенсация на клиентите на 90 % от участниците в него.

Дейността на ФКИ през годината е насочена и към обсъждане на промени в законодателството на ФКИ. Обсъдени са промени в ЗППЦК, които засягат размера на предоставяната компенсация, начина на изчисляване на годишните вноски към ФКИ, таргетираното ниво на наличните средства и др.

УС на ФКИ отговаря и за управлението на ФПИП, който е създаден през 2017 г. с основна цел да финансира прилагането на инструментите за реструктуриране на ИП, попадащи в обхвата на ЗВПКИИП. Средствата на ФПИП за финансиране на реструктурирането на тези ИП са набирани основно от годишни вноски от участниците, чиито размер се определя всяка година от Комисията в качеството ѝ на орган за реструктуриране. Общата сума на постъпленията от годишни вноски през 2025 г. е 37 хил. лв.

⁵³ Сумата включва ДЦК по амортизирана стойност с натрупаните лихви, наличност по разплащателни сметки и в каса.

Към 31.12.2025 г. средствата на ФПИП са в размер на 342 хил. лв.⁵⁴ от които 99 % са инвестирани в дългови инструменти в евро, емитирани от чужди държави, които имат един от трите най-високи кредитни рейтинги, присъдени едновременно от 2 агенции за кредитен рейтинг. Останалата част от средствата са държани по разплащателна сметка в БНБ в качеството ѝ на депозитар на средствата на ФПИП.

През годината дейността бе насочена и към подготовка на системите на ФКИ за работа с евро, което в началото на 2026 г. премина плавно, без прекъсване на дейността.

2.3. Застрахователен и презастрахователен пазар

В края на 2025 г. общият брой на лицензираните застрахователи и презастрахователи със седалище в Република България е 37, в т. ч. 26 застрахователи по общо застраховане, 10 застрахователи по животозастраховане и 1 презастраховател, чийто лиценз дава право на групеството да извършва дейност по презастраховане по общо застраховане и по животозастраховане. 35 групества прилагат режима Платежоспособност II и имат право на достъп до пазара на ЕС и ЕИП (единния пазар), а останалите 2 застрахователи извършват дейност без право на достъп до единния пазар.

На база на информацията от тримесечните справки към края на четвъртото тримесечие на 2025 г., която включва данните за всички застрахователи, със седалище в Република България и с право на достъп до единния пазар⁵⁵:

- брутният премиен приход към 31.12.2025 г. възлиза на 5 228 млн. лв., като се отчита ръст от 12 % на годишна база;

⁵⁴ Сумата включва всички активи, в т. ч. ДЦК отчитани по амортизирана стойност, начислени купони, парични средства по разплащателни сметки и начислени лихви по тях.

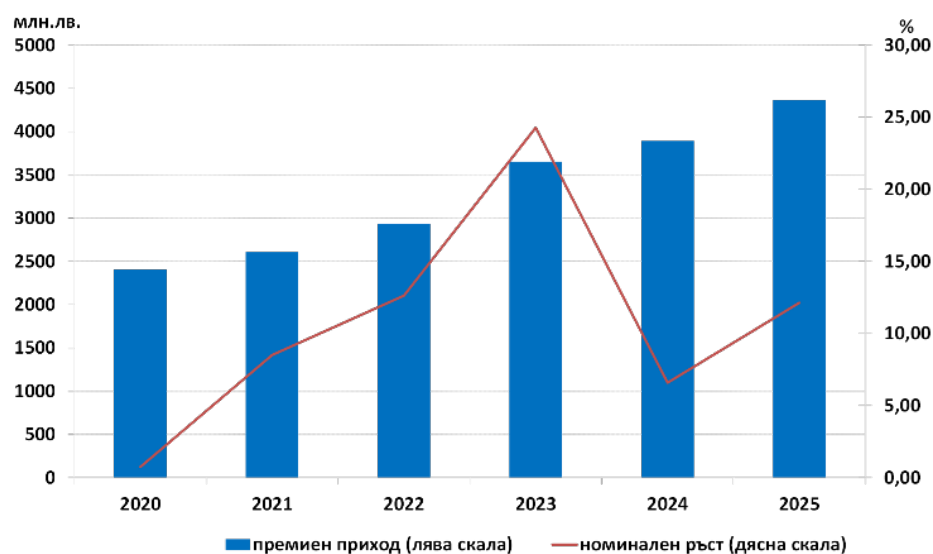
⁵⁵ Анализът за застрахователния пазар е изготвен въз основа на получени в КФН и обобщени тримесечни справки за четвъртото тримесечие на 2025 г. съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/894 (Платежоспособност II) и включва данните за застрахователите със седалище в Република България, с право на достъп до единния пазар.

- българският застрахователен пазар (животозастраховане и общо застраховане) е разпределен в съотношение 84 % към 16 % в полза на записаните премии от застрахователите по общо застраховане;
- застрахователното проникване, изчислено на база брутен премиен приход като дял от БВП⁵⁶, в края на 2025 г. се изчислява на 2.30 %, без промяна в сравнение с края на предходната година.

2.3.1. Общо застраховане

Брутният премиен приход, реализиран от застрахователите по общо застраховане със седалище в Република България, с право на достъп до единния пазар, към края на 2025 г., възлиза на 4 366 млн. лв., в т. ч. 4 319 млн. лв. по директно застраховане и 46 млн. лв. по активно презастраховане. На годишна база се отчита ръст на брутният премиен приход от 12 %, който се дължи основно на приноса на премиения приход по „Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства“ („Автокаско“), „Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия“, „Кредитно и гаранционно застраховане“ и на премиения приход по застраховка „Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства“.

Графика № 63. Брутен премиен приход по общо застраховане

⁵⁶ По предварителни данни на НСИ БВП за 2025 г. е в размер на 226 912 млн. лева.

През 2025 г. в структурата на портфейла на дружествата, които извършват дейност по общо застраховане, основен дял от 69 % заемат автомобилните застраховки, като застраховка „Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства“ заема дял от 38 %, а дялът на застраховка „Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства“ е съответно 31 %.

Таблица № 61. Структура на brutния премиен приход по вид дейност за общозастрахователни задължения през 2025 г.

	2024	2025*
Застраховане във връзка с медицински разходи	4%	4%
Застраховане във връзка със защита на доходите	2%	2%
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	1%	1%
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	42%	38%
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	30%	31%
Морско, авиационно и транспортно застраховане	3%	2%
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	11%	12%
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	2%	1%
Кредитно и гаранционно застраховане	5%	7%
Застраховане във връзка с правни разноси	0%	0%
Оказване на помощ	1%	1%
Разни финансови загуби	1%	1%
Непропорционално здравно презастраховане	0%	0%
Непропорционално презастраховане срещу злополука	0%	0%
Морско, авиационно и транспортно непропорционално презастраховане	0%	0%
Непропорционално имуществено презастраховане	0%	0%
ОБЩО	100%	100%
Бележка: * Данните за 2025 г. са предварителни.		

Реализираният премиен приход по застраховка „Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства“ за 2025 г. нараства с 3 % на годишна база (49 млн. лв. в абсолютна стойност) и възлиза на 1 667 млн. лв.

За периода януари - декември 2025 г. записаният премиен приход по застраховка „Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства“ („Автокаска“) възлиза на 1 343 млн. лв., като се отчита нарастване в размер на 15 % на годишна база.

В края на 2025 г. имуществените застраховки срещу пожар и други бедствия у нас заемат дял от 12 % от брутния премиен приход при дял от 11,2 % в края на 2024 г. Реализираният премиен приход по тези застраховки възлиза на 542 млн. лв., като се отчита ръст от 24 % на годишна база.

Застраховките във връзка с медицински разходи, защита на доходите и обезщетение на работниците, заемат дял от 7 % в структурата на брутния премиен приход в края на 2025 г., реализиран от застрахователите по общо застраховане. Премийният приход по тези застраховки за 2025 г. възлиза на 285 млн. лв. при 235 млн. лв. през 2024 г. в резултат на по-голямото им търсене през отчетната година.

„Кредитно и гаранционно застраховане“ също заема дял от 7 % в структурата на брутния премиен приход в края на 2025 г. По този вид дейност се отчита ръст от 54 % на годишна база, като записаният премиен приход достига 289 млн. лв.

През 2025 г. се наблюдава намаление на записаните от застрахователите премии по застраховка „Морско, авиационно и транспортно застраховане“ от 103 млн. лв. в края на 2024 г. на 81 млн. лв. в края на 2025 г. Снаг се наблюдава и по застраховане на „Разни финансови загуби“ от 34 млн. лв. в края на 2024 г. на 32 млн. лв. в края на 2025 г.

Възникналите претенции по общо застраховане към края на 2025 г. са в размер на 2 108 млн. лв., като се отчита нарастване от 30 % на годишна база.

Таблица № 62. Структура на възникналите претенции по вид дейност за общозастрахователни задължения през 2025 г.

	2024	2025*
Застраховане във връзка с медицински разходи	6%	6%
Застраховане във връзка със защита на доходите	1%	1%
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	0%	0%
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	52%	56%
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	31%	26%
Морско, авиационно и транспортно застраховане	2%	1%
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	5%	8%
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	1%	1%
Кредитно и гаранционно застраховане	1%	1%
Застраховане във връзка с правни разноси	0%	0%
Оказване на помощ	1%	0%
Разни финансови загуби	0%	0%
Непропорционално здравно презастраховане	0%	0%
Непропорционално презастраховане срещу злополука	0%	0%
Морско, авиационно и транспортно непропорционално презастраховане	0%	0%
Непропорционално имуществено презастраховане	0%	0%
ОБЩО	100%	100%
Бележка : * Данните за 2025 г. са предварителни.		

Подобно на структурата на brutния премиен приход, в структурата на възникналите претенции по вид дейност за общозастрахователни задължения най-голям относителен дял от 82 % заемат автомобилните застраховки, следвани от “Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия”, заемащо дял от 8 %.

Отчита се нарастване на възникналите претенции на годишна база в размер на 486 млн. лв. Най-голямо нарастване спрямо предходната година се отчита по „Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства” с 327 млн. лв., следвано от „Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия” - нарастване с 92 млн. лв., а по “Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства” („Автокаско“) нарастването е с 56 млн. лева. По „Застраховане във връзка с медицински разходи“ възникналите претенции нарастват със 17 млн. лв. спрямо

предходната година, а по застраховки „Кредитно и гаранционно застраховане” се отчита нарастване с 16 млн. лв. С противоположна динамика се характеризират възникналите претенции по застраховка „Морско, авиационно и транспортно застраховане” (-18 млн. лв.), „Оказване на помощ” (-4 млн. лв.) и „Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност” (-2 млн. лв.).

Брутният коефициент на щетимост за застрахователния портфейл на гружествата по общо застраховане нараства от 0,45 през 2024 г. до 0,51 в края на 2025 г.

Таблица № 63. Брутен коефициент на щетимост

	2024	2025 *
Застраховане във връзка с медицински разходи	0,74	0,70
Застраховане във връзка със защита на доходите	0,18	0,15
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	0,32	0,33
Гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	0,57	0,70
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	0,46	0,44
Морско, авиационно и транспортно застраховане	0,33	0,19
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	0,19	0,35
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	0,26	0,21
Кредитно и гаранционно застраховане	0,08	0,12
Застраховане във връзка с правни разноси	0,06	0,13
Оказване на помощ	0,21	0,14
Застраховане срещу разни финансови загуби	0,03	0,07
ОБЩО	0,45	0,51
Бележка: * Данните за 2025 г. са предварителни.		

Възникналите разходи за общозастрахователните гружества нарастват с 11 % на годишна база и в края на 2025 г. възлизат на 1 266 млн. лв. Те представляват 30 % от брутните спечелени премии, реализирани в сектора.

Таблица № 64. Брутен коефициент на разходи

	2024	2025*
Застраховане във връзка с медицински разходи	0,28	0,27
Застраховане във връзка със защита на доходите	0,54	0,57
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	0,43	0,45
Гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	0,26	0,26
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	0,37	0,35
Морско, авиационно и транспортно застраховане	0,22	0,25
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	0,34	0,31
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	0,31	0,26
Кредитно и гаранционно застраховане	0,36	0,25
Застраховане във връзка с правни разноски	0,35	0,30
Оказване на помощ	0,46	0,43
Застраховане срещу разни финансови загуби	0,51	0,53
ОБЩО	0,31	0,30
Бележка: * Данните за 2025 г. са предварителни.		

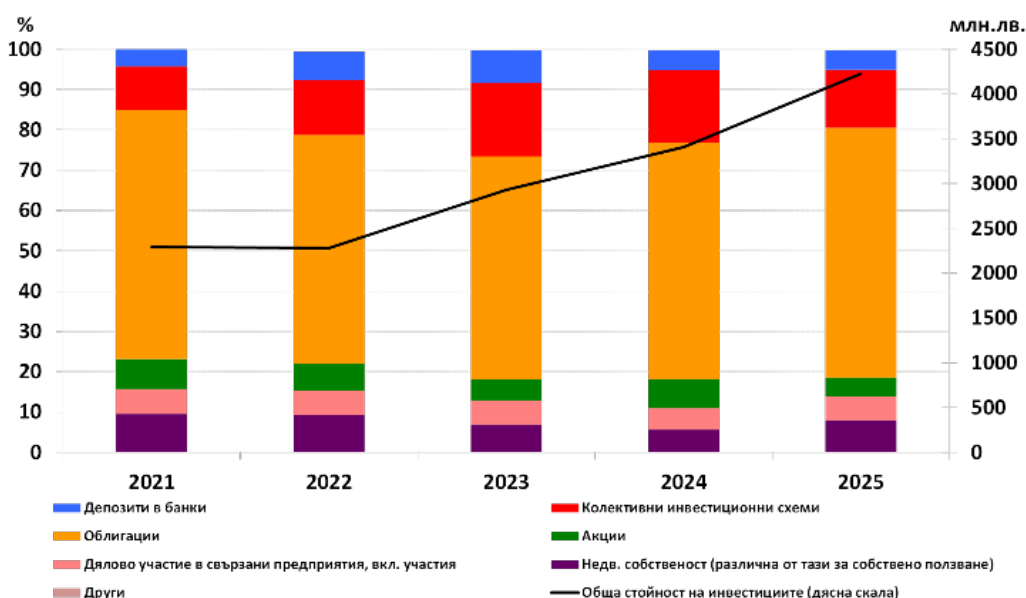
В края на 2025 г. брутния комбиниран коефициент е в размер на 0,81 и нараства спрямо предходната година, когато стойността му е възлизала на 0,76. По застраховка във връзка с медицински разходи се изчислява най-висок брутен комбиниран коефициент от 0,97 (1,02 за предходната година), следвана от „Гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства“ – 0,96 при 0,83 за 2024 г.

Таблица № 65. Брутен комбиниран коефициент

	2024	2025*
Застраховане във връзка с медицински разходи	1,02	0,97
Застраховане във връзка със защита на доходите	0,72	0,72
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	0,74	0,78
Гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	0,83	0,96
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	0,82	0,80
Морско, авиационно и транспортно застраховане	0,55	0,43
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	0,53	0,67
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	0,56	0,47
Кредитно и гаранционно застраховане	0,44	0,37
Застраховане във връзка с правни разноски	0,41	0,43
Оказване на помощ	0,67	0,57
Застраховане срещу разни финансови загуби	0,54	0,60
ОБЩО	0,76	0,81
Бележка: * Данните за 2025 г. са предварителни.		

В края на отчетния период сумата на активите на общозастрахователните дружества възлиза на 6 828 млн. лв., като нараства с 16 % на годишна база. Стойността на инвестициите (различни от активи, държани за обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд договори) на тези дружества нараства с 24 % и в края на 2025 г. възлиза на 4 227 млн. лв., като заема дял от 62 % от общата сума на активите. В структурата на агрегирания инвестиционен портфейл на дружествата по общо застраховане основен дял заемат облигациите (62 %), следвани от инвестициите в колективни инвестиционни схеми (14 %).

Графика № 64. Структурата на инвестиционния портфейл на дружествата по общо застраховане

Делът на инвестициите в недвижима собственост (различна от тази за собствено ползване) в общия инвестиционен портфейл на дружествата по общо застраховане нараства в сравнение с 2024 г., като в края на 2025 г. достига 8 %. Делът на инвестициите в дялови участия в свързани предприятия нараства на 6 %. Делът на инвестициите в облигации, вкл. ДЦК, нараства от 59

% в края на 2024 г. до 62 % в края на 2025 г. Делът на инвестициите в акции намалява през 2025 г. от 7 % на 5 %.

Относителният дял на инвестициите в КИС намалява от 18 % в края на 2024 г. до 14 % в края на 2025 г., докато относителният дял на депозитите в банки остава на нивото от предходната година – 5 %.

В края на 2025 г. общият размер на пасивите на общозастрахователите възлиза на 4 454 млн. лв. и на годишна база нараства с 14 %.

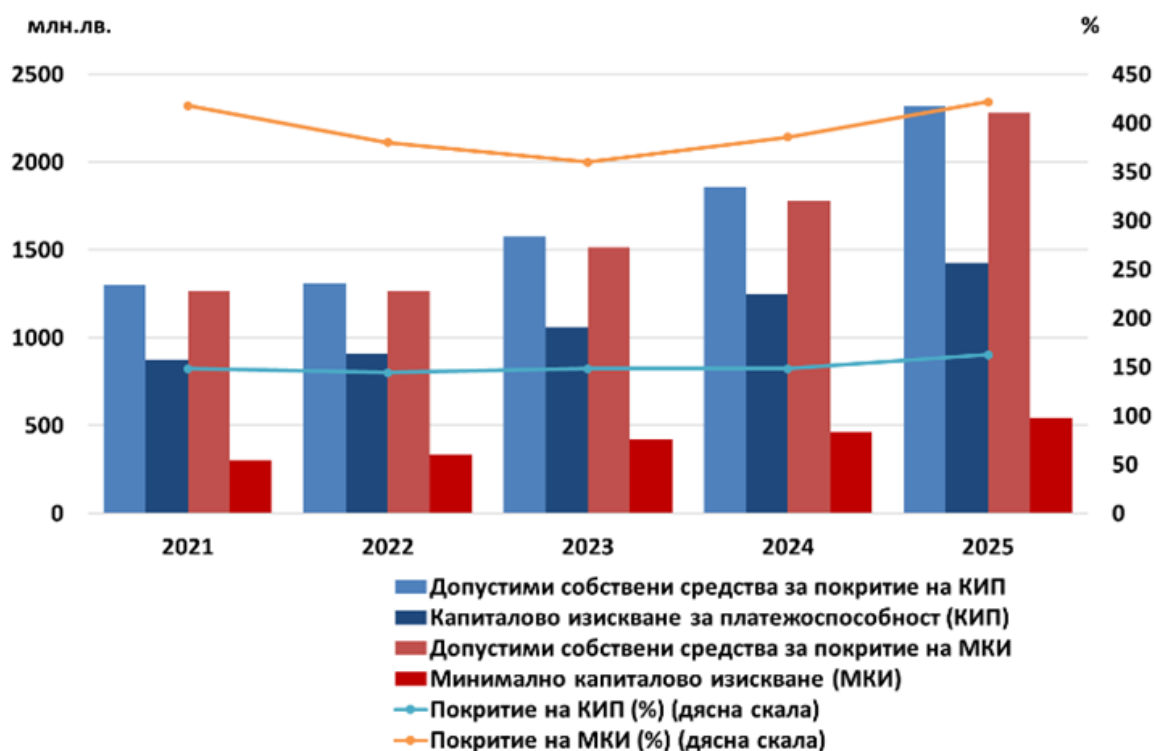
В края на 2025 г. размерът на техническите резерви, заделени от общозастрахователните дружества, нараства с 13 % и достига 3 503 млн. лв., което представлява дял от 79 % от задълженията на застрахователите по общо застраховане.

Превишението на активите над пасивите на застрахователите по общо застраховане в края на 2025 г. се изчислява на 2 374 млн. лв., при превишение от 1 987 млн. лв. в края на 2024 г.

Допустимите собствени средства за покритие на капиталовото изискване за платежоспособност на застрахователите по общо застраховане към 31.12.2025 г. възлизат на 2 322 млн. лв., а КИП възлиза на 1 427 млн. лв. Покритието на КИП с допустими собствени средства към края на 2025 г. се изчислява на 163 %.

Допустимите собствени средства за покритие на минималното капиталово изискване на застрахователите по общо застраховане към 31.12.2025 г. възлизат на 2 282 млн. лв., а МКИ възлиза на 541 млн. лв. Съответно покритието на МКИ с допустими собствени средства към края на 2025 г. се изчислява на 422 %.

Графика № 65. Капиталови изисквания на застрахователите по общо застраховане

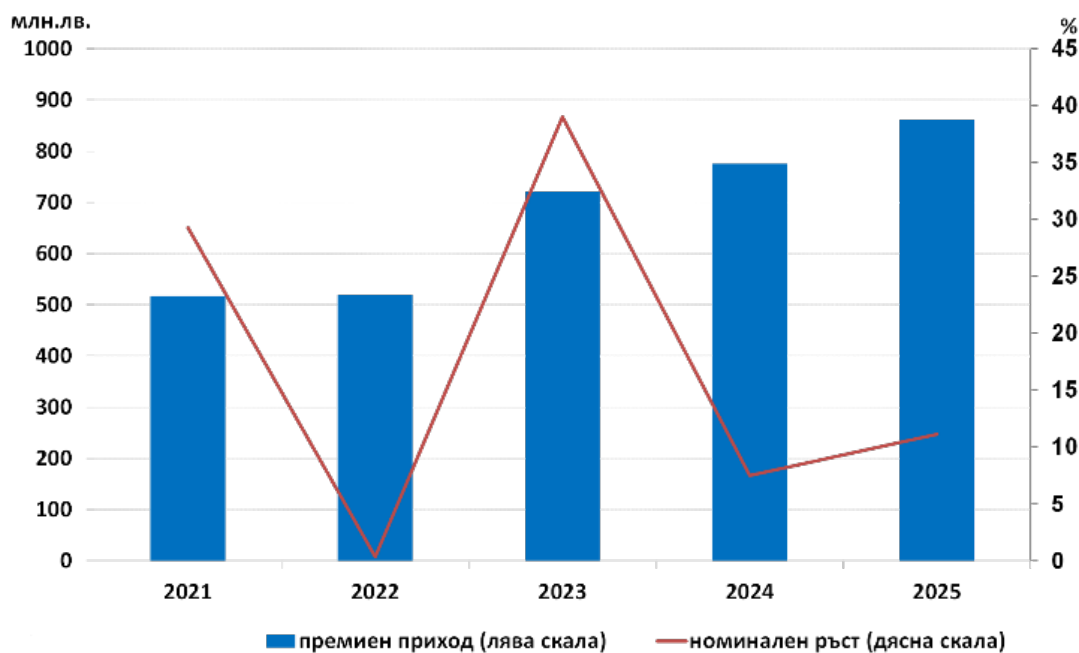

2.3.2. Животозастраховане

Брутният премиен приход, записан от животозастрахователите⁵⁷ към края на 2025 г., отчита ръст от 11 % на годишна база и в края на 2025 г. възлиза на 862 млн. лв.

⁵⁷ Включва и прихода по общозастрахователните застраховки във връзка с медицински разходи, защита на доходите и обезщетение на работниците, записан от животозастрахователите.

Графика № 66. Брутен премиен приход по животозастраховане

По отношение на структурата на портфейла на животозастрахователите по видове застраховки към края на 2025 г. се наблюдава следната динамика: увеличава се дялът на „Застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд“, който заема водеща позиция с 40 % (при 39 % за предходната година), както и на „Друго животозастраховане“ (от 22 % на 23 %) и „Застраховане във връзка с медицински разходи“ (от 19 % на 21 %). Дялът на застраховане с участие в печалбата намалява от 16 % на 12 % в края на 2025 г.

Таблица № 66. Структура на брутния премиен приход по вид дейност за животозастрахователни задължения през 2025 г.

	2024	2025*
Застраховане във връзка с медицински разходи	19%	21%
Застраховане във връзка със защита на доходите	2%	2%
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	1%	1%
Здравно застраховане	1%	1%
Застраховане с участие в печалбата	16%	12%
Застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	39%	40%
Друго животозастраховане	22%	23%
Анютети, произтичащи от общозастрахователни договори и	0%	0%
Анютети, произтичащи от общозастрахователни договори и	0%	0%
Здравно презастраховане	0%	0%
Презастраховане в животозастраховането	0%	0%
ОБЩО	100%	100%
Бележка: * Данните за 2025 г. са предварителни.		

Брутните възникнали претенции през 2025 г. по животозастраховане възлизат на 423 млн. лв. На годишна база се отчита увеличение на възникналите през годината претенции с 5 %.

В общата структура на възникналите претенции най-голям е дялът на "Застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд (31 %) и на "Застраховане с участие в печалбата" (31 %), следвани от застраховките във връзка с медицински разходи (25 %). "Друго животозастраховане" заема дял от 12 % от общите възникнали претенции и бележи спад от 2 пр. п. в сравнение с 2024 г.

Таблица № 67. Структура на възникналите претенции по вид дейност за животозастрахователни задължения през 2025 г.

	2024	2025*
Застраховане във връзка с медицински разходи	23%	25%
Застраховане във връзка със защита на доходите	1%	1%
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	1%	1%
Здравно застраховане	0%	0%
Застраховане с участие в печалбата	31%	31%
Застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	30%	31%
Друго животозастраховане	14%	12%
Анютети, произтичащи от общозастрахователни договори и	0%	0%
Анютети, произтичащи от общозастрахователни договори и	0%	0%
Здравно презастраховане	0%	0%
Презастраховане в животозастраховането	0%	0%
ОБЩО	100%	100%
Бележка: * Данните за 2025 г. са предварителни.		

Общата сума на активите в животозастрахователния сектор нараства с 13 % на годишна база и в края на 2025 г. възлиза на 3 368 млн. лв.

Стойността на инвестициите на животозастрахователите (с включена стойност на инвестициите по договори, обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд) е 3 254 млн. лв. в края на 2025 г., като те представляват 97 % от общата сума на активите в сектора. Стойността им нараства с 12 % на годишна база.

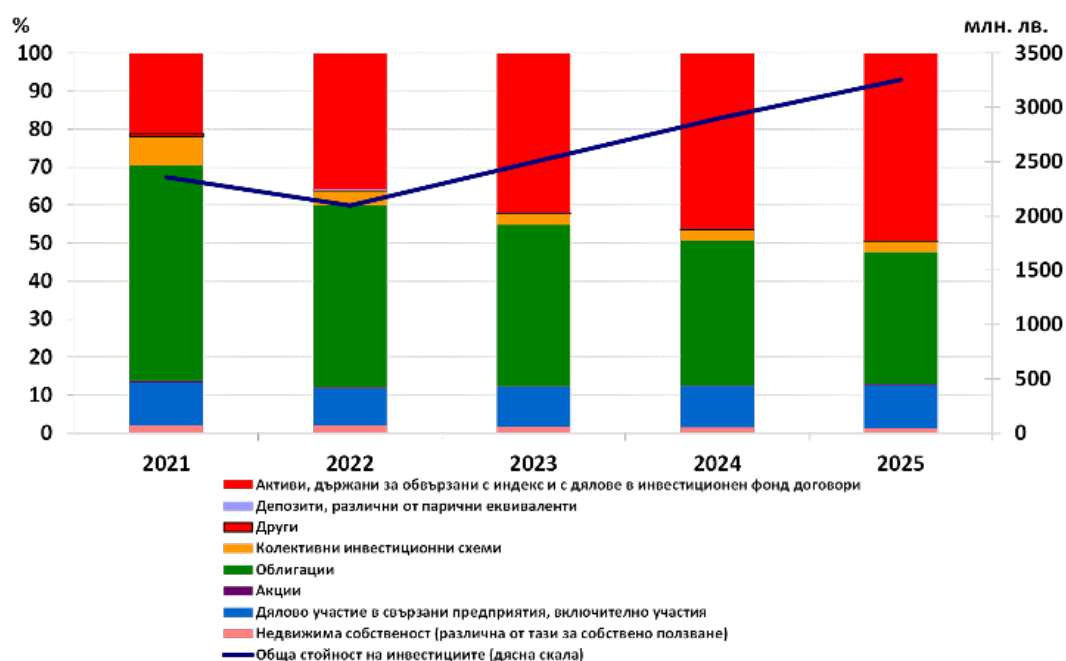
Основен дял в инвестиционния портфейл на животозастрахователите към края на 2025 г. заемат облигациите (35 %), чийто относителен дял намалява с 3 пр. п. спрямо предходната година.

В структурата на инвестиционния портфейл към края на 2025 г. почти без промяна остават относителните дялове на дяловите участия в свързани предприятия, включително участия (11 %), на КИС (3 %), на недвижимата собственост, различна от тази за собствено ползване (1 %) и на акциите (0,2 %). В края на 2025 г. се наблюдава нарастване с 1,9 млн. лв. на годишна база на

стойността на депозитите, различни от парични еквиваленти, чийто относителен дял се увеличава до 0,2 % (спрямо 0,1 % за 2024 г.).

Стойността на активите, гържани за обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд договори, се увеличава с 20 % на годишна база и достига 1 603 млн. лв. В края на 2025 г., като относителният им дял от общия размер на инвестициите в животозастрахователния сектор нараства от 46 % на 49 % през 2025 г.

Графика № 67. Структура на инвестиционния портфейл на животозастрахователите

Общата стойност на пасивите на застрахователите по животозастраховане възлиза на 2 464 млн. лв. В края 2025 г., като нараства с 10 % на годишна база.

Заделените от животозастрахователите технически резерви (без техническите резерви по договори, обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд) през 2025 г. намаляват с 9 % и в края на годината възлизат на 812 млн. лв.

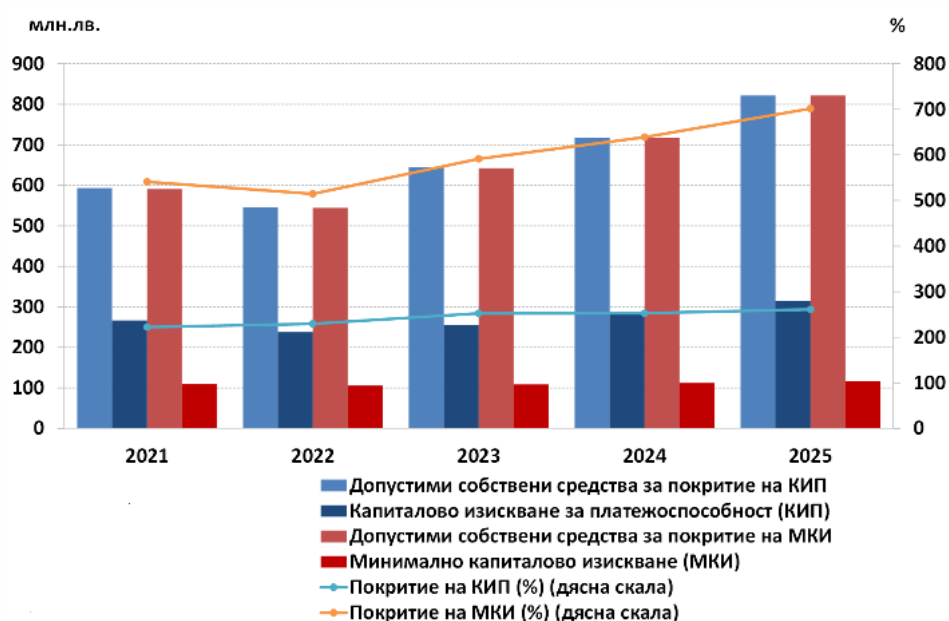
Техническите резерви по договори, обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд, заделени към края на 2025 г., нарастват с 22 % на годишна база и в края на годината възлизат на 1 513 млн. лв.

Превишението на активите над пасивите на застрахователите по животозастраховане в края на 2025 г. се изчислява на 905 млн. лв., при превишение от 756 млн. лв. в края на 2024 г.

Допустимите собствени средства за покритие на КИП на застрахователите по животозастраховане към 31.12.2025 г. възлизат на 822 млн. лв., а КИП възлиза на 315 млн. лв. Покритието на КИП с допустими собствени средства към края на 2025 г. се изчислява на 261 %.

Допустимите собствени средства за покритие на минималното капиталово изискване на застрахователите по животозастраховане към 31.12.2025 г. възлизат на 822 млн. лв., а МКИ възлиза на 117 млн. лв. Съответно покритието на МКИ с допустими собствени средства към края на 2025 г. се изчислява на 702 %.

Графика № 68. Капиталови изисквания на застрахователите по животозастраховане

Спрямо 2024 г. се отчита нарастване както на допустимите собствени средства за покритие на КИП, така и на КИП.

2.3.3. Презастраховане

Реализираният от дружествата премиен приход, от дейността им по активно презастраховане, през годината възлиза на 2 842 млн. лв. при 2 621 млн. лв. година по-рано. Основен дял в дейността по активно презастраховане през отчетната година заема имущественото застраховане срещу пожар и други бедствия и застраховането на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства.

Възникналите претенции на цеденти възлизат на 1 410 млн. лв. В структурата на възникналите претенции най-голям дял заемат имущественото застраховане срещу пожар и други бедствия и застраховането на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства.

2.3.4. Гаранционен фонд

Гаранционният фонд е юридическо лице със седалище в гр. София, което извършва плащания на обезщетения към увредени лица във връзка със задължителните застраховки „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС” и „Злополука” на пътниците в средствата за обществен превоз, възстановява суми, изплатени от компенсационен орган на гържава членка на ЕС, гарантира застрахователни вземания при несъстоятелност на застрахователя.

Гаранционният фонд създава и управлява като обособени сметки:

- Фонд за гарантиране на вземанията на увредените лица от незастраховани и неидентифицирани моторни превозни средства – Фонд за незастраховани МПС;

- Фонд за гарантиране на вземанията при несъстоятелност на застраховател по чл. 519, т. 2 и 3 от КЗ – Обезпечителен фонд.

През 2025 г. приходите на Фонда за незастраховани МПС, формирани от вноски по задължителните застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен транспорт възлизат на 55,4 млн. лв. при 52,8 млн. лв. през предходната година.

Към края на 2025 г. разполагаемите средства във Фонда за незастраховани МПС, съгласно чл. 556, ал. 1 от КЗ, възлизат на 255,2 млн. лв. Техният размер отговаря на изискването съгласно чл. 556, ал. 2 от КЗ, според което минималният им размер е определен на 20 млн. евро (39,1 млн. лв.).

Приходите на Обезпечителния фонд за 2025 г. възлизат на 15,9 млн. лв. и на годишна база нарастват с 6 %.

През 2025 г. ГФ (от средствата на Обезпечителния фонд) продължи изплащане на главниците по безспорните обезщетения, сключени чрез българския клон на ЗК „Олимпик“ в ликвидация. В тази връзка, кипърският гаранционен фонд прави частични възстановявания по извършените плащания от ГФ.

Към 31 декември 2025 г. средствата на Обезпечителния фонд възлизат на 143,5 млн. лв.

2.4. Осигурителен пазар

Нетните активи на ФДПО през 2025 г. нарастват, като към края на годината са 30 781,3 млн. лв. Увеличението на нетните активи на пенсионните фондове през годината се дължи на постъпленията от осигурителни вноски и на резултата от инвестираните средства от страна на ПОД, което от своя страна се обуславя и от общите тенденции на световните финансови пазари през годината. Към края на 2025 г. във ФДПО се осигуряват общо 5 126 236 души. Възходящата тенденция при осигурените лица се запазва въпреки предоставеното право за промяна на осигуряването от ФДЗПО в ДОО и развиващата се фаза на изплащане за лицата, осигурявали се в УПФ.

От 2021 г. на осигурителния пазар участват и ФИП, от които се изплащат пожизнените пенсии и разсрочените плащания на лицата, осигурявали се в УПФ. Към края на 2025 г. от ФИП плащания получават общо 44 090 души, от които 8 821 пенсионери и 35 269 лица с разсрочени плащания. Нетните активи на ФИП към края на 2025 г. са 393,3 млн. лв., като бързото им нарастване се дължи на обстоятелството, че все по-широк кръг лица, осигурявали се в УПФ, навършват пенсионна възраст и упражняват правата си.

2.4.1. Пенсионноосигурителни дружества

Към 31.12.2025 г. дейност осъществяват 10 лицензирани ПОД, като общият брой на управляваните от тях пенсионни фондове е 32, в т.ч. 10 УПФ, 10 ППФ, 10 ДПФ и 2 ДПФПС⁵⁸. Към края на 2025 г. са създадени и 20 ФИП на лица, осигурявали се в УПФ, в т.ч. 10 ФИПП и 10 ФРП.

Четири от действащите на пенсионноосигурителния пазар дружества са част от международни финансови групи – ПОК „Доверие“ АД - Vienna Insurance Group AG WienerVersicherung Gruppe, ПОК „ДСК - Родина“ АД - OTP BANK NYRT, ПОД „Алианц България“ АД - ALLIANZ SE и „ПОК ОББ“ ЕАД - KBC Group N.V.

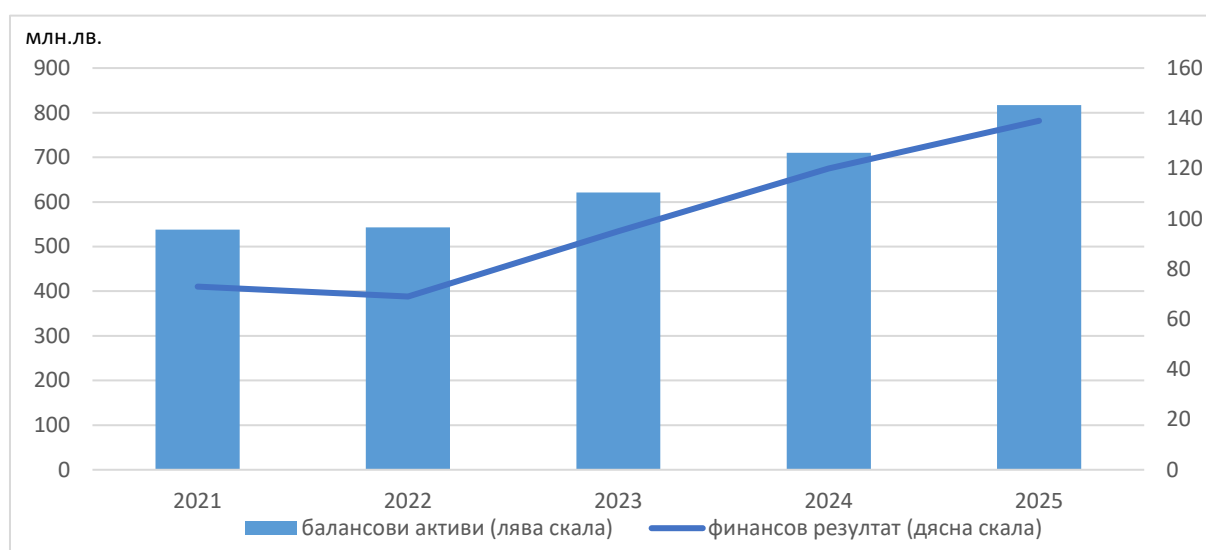
При 3 от лицензираните дружества има акционери, притежаващи пряко повече от 90 на сто от капитала⁵⁹.

Балансовите активи на ПОД към 31.12.2025 г. са 817,3 млн. лв., като регистрират ръст от 15,1 % спрямо 2024 г. При общия нетен финансов резултат на ПОД, който за 2025 г. възлиза на 139,0 млн. лв., се наблюдава увеличение с 19,0 млн. лв. или с 15,9 % в сравнение с общия нетен финансов резултат за 2024 г.

⁵⁸ В единия ДПФПС към 31.12.2025 г. все още няма осигуряващи се лица;

⁵⁹ БАНКА ДСК ЕАД притежава пряко 99.85% от ПОК „ДСК - Родина“ АД, ДЗИ - ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ ЕАД притежава пряко 100% от „ПОК ОББ“ ЕАД, „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД притежава пряко 100% от „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД.

Графика № 69. Балансови активи и нетен финансов резултат на ПОД

Средната непретеглена стойност на показателя собствени средства към граница на платежоспособност към края на 2025 г. на всичките 10 лицензирани ПОД е 476,3 %, което значително надхвърля нормативно определения минимален размер от 100 %. Наблюдава се нарастване на стойността на показателя с 79,8 пр. п. спрямо 2024 г., когато е бил в размер на 396,5 %. Показателят по отделни дружества варира в широки граници - между 102,05 % и 1 078,2 %.

Ликвидните средства на ПОД, на ФДПО и на ФИП към 31.12.2025 г. надвишават нормативно регламентирания минимален размер, т.е. всички дружества и управляваните от тях фондове са в състояние да покриват текущите си задължения.

Резервите за гарантиране на минималната доходност в УПФ и в ППФ, заделени със собствени средства на ПОД, към 31.12.2025 г., възлизат на 198,8 млн. лв., като размерът им съответства на законовите разпоредби. Към края на отчетната година резервите за гарантиране на брутните вноски в УПФ, заделени със собствени средства на ПОД възлизат на 135,4 млн. лв., като размерът им съответства на законовите разпоредби. Инвестициите, извършени със средствата обезпечаващи резервите, както и оценката на тези инвестиции, са в съответствие с нормативните изисквания.

Таблица № 68. Съотношение на собствените средства на ПОД към границата на платежоспособност и ликвидност на ПОД и фондовете

	2024	2025

Съотношение на собствените средства на ПОД към границата на платежоспособност (%)	396.5	476.3
Ликвидност на ПОД (коеф.)	13.5	13.2
Ликвидност на УПФ (коеф.)	153.8	166.8
Ликвидност на ППФ (коеф.)	135.2	247.8
Ликвидност на ДПФ (коеф.)	194.6	410.5
Ликвидност на ДПФПС (коеф.)	200.1	1 401.9
Ликвидност на ФИПП по чл. 9, ал. 4, т. 1 от Наредба №10 (коеф.)	10.0	8.5
Ликвидност на ФИПП по чл. 9, ал. 4, т. 2 от Наредба №10 (коеф.)	40.3	20.2
Ликвидност на ФРП по чл. 9, ал. 4, т. 1 от Наредба №10 (коеф.)	1.9	2.0
Ликвидност на ФРП по чл. 9, ал. 4, т. 2 от Наредба №10 (коеф.)	5.4	4.1
Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ПОД/фондове.		

Степента на покритие на регистрирания капитал се движи в широки граници между 82,4 % и 798,4 %. Средната непретеглена стойност на показателя към края на 2025 г. е 422,7 %, спрямо 378,3 % към края на 2024 г., т.е. нарастване от 44,4 пр. п. При всички дружества стойността на показателя нараства, като това се дължи на нарастване на собствения капитал и запазване размера на регистрирания капитал.

Отчетената рентабилност на собствения капитал към края на 2025 г. е 26,2 % средно за сектора, като спрямо 2024 г., когато е била 23,9 %, се наблюдава нарастване с 2,3 пр. п. Диапазонът на рентабилността на собствения капитал за отделните ПОД е широк, най- ниската му стойност е (-6,5 %), а най-високата е 58,4 %. Стойността на показателя нараства при 7 ПОД, като при 6 дружества това се дължи на по-бързия темп на нарастване на печалбата спрямо нарастването на собствения капитал, а при 1 на по-бързия темп на намаление на загубата в сравнение с темпа на нарастване на собствения капитал. При останалите 3 ПОД стойността на показателя намалява, като при 2 от тях това се дължи на нарастване на собствения капитал и намаление на печалбата, а при третото на по-бързия темп на увеличение на собствения капитал в сравнение с темпа на нарастване на печалбата. За годината само 1 дружество отчита загуба, в резултат на което показателят му е с отрицателна стойност.

Таблица № 69. Анализ на собствения капитал на ПОД

	2024	2025
Степен на покритие на регистрирания капитал	378.3	422.7
Рентабилност на собствения капитал	23.9	26.2
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ПОД.		

Степента на покритие на активите на управляваните фондове (ФДПО и ФИП) е в границите между 2,0 % и 5,4 %. Средната непретеглена стойност на показателя към края на 2025 г. е 3,3 %, спрямо 3,6 % към края на 2024 г., т.е. незначително намаление от 0,3 пр. п. Стойността на показателя при 4 дружества се запазва без промяна, при 2 нараства, а при останалите 4 намалява спрямо предходната година.

Средната непретеглена стойност на показателя рентабилност на активите на ПОД към края на 2025 г. е 13,3 % спрямо 11,9 % за 2024 г., т.е. нарастване с 1,4 пр. п. При 7 дружества стойността на показателя нараства, като при 6 това се дължи на нарастване на печалбата с по-бързи темпове от нарастването на активите, а при 1 ПОД загубата намалява по-бързо от нарастването на активите. Стойността на показателя намалява при 3 ПОД, като при 2 от тях това се дължи на нарастване на активите и намаляване на печалбата, а при 1 на нарастване на активите с по-бърз темп от нарастването на печалбата. Диапазонът на рентабилността на активите за отделните ПОД е широк, най-ниската му стойност е (-5,1 %), а най-високата е 30,4 %. За годината само 1 дружество отчита загуба, в резултат на което показателят му е с отрицателна стойност.

За отчетната година всички дружества имат положителна стойност на показателя ръст на активите. Средната непретеглена стойност на показателя за 2025 г. е 14,4 %, 12,5 % за 2024 г., т.е. нарастване с 1,9 пр. п. За отделните дружества показателят ръст на активите е в границите между 8,4 % и 24,0 %.

Таблица № 70. Анализ на активите на ПОД

	2024	2025
Степен на покритие на активите на фондовете	3.6	3.3
Рентабилност на активите на ПОД	11.9	13.3

Ръст на активите на ПОД	12.5	14.4
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ПОД/ФДПО.		

Средната непретеглена стойност на показателя за ефективност на дейността на ПОД за 2025 г. е 145,5 % спрямо 141,2 % за 2024 г., т.е. наблюдава се нарастване с 4,3 пр. п. При 7 ПОД стойността на показателя нараства, като при 6 това се дължи на нарастване на приходите с по-бърз темп от нарастването на разходите, при 1 ПОД приходите се увеличават, а разходите намаляват. При 3 ПОД стойността на показателя намалява, като при 1 от тях това се дължи на намаление на приходите с по-бърз темп от намалението на разходите, а при другите 2 ПОД - на увеличаване на разходите с по-бърз темп от нарастването на приходите. Стойността на показателя за отделните дружества варира в границите между 86,6 % и 216,9 %.

Таблица № 71. Анализ на приходите и разходите на ПОД

	2024	2025
Ефективност на дейността на ПОД	141.2	145.5
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ПОД.		

Средната непретеглена стойност на показателя такси и удръжки на един участник във фондовете за 2025 г. възлиза на 59,26 лв. спрямо 52,15 лв. за предходната година, т.е. наблюдава се нарастване със 7,11 лв. Стойността на показателя нараства при всички ПОД. Нарастването на стойността на показателя при 6 от дружествата се дължи на нарастване на приходите от такси и удръжки с по-бързи темпове от нарастването на участниците, а при останалите 4 приходите от такси и удръжки нарастват, а участниците намаляват. Стойността на показателя за отделните дружества е в границите между 45,53 лв. и 82,47 лв.

Разходите за дейността на ПОД на 1 участник в управляваните фондове нарастват с 0,95 лв. през отчетната 2025 г., като към края на годината те възлизат на 52,34 лв. спрямо 51,39 лв. през 2024 г. Стойността на показателя нараства при 9 ПОД, като при 4 от тях това се дължи на нарастване на разходите с по-бързи темпове

от нарастването на броя на участниците, при 3 - на нарастване на разходите и намаление на броя на участниците, при 1 се дължи на намаление на участниците с по-бързи темпове от намалението на разходите и при последното - на намаление на разходите и нарастване на броя на участниците. Само при 1 ПОД показателят намалява в резултат на нарастване на участниците с по-бързи темпове от нарастването на разходите. Стойността на показателя за отделните дружества е в границите между 32,79 лв. и 86,75 лв.

Таблица № 72. Такси, удръжки и разходи за дейността на един участник във фондовете

	2024	2025
Такси и удръжки на един участник във фондовете	52.2	59.3
Разходи за дейността на един участник във фондовете	51.4	52.3
Данните са в лв., освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните фондове.		

Приходите от такси и удръжки на 100 лв. активи на фондовете към края на 2025 г. са между 1,05 лв. и 1,28 лв., като средната непретеглена стойност на показателя възлиза на 1,13 лв. спрямо 1,14 лв. за 2024 г. или несъществено намаление с 0,01 лв. Стойността на показателя при 6 ПОД намалява, което се дължи на по-бързия темп на нарастване на активите на фондовете в сравнение с нарастването на приходите от такси и удръжки. При 3 ПОД стойността на показателя нараства, като това се дължи на нарастване на приходите от такси и удръжки с по-бързи темпове от нарастването на балансовите активи на фондовете. При 1 ПОД стойността на показателя не се променя спрямо предходната година.

Разходите за дейността на 100 лв. активи на фондовете за 2025 г. варират между 0,53 лв. и 1,94 лв. Средната непретеглена стойност на показателя за 2025 г. възлиза на 1,05 лв. спрямо 1,20 лв. в края на 2024 г., като бележи намаление с 0,15 лв. Стойността на показателя на 8 ПОД намалява, като при 6 от тях това се дължи на нарастването на активите на фондовете с по-бързи темпове от нарастването на разходите за дейността, а при 2 ПОД - на намаление на разходите и нарастване на балансовите активи на фондовете. 2 ПОД отчитат увеличение на разходите за

дейността на 100 лв. активи на фондовете, което се дължи на нарастването на разходите за дейността с по-бързи темпове от нарастването на активите на фондовете.

Таблица № 73. Такси, удръжки и разходи за дейността на 100 лв. активи на фондовете

	2024	2025
Такси и удръжки на 100 лв. активи на фондовете	1.1	1.1
Разходи за дейността на 100 лв. активи на фондовете	1.2	1.0
Данните са в лв., освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните фондове.		

При осъществения надзор върху дейността на ПОД във връзка с управлението на фондовете през 2025 г. не са установени отклонения от нормативните изисквания относно размера на превежданите в полза на ПОД задължителни такси и удръжки.

През 2025 г. почти всички ПОД поддържат максимално допустимите съгласно КСО размери на таксите и удръжките, събирани от ФДЗПО: 3,75 % удръжка от всяка осигурителна вноска и инвестиционна такса в размер 0,75 % годишно, изчислена върху стойността на нетните активи на фонда в зависимост от периода, през който те са били управлявани. Едно ПОД е приело по-нисък размер на удръжката от всяка осигурителна вноска за управляваните от него ФДЗПО, като е възприело диференциран подход в зависимост от периода на осигуряване на лицето, а именно намаляване на размера на удръжката след определен времеви период. Също така 2 ПОД са приели по-нисък размер на удръжката от всяка осигурителна вноска за управлявания от едното ПОД - УПФ (диференциран подход в зависимост от периода на осигуряване на лицето), а от другото - за ППФ (без допълнителни условия).

Почти всички ПОД поддържат максимално допустимия съгласно КСО размер на таксата, изчислена върху стойността на нетните активи на ФИП в зависимост от периода, през който те са били управлявани – 0,5 %. Едно дружество удържа по-ниска такса за управляваните от него ФИПП и ФРП, а 2 ПОД не удържат такса от управляваните от тях ФИПП и ФРП.

Таксите и удръжките за управление на ФДДПО, събирани от ПОД, са в размери, по-ниски от нормативно определените. Средният размер на удръжката от всяка осигурителна вноска в ДПФ през 2025 г. е 2,5 % и намалява несъществено в сравнение с 2024 г., когато е била 2,6 %. Същата такса при ДПФПС е 1,0 % през 2025 г. спрямо 0,9 % през 2024 г. Законоустановеният максимален размер на удръжката от всяка осигурителна вноска във ФДДПО е 7,0 %.

Таблица № 74. Инвестиционна такса и такса от осигурителни вноски във ФДДПО

	2024	2025
Отчислена инвестиционна такса на ДПФ	8.6	8.6
Отчислена инвестиционна такса на ДПФПС	10.0	10.0
Среден размер на удръжката от осиг. вноски на ДПФ	2.6	2.5
Среден размер на удръжката от осиг. вноски на ДПФПС	0.9	1.0
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ДПФ и ДПФПС.		

Към 31.12.2025 г., както и към края на 2024 г., от всички ДПФ е отчетен положителен доход от инвестиции, в резултат на което е отчислена и инвестиционна такса за управляващите дружества. Към 31.12.2025 г. от ДПФПС също е отчетен положителен доход от инвестиции и е отчислена инвестиционна такса, както и към 31.12.2024 г.

2.4.2. Фондове за допълнително пенсионно осигуряване

През 2025 г. общите балансовите активи на ФДПО са нараснали с 15,9 %, докато през предходната година е отчетен ръст от 15,8 %.

Темпът на изменение на активите е различен по видове фондове. При УПФ се наблюдава нарастване с 16,5 %, при ППФ – нарастване с 13,1 %, при ДПФ и ДПФПС – нарастване съответно с 10,4 % и 7,8 %.

Таблица № 75. Ръст на активите на ФДПО

	2024	2025
УПФ	16.5	16.5
ППФ	12.9	13.1

ДПФ	7.9	10.4
ДПФПС	6.8	7.8
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като отношение на изменението за годината към състоянието им в началото на годината.		

Пазарните дялове на отделните дружества на база размер на управляваните балансови активи на пенсионните фондове не се променят съществено през изминалата година. Пенсионноосигурителното дружество с най-голям пазарен дял заема 24,2 % от управляваните балансови активи. Пенсионноосигурителното дружество, което беше лицензирано през 2021 г. и започна да управлява пенсионни фондове през 2022 г., логично заема най-малък пазарен дял от 0,7 %.

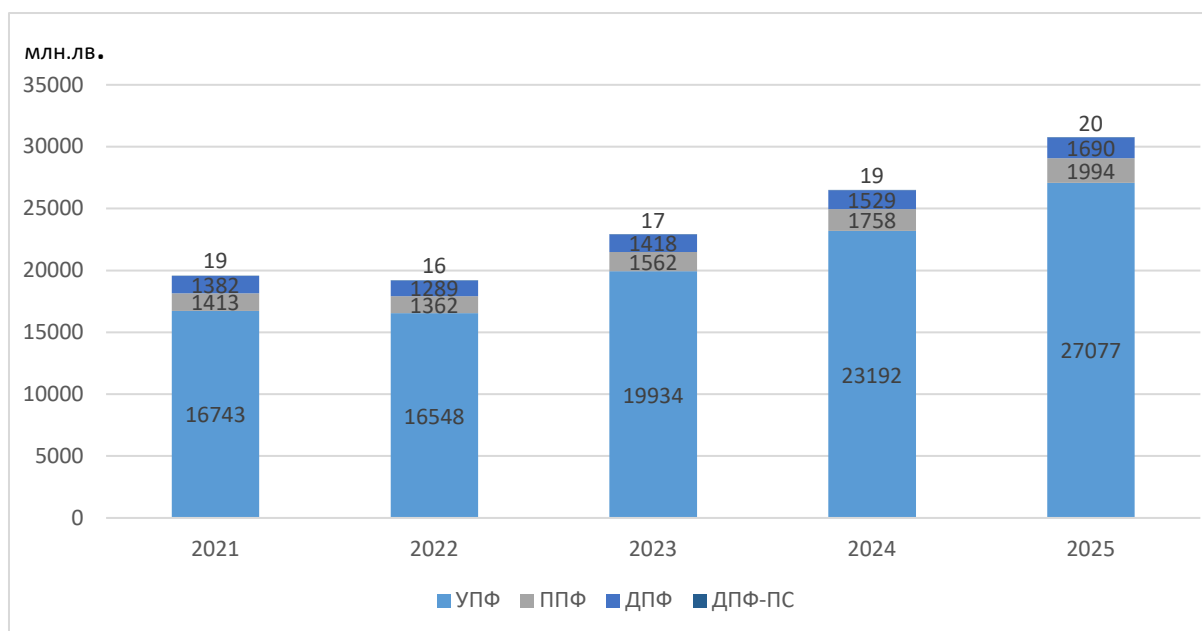
Структурата на балансовите активи по видове фондове силно се доминира от УПФ. Към края на 2025 г. относителният дял на този вид фондове в общите балансови активи на ФДПО е 88,0 %. В сравнение с 2024 г. относителният дял на УПФ се разширява с 0.5 пр. п. за сметка на намаляване на относителния дял на ППФ и ДПФ. Към края на 2025 г. балансовите активи на ППФ, ДПФ и ДПФПС заемат дялове съответно от 6,5 %, 5,4 % и 0,1 %.

Наблюдаваните тенденции при балансовите активи се отчитат и при нетните активи. През 2025 г. нетните активи на ФДПО нарастват с 16,2 % на годишна база.

Към края на 2025 г. нетните активи на ФДПО са в размер на 30 781,3 млн. лв. Те показват общата стойност на задълженията към осигурените лица и представляват ключов индикатор за състоянието на системата за допълнително пенсионно осигуряване. Акумулираните към края на 2025 г. нетни активи се равняват на 13,6 % от обема на БВП⁶⁰ на страната.

Графика № 70. Нетни активи на ФДПО

⁶⁰БВП за 2025 г. е 226 912 млн. лв. по предварителни данни на НСИ.

Темповете на изменение на нетните активи по видове фондове са идентични с тези при балансовите активи, като увеличението при УПФ е с 16,8 %, а при ППФ, ДПФ и ДПФПС - съответно с 13,4 %, 10,5 % и 8,1 %. Структурата на нетните активи по видове пенсионни фондове към края на 2025 г. не се различава съществено от тази на балансовите активи.

Средният непрегледен размер на показателя управлявани активи на един участник за 2025 г. в УПФ е 5 660,39 лв. спрямо 4 952,67 лв. за 2024 г., в ППФ е 5 349,35 лв. за 2025 г. спрямо 4 771,74 лв. за 2024 г., в ДПФ е 2 676,85 лв. за 2025 г. спрямо 2 412,68 лв. за 2024 г. и в ДПФПС е 2 045,15 лв. за 2025 г. спрямо 1 896,74 лв. за 2024 г. При всички видове фондове се наблюдава нарастване на управляваните активи на един участник. По видове фондове се наблюдават различни колебания от средните равнища - в УПФ управляваните активи на един участник са между 3 550,85 лв. и 8 137,61 лв., в ППФ са между 3 653,81 лв. и 6 701,75 лв. и в ДПФ са между 1 506,46 лв. и 5 807,94 лв. Средните стойности на показателя за отделните ПОД са в границите между 3 279,96 лв. и 6 622,47 лв.

Таблица № 76. Управлявани активи на един участник във ФДПО

	2021	2022	2023	2024	2025
УПФ	3 838.9	3 718.1	4 293.4	4 952.7	5 660.4
ППФ	4 019.6	3 848.7	4 313.1	4 771.7	5 349.3
ДПФ	1 981.2	1 873.3	2 117.0	2 412.7	2 676.8

ДФФПС	1 853.4	1 594.5	1 768.2	1 896.8	2 045.2
Данните са в лв., освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ФДПО.					

Брутните постъпления от осигурителни вноски във ФДПО през 2025 г. се увеличават с 13,5 % спрямо постъпленията през 2024 г. и достигат 3 354,1 млн. лв. Увеличението в постъпленията от осигурителни вноски е с най-голям абсолютен размер при УПФ – 355,2 млн. лв., което представлява ръст от 13,4 %. При ППФ увеличението е по-малко – с 19,7 млн. лв., или с 10,6 %. При ДПФ също се наблюдава увеличение в постъпленията от осигурителни вноски – с 22,9 млн. лв., или с 18,4 %, докато при ДПФПС въпреки слабото увеличение постъпленията от осигурителни вноски остават практически на равнището от предходната година.

Таблица № 77. Брутни постъпления от осигурителни вноски

	2021	2022	2023	2024	2025
УПФ	1 735.0	1 952.0	2 265.9	2 644.3	2 999.5
ППФ	135.0	145.8	165.7	186.8	206.5
ДПФ	170.9	134.2	109.1	124.4	147.3
ДФФПС	1.1	0.8	0.8	0.8	0.8
Общо	2 042.0	2 232.8	2 541.5	2 956.3	3 354.1
Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.					

Начислените и изплатени суми от ФДПО през 2025 г. нарастват в сравнение предходната година с 32,6 млн. лв., или с 14,5 %. Основен принос за динамиката на начислените и изплатени суми имат сумите, изплащани от ДПФ, чийто дял в общата стойност е 55,6 % средно за последните пет години. На следващо място са начислените и изплатени суми от УПФ, чийто дял в общата стойност е 36,9 % средно за разглеждания период и показват тенденция на непрекъснато увеличение.

Таблица № 78. Начислени и изплатени суми от ФДПО

	2021	2022	2023	2024	2025
УПФ	52.7	51.1	53.4	73.0	95.7
ППФ	10.8	11.2	11.1	13.0	16.0
ДПФ	92	92.6	90.1	105.1	111.9
ДФФПС	1.6	0.8	0.7	0.6	0.7

Общо	157.1	155.7	155.3	191.7	224.3
Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.					

Средната непретеглена стойност на показателя за възвръщаемост на управляваните активи през 2025 г. за УПФ и ППФ е 0,06, а за ДПФ и ДПФПС е 0,08. През 2024 г. средната стойност на показателя за УПФ и ППФ е 0,07, за ДПФ показателят е 0,08 и за ДПФПС е 0,06. Спрямо предходната година показателят слабо намалява, само при ДПФ остава без промяна. Стойностите на показателя за отделните ПОД за 2025 г. са в границите между 0,03 и 0,10.

Таблица № 79. Възвръщаемост на управляваните активи

	2021	2022	2023	2024	2025
УПФ	0.04	-0.06	0.09	0.07	0.06
ППФ	0.05	-0.05	0.08	0.07	0.06
ДПФ	0.05	-0.05	0.09	0.08	0.08
ДПФПС	0.05	-0.15	0.10	0.06	0.08
Данните са коефициенти. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ФДПО.					

През 2025 г. участниците във ФДЗПО нарастват, докато тези в ДПФ намаляват, а в ДПФПС остават без промяна. Общото нарастване на участниците през 2025 г. е 1,2 %, а през 2024 г. е 1,4 %. Прирастът на участниците през 2025 г. по фондове е както следва: при универсалните фондове - ръст от 1,5 % спрямо ръст от 1,7 % през 2024 г., при професионалните фондове ръстът е 1,3 % спрямо ръст от 1,4 % през 2024 г., при доброволните фондове се отчита намаление от (-1,1 %) спрямо намаление от (-0,9 %) през 2024 г., а при единствения осъществяващ дейност ДПФПС няма промяна. ПОД с най-голям пазарен дял по отношение на броя участници в управляваните от него ФДПО запазва своята позиция с 24,0 %, а дружеството с най-малък пазарен дял заема 1,1 % от пазара.

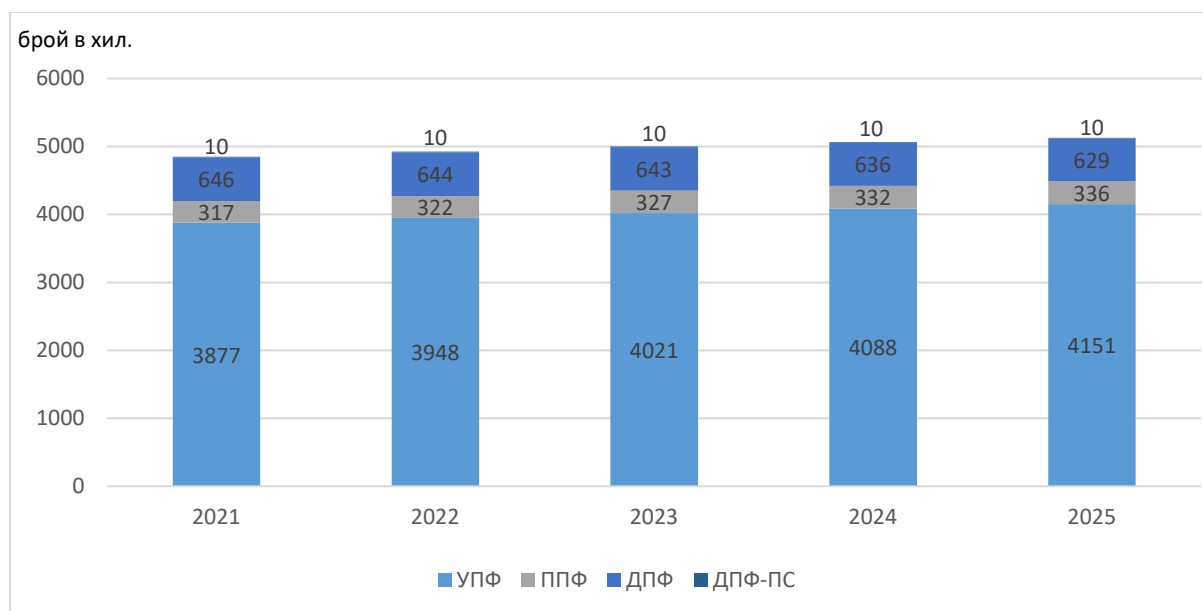
Таблица № 80. Прираст на брой участници

	2024	2025
УПФ	1.7	1.5
ППФ	1.4	1.3
ДПФ	-0.9	-1.1

ДПФПС	-0.4	0.0
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като отношение на изменението за годината към състоянието им в началото на годината.		

По отношение на структурата на разпределение на осигурените лица между ФДПО не се наблюдават съществени различия спрямо предходната година. В края на 2025 г. най-голям дял от осигурените лица е концентриран в УПФ (81,0 %). Лицата, осигурени в доброволните и професионалните пенсионни фондове, заемат съответно дял от 12,3 % и 6,5 % в структурата на разпределение на осигурените лица. Най-малък остава делът на осигурените в ДПФПС (едва 0,2 %).

Графика № 71. Брой осигурени лица

И през 2025 г. по-голямата част от лицата, които започват първа работа и следва да се осигуряват във ФДЗПО, не упражняват правото си на избор на пенсионен фонд. Подадените индивидуални заявления за участие в УПФ и в ППФ през годината са съответно 11 891 и 1 344. Преобладаващата част от лицата, които подлежат на осигуряване във ФДЗПО не са направили своя избор, поради което се разпределят служебно между фондовете. През 2025 г. това са 93 858 лица, или 88,8 % от общо постъпилите лица в УПФ, и съответно 9 892 лица, или 88,0 % от общо постъпилите в ППФ.

От правото си да променят участието си от един в друг съответен ФДПО през годината са се възползвали общо 358 692 лица. В сравнение с предходната 2024 г. техният брой намалява с 3,8 %.

Прехвърлените средства от индивидуалните партии на лицата, променили участието си във фондове за допълнително пенсионно осигуряване през 2025 г., се увеличават общо с 8,6 % спрямо 2024 г. и достигат 1 992,1 млн. лв.

Динамиката на прехвърлените средства зависи, както от броя на лицата предприели действия по промяна на участието си във ФДПО в рамките на годината, така и от размера на средствата по техните индивидуални партии.

Увеличението се дължи основно на прехвърлените средства в УПФ, чийто размер е със 151,3 млн. лв. или с 8,8 % по-голям от предходната година. При ППФ също е налице увеличение на прехвърлените средства, докато при ДПФ се отчита намаление, но в тези фондове размерът на трансферите е значително по-нисък. През 2025 г. между отделните ППФ са прехвърлени с 6,3 млн. лв. повече в сравнение с 2024 г., което представлява увеличение с 5,4 %. Прехвърлените средства в ДПФ са намалели с 0,2 млн. лв., или с 3,1 %.

Таблица № 81. Прехвърлени средства от индивидуални партии

	2021	2022	2023	2024	2025
УПФ	1 114.9	1 328.0	1 374.5	1 710.9	1 862.2
ППФ	105.8	116.7	107.2	117.3	123.6
ДПФ	9.6	21.8	7.0	6.5	6.3
Общо	1 230.3	1 466.5	1 488.8	1 834.7	1 992.1
Данните са в млн. лв., освен ако не е посочено друго.					

Абсолютната стойност на инвестираните средства на ФДПО в края на 2025 г. е 29,2 млрд. лв., което представлява 94,4 % от балансовите им активи. Инвестициите на ФДПО през 2025 г. отбелязват ръст от 15,3 %, следвайки тенденцията на нарастване на активите на ФДПО. В общия обем на инвестираните средства на ФДПО през 2025 г., както и през 2024 г., най-висок дял заемат УПФ (87,9 %), следвани от ППФ (6,4 %), ДПФ (5,6 %) и ДПФПС (0,1 %).

В периода 2021 г. - 2025 г. инвестиционните портфейли на ФДПО търпят развитие, следвайки динамиката на акумулиране на активи в сектора, натрупания инвестиционен опит и тенденциите на капиталовите пазари. Кризите,

предизвикани от COVID-19 и войната в Украйна, също оказват влияние върху инвестициите и доходността на ФДПО през периода.

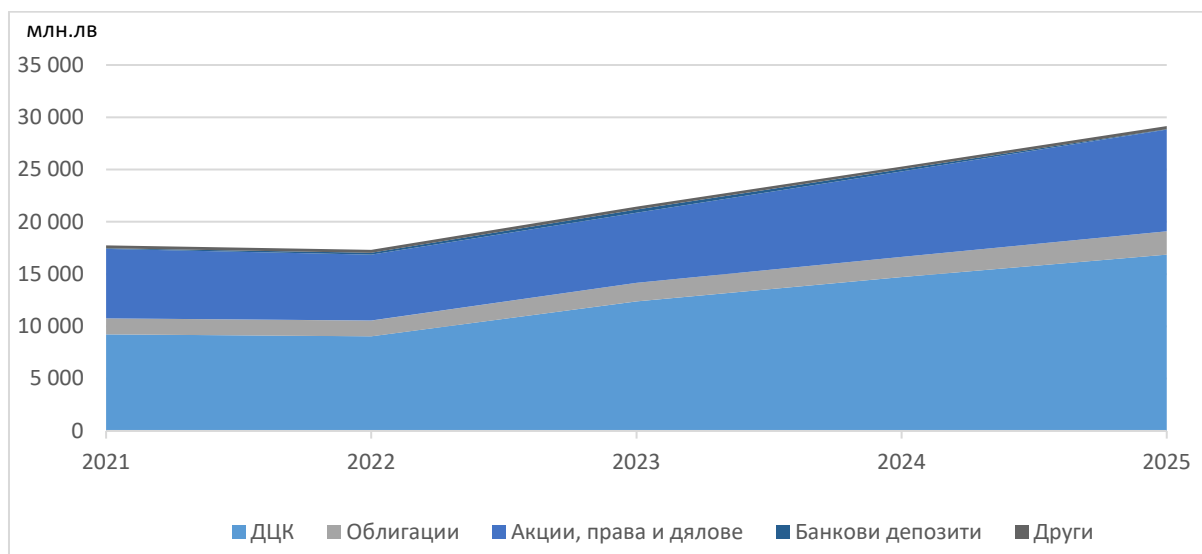
През разглеждания петгодишен период в портфейлите на ФДПО преобладават инвестициите в държавни ценни книжа. Делът на държавните ценни книжа в портфейлите на ФДПО е бил най-нисък към края на 2021 г. – 52,0 % от инвестираните средства. След това се наблюдава тенденция на нарастване, като най-високата стойност на показателя се отбелязва към края на 2024 г. (58,2 % от инвестираните средства), в края на 2025 г. се регистрира лек спад. В сравнение с началото на петгодишния период относителният дял на държавните ценни книжа се покачва с 5,9 пр. п.

Второ място в агрегирания портфейл на ФДПО заемат инвестициите в акции, права и дялове. За периода 2021 г. - 2025 г. относителният дял на тези инвестиции намалява с 4,1 пр. п. Наблюдаваната през периода динамика на тези инвестиции е противоположна на тази, отчетена при относителния дял на държавните ценни книжа. Към края на 2021 г. е отчетена най-високата стойност на акциите, правата и дяловете в портфейла на ФДПО – 37,4 % от инвестираните средства. След 2021 г. се забелязва известно намаление на интереса към инвестициите с променлив доход, които достигат 33,4 % към края на 2025 г.

Към края на 2025 г. относителният дял на банковите депозити представлява едва 0,2 % от инвестираните средства на ФДПО. През периода 2021 г. - 2025 г. делът на банковите депозити се колебае от 0,2 % до 1,5 %, като най-ниската стойност е отчетена през 2025 г., а най-високата - през 2023 г.

Към края на разглеждания период относителните дялове на останалите две категории инвестиционни инструменти в портфейлите на ФДПО са с по-ниски стойности в сравнение с началото на периода. Най-чувствително е намалението на относителния дял на средствата, инвестирани в облигации (корпоративни и общински). От 8,7 % през 2021 г. в края на петгодишния период този дял се свива до 7,6 % от инвестираните средства. Отчетеното намаление за периода 2021 г. - 2025 г. е 1,1 пр. п. Намаление се наблюдава и при относителния дял на другите инвестиции (инвестиционни имоти) в агрегирания портфейл на ФДПО. Към края на 2025 г. те представляват 1,0 % от всички инвестирани средства на ФДПО, като за петгодишния период регистрират намаление от 0,6 пр. п.

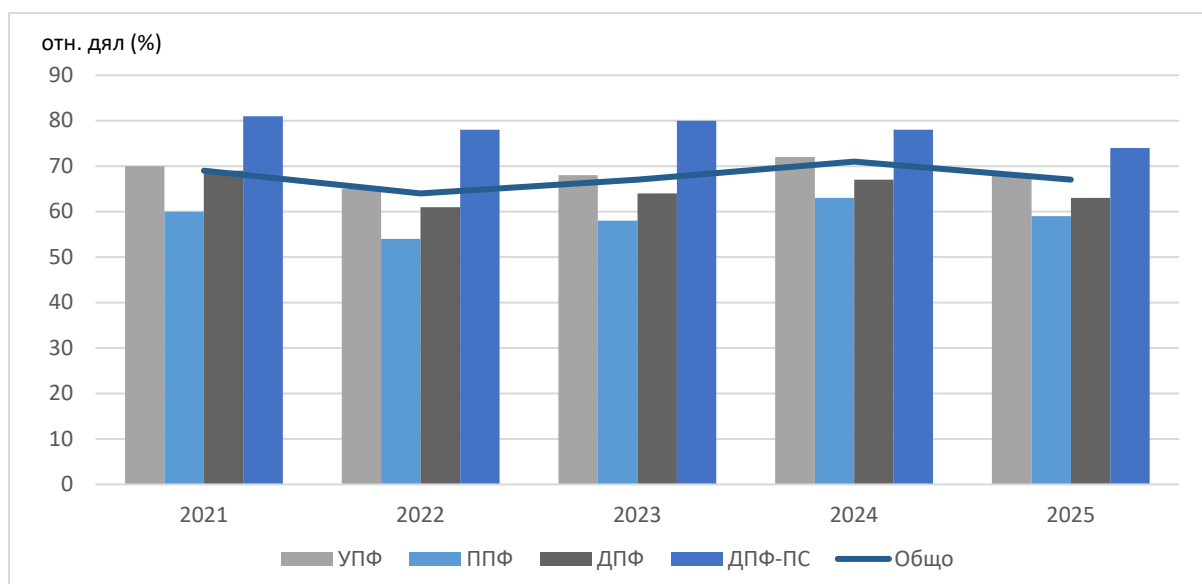
Графика № 72. Структура на агрегирания инвестиционен портфейл

Инвестираните средства на ФДПО във финансови инструменти, издадени от емитенти извън Република България, към края на 2025 г. представляват 66,9 % от балансовите им активи. В сравнение с края на предходната година се наблюдава намаление в относителния дял на тези инвестиции с 4,1 пр. п.

Към края на 2025 г. в структурата на инвестициите във финансови инструменти, издадени от емитенти извън страната, преобладават държавните ценни книжа с дял от 62,1 %. Инструментите с променлив доход формират 33,8 % от инвестициите във финансови инструменти, издадени от емитенти извън страната, а останалите 4,1 % са вложени в корпоративни дългови ценни книжа.

Графика № 73. Инвестиции в чужбина като процент от балансовите активи на ФДПО

ПОД управляват активите на пенсионните фондове с цел постигане на доходност от инвестирането им и нарастване в дългосрочна перспектива на тяхната стойност. Доходността от управлението на активите на ФДПО се влияе от тенденциите на капиталовите пазари, на които се инвестират активите, поради което са възможни и временни спадове в стойностите на показателя. След постигната отрицателна доходност през 2022 г. в условията на нестабилна и предизвикателна среда, през 2023 г., 2024 г. и 2025 г. ФДПО отчитат положителна среднопретеглена доходност от управлението на активите.

Таблица № 82. Среднопретеглена доходност*

	2021	2022	2023	2024	2025
УПФ	4.5	-10.8	8.3	5.5	6.7
ППФ	4.9	-8.8	7.7	5.9	6.7
ДПФ	6.3	-9.0	8.4	6.7	8.2
ДПФПС	4.7	-13.8	8.6	5.9	7.8
Данните са в %, освен ако не е посочено друго.					
* Претеглена със стойността на нетните активи на отделните фондове.					

2.4.3. Фондове за извършване на плащания

Средствата от индивидуалните партии на лицата, които са се осигурявали в УПФ, и на които са отпуснати пожизнени пенсии и разсрочени плащания, постъпват във ФИПП и ФРП, откъдето се извършват съответните плащания. Първите лица (жени), осигурявали се в УПФ, навършиха пенсионна възраст през месец септември 2021 г., откогато започна и фазата на изплащане от УПФ. От месец август 2024 г. започна фазата на изплащане и за мъжете, осигурявали се в УПФ.

Към края на 2025 г. във всички ПОД са създали ФИПП и ФРП, откъдето се изплащат пожизнени пенсии и разсрочени плащания.

През 2025 г. са сключени общо 3 761 пенсионни договора за изплащане на допълнителна пожизнена пенсия за старост и към края на годината броят на пенсионерите във ФИПП достигна 8 821 души.

Таблица № 83. Брой пенсионери по видове пенсии към края на годината

	2021	2022	2023	2024	2025
Пенсионери - общо:	270	1 184	2 632	5 086	8 821
в т. ч. по видове:					
- с пенсия без допълнителни условия	8	24	65	127	177
- с пенсия с период на гарантирано плащане	59	171	342	624	954
- с пенсия, включваща разсрочено изплащане	203	989	2 225	4 335	7 690
Брой лица					

Лицата, получаващи разсрочени плащания към 31.12.2025 г., са общо 35 269. През годината са сключени договори за разсрочено изплащане на средства от ФРП с 31 363 лица, а тези, на които плащанията са прекратени поради изтичане на договора са 20 052.

През 2025 г. нарастват участниците, както във ФИПП така и във ФРП. Общото нарастване на участниците през 2025 г. е 50,5 % спрямо 41,8 % през 2024 г. Прирастът на участниците през 2025 г. по фондове е както следва: при ФИПП - ръст от 73,4 % спрямо ръст от 93,2 % през 2024 г., а при ФРП ръстът е 45,7 % спрямо ръст от 34,3 % през 2024 г.

Таблица № 84. Прираст на брой участници във ФИП

	2024	2025
ФИПП	93.2	73.4
ФРП	34.3	45.7
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като отношение на изменението за годината към състоянието им в началото на годината.		

През 2025 г. общите балансови активи на ФИП са нараснали със 73,7 %, докато през предходната година е отчетен ръст от 74,4 %.

Темпът на изменение на активите е различен по видове фондове. При ФИПП се наблюдава нарастване през 2025 г. с 86,4 % спрямо 102,2 % през 2024 г., а при ФРП - нарастване през 2025 г. с 64,1 % спрямо 58,1 % през 2024 г.

Таблица № 85. Ръст на активите на ФИП

	2024	2025
ФИПП	102.2	86.4
ФРП	58.1	64.1
Данните са в %, освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като отношение на изменението за годината към състоянието им в началото на годината.		

Средният непрегледен размер на показателя управлявани активи на един участник за 2025 г. във ФИПП е 20 892,07 лв. спрямо 19 320,83 лв. за 2024 г. и за ФРП е 5 849,96 лв. спрямо 5 097,72 лв. за 2024 г., т.е. наблюдава се нарастване на стойността на показателя. Управляваните активи на един участник във ФИПП са между 19 590,91 лв. и 25 350,00 лв., а във ФРП са между 5 414,29 лв. и 6 442,41 лв. Средните стойности на показателя за отделните ПОД са в границите между 12 532,83 лв. и 15 518,75 лв.

Таблица № 86. Управлявани активи на един участник във ФИП

	2024	2025
ФИПП	19 320.8	20 892.1
ФРП	5 097.7	5 850.0

Данните са в лв., освен ако не е посочено друго. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ФИП.

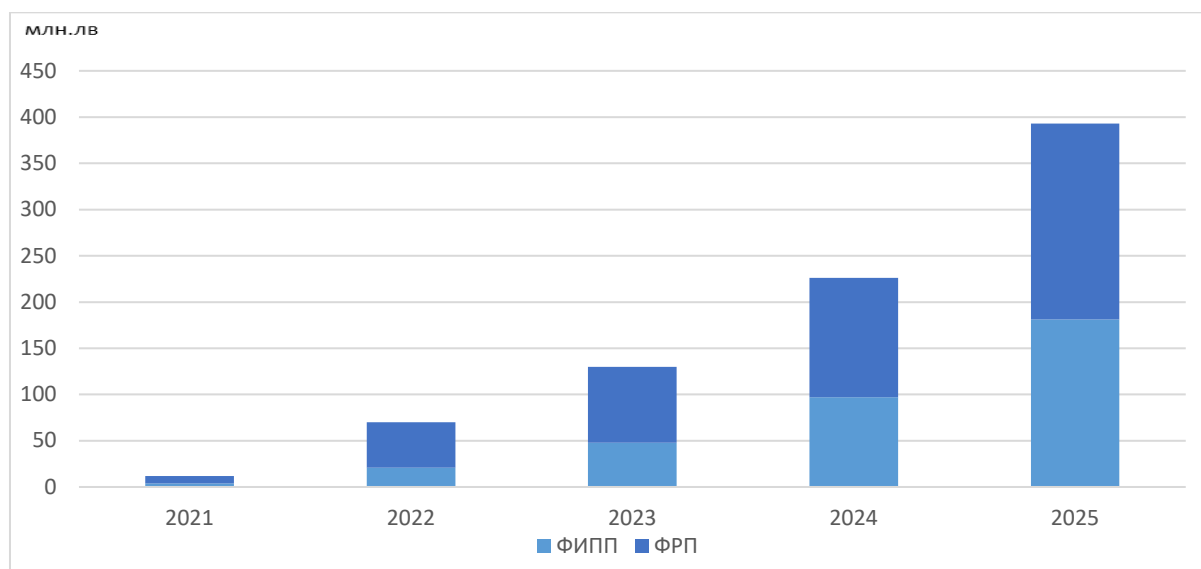
Средната непретеглена стойност на показателя за възвръщаемост на управляваните активи през 2025 г. за ФИПП и ФРП е 0,02, като оставя без промяна спрямо 2024 г. Стойностите на показателя за отделните ПОД за 2025 г. са в границите между 0,00 и 0,05.

Таблица № 87. Възвръщаемост на управляваните активи на ФИП

	2024	2025
ФИПП	0.02	0.02
ФРП	0.02	0.02
Данните са коефициенти. Показателите са изчислени като средноаритметична от стойността на отделните ФИП.		

Акумулираните нетни активи във ФИП към края на 2025 г. са общо 393,3 млн. лв., от които 180,9 млн. лв. са нетните активи на ФИПП и 212,4 млн. лв. са тези на ФРП. Нетните активи на ФИП през 2025 г. нарастват със 166,8 млн. лв., или 73,6 %.

Графика № 74. Нетни активи на ФИП

За извършване на плащанията във ФИПП през 2025 г. са прехвърлени 98,6 млн. лв. от индивидуалните партии на лицата със сключени пенсионни договори и 0,3 млн. лв. на починали осигурени лица в УПФ без наследници. Акумулираните нетни активи на ФИПП към 31.12.2025 г. са 180,9 млн. лв., като

нарастват през годината близо 2 пъти. Общата сума на изплатените пожизнени пенсии от ФИПП за 2025 г. е 19,0 млн. лв., а средният размер на изплатените пенсии – 237,87 лв.

Таблица № 88. Среден размер на изплатените пенсии

	2021	2022	2023	2024	2025
Среден размер - общо:	187.7	210.9	230.5	230.2	237.9
в т. ч. по видове:					
-пенсия без допълнителни условия	56	68.8	85.9	94.6	104.4
-пенсия с период на гарантирано плащане	58.8	64.6	74.6	83.5	92.1
-пенсия, включваща разсрочено изплащане	224.5	244.7	258.2	255.6	261.3
Данните са в лв. освен ако не е посочено друго.					

През 2025 г. от индивидуалните партии на лицата, сключили договори за разсрочено изплащане, във ФРП са прехвърлени общо 255,2 млн. лв. Акумулираните нетни активи на ФРП към 31.12.2025 г. достигат 212,4 млн. лв., като нарастват през годината над 1,6 пъти. Под формата на разсрочено изплащане на средства през 2025 г. от ФРП са изплатени общо 175,4 млн. лв., а 0,9 млн. лв. са изплатени на наследници на осигурени лица, получаващи такива плащания. Средният размер на разсроченото плащане през годината е 522,92 лв.

Таблица № 89. Брой лица с разсрочени плащания - среден размер на месечното плащане

	2021	2022	2023	2024	2025
Брой лица с разсрочени плащания в края на годината	1 769	11 678	18 024	24 213	35 269
Среден размер на месечното плащане	284.3	352.3	416.6	471.1	522.9
Данните са в лв. освен ако не е посочено друго.					

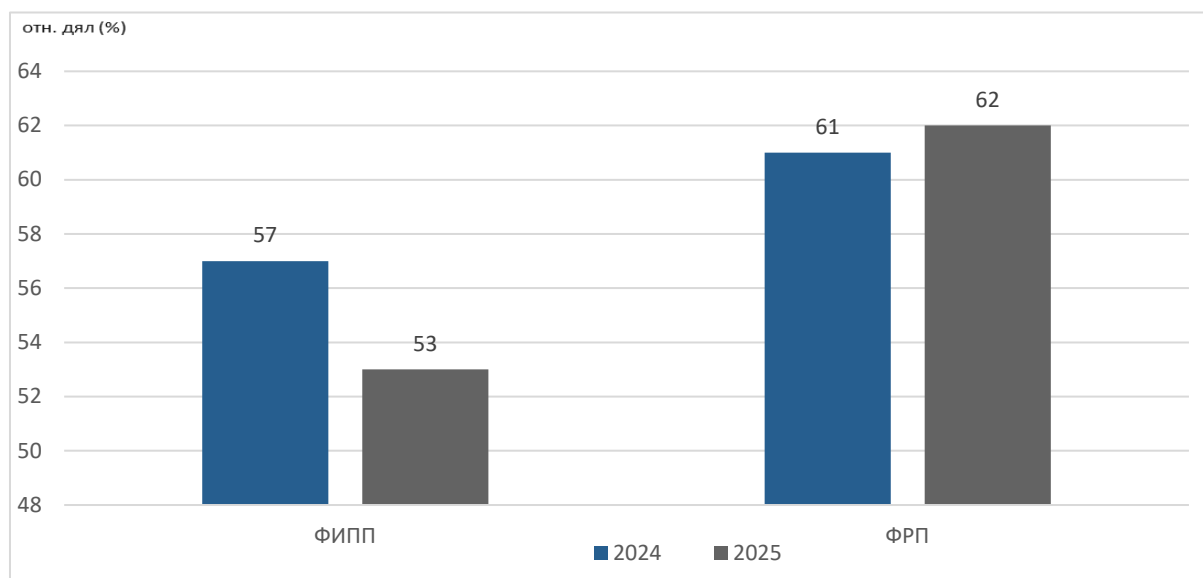
Абсолютната стойност на инвестираните средства на ФИП в края на 2025 г. е 340,2 хил. лв., което представлява 86,5 % от балансовите им активи. Инвестициите

на ФИП през 2025 г. отбелязват ръст от 51,8 %, следвайки тенденцията на нарастване на активите на ФИП. В общия обем на инвестираните средства на ФИП през 2025 г. преобладават инвестициите в държавни ценни книжа – 93,9 %, следвани от инвестираните средства в корпоративни облигации – 5,0 %. С нисък относителен дял са инвестициите в банкови депозити и в акции, права и дялове – съответно 0,6 % и 0,5 %.

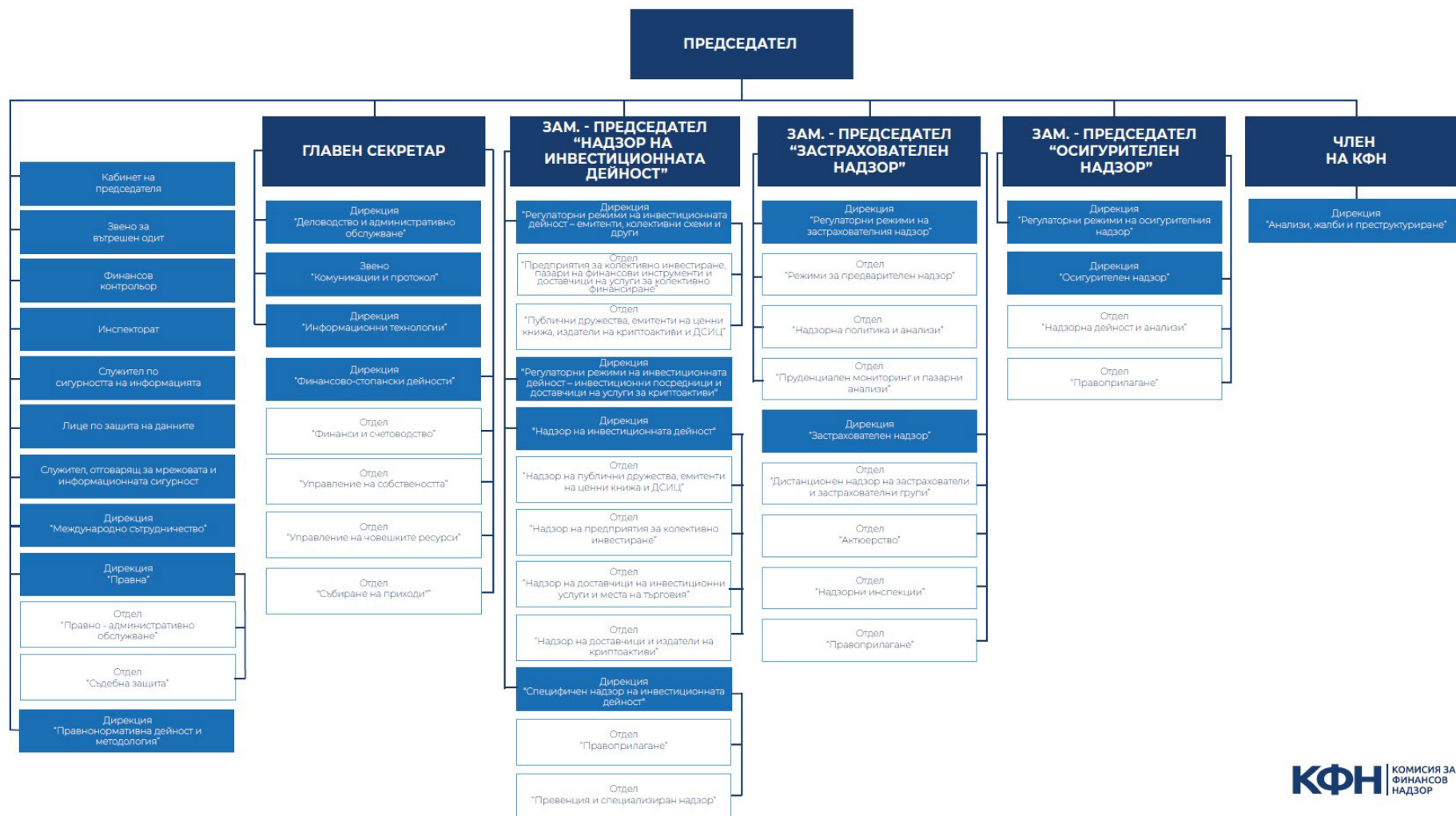
Инвестираните средства на ФИП във финансови инструменти, издадени от емитенти извън Република България, към края на 2025 г. представляват 57,8 % от балансовите им активи. В сравнение с края на предходната година се наблюдава намаление в относителния дял на тези инвестиции с 1.4 пр. п.

Към края на 2025 г. в структурата на инвестициите извън страната, преобладават държавните ценни книжа с дял от 95,8 %. Инвестициите в корпоративни дългови ценни книжа, издадени от емитенти извън страната, представляват 3,8 %, а тези във финансови инструменти с променлив доход формират 0,4 %.

Графика № 75. Инвестиции в чужбина като процент от балансовите активи на ФИП

III. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Настоящият отчет е приет с решение на Комисията за финансов надзор по протокол № 39 от 26.05.2026 г.